N.A.
Mulstambha
मूलस्तंभ
Sanskrit (Lipi marathi)
Printed on paper
1813 sak
Folio: 91
9.8" x 6.5"
Complete

॥ अथ मूलस्तंभः प्रारभ्यते ॥

श्रीगणेशायनमः॥ ॥श्रीसरस्वत्यैनमः॥ ॐनमोवासुदेवायनमः ॥ श्रीदत्तात्रेयायनमः ॥ ॥
श्लोक॥ ॥ श्रीसच्चिदानंदमव्यक्तंनिर्विकारंनिरामयम् ॥ गुरुगम्यंपरंगुह्यंपुरुषंतंनमाम्य
हम् ॥ १ ॥ ॐनमोजीआद्या ॥ वेदांसीप्रतिपाद्या ॥ जयजयाजीस्वसंवेद्या ॥ श्रीआत्म-
स्वरूपातूं ॥ १ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ नौम्योंकारेश्वरंशंभुमात्मनिवृतिसागरे ॥ रम्यंतंपर
मंज्ञानमार्गदंपरमेश्वरम् ॥ १ ॥ स्फुरैः सोपानमार्गेण सेवितोमृत्युसानुना ॥ नमोस्तुशं
भवेतस्मै परब्रह्मस्वरूपिणे ॥ २ ॥ शिवायेशंकरेणादौ कथितंविस्तरात्खलु ॥ मूलस्तं
भंब्रवीम्यद्य संक्षेपादेशभाषया ॥ ३ ॥ पंचशून्यत्र्यक्षर ॥ ॐनमोजीपरात्पर ॥ सिद्ध
साकारचराचर ॥ अक्षरेय ॥ २ ॥ हें वेदशास्त्रांचेंबीज ॥ सिद्धांतगह्निंवरगुज ॥ यापासू
नमहातेज ॥ प्रगटझालें ॥ ३ ॥ हेंचिदृश्यच्यारखाणी ॥ चवऱ्यांयशीं लक्षजीवयोनी ॥ एक-
वीसस्वर्गांचीउभवणी ॥ यापासुनी ॥ ४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ आद्यशून्येजलंचैवशु
भ्रवर्णंचदृश्यते ॥ भवेभवस्थितिलया मेघमालायथातथा ॥ १ ॥ मध्यशून्यंरजोधूम्र
नीलवर्णंचतेजसा ॥ आदौमध्येरचिज्ञेयो विष्णुमायाप्रवर्तते ॥ २ ॥ ऊर्ध्वशून्येगतीरूर्ध्वश्वे
तस्फटिकवर्णवत् ॥ वायुजीवावीश्वरश्चज्ञानचैतन्यमेवच ॥ ३ ॥ आद्यशून्यंमध्यशून्यमू
र्ध्वशून्यंनिरामयम् ॥ चतुर्थेपंचमेवेत्तिमोक्षंचभवबंधनात् ॥ ४ ॥ ॥ दोहा ॥ ॥ आ
दिशून्यमध्यशून्यऊर्ध्वशून्यदीठा ॥ चतुर्थशून्यंलीजियो पंचशून्यमोपैठा ॥ १ ॥ तथाप
रमनिरंतरवास ॥ अनंतसिद्धांतविश्वास ॥ वैश्यजपतीजयास ॥ तोआदिनाथ ॥ ५ ॥

हेंजाणिजेजाणणें ॥ घेऊनजाइजेप्राणें ॥ तिहींलोकींचेंविवरणें ॥ मनेंचिकीजे ॥ ६ ॥ हा
मूळस्तंभसर्वांआदी ॥ येरसर्वथानिंदावादी ॥ हेंजाणितलियावरीसिद्धी ॥ मीचहो
य ॥ ७ ॥ एवंजीवशिवांचेंज्ञान ॥ आणिपंचशून्याचेंमेळवण ॥ सर्वसाराचेंसाधन ॥
जाणिजेनिरुतें ॥ ८ ॥ जाणापांचशून्याचीकरणी ॥ आणिपिंडब्रह्मांडाचीउभवणी ॥
यामूळस्तंभपुराणीं ॥ आणिशिवबीजेंअसती ॥ ९ ॥ ऐसीहेआदिमूळटीका ॥ जोजाणेतो
सकळांनिका ॥ येरबोलतांसोसूऐका ॥ बहुताशास्त्रीं ॥ १० ॥ वेदशास्त्रेंपुराणेंनेतिने
तिह्मणती ॥ आणिमृत्युलोकींऐसेंबोलणेंऐकती ॥ ऐकोनिउरलेनराहती ॥ पडिलेपंथीं
वाचेचिया ॥ ११ ॥ एकद्वैताद्वैतशास्त्रें प्रतिपादिती ॥ तीशास्त्रेंसांडितीपरतीं ॥ मूळस्तं
भआदिबीजधरीचित्तीं ॥ तैंभ्रांतीफिटेलसर्व ॥ १२ ॥ देखसीगुरुमुखेंगुरुगम्य ॥ शिव
रहस्यशिवअगम्य ॥ परात्परब्रह्मरम्य ॥ स्वयेंहोसी ॥ १३ ॥ तंवपार्वतीह्मणेजीदेवा ॥
हामूळबीजाचारुआघवा ॥ मजप्रतीतुह्मीसांगावा ॥ कृपाकरुनी ॥ १४ ॥ ईश्वरउवाच
॥ श्लोक ॥ ॥ नाहंब्रह्मानवैविष्णूरुद्रोभानुश्चतारकाः ॥ नाकाशमग्निभूमिश्चनसोम
श्चसमीरणः ॥ १ ॥ नग्रहाश्चंद्रसूर्याद्यानोदकंचदिशोदश ॥ कैवल्यरूपोभगवानेकएवस
दाशिवः ॥ २ ॥ मीनव्हेंब्रह्मानाविष्णू ॥ रुद्रतारादिनव्हेंभानू ॥ आकाशसोमपवनू ॥
अग्निभूमिनाउदक ॥ १५ ॥ नव्हेंचंद्रसूर्यादिग्रहपाहीं ॥ दशदिशाहेंकांहींचनाहीं ॥ तेंए ॥१॥
कविशिवपाहीं ॥ कैवल्यस्वरूप ॥ १६ ॥ ऐसेंऐकिल्यावरी ॥ कायह्मणेशैलकुमरी

॥मगहेरचनाकवणोपरी॥रचिलीदेवा॥१७॥मगईश्वरह्मणेदेवी॥एकचित्तेंपरिसिजे शांभवी॥जेनिराकारपदवी॥तेसांगूंतुज॥१८॥अतीतअभ्यागतअरूपपर॥अमूळअकुळअगोचर॥अगम्यअगणितचराचर॥एवंदेवीरूपमाझें॥१९॥तंवदेवासिह्मणेपार्वती॥हेंमजप्रत्ययाआणावेंती॥आणियासाकाराचीरीती॥मजसांगदेवा॥ ॥२०॥तुह्मांयुगेंभरलींकिती॥तुह्मामजगृहाश्रमकवणेरीती॥आणितुझीस्वरूप-स्थिती॥मजसांगदेवा॥२१॥मगह्मणेशूळपाणी॥देवीपरिसेंअठरायुगाचीउभवणी॥साठसहस्त्रदेवमजपासुनी॥उत्पन्नजाहाले॥२२॥तेकैसेपरीसभवानी॥तुजसांगेनधरींमनीं॥इंद्रआपणासीनेणुनी॥जन्ममरणायोग्यझाला॥२३॥पार्वतीतूंमुख्यकरून॥आणितेहतीसकोटीदेवजाण॥तेनानाउग्रतपेंकरून॥शांतझाले॥ ॥२४॥परीतेशांतनव्हतांगेले॥तेजन्ममरणाभीतरीपडिले॥अकरारुद्रअज्ञानींसांपडले॥ऐकपार्वती॥२५॥गंगातपउग्रकरूनसरली॥हाठावनदेवतांचिगेली॥अगम्यइतिहासश्रुतिस्मृतिस्मरली॥मंत्रयंत्रतंत्रआदिदेवत॥२६॥बीजेंबिंदुसप्तपाताळेंजाण॥सप्तऋषीतंत्रषड्दर्शन॥हेकुळजाळाभीतरीहोऊन॥ठेलीअसे॥२७॥समस्तउत्पत्तिस्थितिप्रलयादी॥हेकामदहनामाझारीभविष्यभिक्षादी॥मुख्यकरूनीसमस्तअवतारमांदीं॥माझारीठेवुनी॥२८॥उत्पत्तिस्थितिप्रलयपावेजग॥तरीमजसदाशिवाचाएकयुग॥ऐसींयुगेंअठराचांग॥माजीअसतीदेवी॥२९॥तोंकवणक

वणपरियेसीं ॥ अठरायुगेंतीं कैसीं ॥ त्यांचीं नामें तुजपासीं ॥ सांगेन देवी ॥ ३० ॥ अनंत
युग, विस्तारणयुग ॥ अद्भुतयुग, तामधयुग, तारजयुग ॥ तांडजयुग, भिन्नज, भि
न्नयुक्तयुग ॥ आणिअभ्यागतनवम ॥ ३१ ॥ मनरणययुग, अव्यक्तयुग, तांबुजयुग ॥ वि
श्वावसुयुग, अलंकृतयुग ॥ कृतत्रेताद्वापरयुग ॥ आणिकलियुग अठरावें ॥ ३२ ॥ ऐ
सा अठरायुगांचा संध भला ॥ त्यांमध्यें अनंतयुग तो पहिला ॥ चवदाकोटीवर्षें वर्तोनिरा
हिला ॥ संख्यात्याची ॥ ३३ ॥ तंव पार्वती ह्मणे देवा एक पुसतें पाहीं ॥ तुह्मी मागें बोलिले
त आदिनाहीं ॥ चतुर्थ शून्य चंद्र सूर्य नाहीं ॥ नाहीं तेहतीस कोटी देव ॥ ३४ ॥ प्रथम विष्णु
महेश नाहीं ॥ आणि आदिब्रह्मा नाहीं ॥ चार वेद शास्त्रेंही नाहीं ॥ मग पुराणें कैंचीं ॥ ३५ ॥
वेदशास्त्रपुराणें नाहींत ॥ मग देव कैंचे असत ॥ देवधर्म नाहीं विख्यात ॥ मग गुरुशिष्य कैं
चे ॥ ३६ ॥ पंचभूतें नाहीं मग सप्तपाताळलोक कैंचे ॥ एकवीस स्वर्गें नाहीं मग रविसोम कैं
चे ॥ चंद्रसूर्य नाहीं मग रातदिन कैंचे ॥ दिनरात्रीवीण कैंचे सातवार ॥ ३७ ॥ सप्तवार नाहीं
मग पक्षमास कैंचे ॥ पक्षमास नाहीं मग अयन कैंचें ॥ अयनें नाहीं मग संवत्सर कैंचे
॥ संवत्सर नाहीं मग कैंचीं युगें ॥ ३८ ॥ ऐसी बोलिली पार्वती ॥ मग ईश्वर कथन करि
ती ॥ ह्मणे तें कालज्ञान एकचित्तीं ॥ परिस देवी ॥ ३९ ॥ मीजा भई देई जेवेळीं ॥ तेव्हां बोटीं वा-
जवी चिपुटी ॥ त्याचि पुळ्यातीन शें साठ जेवेळीं ॥ ती एक घटिका ॥ ४० ॥ ऐशा आठ घ
टिका ॥ तें एक प्रहर निका ॥ ते आठ प्रहर होती देखा ॥ तें एक दिनरात्र ॥ ४१ ॥ तेरा त्रदि

नतीस ॥ तैं होयएकमास ॥ ऐसेलोटतांबारामास ॥ एकहोयसंवत्सर ॥ ४२ ॥ हेंसंवत्सरकालप्रमाण ॥ दशशतह्मणजेसहस्रजाण ॥ आणिशतसहस्रह्मणजेलक्षपूर्ण ॥ शतलक्षह्मणजेएककोटी ॥ ४३ ॥ चवदाकोटीभरलियाजाण ॥ एकअनंतयुगहोयपूर्ण ॥ अठरायुगांमध्येंपहिलाहाजाण ॥ पार्वतीवो ॥ ४४ ॥ हाअनंतयुगचवदाकोटीवर्षें ॥ सांगितलाचिपुढिल्यांचेनीमिसें ॥ आणिकदेवीपरिसें ॥ जेंपुसिलें तुवां ॥ ४५ ॥ तेअनंतयुगींमजइच्छाझाली ॥ तेमजईश्वरासीइच्छाउपजली ॥ तेइच्छाव्यक्तीसामावली ॥ आदिइच्छाशक्तिमाझी ॥ ४६ ॥ पार्वतीपुसेईश्वरासी ॥ तुमचीइच्छाजन्मलीकेसी ॥ आणिअवतारझालेतिवेसी ॥ तेकोणकोण ॥ ४७ ॥ तीशक्तीआवरिलीकेसी ॥ तिच्यामातापितयांसी ॥ कवणनगरतियेसी ॥ आणिकायनाम ॥ ४८ ॥ मगह्मणेशूळपाणी ॥ दहाअवतारतुझेयोगिनी ॥ तंवबोलिलीदाक्षायणी ॥ तेसांगाअवतारकोणकोण ॥ ४९ ॥ कोणपिताकोणजननी ॥ जन्मकोणेनगरस्थानीं ॥ दहाअवतारकवणगुणी ॥ तेसांगामज ॥ ५० ॥ ऐसाप्रश्नऐकोन ॥ सांगताझालात्रिनयन ॥ परिसह्मणेपंचानन ॥ एकचित्तेंपार्वती ॥ ५१ ॥ प्रथमतेशिवायणी ॥ पुरंधररायाचीकन्याजाणी ॥ जनमेजयामाताअंगुष्ठपुरपट्टणीं ॥ जन्मलीअसे ॥ ५२ ॥ नंदिनीनामकदूसरी ॥ मित्रमारायाचीकुमरी ॥ अरादेवीमातासुंदरी ॥ शैलक्षपट्टणींजन्मली ॥ ५३ ॥ तिसरीजाणवैष्णवी ॥ नरहरीरायाचीकन्याबरवी ॥ द्राक्षपुरपट्टणींउद्भवी ॥ जहालीअसे ॥ ५४ ॥ आणिचव

थीब्रह्माणी ॥ वेदाक्षरायाचीकन्याजाणी ॥ पुरहरमाता कौसल्य पट्टणी ॥ जन्मलीअसे
॥ ५५ ॥ पांचवीदाक्षायणी ॥ दक्षरायाचीकन्यासगुणी ॥ जन्मलीक्षिप्रापूरपट्टणी ॥ आ
णिअमरगंधामाता ॥ ५६ ॥ साहवीआर्यासातवीमोहिनी ॥ त्याअमररायाच्याकन्या सु
गुणी ॥ कुंदनादेवी माताजाणीं ॥ भाग्यवंतनगरींजन्मल्या ॥ ५७ ॥ आठवीदुर्गादेवी
धन्या ॥ वज्रपाणीरायाचीकन्या ॥ राणादेवीमातामान्या ॥ कनकपुर पट्टणींजन्म-
ली ॥ ५८ ॥ नववी देवीती भद्रा ॥ काळरायाची कन्यासुभद्रा ॥ मनादेवीमाता महेंद्रा ॥
ब्रह्मपुर पट्टणींजन्मली ॥ ५९ ॥ दहावीजाणपार्वती ॥ हिमवंतरायाची कन्यानिगुती ॥
विश्वजामाता भाग्यवती ॥ अदायो पट्टणींजन्मली ॥ ६० ॥ ऐसेहे पार्वतीचे अवता
र ॥ शिवसांगेप्रबंधसार ॥ मगशिवाह्मणेकोणेयुगींकोणप्रकार ॥ तेमजसांगादेवा ॥ ६१ ॥
मग बोलिलात्रिनयन ॥ दोहोंयुगींएकेकजनन ॥ ऐसीअठरायुगेंप्रमाण ॥ उत्पत्तिस्थिती
तुझी ॥ ६२ ॥ प्रथमयुगअनंत ॥ अनंतनामप्रकाशत ॥ त्यामाजीं घडतमोडत ॥ तेंमूळ
स्थान ॥ ६३ ॥ तेंअनंतयुगपरात्पर ॥ तेंउपासिजेनिरंतर ॥ हेंसर्वसाकारतयाअभ्यंत
र ॥ सामावलें ॥ ६४ ॥ तेंअनंतयुगींईश्वरह्मणती ॥ देवशिवआणिशक्ती ॥ तीचेवा
मभुजेनिश्चिती ॥ जन्मलानारायण ॥ ६५ ॥ त्याचेनाभीसजन्मलाब्रह्माआपण ॥ मगत्या
ब्रह्मयापासून ॥ वाराब्रह्मेजाहालेजाण ॥ पार्वतीवो ॥ ६६ ॥ ते सांगिजेतील कोण
कोण ॥ आदिनारायणाचाचतुराननन ॥ तोवाचस्थळनंदन ॥ पद्मावतीनगरींजन्मला ॥

॥६७॥ तोआदिनारायणाचाकुमर॥ नाभीपासावल्याचाविस्तार॥ त्यापासावजन्म
अपार॥ प्रगटलेवेदचारी॥६८॥ मगचवदाकोटीवर्षभरी॥ अनंतयुगलोटल्यावरी॥
वेदविस्तारलेसर्वत्रचारी॥त्याचतुराननें॥६९॥ त्यावेदांपासावसर्वविस्तर॥जाह्या
लेंसमस्तचराचर॥ आणिइंद्रासीजन्मअपार॥ झालेदेवी॥ ७०॥ मगपार्वतीह्मणे
जीदेवा॥ याब्रह्मत्वासीकरणीचाठेवा॥ कोणेंदिलातोसांगावा॥ समूळत्रिपुरारी॥७१॥
मगत्रिपुरारीबोलिला॥ पद्ममुखेंअंधकारेंब्रह्मानिर्बुजला॥मगम्यांत्यासीउपदेशके
ला॥ब्रह्मगायत्रीचा॥७२॥ तंवपार्वतीबोलिली॥ ब्रह्मयासीगायत्रीउपदेशिली॥ ते
मजप्रतीपाहिजेसांगीतली॥ देवादिदेवा॥७३॥ ॥ईश्वरउवाच॥ ॥ॐसोहं
ब्रह्मारूपायब्रह्मणेस्वाहा॥ हामंत्रोपदेशब्रह्मयासीउत्तम॥मगब्रह्माकरीध्याननिजव
र्म॥ भ्रूमध्येंलक्षलावितांपरब्रह्म॥देखिलेंमध्यें॥७४॥ ॐहंसोहंज्योतिर्लिंगस्वरूपनी
ललोहित॥ विरंचीनेंललाटींचिंतिलेंअखंडित॥मगमीप्रगटलोंतेथ॥ ध्यानस्वरूपीं
॥७५॥ तोभ्रूमध्येंध्यानकरी॥ लक्षलावूनअभ्यंतरी॥ ज्योतिःस्वरूपअखंडाकारी॥
देखिलेंमज॥७६॥ त्रिकुटीमध्येंचिंतिलेंमातें॥ उपसामकेलाबरव्याआर्तें॥ तंवपार्व
तीईश्वरातें॥ विनंतीकरी॥७७॥ ह्मणेजीदेवाहेपिनाकेश॥ त्यासीतपकरितांझालेकि
तीदिवस॥ मगप्रगटलेतध्यानास॥ तेंसांगामज॥ ७८ ॥मगह्मणेपिनाकपाणी॥
सर्वसाकारकरावयाचीकरणी॥ ब्रह्म्यासांगीतलीआह्मीभवानी॥मगतोसृष्टीरचना-

करी॥७९॥परीऐसेंकरितांविष्णुकुमारा॥जन्मगेलेबोबारा॥ अनंतयुगउपरी॥ बाराब्र
ह्मे॥८०॥ तंवह्मणेशैलकुमरी॥ याब्रम्ह्यासीजन्मकोणेनगरीं॥ तयाचीमातापि-
ताकोणत्रिपुरारी॥तेंसांगामज॥८१॥ऐसेंबोलिलीपार्वती॥सगईश्वरदेवसांगती
॥ह्मणतीऐकएकचित्तीं॥ पार्वतीवो॥८२॥ ॥ईश्वरउवाच॥ ॥प्रथमज्येष्ठकमळ
सेनाचा॥ आणिपुष्पदेवाचा॥ तोकुमरअसेसाचा॥ रुद्रनानगरींजन्मला॥८३॥क
मलसेनरीतीरायाचाकुमरू॥तोसुंदरचालेंकरूं॥जयंतनगरींसाचारू॥जन्मलाजा
ण॥८४॥ तिळोत्तमविचारू॥हेमगंधरायाचाकुमरू॥साठवीयेचाअंधारू॥मोधा
ननगरींजन्मला॥८५॥कुल्लाळकुबेररायाचा॥कुमरजाणवायुधेचा॥ मंगळनगरींसाचा
॥ जन्मलाअसे॥८६॥ अलीलवज्रपाणीरायाचा॥ कुमरतुरीयादेवीचा॥ तुरंग
णापूरनगरींत्याचा॥जन्मजाहला॥८७॥पीतांबररुद्रगर्भरायाचा॥कुमरवज्रदेवी
चा॥मृगाक्षनगरींसाचा॥ जन्मलाजाण॥८८॥ वेदांगआपोजनारायाचा॥ कुमरवा
गनेत्रेचा॥ लावण्यपूरनगरींचा॥जन्मत्याचाअसे॥८९॥ स्रुजनुअर्जरायाचा॥
कुमरवोगादेवीचा॥ तुळापूरनगरींचा॥जन्मझाला॥९०॥अल्मदुसारंगरायाचा॥
कुमरहृगरुछलेचा॥नाभीपट्टणीत्याचा॥जन्मजाहालाजाण॥९१॥गजाननऐराव
तरायाचा॥कुमरकुंभस्थळेचा॥ वक्षस्थळपूरनगरींसाचा॥ तयाचाजन्म॥९२॥
द्रवधर्मअवध्यारायाचा॥कुमरनिवृत्तीकेचा॥अक्षयनगरींचा॥त्याचाअसेजन्म॥

॥९३॥ स्तनीळश्रीरंगरायाचा ॥ कुमरजाणनयनीचा ॥ कमळापूरनगरींसाचा ॥ जन्मत्या
चाहोय ॥९४॥ ऐसेहेबाराब्रह्ममुख्य ॥ यापासूनझालेअसंख्य ॥ परीहेमाझेंभरे
जंवनिमिष्य ॥ तंवआलेगेले ॥९५॥ तंवदेवासीम्हणेपार्वती ॥ याब्रह्मयापासावज
न्मलेकिती ॥ आणिकवणापासूनकवणाचीउत्पत्ती ॥ तेंसांगामजस्वामी ॥९६॥ प्रथ
मब्रह्मातोकवण ॥ त्याच्याआयुष्याचेंकितीप्रमाण ॥ आणिउत्पत्तीयापासून ॥ कवण
झाली ॥९७॥ आणिदेवातुह्मीबोलिलेविशेष ॥ जेतुमच्यानिमिष्यामाजींगेलेअसं
ख्य ॥ तरीतुह्मीचसर्वांमुख्य ॥ होतेतिकैसे ॥९८॥ ह्याजीयुगांतयुगींअपार ॥ जरीतु
ह्मीहोतेतीईश्वर ॥ तरीतुह्मापासूनविस्तार ॥ झालाकींनाहीं ॥९९॥ तुमचीसेवाक
वणकरी ॥ तुमचींआभरणेंकवणेपरी ॥ आणिध्यानधारणासमाधिलहरी ॥ तेंमज-
सांगादेवा ॥१००॥ तुह्मीएकलेचिआदिअंत ॥ दुसराकोणनाहींबोलत ॥ तरीतुह्मीध्या
नकवणाचेंअसाकरित ॥ तेंसांगास्वामी ॥१॥ यामाझियाप्रश्नासीनिरूपण ॥ तुह्मीम
जकरावेंश्रवण ॥ मगमी आदीअंतजाणेन ॥ तुह्मासदेवा ॥२॥ मगह्मणेदेवधूर्जटी ॥ नि
राकारनिरस्वीयाचेशेवटीं ॥ प्रपंचाचियेपाहतांपटीं ॥ तारजयुगींसृष्टीआरंभिली ॥
॥३॥ तेनारायणाचियेपोटीं ॥ नाभिकमळसंपुटीं ॥ तेथुनीजन्मलीहेसृष्टी ॥ चतुर्थ
दिवसाची ॥४॥ सरिसाब्रह्माआपण ॥ होतसृष्टीचेंनिर्माण ॥ ऐसेंदेखूनिविरचीचेंम
न ॥ भयभीतजाहलें ॥५॥ मगतोन्याहाळूनपाहेतयेवेळा ॥ तंवतोकांहींचनदेखेडोळां

॥मगतोभयचकितझाला॥ ब्रह्माआपण॥६॥ मगतेणेंधाकेंसांडिलें ॥नेत्रलावूनी
ध्यानमांडलें॥भ्रूमध्येंललाटीं चिंतिलें॥स्वरूपमाझें॥७॥ हीव्हावीसृष्टीरचना॥ऐशी
मनींधरून कल्पना॥ह्मणूनउग्रतपध्याना॥तेणेंकेलेंमाझें॥८॥मगज्योतिलिंगअलो
ह्नित॥ ललाटींचिंतिलेंअखंडित॥ तेथेंमीप्रगटलोंअद्भुत॥ध्यानस्वरूपीं
॥९॥ तेणेंललाटींचिंतिलेंमातें॥ उपसामकेलाबरव्याआर्तें॥तेवेळींमीप्र
गटलोंतेथें॥प्रसन्नत्वेंदेवी॥१०॥ मगब्रह्माह्मणेजीदेवा॥ लाविजेसृष्टी
रचनेचादिवा॥ निराकारनिशीचाफेडावा॥ अंधकारहा॥११॥ हीव्हावी-
सृष्टिरचना॥ माझीपुरवावी कल्पना॥जरीतूंझालासीप्रसन्न॥ व्योमकेशा॥१२॥
मगआह्मीतयासीह्मटलें॥तुवांसृष्टिकृत्यपाहिजे केलें॥ह्मणोनितयासींदीधलें॥सिद्ध
उत्तर॥१३॥ मगसृष्टीकरीब्रह्मा॥ ऐसासिद्धनामाचादेऊनिमहिमा॥ ऐसेंआलेंवि-
श्रामा॥ चित्ततयाचें॥१४॥ अहोसंकल्पसृष्टीरचनेचा॥ जरीमीसाचारनकरीत्या-
चा॥तरीमनोधर्मउपशमनाचा॥उरेलकैसा॥१५॥प्रलय,स्थिती,उत्पत्ती॥ माझियेइ
च्छेपासावहोती॥ येरवाटवीसंसृती॥ वारयावीण॥१६॥अलोहितदिव्यतेज॥ भ्रू
मध्येंचिंतिलेंमज॥यालागींवेदांझालेंबीज॥स्वरूपमाझें॥१७॥मगब्रह्माह्मणेदेवा
परियेसा॥ मजकांहींउपदेशाजीआदिपुरुषा॥ मगत्याचेहृदयींघातलाठसा॥त्रिप
दागायत्रीचा॥१८॥गायत्रीमंत्रउपदेशिला॥ आदिब्रह्माऐसाह्मणविला॥मगसर

ताझाला ॥ जगत्रयामाजी ॥ १९ ॥ त्याब्रह्मयासी पांचमुखें ॥ मगएकवेगळेंकलेंतवकें ॥ तेवेळीसकळही त्रैलोक्यें ॥ सहितआह्मांसुखझालें ॥ १२० ॥ मगतेआदिशक्तिह्मणेत्रि पुरारी ॥ मगमुखेंजोउरलीचारी ॥ त्यामुखींकायउच्चारी ॥ तेंसांगादेवा ॥ २१ ॥ तुह्मीह्म णतांगायत्रीमंत्र ॥ तेगायत्रीपासावझालेविस्तार ॥ तरीकैसाप्रकार ॥ त्याउपदेशाचा ॥ २२ ॥ आणित्याब्रह्मयाचाआयुर्दायकितुका ॥ आणितोकोणायुगींजन्मला ॥ त्याचाव्र तबंधकोणेकेला ॥ तोमजसांगास्वामी ॥ २३ ॥ मगबोलेपिनाकपाणी ॥ तुझेप्रश्नतु जसांगतोंतीन्ही ॥ तरीतूंएकाग्रचित्तकरूनी ॥ परियेसीदेवी ॥ २४ ॥ आतांसांगेनगा यत्रीमंत्राचाभेद ॥ जोत्र्यांकेलाबीजकंद ॥ जेणेंपाविजेअविनाशपद ॥ तोगायत्रीश ब्दपरियेसी ॥ २५ ॥ मागेंसांगीतलीप्रथमपांचमूर्त्यें ॥ त्याचेंसांगेनविवरण ॥ त्यागाय त्रीपदाचेंविंदाण ॥ परियेसीदेवी ॥ २६ ॥ ऐसीहींबीजेंएक ॥ आदीॐकारहेएक ॥ नादोनि

	ईश्वरउवाच		ॠ	ऋतुनवगा	१	प	पसरले पूर्णगा	सोहं
सोहं	हेत्रिपदागायत्री		ॡ	लीलासर्वगा	२	यं	एवंबीजकारला	१
ॐ	अलेबीजगा	१	ए	एकचिरस	३	ल	अलकाराआलेगा	२
ना	नादुशिवगा	२	ऐ	ऐक्यएकत्रगा	४	क्ष	क्षयागेलेगा	३
मा	माबिंदुगा	३	ॐ	ॐ चोतलासुन	५	सी	सिद्धब्रह्मगा	४
सी	सिद्धिविद्यागा	४	ॐ हं	चतुर्थचरणासहित	६	म	महारस सर्वगा	५
धं	धंदाकरूसर्व	५	फ	कर्म सर्वव्हिगा	७	ब	ब्रह्मएकसर्वगा	६
आ	आकारजालादि	६	च	संचलें तेंचिगा	८	ॐ	अलंकारुज्याला	७
ई	इच्छावर्तेआप	७	ट	ठकले सहजगा	९	ॐ	ओतलासुसगा	८
उ	उद्भवलेगा	८	न	तत्वपूर्णगा	१०			

ऐसींबीजें दोन देख ॥ परमात्माची विस्तारला ॥ २७ ॥ याबीजांपासून विस्तार झाला ॥
आणियापासून भूतसंध झाला ॥ आणि सहाभूतांपासून उद्भवला ॥ सोसांगेन ॥ २८ ॥

लव	क	उ	ब	व	ये	ॐ	क्ष	सत्व	रज	तम	ब्रह्मा	विष्णु	रुद्र	शंभु
सो	रुद्र	विष्णु	ब्रह्मा	तम	रज	सत्व	क्ष	ॐ	ये	व	ब	उ	क	ब

ईश्वर ह्मणे ऐकएकचित्तें ॥ बीजाक्षरें सर्व विस्तारातें ॥ आणि तुजप्रती अर्थ प्रकाशातें
॥ मी सांगेन ॥ २९ ॥ लः आकाश, वः वायु, कः तेज ॥ ङः आप, बः पृथ्वी, ॐ पाताळ सहज
॥ ॐ कार क्षकार यंयं बीज ॥ ऐसीं हीं बीजें आठ ॥ १३० ॥ आणि त्रिगुणात्मक जाण ॥ सत्वरज
तमोगुण ॥ एतन्मय पदें तीन ॥ बोलिजे देवी ॥ ३१ ॥ प्रथम जाण त्वंपद ॥ रजोमय असि
पद ॥ अणि सत्वमय तत्पद ॥ यातें ब्रह्मा जपे ॥ ३२ ॥ चवथा चरण जपती शिवज्ञानी ॥
तेंचि अजपा बोलिजे जनीं ॥ तें कैसें परियेसीं भवानी ॥ स्वस्थचित्तें ॥ ३३ ॥ ॐ पयोरजो
से सोवदय ॥ ॥ हें शिवपद जाण सुंदर ॥ हे अजपा बोलिजे परिकर ॥ ते ब्रह्मगायत्री ती
स अक्षर ॥ परियेसीं देवी ॥ ३४ ॥ ही उपदेशिली ब्रह्मयासी ॥ आणि अजपा दीधली सिद्धा
सी ॥ ऐसी अक्षरें अजपेसी ॥ छत्तीस जाण ॥ ३५ ॥ अजपा शिव उपदेश ॥ हं क्षंरीं बी
जें बोलिजे तियेस ॥ स्थान कें कोण परियेस ॥ पार्वतीवो ॥ ३६ ॥ लः आकाश, वः वायु, कः ॥६॥
तेज ॥ ङः आप, बः पृथ्वी, ॐ पाताळ सहज ॥ ना आकाश, ॐ कार क्षकार हें बीज ॥ मिळो

निआठ ॥ ३७॥ सत्वरजतमहेगुण॥ एतद्रूपबीजें तीन॥ परी तीनमिळोनिएकपूर्ण॥
ऐसींहीं नवबीजें ॥३८॥ हेचिनवहीस्थानकें जाणिजे॥ हेंचतवअंखसगुणाब्रह्मबोलिजे
॥ऐसीहीं अक्षरबीजें॥ जाहलींदेवी ॥३९॥ हेचिदशदेह भवानी ॥ सांगतों आतांतुज
लागुनी ॥ तरीस्वस्थमानसें करूनी ॥ ऐकदेवी ॥१४०॥ स्थूळदेह, सूक्ष्मदेह ॥ कारण
देह, महाकारणदेह ॥ ज्ञानदेह, विराट्‌देह ॥ हिरण्यगर्भदेहसातवा ॥४१॥ मायादे
ह, मूळप्रकृतिदेह ॥ आणिदाहावातोपश्चदेह ॥ ऐसेहे जाणावेदशदेह ॥ गुरुमुखेंकरू
नी॥४२॥ऐसेंजाणूनदेहरूप॥ यापरीपूजिजेज्योतिःस्वरूप ॥ हेस्वयंसमाधिअमूप॥
गुरुमुखेंजाणावी॥४३॥ मगपार्वतीम्हणेदेवासी ॥ माझीविनतीपरियेसीं॥ हेदेवान
टेंबोटेंसी॥ मजनिरूपणकीजे ॥४४॥ मगईश्वरम्हणे वोदेवी ॥ तींनिजबीजेंपरिसावीं
॥जींसमाधिसुखेंजाणावीं॥तेवोळखावींदेहींनेटेंबोटें ॥४५॥ शंकरह्मणे बीजेंजाणा
॥त्यातीन्हीनाडीगहना॥ इडापिंगलासुषुम्ना ॥जाणदेवी ॥४६॥ अकारइडानिगुत्ती
॥ॐकारपिंगलाह्मणती ॥ हकारसुषुम्नाजगतीं॥ प्रसिद्धजाण॥ ४७॥ निरंजनींश
खिनानाळ॥ शरीरचैतन्यतेंवंकनाळ॥ यादोहींमध्येंकाकीसुखनिर्मळ॥ तेंउत्तरायणजाणा
वें॥४८॥प्राणशक्तीनानिवृत्ती ॥रंगनामबीजाक्षरेंगणती॥ गगनाधारेंउठती ॥मना
चाअग्नीचंद्रवसे ॥१४९ ॥ तेथेंसुषुम्नापंचप्राण॥ अंतःकरणहोऊनिपराध
जहालीजाण॥ ते कोणकोणसांगेन॥ पार्वतीवो॥१५०॥ नाग, कृकल, कूर्म ॥देवदत्तआणि

धनंजयपंचम ॥ हे पंचप्राणसूक्ष्म ॥ पार्वतीवो ॥ ५१ ॥ श्रोत्रासि श्रवणवाचेसी वदणें ॥
चक्षुसीही सर्वही देखणें ॥ घ्राणासी परिमळ घेणें ॥ आणि स्पर्शणें त्वचेसी ॥ ५२ ॥ शब्द
स्पर्शरूपरसगंधपरिकरें ॥ ऐसीं हीं पंधरा तत्वें सुंदरें ॥ हें सर्व चंद्राचेनि आधारें ॥ जाणदे
वी ॥ १५३ ॥ तंव शक्ति ह्मणे जी देवा ॥ माझा प्रश्न सांगीतला बरवा ॥ त्रिपदागायत्रीचा उ
गावा ॥ बरवा केला स्वामी ॥ ५४ ॥ बीज आणि बीजांकुर ॥ आणि चंद्राचा समाचार
॥ हा तो रजयुगींचा विस्तार ॥ बरवा केला ॥ ५५ ॥ चंद्र आकाशीं आपण ॥ आणि चं
द्र आयुष्यासी कारण ॥ पूर्णबळ चंद्रीं गहन ॥ आणि सूर्यभुवन सांगा देवा ॥ ५६ ॥ मग दे
वें सांगूं आरंभिलें ॥ अवो चंद्रें चित्त चेतविलें ॥ सूर्यें साकार करून दाखविलें ॥ आदिबीजें
॥ ५७ ॥ तो आतां सांगेन सूर्यदेवो ॥ देवी चंचळ चित्त होऊं नेदीं जेवो ॥ मग तुझा फिटेल संदे
हो ॥ सर्व देखसी तूं ॥ ५८ ॥ घ्राणत्वाचेनि मेळें ॥ सूर्य वर्ते ज्याबळें ॥ तेथें स्थूळपवन मे
ळे ॥ पंचप्राण पार्वती ॥ ५९ ॥ प्रथम प्राण दुसरा अपान ॥ तृतीय समान चवथा उदान ॥
आणि पांचवा व्यान हे पंचप्राण ॥ स्थूळवायू बोलिजेत ॥ १६० ॥ हातें हो य देणें घेणें ॥
पायांसी चालणें फिरणें ॥ गुदें मळोत्सर्ग करणें ॥ उपस्थें जाण लघुशंका ॥ ६१ ॥ हे पांचांचेनि
संगें वर्तती ॥ हीं पांच कर्मेंद्रियें होती ॥ ऐसें जाण तूं पार्वती ॥ आदिमाये ॥ ६२ ॥ संकल्पवि
कल्प करितें मन ॥ प्रतिबोधाचें लक्षण ॥ तो अहंकार ऐसें मिळोन ॥ ते बुद्धी सर्वांगातें चेतवी
॥ ६३ ॥ तेंच अभिमानलक्षण ॥ तो असे अहंकारू जाण ॥ ऐसे चारी मिळोन ॥ त्यासी अं

तः करणबोलिजे ॥ ६४ ॥ विषयभावें वर्ततेजागृती ॥ जागृतीनिद्रासंधिस्वप्ननाथला-
स्थिती ॥ सुखनिद्राजेकरिती ॥ तेसुषुप्तीजाण ॥ ६५ ॥ यातीन्हीं अवस्थांतें विचारून व
र्तती ॥ तुर्या अर्धमात्रानिर्गुती ॥ ऐशाचारी अवस्थापंचज्योती ॥ उन्मनीजाण ॥ ६६ ॥
जाणतें तुर्याज्ञाननेणतें त्रिगुणाज्ञान ॥ होयनव्हेकरी तोसंदेहपूर्ण ॥ अनारिसाउफरा
टाकरी तोविग्रहोजाण ॥ विसरिजेतें विस्मृती ॥ ६७ ॥ अज्ञानतें संदेहें ॥ विग्रहोविश्वमू
र्तीहे ॥ ऐसेंविकल्पचारीहे ॥ जाणावेपैं ॥ ६८ ॥ भोगेंवर्तेराजसाहंकार ॥ वोरवटेंनतोसा-
त्विकाहंकार ॥ हिंसावर्ते तो तामसाहंकार ॥ जाणदेवी ॥ ६९ ॥ ऐसेहे अहंकारराजससात्वि
क ॥ तामसहेचब्रह्माविष्णुरुद्राचेअंश ॥ यांपासूनजगत्त्रयास ॥ उत्पत्तीहोतसे ॥ १७० ॥
आतांपंचभूतांचीउत्पत्ती ॥ होयतेदेवीसांगेनतुजप्रती ॥ तींएकमेकांप्रतीजन्मती ॥ तें
ऐकदेवी ॥ ७१ ॥ शून्यब्रह्मांडापासून ॥ आकाशजन्मलेंतेथून ॥ सर्वजनांत्यापासून ॥ जन्म
झाला ॥ ७२ ॥ त्या आकाशीं जन्मलापवन ॥ मगतेजजन्मलें त्यापासून ॥ ऐसेंएकमेकां
प्रसवून ॥ भूतसृष्टीजहाली ॥ ७३ ॥ मगतेजीं आपजन्मलें ॥ पृथ्वीतत्व आपेंजाहलें ॥ पृथ्वी
तत्वींरोपिलें ॥ सर्वबीजहो ॥ ७४ ॥ ऐसेंनाहीं पैं शून्यझालें ॥ सर्वब्रह्मचीविस्तारलें ॥
ईश्वरतत्वपुंजाळलें ॥ मूळमंत्रेंसी ॥ ७५ ॥ जींपंचमुखेंईश्वरासी ॥ तीप्रसवलींतत्वां
सी ॥ तेंएकचित्तेंपरियेसीं ॥ पार्वतीवो ॥ ७६ ॥ श्रीमुखकच्छपमुख ॥ जंबुकमुखवृकमुख
दर्दुरमुखहेंपंचमुख ॥ आतांउत्पत्तीसांगेन ॥ ७७ ॥ ईशानतोआकाश ॥ वायुतोतत्पुरुष ॥

अघोरतोतेजप्रकाश॥ वामदेवतोआपह्मणिजे॥ ७८॥ पृथ्वीसद्योजातापासूनी॥ ऐ
सेंएकब्रह्मयाहोउनी॥ सर्वतेंजाणिजेमनीं॥ आकारूजहाला॥ ७९॥ प्रथममुखईशा
न॥ द्वितीयतत्पुरुषअघोरतीन॥ चतुर्थवामदेवजाण॥ आणिपंचमसद्योजात॥ १८०॥
हींपांचमुखेंजाणी॥ यांपासूनतत्वांचीउभवणी॥ येणेंचिअनुक्रमेंगगनीं॥ विलयपाव
ती॥ ८१॥ हेंनादबिंदांसीव्यापक॥ यातेंचम्हणिजेआकारिक॥ आतांसांगेनआणिक॥ रू
पारूपभक्ती॥ ८२॥ पृथ्वीजाणआपींविरे॥ तैसेंचिआपतेजींमरे॥ तेजवायुसीसमरे॥ वा
युनिरालंबींसामावे॥ ८३॥ जैसीदीपकळिकासामावेगगनीं॥ तैसीतेजायहारपोनी॥ तैसीं
भूतेंभूतांतेंगिळूनी॥ शून्यचिउरे॥ ८४॥ ऐसासंकोचविकाश॥ द्वैताद्वैतभासाभास॥ यावे
गळाजोप्रकाश॥ तेंरूपातीत॥ ८५॥ एवंहेपदपिंडब्रह्मांडझालें॥ रूपातीतबोलिलें॥ उत्प
त्तिप्रळयांसीसांगितलें॥ आदिशक्तीवो॥ ८६॥ मगइतुकियावरी॥ पार्वतीदेवासीप्रश्नक
री॥ तेंऐकावेंपुढारी॥ ह्मणेश्रीशंकर॥ १८७॥ ॥ इतिश्रीशिवनिबंधेईश्वरपार्वतीसंवादे
प्रथमोऽध्यायः॥ १॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ श्रीशंकरायनमः ॥ ॥ यावरीशक्तिह्मणेआपण ॥ देवातुह्मीं
सांगीतलेंसंपूर्ण ॥ गायत्रीमंत्रउपासन ॥ जयापासूनजन्मदेवत्रयासी ॥ १ ॥ यातार
जयुगींइतुला ॥ ब्रह्मयासीगायत्रीमंत्रउपदेशिला ॥ त्यापासावब्रह्मज्ञानपावला
॥ सोहंबोधू ॥ २ ॥ होयनहोयचुकवुनी ॥ परमतत्वातेंपावोनी ॥ ऐसातीससंवत्सरउपा
सनीं ॥ होतादेवा ॥ ३ ॥ आतांब्रह्मयाचें आयुष्य ॥ शक्तीतेंसांगेमहेश ॥ युगांचीसंख्या
मुख्य ॥ संवत्सरप्रमाण ॥ ४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ चतुर्युगसहस्राणिदिनमेकंप्रजापतेः
॥ प्रजापतिसहस्रेणविष्णोर्यामार्धमेवच ॥ १ ॥ विष्णोर्द्वादशलक्षाणिरुद्रस्यघटिका
र्धकं ॥ एकादशभिरुद्रैश्चनिमेषार्धंशिवस्यतु ॥ २ ॥ शिवस्यदिनमानेनभवेद्वर्षशतंयदा ॥ त
दालयंजगत्सर्वंयात्येवमवगम्यतां ॥ ३ ॥ अवोदेवीमीजांभईदेईजेवेळीं ॥ तेव्हांबोटींवाज
वींचिपुळी ॥ त्याचिपुळ्यातीनशेंसाठजेवेळीं ॥ तीएकघटिका ॥ ५ ॥ ऐशाआठघटि
का ॥ तैंएकप्रहरनिका ॥ तेआठप्रहरहोतीदेखा ॥ तैंएकदिनरात्र ॥ ६ ॥ तेरात्रदिनतीस
॥ तैंहोयएकमास ॥ ऐसेलोटतांबारामास ॥ होयएकसंवत्सर ॥ ७ ॥ हेंसंवत्सरकालप्रमाण ॥
दशशतह्मणजेसहस्रजाण ॥ आणिशतसहस्रह्मणजेलक्षपूर्ण ॥ शतलक्षह्मणजेएक
कोटी ॥ ८ ॥ अकराकोटीसंवत्सरें ॥ आणिएकसष्टलक्षचौपन्नसहस्रें ॥ लोटताहोयआयुष्य
पुरें ॥ इंद्राचें ॥ ९ ॥ ऐसेइंद्रचवदालोटती ॥ तोब्रह्मयाचाएकदिनबोलती ॥ ऐसेदिवसतीसह्म
णती ॥ तोएकमास ॥ १० ॥ ऐसेलोटतीबारामास ॥ तेंहोयजाणएकवरुष ॥ ऐसींसा

ढवरुषेंपरिस॥ तैंएंकमहासंवत्सर॥ ११ ॥ ऐसींमहासंवत्सरें एकझात ॥लोटत्तांएकयुगबो
लत्त॥ ऐसींयुगेंअठराजात ॥ तरीएकशंखहोय॥१२॥ऐसेशंखसप्तशत॥ आणिएकविं
शतिसहस्त्रहोत ॥ तेव्हांआयुष्याचाहोयअंत ॥ ब्रह्मयाच्या ॥१३॥ ऐसेबाराब्रह्मेमर
ती ॥ येरांचीसंख्यासांगोंकिती ॥ तेमाझेअर्धनिमिष्यींहोतीजाती॥ ऐसा अखंड मी
नखंडें ॥१४॥ मगदेवासीह्मणेपार्वती ॥हीतारजयुगाचीकेलीगणती ॥तुझ्याअर्धनि
मिष्यांतहोतीजाती ॥ तरीतूंचथोरकींदेवा ॥१५॥ देवातूं श्रेष्ठकल्पवृक्षू ॥ अचिंताफ
ळविशेषू ॥ प्रतीरसींरसिकसुरसू ॥ अमूल्यतेसाची॥१६॥ देवाहासर्वसाकारू॥तूंची
परमवस्तूअपरंपारू॥ कथिलेंअव्यक्तनिराकारू ॥तुजपासोनी ॥१७॥ आणितूंचिस
र्वकर्ता ॥हेंचराचरलपविता॥ परित्याअभिप्रायाच्यागुह्यार्था॥ कांहींपुसतेंस्वामी॥१८
॥ हातारजयुगअकराकोडी॥ तुह्मींसांगीतलापरवडी ॥ तरीतुझियाअर्धनिमिष्याची
घडीप्रौढी ॥ तेंसांगादेवा॥१९॥ यावरीईश्वरबोलिले॥ सर्वसाकाररूपआटलें॥प्रपं
चमात्रप्रगटलें॥सर्वरचनारस॥२०॥ एकवटलेंअद्वैतमुसीपाहीं॥जुरेचिपंचभूतांचेंकांहीं
॥उत्पत्तिप्रळयमाझ्याठाईं॥जाणिजेदेवी ॥२१॥ तेवेळींमीचउरेंएकला॥ अविनाशरू
पसंचला॥ सर्वमजमाजीहरपला॥आदिअंतू॥२२॥ सर्वपणाचेंनीसरवाडें ॥मजमा
जीमीमाझेपवाडे॥मीप्रळयाग्नीसींनातुडें ॥ मृत्युंजयमजमाजी॥२३॥ ॥श्लोक
॥जाताह्यसंख्याब्रह्माणो विष्णुकोटिर्लयंगता ॥ गंगाबालुसमाइंद्राःकिंचिद्ध्यानस्थि ॥१॥

तेशिवे ॥ १ ॥ तंवह्मणेत्रिपुरारी ॥ माझियाप्रळयाच्याकातरीं ॥ पडिलेकवणकवणअवधा
रीं ॥ आदिशक्तीतूं ॥ २४ ॥ अकराकोटीचौसष्टलाख ॥ आणिपन्नाससहस्त्रवर्षेंदेख
॥ इतुकावांचोनीअमरनायक ॥ शेवटींपावेलयाप्रत ॥ २५ ॥ इतुकीआयुष्याचीमिती ॥
प्रळयपावेसुरपती ॥ तंवसत्तावीसवेळांजाती ॥ हींचारयुगें ॥ २६ ॥ तेचवदावेळांइंद्रहो
त ॥ इतुकेंकाळाचेंगणित ॥ तोंप्रहराचाघंटावाजवित ॥ ब्रह्मदेवजाण ॥ २७ ॥ तोंइंद्रस
हस्त्रवेळाउपजे ॥ आणिसहस्त्रवेळांविसर्जे ॥ तंवआयुष्यपुरेसहजें ॥ ब्रह्मयाचें ॥ २८ ॥
इतुक्याआयुष्याचाब्रह्मा ॥ पावेसहस्त्रवेळाजन्मा ॥ तोंहोयपुरुषोत्तमा ॥ अर्धप्रहरू ॥
॥ २९ ॥ विष्णूच्याएकदिवसांत ॥ सर्वभूतांसिपुरेअंत ॥ तैंसाठतीनशेंसंकेत ॥ वर्षांचा
जाण ॥ ३० ॥ ऐशियावर्षांचीसंख्या ॥ होयअठ्ठावीससहस्त्रसातलक्षा ॥ तेवेळींएकहो
यसंख्या ॥ जळप्रळयाची ॥ ३१ ॥ ऐसेजळप्रळयहोत ॥ आठवेळानिभ्रांत ॥ तोंपुरेआ
युष्याचाअंत ॥ महाविष्णूच्या ॥ ३२ ॥ ऐसेंमहाविष्णूचेंप्रमाण ॥ बारालक्षसंख्याजाण ॥
तें रुद्राचेंहोयपरिपूर्ण ॥ यामार्ध ॥ ३३ ॥ सोळाअर्धयामीदिवसगणाती ॥ तेसाठती
नशेंदिवसभरती ॥ तैंहोयसंख्यानिगुती ॥ एकवर्षाची ॥ ३४ ॥ ऐसींशतकोटिवर्षेंहोती
॥ तैंरुद्रप्रळयवोसती ॥ तेअकरारुद्रसामावती ॥ माझ्यास्वरुपीं ॥ ३५ ॥ ऐसेअकरारु
द्रसुख्य ॥ प्रळयपावतीअसंख्य ॥ त्यावेळींअर्धनिमिष्य ॥ होयमाझें ॥ ३६ ॥ माझाति
जानेत्रीचेंपातें ॥ सहजनिरखणभंवतीहोतें ॥ तेंनावेकआलेंमागुतें ॥ स्वस्थानासी ॥ ३७ ॥

ब्रह्माविष्णुरुद्रजाण॥ हेत्रिविधमाझेगुण॥उत्पत्तीस्थितिआणिमरण॥अधिकारीहे
॥३८॥तोभोगआह्मासीचआला॥उपेगाआधींचफिटला॥ माझियाअर्धनिमिष्यांत
वेंचला॥उरेचिना॥३९॥ ब्रह्माबीजेंविस्तारीभावें॥ विष्णुप्रतिपाळीआघवें॥रुद्रें
एकवटोनिआणावें॥ निजस्थानीं॥४०॥ आतांअसोहीसर्वांचीपाळवणी॥माझीम
जचीदाटणी॥ मृत्युमूर्च्छातैसीचग्लानी॥ माझ्यास्वरूपीं॥ ४१॥ सर्वपणेंमीचसंच
रलों॥अव्यक्तस्वरूपींस्फुरवाडलों॥सदाशिवत्वीं पैसावलों॥परिपूर्णत्वें॥४२॥स
र्वसाकारचीअव्यक्त॥मजमाजीचअखंडित॥दृश्यादृश्यमूर्तिमंत॥आपेआप ४३
॥मजमाजीमीअसें॥आपल्यास्वरूपाचेनिपैसे॥आणिहारपलेंपैंदिसे॥मजमाजी॥
॥४४॥ऐसामीचवेष्टलों॥सर्वत्रव्यापकत्वेंदाटलों॥नेणोंकेधवांम्यांघोंटिलों॥महाप्रळ
य॥४५॥संहारसमयाचेंरिघवणें॥घेतसेसर्वाकाराचेंघेणें॥प्रळयमहाप्रळयासीउपणें॥
माझ्यास्वरूपीं॥४६॥प्रळयादिकाळप्रकृतीउघडे॥निर्जळेंनपवतीस्वरूपाचियेकडे॥माझ्या
एकांतींचेंतेजधडाडें॥ जळोनिगेलें॥४७॥ ऐसाअटळमीनिजस्तंभू॥सर्वसाकारनि
रालंबू॥अखंडस्वरूपस्वयंभू॥व्यक्ताव्यक्तजाणदेवी॥४८॥ परीतुजशक्तीसीपोटाळे॥
जोकाळप्रळयासीनातळे॥मजअविनाशातेंनकळे॥जन्ममरण॥४९॥तंवशक्तीह्मणेदे
वासी॥देवातूंदाहीदिशापांघुरसी॥ह्मणोनिदिगंबरह्मणविसी॥ तूंसर्वस्वरूपीसर्वक
र्ता॥५०॥तुमच्याअर्धांगींमजअसणें॥ परीदेवातुह्मासीनेणें॥मजआदिअंतीअनुस

॥२॥

रणें॥स्वरूपतुझें॥५१॥हीसप्तपाताळरचनाअरुती॥तुझियास्वरूपामाजीअस्
ती॥एकवीसस्वर्गमुगुटावरती॥आणिचवदाभुवनें॥५२॥आणिईश्वरासीह्मणे
भवानी॥एकपुसेनपिनाकपाणी॥विश्वउपकारालागुनी॥तेंसांगादेवा॥५३॥देवातूंविश्वीं
भरित॥तूंप्रत्यक्षसाकारवंत॥त्रिलोकामाजीपूर्णभरित॥विश्वरूपा॥५४॥तुजपासाव
नामंत्रसमस्त॥आणिध्यानधारणासतत॥तुजपहावयामतेंबहुत॥धांवतीनानामा
र्गीं॥५५॥मगह्मणेतोईश्वर॥अवघोमीअवघेंचराचर॥व्यापूनिअसतांतूंदूर॥अ
विचारेंकांपहासी॥५६॥मीत्रिभुवनींचराचरु॥ब्रह्मादिकनेणतीमाझापारु॥मगते
नानाकर्मीअविचारु॥मंदमतिप्रवर्तले॥५७॥हेइंद्रचंद्रब्रह्मादिक॥यांसीनानाकु
र्मेसंसारींचेघोक॥मागुतेंसंसारानयावेंहेएक॥प्रयत्नकरिती॥५८॥तेनानाकर्मे
चटलेहटा॥संसारेंखादलेंह्मणतीकटकटा॥मजएकलीयाचाविस्तारश्रेष्ठा॥नकळे
जाण॥५९॥मजपासोनिसर्वझाले॥यासंसारभयेंभ्रमले॥मगकुकर्मासिप्रवर्तले॥
नानामार्गीं॥६०॥देवीतूंमजपासोनी॥अठरायुगांचीउभवणी॥सर्वजीवचारीखाणी॥
मीचिशिववो॥६१॥शक्तीतुझाफिटलासंदेह॥त्रिभुवनींतूंदेवीमीदेव॥तुझामा
झाविस्तारपाहींसर्व॥हेंनेणसी॥६२॥देवीदेवविस्तारु॥देवीदेवचराचरु॥देवीदेवअ
वतारु॥विश्वरूपदेवीवो॥६३॥देवीदेवप्रकृतिपुरुषएक॥तुजमजहूनिनाहींआ
णिक॥निपजलेकैसेअनेक॥तेमीसांगेन॥६४॥जगाचाजनकमीईश्वरु॥हा

 तूंजाणावानिर्धारू ॥ आणिअवधाचिसंचारू ॥ मीईश्वरजाण ॥ ६५ ॥ पार्वतीह्मणेदे
 वासाचार ॥ हासर्वसंसारतूंईश्वर ॥ नव्हेसीतरीनामईश्वर ॥ लटिकेंचिकीं ॥ ६६ ॥
आतांमजजाहालीतृसी ॥ देवातुह्मापासोनीसर्वउत्पत्ती ॥ परीज्याचेंध्यानतुझेचि
त्तीं ॥ तेंसांगमज ॥ ६७ ॥ तुह्मावीणकोणीनाहीं ॥ तरीतुह्मीध्यानकोणाचेंकरितापाहीं ॥
तुमचींयोगाभरणेंकायकायी ॥ तेंसांगादेवा ॥ ६८ ॥ मगह्मणेईश्वरू ॥ निरंजनआभरणा
चाविस्तारू ॥ निरंजनतोईश्वरू ॥ लेइलाअसे ॥ ६९ ॥ एकवीसब्रह्मांडेंहेंकडासन ॥
दंडधीएकडाधीएकथाटउदरींकूपीन ॥ यवनुजोगवटास्वार्थइच्छाविवेकजाण ॥
दृश्यपादुकाजाणदेवी ॥ ७० ॥ पवनमेखळानीळकंठा ॥ पंचतत्वकंथाजोगवटा ॥ प्रि
याकुंडलीब्रह्मकमळटोपीधूर्जटा ॥ जाणदेवी ॥ ७१ ॥ अलेखतेचिआधारी ॥ विश्ववि
भूतीभरलीत्याभीतरी ॥ अष्टमासिद्धीअष्टभाववनस्थळीअवधारीं ॥ भारसजीव
नीं ॥ ७२ ॥ नवद्वारेंहीशेली ॥ दाहावेद्वारींटाळी ॥ अभ्रकुमंडलसन्नावीचेजळीं ॥ भरि
लादेवी ॥ ७३ ॥ सत्यतेंचिकडासन ॥ वरीसत्यत्वतेंचिआसन ॥ ऊर्ध्वमनपवनजाण ॥
समाधानअव्यक्ती ॥ ७४ ॥ अनुहतशिंगीनादध्वनी ॥ श्वेतशेलाअष्टधापांघुरुनी ॥ भू
चरीसिद्धीगहनी ॥ गहनअतीजाणदेवी ॥ ७५ ॥ ऐसींहींआभरणें ॥ सांगीतलींतुजका
रणें ॥ हींजाणितल्यावरीमनें ॥ स्वयेंसिद्धहोइजे ॥ ७६ ॥ ऐसींआभरणेंपरिधान ॥ जोसर्वसि
द्धजाणेजाण ॥ येरवरवर करितीमुंडण ॥ तेंकायकरावें ॥ ७७ ॥ कुळकर्ममार्गजेत्य

जिती ॥ जातिकर्मेंप्रतिपादिती ॥ त्यांसी दोनी अर्थचुकती ॥ पडती पंथीं भ्रांतीचे ॥ ७९ ॥
तरी माझा कुळकर्ममार्ग ॥ सिद्ध बोली कैवल्यज्ञान ऊर्ध्वसंसर्ग ॥ निरालंबी पीठस्वर्ग ॥
दिव्यशक्ति जाण देवी ॥ ७९ ॥ नक्षत्रसत्यसमाधान ॥ निर्गुण गंगा सत्य तें गगन ॥ ब्रह्म
द्वारीचें लक्षालक्ष तें निरंजन ॥ आदिसिद्ध ॥ ८० ॥ अष्टकल्लोळिणी आदिप्रेम जाण ॥
आनंद निर्वाण तीर्थीचें तन मन ॥ अव्यक्त जागरण सिद्धांत दीप गहन ॥ तारक रासमं
त्र ॥ ८१ ॥ आदी ब्रह्मा निश्चळ गात्र ॥ आणि प्रतीक निराकुळ गोत्र ॥ आदि अवलोक
न संतोष वचन पवित्र ॥ विवेक वृंद ॥ ८२ ॥ करुणा वोनसु आणि मुक्ती ॥ स्वभाव आ
सन समदृष्टी निगुती ॥ अनुभव पंथ हे दर्शनिस्थिती ॥ प्रेम तें समाधान देवी ॥ ८३ ॥
संतोष गोष्टी अकल्पित वचन ॥ निरास विद्या हंस उच्चार तत्व जाण ॥ संजोग भूतहिंसा प्र
तिपाळण ॥ उपसाम श्रीकमळीं ॥ ८४ ॥ ॥ ॐ नमः शिवाय शिव सोऽहं हंसाय श्रीगुरुलिंगा
यनमः ॥ ॥ ही शिवगायत्री ॥ ॥ अहं जड लाचा हे उत्तम गती ॥ पिशाचचेष्टा उ
न्मनी अवस्था स्वरूप सती ॥ सर्वस्वरूप सत्य स्फूर्ती ॥ विवेक वदन जाण देवी ॥ ८५ ॥ ओं
कारमूर्ती निराकार ॥ स्थिर लोचन ते साचार ॥ उत्पत्ति भस रव्य मंडळाकार ॥ जाण दे
वी ॥ ८६ ॥ आले रव वृक्ष त्रिभुवन ॥ घडु अकुळ संजोग अपार जाण ॥ ससपाताळ गहन ॥
पादुका देवी ॥ ८७ ॥ ऐसा स्वयंभू सदोदित ॥ देवी ध्यान करी तूं ॥ आवो आदि आणि अं
तू ॥ नाहीं मज ॥ ८८ ॥ देवी गगन द्वारीचें लक्षण ॥ रेचक पूरक कुंभक जाण ॥ त्राहाटक सं

योगआकुंचन॥ देवीवो॥८९॥ चाचरी भूचरी खेचरी॥ लक्षतेभिडतीअगोचरी॥ स्फु
टतीत्रिकुटाभीतरी॥ षड्चक्रभेदती॥९०॥ तेथेंप्रत्यक्षप्रमाणअपान॥उदानसमान
व्यान॥ करींयामध्येंमीळन॥जाणदेवी॥९१॥ एकांतामध्येंउलटती॥ नादमध्येंउ
सळती॥ गंगासीनीत्याइडापिंगलाझोती॥ योगक्षेत्रीं॥९२॥ देऊनियांबिंदुनासि
काकपाटीं॥ सातफणीमणी कल्पकोटी॥ नागसंकोचसुषुम्नाशेवटीं॥ ऐक्यहोय॥
॥९३॥ पुनःदेवीसीसांगेशंकर॥ पवनामध्येंओंकार॥ धर्मतीर्थेपवित्रविचार॥ तेसा
ची॥९४॥ जलकुंडलिनीयोगध्यानसार॥ सावित्रीशक्तीसप्तसमुद्र॥ निश्चळवायु
स्तंभपरिकर॥जाणदेवी॥९५॥ माझ्यात्रैलोक्यहाप्राण॥ तेथेंब्रह्मधारणादिनदाकसं
पूर्ण॥मूळआधीअमरकंदप्रवीण॥ चिन्हतलतेंफळदेवी॥९६॥ मान आणिअभिमान
॥संकल्पविकल्पजाणोन॥ब्रह्मपदतीर्थकरून॥ जपतोजयविजयजाणदेवी॥९७॥
स्वसंतोषस्वयेंमुक्ति॥आदीतेसमाधीप्रेमतत्वीं॥ दिशास्फुरण आदित्वीं॥ ज्ञानतेंदृ
ष्टीदेवी॥९८॥ सर्वव्यापकतेंमन॥ एकांततेंचीज्ञान॥ अनुत्तरबुद्धीपदप्राण॥ विभूति
सिद्धसंकेतनिरंतर॥९९॥ मजस्वयंभाचीभावीआभरणें॥सर्वांगीसर्वधारणें॥ ध्यान
धारणसमाधीलक्षणें॥ मनासिआलीं॥१००॥ मीनिरंजनीनिराधार॥ ऐसा तारज
युगींचाप्रकार॥ हासकळिकसविस्तर॥ तुजसांगीतलादेवी॥ १ ॥ब्रह्माविष्णुरुद्र
पुरंदर॥हेमजमाजीगेलेअपार॥ मीस्वयंभूनिराकार॥निरंतरजाणदेवी॥ २॥ वेद

शास्त्रेंश्रुतीपुराणें ॥ कवित्वकवीकुशळताकरणें ॥ हेसर्वअरुतीजाणें ॥ मीयुगांतजाणदे
वी ॥ ३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ईश्वरउवाच ॥ ॥ सृष्टिः कृता मयापूर्वं ममोत्पत्तिर्निरंजनात् ॥ निरं
जनस्यत्वालेखाद्वालेखोऽगोचरादभूत् ॥ १ ॥ ॥ हीत्रैलोक्यशक्तीमजपासुनी ॥ मजउ
त्पत्तिनिरंजनीं ॥ निरंजनआलेखाचीकरणी ॥ आलेखकेलाअगोचरें ॥ ४ ॥ अगोच
रपदज्ञान ॥ हाचिसिद्धांतपूर्ण ॥ स्वयेंध्यातीयोगीजन ॥ अंतरध्यानीं ॥ ५ ॥ हेंता
रजयुगींकथिलें ॥ तेथुनीसिद्धांतअध्यात्मप्रगटलें ॥ तेंचिसिद्धींसाधिलें ॥ शिवज्ञानदे
वी ॥ ६ ॥ हाशिवनिबंधप्रसिद्ध ॥ पूर्णयोगसिद्धांतबोध ॥ यापासुनीचारवेद ॥ प्रगटकेलेदे
वी ॥ ७ ॥ हासंपूर्णजोऐके ॥ त्यासीजन्ममरणदुरीठाके ॥ प्रपंचसंसारघोळचुके ॥ यथार्थ
जाणदेवी ॥ ८ ॥ ऐसेंभ्रांतीभ्रुलवणें ॥ नटलावीआडलावणें ॥ मगफेडिलीयाजाण
णें ॥ वीटनयेमना ॥ ९ ॥ जरीवाणीह्मणालमराठी ॥ कठोरभाषाशूद्रादी ॥ तरीसं
स्कृतदृष्टीं ॥ तेंसांगोंदेवी ॥ ११० ॥ तैसीसंस्कृतशब्दीआटी ॥ श्लोकसांगणेंपरीवा
णीमराठी ॥ म्हणूनिअडलावणीतरखोटी ॥ नानाश्लोकाची ॥ १११ ॥ ह्मणोनीनिंदासां
डिजे ॥ हाशिवनिबंधअनुष्ठिजे ॥ तेथेंशास्त्राचादृष्टांतदीजे ॥ तरीआदिमूळहें ॥ १२ ॥
आदिमूळमगशास्त्रशाखा ॥ मूळस्तंभींचीगायत्रीविशेखा ॥ तेगायत्रीपासावदेखा ॥
वेदांसीजन्म ॥ १३ ॥ आधीमूळस्तंभमहापुराणमगवेदू ॥ येथेंजोअल्पहीवाढवीकसरीभे
दू ॥ तरीईश्वरम्हणेछेदीनकंदू ॥ त्यानिंदकाचा ॥ १४ ॥ ऐसेंतारजयुगींचेंवर्तमान

॥ हें भवानीनें पुसिलें आपण ॥ शिवें केलें कथन ॥ पार्वतीसी ॥ ११५॥ ॥इतिश्रीमू-
कस्तंभे शिवनिबंधे ईश्वरपार्वतीसंवादे द्वितीयोऽध्यायः ॥२॥ ॥श्रीसांबसदाशि
वार्पणमस्तु॥ ॥श्रीमज्जगदीश्वरार्पणमस्तु॥ ॥शुभंभवतु॥ ॥श्रीरस्तु॥

श्रीगणेशायनमः॥ ॥ईश्वरउवाच॥ ॥अनंतयुग नामधयुग ॥अद्भुतयुग तार
जयुग ॥ आणिपांचवें तांबुजयुग ॥जाणपें॥१॥ यापांचयुगांचें सांगितलें गुज ॥तें श
क्तीउपदेशिलें तुज॥ यांतसहजसोहंबीज॥ ॐकारें उच्चारिलें॥२॥ आतांसांगिजेल
तांडजयुग॥ त्यामाजीकोणझालेयोग्य॥ त्यांचाउच्चारा आणिभोग ॥ तेऐकदेवी॥
॥३॥ तोंब्रह्मालावुनी असेध्याना ॥ ध्यानापासुनीवैकुंठराणा॥ सांगितलीयारवूणा
॥ऐकवोदेवी॥४॥ ब्रह्म्यानेंकेलीकल्पनाविशेखू॥ मगकरून्आदरिलाब्रह्मांड गोळ
कू॥दुसरें करावयाचाआवांकू॥ धरिलामनीं॥५॥ मगआदिदेवभवानी॥ त्यासीब्र-
ह्माह्मणे कांहीं करावी करणी॥ मगपूर्णचैतन्यस्वामिणी॥ कायकेलें॥६॥ मगशंभू
आणिशक्ती॥आकार्यकरीउत्पत्ती॥ ब्रह्मयासीकायह्मणाती॥ तुवांकरावीब्रह्मांडरच
ना॥७॥ तंवब्रह्माह्मणेचैतन्यशक्ती॥आकार्यकरितोउत्पत्ती॥परीतुजवांचोनीनव्हेती
॥जाणभवानीवो॥८॥ मगत्याचैतन्यशक्तीसी॥ मेळवुनीपांचभूतांसी॥ ब्रह्मदेवब्र-
ह्मांडासी॥रचिताझाला॥९॥ मगतारजयुगींकायकेलें॥ ब्रह्मयानें अंडें घातलें॥ तेंतें ना
मपावलें॥ब्रह्मांडह्मणोनी॥१०॥ तेंपंचभूतात्मकरचिलें॥ तेंकैसें आवरोनिराखिलें॥
कुळारंभीं आवरिलें॥आवर्णोदकवो॥११॥ शक्तीसीह्मणेचंद्रमोळी॥ निराकारशून्य
पोकळी॥मीव्यापक आहें अंतराळीं॥ सर्वत्रपें॥१२॥ मीचदारववितालपविता॥स
र्वसंकेतचेतविता॥ मीचसामाविताविस्तारिता॥ सकळमीचजगामाजी॥१३॥पा

मू.स्तं. र्वतीह्मणेदेवासी ॥ एकवीसस्वर्गतुह्मापासी ॥ आणिकसप्तपातालेंतीकैसीं ॥ सांगिजेदे अ.
॥१॥ वा ॥१४॥ मगह्मणेजाश्वनीळ ॥ एकवीसस्वर्गपाताळ ॥ माझ्याठायींब्रह्मांडगोळ ॥ ते ॥३॥
सांगेनतुजलागीं ॥१५॥ प्रथमतें असेभूतळ ॥ दुजेंहोयभवागतळ ॥ आणितृतीय
भिन्नतळ ॥ जाणदेवी ॥१६॥ चौथेंतें आदित्यतळ ॥ पांचवें असेअधूरतळ ॥ सहावेंजाण
सर्वातळ ॥ आणिउभयानकतळसातवें ॥१७॥ ऐसींसप्तपाताळेंप्रमितें ॥ परीस्वरूपयां
हीपरतें ॥ रचुनीधरिलीअव्यक्तें ॥ आपणाप्रेमें ॥१८॥ माझियास्वरूपाऊर्ध्वविभा
गीं ॥ शिरस्थळींउत्तमांगीं ॥ माझेएकवीसस्वर्गमुगुटमार्गीं ॥ व्यक्तंतवदेवी ॥१९॥
मुगुटआज्ञामर्यादातळीं ॥ माझेंस्वरूपअव्यक्तपाताळीं ॥ रचुनीम्यांसांवरिली ॥ आप
णआपें ॥२०॥ माझ्यानिजस्वरूपनिराळीं ॥ स्वर्गेंरचिलीअंतराळीं ॥ तीमुगुटआज्ञे-
वेगळीं ॥ निवडतीचना ॥२१॥ स्वर्गगगनआवरी ॥ रचिलीमाझ्यास्वरूपाभीतरीं ॥ तें
सांगिजेलअवधारीं ॥ आदिदेवी ॥२२॥ प्रथमतोज्योतीस्वर्ग ॥ दुसराजाणसितस्वर्ग
॥ तिजाहोयविमळस्वर्ग ॥ परिपूर्णत्वें ॥२३॥ चौथास्वर्गअभियागत ॥ पांचवाप्रका-
शविख्यात ॥ सहावातोसदोदित ॥ रम्यस्वर्ग ॥२४॥ सातवासहजस्वर्ग ॥ आठवातो
सिद्धस्वर्ग ॥ नववाअसेनादस्वर्ग ॥ जाणिजेदेवी ॥२५॥ दहावातोदिव्यस्वर्ग ॥ अ
करावाजाणएकांतस्वर्ग ॥ बारावाअसेस्थिरस्वर्ग ॥ अनुपम्य ॥२६॥ तेरावास्वर्गना ॥१॥
मतृप्ती ॥ चौदाव्यासनिर्मळम्हणती ॥ पंधराव्यासप्रेमळबोलती ॥ अनुपम्य ॥२७॥

निजस्वर्गसोळावा ॥ लयस्वर्गतोसतरावा ॥ अनंतस्वर्गअठरावा ॥ जाणदेवी ॥ २८ ॥
एकोणिसावातोनित्यस्वर्ग ॥ विसावाजाणअतीतस्वर्ग ॥ एकविसावातोस्वर्ग ॥सच्चि
दानंदनाम ॥२९॥ बाविसावामहास्वर्गबोलिजे ॥अव्यक्तस्वरूपतोमाझें ॥मनअप्रमेयसह
जें ॥ शब्दविरहीतदेवी ॥ ३० ॥ ऐसेमुगुटाचेनिअंगलगे ॥ रचिलीएकवीसस्वर्गें ॥ त्यांच्या
शिवस्वरूपाजींजींलिंगें ॥ व्यक्तिवंतेंमायामाझी ॥ ३१ ॥ पाताळरचनास्थूळा ॥स्व
येंसकरवावेलिंगाचीमेखळा ॥ स्वर्गापर्यंतअंतराळा ॥ लिंगरूपपरिसदेवी ॥ ३२ ॥ज्यो
तिस्वर्गींज्योतिलिंग ॥ श्वेतस्वर्गींअमृतलिंग ॥विमळस्वर्गींविमळलिंग ॥ विमूळाकार ॥ ३३
॥ अभियागतस्वर्गींअभिन्नलिंग ॥ प्रकाशस्वर्गींप्रकाशलिंग ॥ सदोदितस्वर्गींसाक्षालिं
ग ॥ अनुपम्य ॥ ३४ ॥स्थिरस्वर्गींप्रकाशलिंग ॥ तृप्तिस्वर्गींदिव्यलिंग ॥ निर्मळस्वर्गींनि
ष्कलंकलिंग ॥ दिव्यतेजी ॥ ३५ ॥ सहजस्वर्गींसाहाजलिंग ॥ सिद्धस्वर्गींसिद्ध
लिंग ॥ नादस्वर्गींनादलिंग ॥ नादभरीतपरिपूर्ण ॥ ३६ ॥ दिव्यस्वर्गींभवलिंग ॥
एकांतस्वर्गींनिर्मळलिंग ॥ प्रेमस्वर्गींप्रेमलिंग ॥परिपूर्ण ॥ ३७ ॥ निजस्वर्गींनिजलिंग
॥ लयस्वर्गींअकळलिंग ॥ अनंतस्वर्गींअपारलिंग ॥ अनुपम्य ॥ ३८ ॥ नित्यस्वर्गींनिर्लय
लिंग ॥ अतीतस्वर्गींअव्यक्तलिंग ॥ सच्चिदानंदस्वर्गींशिवलिंग ॥ सर्वसंपूर्णजे ॥ ३९ ॥
महास्वर्गींमहालिंगह्मणिजे ॥ तेंचिअव्यक्तस्वरूपमाझें ॥ एकवीसस्वर्गींपरतेंसह
जें ॥ आपरंपारवो ॥ ४० ॥ सोहंलिंगसर्वादीकैवल्यकेवळ ॥ तोमायादीनिर्माण-

सकळ ॥ तेसूक्ष्म आणिस्थूळ ॥ व्यक्ताव्यक्तवंत ॥ ४१ ॥ सप्तपाताळदिशादश ॥ ऊर्ध्व
स्वर्गएकवीस ॥ माझेंप्रकाशलेंमानस ॥ चौदाभुवनें ॥ ४२ ॥ शिवसिंहासनीं शतको
टी ॥ निर्मळतीर्थेंलक्षसाठी ॥ पुण्यसरिताजळगोमटी ॥ सवालक्ष ॥ ४३ ॥ शृंगारमहा
स्थळभुवंगा ॥ जटाजूटीं आदिगंगा ॥ थोरआधारसर्वजगा ॥ माझियाविभूतीचा
॥ ४४ ॥ प्रथमसारासारविचारिलें ॥ विभूतीसारऐसें आह्मीं ह्मटलें ॥ ह्मणोनिस्याहीचेंघे
तलें ॥ पांघरूणदेवी ॥ ४५ ॥ विभूतीरजरसेंउजळ ॥ निर्मळस्वरूपकांतीचोखाळ ॥
सर्वांगीं मिरवेंह्मणोनीमजढवळ ॥ देवसर्वह्मणतातीं ॥ ४६ ॥ सर्वयागपूजाआचरण ॥
समस्ततीर्थादिविशेषपुण्यें गहन ॥ सत्कर्मादिफळसाधन ॥ यामूळआदीविभूती ४७
॥ आंगीं विभूतीवीणजितकेंपाक ॥ आणि आचारतीकर्मेंजेजेलोक ॥ त्यासीसुकृतफळनि
रर्थक ॥ सत्यजाणदेवी ॥ ४८ ॥ कींजिह्मींविभूतीतेंत्यजिलें ॥ त्याचेंपुण्यदैत्यराक्षसींहरि
लें ॥ आणितेचिअसंख्ययोनीफिरले ॥ हेंसत्यवाक्यमाझें ॥ ४९ ॥ हेंसहजचीहळूवा
रा ॥ ह्मणोनी भवजळींधरिलाथारा ॥ पावतीजाणपैलपारा ॥ भवसागराच्या ॥ ५० ॥
करिजेविभूतीचेंउधळण ॥ तरीकाळासीअदृश्यकारण ॥ तेणेंनदिसेजन्ममरण ॥ मा
झ्यास्वरूपीं ॥ ५१ ॥ तंवशक्तीह्मणेजीत्रिनयना ॥ विभूतीमर्दिजेकेशावचना ॥ कायज
पिजेपंचवदना ॥ तेंसांगमज ॥ ५२ ॥ निर्मळतीर्थेंऐशारीतीतीगौरी ॥ शंकराप्रतीप्रश्नक
री ॥ मगउत्तरदेईत्रिपुरारी ॥ तेंपरिसिजेआतां ॥ ५३ ॥ मगह्मणेतोईश्वरु ॥ पां

चांअक्षरांचाकीजेउच्चारू ॥ तोसांगेनसमाचारू ॥ मंत्रउद्धारण ॥ ५४ ॥ विभूतीचीषडक्ष
रीगायत्री ॥ ॐ नमः शिवायऐशापरी ॥ ह्यामंत्रपांचवेळह्मणोनियांशरीरीं ॥ विभूती
चर्चावी ॥ ५५ ॥ आतांऐकषडक्षरी ॥ जपितांसर्वपापहरी ॥ विभूतीलावितांमुखींउच्चा
री ॥ तेंबीजसांगतों ॥ ५६ ॥ ऐसेंबोलूनिविभूतीमर्दनमंत्रू ॥ षडक्षरीजोपरमपवित्रू ॥
तोशक्तीप्रतीत्रिनेत्रू ॥ सांगताजाह्याला ॥ ५७ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ ॐ कारबीज
मात्रेणनित्यंध्यायंतियोगिनः ॥ कामदोमोक्षदश्चैव ॐ कारायनमोनमः ॥ १ ॥ नमंति
यंमुनिजनानमंतिचमहेश्वराः ॥ नरानमंतिदेवाश्च नकारायनमोनमः ॥ २ ॥ महादेवमहा
त्मानंमहाज्ञानपरायणम् ॥ महापापहरंदेवंमकारायनमोनमः ॥ ३ ॥ शिवंशांतंजगन्ना
थंलोकानांगुह्यकारक ॥ शिवमेकंपरंज्ञानंशंकरायनमोनमः ॥ ४ ॥ आवाहनंवृषश्चैववा
सुकींकंठभूषणं ॥ वामेशक्तिधरंदेवंवकारायनमोनमः ॥ ५ ॥ यत्रतत्रस्थितोदेवः सर्व
व्यापीमहेश्वरः ॥ सद्गुरुः सर्वदेवश्च यकारायनमोनमः ॥ ६ ॥ ॐ कारमूलमाधाने
नकारोनाभिमंडले ॥ सकारोवक्षस्थानेच वकारोब्रह्मवर्धनः ॥ ७ ॥ षडक्षरमिदंपुण्यंयःप
ठेच्छिवसन्निधौ ॥ शिवलोकमवाप्नोतिशिवेनसहमोदते ॥ ८ ॥ ॥ ॐ नमः शिवाय ॥ ॥
विभूतीचेंप्रमकारण ॥ महिमातरीअसाधारण ॥ युगपरत्वाचेंलक्षण ॥ आणिसृष्टीहे
ची ॥ ५८ ॥ ऐसेंनिरोपिलेंमहेशें ॥ तंवशक्तीम्हणेपुढेंकैसें ॥ मीपुसतेंअतिसौरसें ॥
जेंअगम्यगमलेंमज ॥ ५९ ॥ ॥ दुर्गोवाच ॥ ॥ देवाहेंत्रैलोक्यादिसकळें ॥ एकवी

सस्वर्गसप्तपाताळें ॥ सूक्ष्मस्थूळहीकोणाचेंबळें ॥ कोणेंधरिली ॥ ६०॥ हाजीदेवाभू
ळपाणी ॥ आणिपुसत्यें तुह्मांलागुनी ॥ हीपृथ्वी बोलिजे शेषाच्येफणीं ॥ तरीतोशेषको
णेंधरिला ॥ ६१ ॥ हीपृथ्वीज्याशेषाचेफणी ॥ तोशेषतुमच्याकंकणीं ॥ एकवेळविष्णूच्या
आंगुरणीं ॥ तरीऐसेशेषकिती असती ॥ ६२॥ एकबोलतीवराहाचेदाढे ॥ वरीउभविलें
पृथ्वीचेंदळबाढें ॥ तरीत्याचें वोझेंएवढें ॥ तेंकोणेंधरिलें असे ॥ ६३ ॥ कीसप्तपाताळ
तळवटीं ॥ हागारोडारचिलाकूर्मापाठीं ॥ तरीतयाचेशेवटीं ॥ कोणेंधरिला ॥ ६४॥
॥ देवाएवढेंमहायंत्र ॥ कैसेंउभविलें चित्र ॥ कैसेंसांवरिलेंसूत्र ॥ हेंवोडंबर ॥ ६५॥
येव्हवींसप्तपाताळा ॥ कोणापासूनीआलाडोळा ॥ तरीहेंज्ञानजाम्बवंनीळा ॥ मजकेलेंपाहि
जे ॥ ६६॥ ऐसेजोडोनियांकर ॥ देवीप्रश्नकरीपरोपर ॥ मगसांगतेझालेईश्वर ॥ श
क्तीप्रती ॥ ६७॥ पार्वतीह्मणेजीदेवा ॥ हाब्रह्मांडगोळाआघवा ॥ कैसाकेलातोसांगा
वा ॥ मजप्रती ॥ ६८ ॥ करणीतरीतुमचीदेवा ॥ परीब्रह्माह्मणेमीचआघवा ॥ ऐ
सातोमीपणाचाठेवा ॥ कैसामिरवी ॥ ६९॥ देवाहें तांडजश्रुगीअंडेंऐसें ॥ ब्रह्मया
नेंघातलेंकैसें ॥ आणिहेंनिराकारहोतेंकैसें ॥ तेंमजसांगावें ॥ ७० ॥ मगह्मणेचंद्रमौळी ॥
हेंभ्रांतीकळलीसकळी ॥ घरांतघरकुलकरूनहेंराहिली ॥ असतीजाण ॥ ७१ ॥ मीस्वयें
शंभूऐसेंनेणती ॥ जैसेउंबरांतकिडेअसती ॥ उंबरफोडिलियादेखती ॥ सर्वशून्यें ॥ ७२
॥ तैसेसुरव्यब्रह्मेबारा ॥ आणियेरांसंख्यानाहीं अवतारा ॥ मीपणाचेकुठारा ॥ वायांपड

लेअसती ॥ ७३ ॥ मीत्यासीजाहलोंप्रसन्न ॥ मगदिधलेंगायत्रीमंत्रवरदान ॥ तेणेंदेव
दानवगहन ॥ वोडंबररचिलें ॥ ७४ ॥ अठरायुगांचींरचना ॥ देवधर्मादीप्रमाणा ॥ आ
णिआयुष्याचीगणना ॥ रचिलीतेचवेळीं ॥ ७५ ॥ तेणेंकेलीघरकुली ॥ माजीचवदा
भुवनेंरचिलीं ॥ माजियामुखेंचींबाजेंघेतलीं ॥ ह्मणोनियां ॥ ७६ ॥ तींचपंचमहाभूतें
॥ त्यांणींवोडंबररचिलेंआइतें ॥ आंडेंघातलेंजिवातें ॥ व्यावयालागीं ॥ ७७ ॥ तां
डवयुगींमहाकाळदेवो ॥ तोराजाचक्रवर्तीपहाहो ॥ आणिचंद्रसूर्यदेवो ॥ माझ्या
तिजानेत्रींचें ॥ ७८ ॥ ऐसेभूतपंचकसंचरलें ॥ तंवतांडजयुगक्रमिलें ॥ मगतेंअंडें क
ढिणझालें ॥ जीवासीव्यावया ॥ ७९ ॥ ऐसेंसांगतसेमहादेव ॥ सहजचासहजभाव ॥ सा
कारकरावयाठाव ॥ रचिताहोय ॥ ८० ॥ ऐसेंपरिसोनिआदिशक्ती ॥ ह्मणेदेवाकैसीरीती
॥ तेंसांगामजप्रती ॥ देवाधिदेवा ॥ ८१ ॥ येथुनीतांडजयुगसंपलें ॥ त्याचेंबाराको
टीगणितझालें ॥ आतांभिन्नजयुगऐकावहिलें ॥ ह्मणेमहादेव ॥ ८२ ॥ ॥ इति-
श्रीमूळस्तंभेशिवनिबंधेशिवपुराणेमहाशास्त्रेईश्वरपार्वतीसंवादे तृतीयोऽध्यायः
॥ ३ ॥ ॥ श्रीउमामहेश्वरार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ छ ॥ छ ॥

मू.स्तं. श्रीगणेशायनमः ॥ ॥भिन्नजयुगीं अंडभिन्नझालें॥ तेंमहाजीवातेंव्यालें ॥ म अ.
॥१॥ गल्यापासावझालें ॥ अधऊर्ध्व॥१॥ ऊर्ध्वह्मणजेआकाश॥ अधहेंनामपाताळास॥ ॥४॥
यांतमेरूविशाळपरिस॥स्थावरिलादेवी ॥२॥ तोस्थावरिलापाताळावरी॥एकवी
सस्वर्गत्याचेकड्यांवरी ॥ जैसीपूर्वींचीझोतीकुसरी ॥ तैशाचपरीरचियेली॥३॥
पूर्वीचेंहोतेंजंत्र॥ तैसेंचउभविलेंविचित्र॥ तैंपांचहीपांचाळपवित्र॥उभारितेझाले
॥४॥तंवशक्तीह्मणेशूळपाणी ॥तुह्मीसांगीतलीब्रह्मयाचीकरणी॥ तरीहेपांचाळको
ठुनी॥झालेदेवा॥५॥महादेवह्मणेभवानी॥हेजन्मलेआदिब्रह्मापासूनी॥याब्रह्मांडा
चीकरावयाकरणी ॥ पार्वतीवो॥६॥ तेपांचहीमहाचाळक॥ पांचमुखांपासावझा
लेएक॥तेरचितेझालेसुरेख॥ब्रह्मांडहें॥७॥जेंगायत्रीपासावबीज॥तींपंचभूतेंसते
ज॥सप्तधातुचारखाणीसरोज॥दैत्यदेवरचियेले॥८॥मगब्रह्माघेऊनमहिमा॥पांचज
णलाविलेकामा॥मेरूस्थापूनिव्योमा॥चारीकोणसाधिले॥९॥ त्यानौकोनाउपरी॥
अष्टलोकपाळकुसरी॥कोणासाधूनिकरी॥ त्याचीअष्टदिशा॥१०॥ तोमेरूकरूनि
मध्यू॥ त्यामेरूचेंगणितभेदू॥ भोंवतेसप्तहीसिंधू॥ तयांमाजीसप्तद्वीपें॥११॥ऐ
साऐकोनिमूळस्तंभू॥शक्तिह्मणेमहाभेदू॥तयामेरूचेंगणितविधू॥सांगदेवा॥ १२॥
त्यास्वर्गाचाअवकाशनिका॥ त्वांजाणिलाविश्वव्यापका ॥ तरीसांगपांचभौतिका ॥१॥
॥रचिलेंकैसें॥१३॥मगबोलेजाश्वनीळ॥हेंसर्वहीलाघवमाझारवेळ॥मीचलपवींब्र

ह्मांडगोळ ॥ अंगामाजी ॥ १४ ॥ जैं प्रळयकाळमीदावीं ॥ तैं हे सृष्टीलपवी ॥ सकळआ
ज्ञेनेंरवेळवीं ॥ महीठेवीजटेमाजी ॥ १५ ॥ मीरवेळें अदृश्यमायावी ॥ तें अग्निनेत्रींसामा
वीं ॥ मगसर्वांसीप्रगटवीं ॥ महावेगवायू ॥ १६ ॥ मगस्वलीलेंब्रह्मझारी ॥ पवनलपवीं
तयाभीतरी ॥ मगसर्वांसीप्रगटकरीं ॥ आपणांत ॥ १७ ॥ साकारहोतेंजितुकें ॥ तेंअं
गांतलपवीं ऐक्यें ॥ ऐसें अवघेंचदाविलें म्यांएकें ॥ हा निराकारदेवी ॥ १८ ॥ दिसेभूमंडळ
जळींविरालें ॥ जळतेजींमिळालें ॥ तेजप्रभंजनेंग्रासिलें ॥ ऐकें पार्वती ॥ १९ ॥ पवननं
भेंगिळिलादेखें ॥ ऐसा भूगोललपवींनिकें ॥ जीनानाब्रंह्मांडगोळकें ॥ याचिपरीमीरवे
ळें ॥ २० ॥ ऐसारवेळरवेळें महीद्रा ॥ विष्णुब्रह्मादिरुद्रा ॥ हे माझीदीर्घनिद्रा ॥ माजीजी
वसृष्टिभंगे ॥ २१ ॥ ऐसेंसामर्थ्यरवेळेंपाहीं ॥ त्यासीअंतपारनाहीं ॥ नेणूजाणेकाहीं ॥
तेप्रकृतीसी ॥ २२ ॥ तिचेशक्तिशरीरप्राण ॥ तेंसोहंस्वरूपींलीनआपण ॥ परीत्यासीहीमी
चनिर्वाण ॥ बीजाक्षरदेवी ॥ २३ ॥ लाघवीयाचेंलाघवजाणेलाघवी ॥ वीराचामारजाणेवीर
स्वभावी ॥ मजवीणभूलीआघवी ॥ असेगुरुत्वेंजाण ॥ २४ ॥ तंवशक्तिह्मणेऐसें ॥
लालाघवकेलेंकैसें ॥ लपवूनदाविलेंजेसेंतैसें ॥ तेंसांगदेवा ॥ २५ ॥ मगदेवकरीअनुवाद ॥
ह्मणेऐकप्रश्नोत्तरसुबुद्ध ॥ उभयतांसीसंवाद ॥ अनुभवीयांसी ॥ २६ ॥ हेब्रह्माविष्णुम
हेश्वर ॥ यांसीजाणिवेचागर्वथोर ॥ आणिअहंमतीअपार ॥ असेजाणिवेची ॥ २७ ॥ मा
झियाशरीरामधीं ॥ घरांतघरकुलकरितीआधीं ॥ ह्मणतीइतर्कीचसृष्टीदृष्टी ॥ ऐसेंभ्रांतीं

गुंतले ॥ २८ ॥ ब्रह्मा जनासी चालवी ॥ वेदशास्त्रें खेळवी ॥ परी त्या त्रैलोक्यासि भुलवी
॥ भ्रांति तेंदेवी ॥ २९ ॥ वेदें करूनि लाविला वेधू ॥ एकासी शास्त्राचा मदू ॥ ह्मणती आ
ह्मी जाणते हा छंदू ॥ धरूनठेले ॥ ३० ॥ मग ते एकमेकां उपदेशिती ॥ बीजमंत्र हाच ह्म
णती ॥ येरां शिवभक्तां तें निंदिती ॥ जाणतेपणें ॥ ३१ ॥ ऐसे संवादले जन ॥ शिवज्ञानियां ह्म
णती अज्ञान ॥ जरी एकाद्यासी होय ज्ञान ॥ तरी त्यासी नष्ट ह्मणती ॥ ३२ ॥ मुळीं ब्रह्मयानें
लाविली भ्रांती ॥ तें देहींच प्रतिपादिती ॥ परी मी स्वयें ऐसें नेणती ॥ वायां अभिमानें गुं
तले ॥ ३३ ॥ ब्रह्मयानें रचिलीं कुळें ॥ ब्रह्मांड गोळ काचें दिसाळें ॥ तीं देवी जाण तुझीं कु
ळें ॥ कुळें जाळें गोंविलीं पैं ॥ ३४ ॥ मी अखंड परमेश्वर ॥ ते नेणती माझा पार ॥ स्वधर्
र्माचा विचार ॥ अपार आडठाकला ॥ ३५ ॥ तंव बोले पार्वती ॥ यांची मज कळली जन्मरी
ती ॥ आतां ब्रह्मयाची करणी किती ॥ तें सांगा स्वामी ॥ ३६ ॥ तें तांडज युगींचें अंडें ॥
मेरू मुख्य करून नवखंडें ॥ नाना जीवजाती उदंडें ॥ तो रची कैसा ॥ ३७ ॥ मग सांगे शू
ळपाणी ॥ पंचभूतांची उभवणी ॥ तेणें तो मेरू स्थावरोनी ॥ केलें काय ॥ ३८ ॥ देवीस
ह्मणे ईश्वरू ॥ त्या मेरूचा किती विस्तारू ॥ तो पंचभूतात्मक अवडंबरू ॥ सांगतों ऐ
क ॥ ३९ ॥ प्रथम कराळी पासाव उद्भव नादास ॥ नादापासून आकाशास ॥ आकाशाचे गुण
परियेस ॥ कोणकोणते ॥ ४० ॥ राग आणि द्वेष जाण ॥ लोभ चिंता भय पूर्ण ॥ हे परम पांच गु
ण ॥ आकाशाचे ॥ ४१ ॥ मग द्वितीय कराळी पासून ॥ बिंदू जाहला असे उत्पन्न ॥ बिं-

दूपासूनिआपजाण॥ आपाचेगूणपरियेसी ॥४२॥ लाळमूत्रशुक्रशोणित॥ आणिस्वे
दहेपरमगुणित॥ पांचगुणआपाचेबोलिजेत॥ जाणदेवी ॥४३॥ आतांतृतीयआदि
पशुपती॥ पशुपतीपासूनज्योती॥ ज्योतीपासूनतेजोत्पत्ती ॥ तेजाचेपांचगुण॥४४॥
क्षुधातृषाआळस॥ जांभईनिद्राविशेष॥ हेपरमगुणितपांचसुरस॥ तेजाचेअसती॥
॥४५॥ आतांचतुर्थउमापती ॥ तयापासुनीकाळनिगुती ॥ काळापासूनिवायुनिश्चिती
॥ तयांचेपांचगुण॥४६॥ चलनवलनधावन॥ विकासआणिआकुंचन॥ ऐसेपरमगुणि
तपांचगुण॥ परियेसीदेवी ॥४७॥ आतांपंचमसदाशिव॥ शिवापासूनिपृथ्वीउद्भव ॥
तयापृथ्वीचेस्वयमेव॥ पांचगुणअसतीपें॥४८॥ अस्थिमांसमेद॥ त्वचानाडीप्रसि
द्ध॥ हेपरमगुणितपांचभेद॥ पृथ्वीचेअसती॥४९॥ ऐसीपांचभूतेंजाण॥ एकएकाचेपांच
गुण॥ ऐशानामपंचीकरण॥ जाणदेवी ॥५०॥ ऐसीपंचभूतोत्पत्ती॥ सांगीतलीतुज
प्रती॥ हींतांडजयुगींवर्तती॥ परस्परेंजाण॥५१॥ वर्तवी एकविचारें॥ याचराचरविस्ता
रें॥ एकएकवेराकारें॥ जाणदेवी॥५२॥ ऐसीपंचभूतसंख्याजाण॥ तंवदेवीह्मणेया
चाकेसावर्ण॥ चावीआणिआहारठसाकोण॥ तोसांगावामजलागीं॥५३॥ ॥ईश्व
रउवाच॥ पृथ्वीतेअसेपींवळी॥ वायूनिळारंगझळाळी॥ तेजतेंअलोहितसकळी॥ आप
श्वेतआकाशकाळें॥५४॥ हेयांचेपांचवर्ण॥ आतांयांच्यास्वादालागुन॥ सांगेनतुजप्र
तीजाण॥ ऐकतेंदेवी॥५५॥ आतांमुखवाआणिआहार॥ याचादाऊंविचार॥ हाअष्टधाप्रकृ

तीप्रकार॥ तोपरियेसीदेवी॥५६॥ आकाशाचेंमुखश्रवण॥ आहारतोशब्दजाण॥ ते
जाचेमुखनयन॥देखणेंहाआहारू॥५७॥ वायूचेंमुखनासिक॥ आहारपरिमळघेणें
ऐक॥ आपाचेंमुखशिश्नदेख॥आहारबिंदु॥ ५८॥ पृथ्वीचेंमुखरसन॥आहारपंचामृत
भोजन॥ आहारमुखेंऐसींजाण॥पार्वतीवो॥५९॥ यांचीमुखेंआणिआहार ॥ सांगि
तलेसविस्तर॥ अष्टधाप्रकृतीसर्वशरीर॥ तेंपरियेसींदेवी॥६०॥रजतेंब्रह्माजाण॥
सत्वापासूनिविष्णुउत्पन्न॥तयाविष्णूपासून॥सोनराज॥६१॥ तमतोजाणरुद्र॥रु
द्रापासूनरागथोर॥ऐसाहात्रिगुणविचार॥जाणदेवी॥६२॥ तींमागीलपंचतत्वें॥
आणिसत्वरजतमआठवें॥हेंअष्टधाप्रकृतीयेणेंनावें॥बोलिजेवो॥६३॥हींपांचही
तत्वेंविशेखें॥परमेश्वराचीपंचमुखें॥तेपांचहीपांचाळदेखें॥यापासूनजन्म॥६४॥तंव
शक्तीह्मणेपांचकारण॥इहींरचिलेंत्रिभुवन॥संगेंआणिलेकोण॥ तेंसांगास्वामी॥
॥६५॥ मगह्मणेईश्वर॥देवीएकतोप्रकार॥पंचतत्वाचाविचार॥सांगेनआतां॥६६॥
ॐकारहेंबीजआदी॥ याभवयामधीं॥हुताशनवायूमधीं॥ जाणदेवी॥ ६७॥हु
ताशनामध्येंतोय॥ आपामध्येंवसुंधराहोय॥ रचिलीयाचप्रकारपाहें॥सांगेनतु
ज॥६८॥ आकाशापासूनवायूजन्मला॥ वायूपासूनअग्निजाहला॥ तेजापासावतोभ
ला॥ आपासीजन्म॥६९॥ आपापासावजन्मली॥ तेपृथ्वीउभविली॥ तिचामेरू ॥२॥
जाहलात्यावेळीं॥ पार्वतीवो॥७०॥ तंवशक्तीह्मणेजीदेवा॥याभूतांचामेरूजाहला

बरवा॥ यांचाविस्तार तोसांगावा ॥ मजलागीं ॥ ७१ ॥ मगबोलिलेचंद्रचूड ॥ आकाशा
पासावएककोड ॥ आकाशापासावचवदाकोड ॥ वायुबोलिजे ॥ ७२ ॥ वायूपासावते-
जदोनकोटी ॥ तेजापासावआपचारकोटी ॥ आपापासावपृथ्वीछपन्नकोटी ॥ बोल
लीसे ॥ ७३ ॥ यामाजीसत्वरजतमजाण ॥ आणिपंचभूतें असतीव्यापून ॥ यांतमेरू
उभारलाविस्तीर्ण ॥ जाणदेवी ॥ ७४ ॥ यांततमचौदाकोटी ॥ रजजाणतीसकोटी ॥ सत्वतें
सोळाकोटी ॥ भूमीगोळहा ॥ ७५ ॥ इतुकेंपंचभूतांचेंगणित ॥ आतांसांगेनमेरूचेंपरि
मित ॥ ऐकतांहोयतेंव्यक्त ॥ शिवज्ञान ॥ ७६ ॥ हेंचपाहिजेब्रह्मांडीं ॥ हेंचजाणअसेपिं
डीं ॥ हेंजाणितल्यावरीगोडी ॥ जाणतीशिवज्ञानी ॥ ७७ ॥ आतांमेरूचाविस्तार ॥
गणितकीजेसाचार ॥ दीर्घरुंदीचाप्रकार ॥ भूमीसीगणित ॥ ७८ ॥ मेरूचाविस्तारअ
तिगहन ॥ किती असे तोतुजकारणं ॥ सांगतों ऐकचित्तदेऊन ॥ पार्वतीवो ॥ ७९ ॥ कि
तीतें ऐकमेरूचेंप्रमाण ॥ बाह्यातीनह्मणजेएकधांवजाण ॥ धांवातीनह्मणजेएकपांड
पूर्ण ॥ पांडसाठतेएकपदसया ॥ ८० ॥ त्यापदसयाछपन्नशत ॥ झालियाहोयएकको
सगणित ॥ ऐसेचारकोसजेहोत ॥ तयासिम्हणिजे एकगांव ॥ ८१ ॥ ऐसेगांवएककोटी
पूर्ण ॥ आणिवीसलक्षदोनसहस्त्रजाण ॥ इतुकेंमेरूचेंरुंदीप्रमाण ॥ असेदेवी ॥ ८२ ॥
त्यामेरूचीउंचीजाण ॥ तीनकोटीतीनलक्षगहन ॥ दोनसहस्त्रदोनशतयोजन ॥ गणि
तऐसें ॥ ८३ ॥ इतकाउंचशेषापासुनी ॥ त्यामेरूप्रतीवेष्टुनी ॥ किती असतीकुंभिनी

॥ तेंसांगों आतां ॥ ८४ ॥ पांचशतएककोटीयोजन ॥ असे भूमिकाविस्तीर्ण ॥ तो भिन्नजा
ह्मली असेजाण ॥ नवाठाई ॥ ८५ ॥ तीच नवखंडें बोलिली घडमोडी ॥ मेरूपासूनउत्तरच
वदाकोडी ॥ आणिकदिशांची प्रौढी ॥ ऐकदेवी ॥ ८६ ॥ दक्षिणेसचवदाकोटीयोजन ॥ पू
र्वेसचवदाकोटीप्रमाण ॥ पश्चिमेसतितुकेंचगणन ॥ ऐसेमिळूनछपन्नकोटी ॥ ८७ ॥ आ
तां सांगेन मेरूचें प्रमाण ॥ एकवीसस्वर्ग ते कोणकोण ॥ एकवीसकडे त्याचेजाण ॥ तेचि
एकवीसस्वर्ग ॥ ८८ ॥ तंवपार्वतीम्हणे शिवाकारण ॥ देवा तेकडे कवणकवण ॥ तेंसांगाजी मज
प्रमाण ॥ कितीयोजन असे ॥ ८९ ॥ मगबोले विश्वमूर्ती ॥ देवी ऐकएकचित्तीं ॥ त्यामेरूक
ड्याची गणती ॥ सांगेन तुज ॥ ९० ॥ यमबंधकडा जाण ॥ नवकोटीपंचाणवलक्षसंख्या
पूर्ण ॥ आणि पंचाणववसहस्त्रयोजन ॥ उत्तरकडा जाणदेवी ॥ ९१ ॥ एककोटीआठशेंयोज
न ॥ पूर्वकड्याचेंप्रमाण ॥ सातकोटीपंचाणववसहस्त्रयोजन ॥ पश्चिमे वरुणकडा बोलि-
जे ॥ ९२ ॥ तीनकोरीपंचाणववलक्ष ॥ आणिपंचाणववसहस्त्रप्रत्यक्ष ॥ योजनप्रमाणअसे
साक्ष ॥ दक्षिणकड्याची ॥ ९३ ॥ ऐशा चतुर्दिशा जाण ॥ आतां चारकोनत्ते कोणकोण
॥ तेंही गणित सांगेन ॥ ऐकदेवी ॥ ९४ ॥ साठकोटी पंचाणवलक्ष ॥ पंचाणववसह
स्त्रजाणदक्ष ॥ योजनप्रमाणप्रत्यक्ष ॥ नैर्ऋत्यकड्याचेंदेवी ॥ ९५ ॥ पांचकोटीपंचाणव
लक्षजाण ॥ आणि पंचाणववसहस्त्रयोजन ॥ वायव्यकड्याचें प्रमाण ॥ जाणदे
वी ॥ ९६ ॥ चारकोटीपंचाणववलक्षजाण ॥ इतुकींयोजनेंप्रमाण ॥ आग्नेयकडा असेजाण

पार्वतीवो ॥ ९७ ॥ दोनकोटीपंचाण्णवप्रमाण ॥ पांचयोजनगणितमहिमान् ॥ ईशान्य
कडाअसेगह्वन ॥ जाणदेवी ॥ ९८ ॥ ऐसीयाकड्यांचेंप्रमीत ॥ आणिमेरूचेंगणित ॥
तेथेंस्वर्गबोलिजेत ॥ तेकोणाकोणपरियेसी ॥ ९९ ॥ शेषापासूनसप्तपाताळें ॥ वरीएक
वीसस्वर्गेंविशाळें ॥ त्यामाजीरचिलींब्रह्मकुळें ॥ तीसांगेनदेवी ॥ १०० ॥ आतांमृत्यु
लोकींच्यामाळियाह्मणती ॥ त्याचवदाठायींभिन्नलियाअसती ॥ तींचौदाभुवनेंबोलि
जेती ॥ जाणदेवी ॥ १ ॥ मेरुऊर्ध्वस्वर्गमाळियाअसती ॥ त्याचेभेदएकवीसबोलिजेती
॥ तेचएकवीसस्वर्गनिगुती ॥ वैकुंठपर्यंत ॥ २ ॥ तरीआतांत्यांचींनावें ॥ तीसांगेनतुजस्व
भावें ॥ एकाग्रचित्तेंएकभावें ॥ परिसिजेतुवां ॥ ३ ॥ अव्याहतब्रह्मस्थान ॥ दावीनस्वर्गा
कारगगन ॥ एकवीसस्वर्गाचेंगणन ॥ त्याचमाजी ॥ ४ ॥ आतांस्वर्गाचींनावें ॥ ॥ आळ,
माळ, विशाळ ॥ सूकाळ आणिदुकाळ ॥ सहावातोव्याकुळ ॥ गोकुळजाणवोसात-
वा ॥ ५ ॥ लकार भकार निरू ॥ नकार भास्कर येकारू ॥ ऐसींतेरास्वर्गेंसुंदरू ॥ पार्व
तीवो ॥ ६ ॥ निधुम धुम सुनी ॥ निर्सुनी बुध बुधाकारजाणी ॥ विमळ पूर्णहे भवा
नी ॥ एकवीसस्वर्गें ॥ ७ ॥ ऐसींएकवीसस्वर्गेंमनोहरें ॥ त्यामेरूवरीअसतीपुरें ॥
तेथेंनांदतीसविस्तरें ॥ कोणलोकतेपरियेसी ॥ ८ ॥ मातापुरीअमरपुरीब्रह्मपुरी ॥ इंद्रपुरी
यमपुरी विष्णुपुरी ॥ रुद्रपुरी आणिकुबेरपुरी ॥ हीं आठ पुरें ॥ ९ ॥ हींमेरूमस्तका
वरीविस्तारें ॥ सुरवेंवसतीअष्टपुरें ॥ हीं अष्टदिशांसीपरिकरें ॥ वसतीदेवी ॥ ११० ॥

मू.स्तं. येरएकवीसस्वर्गांमध्यें अपारें ॥ भूतजातीनांदती सविस्तरें ॥ तेंमेरूचिया आधारें ॥ अ.
॥५॥ असतीपैं ॥ ११ ॥ त्याभूमंडळाभीतरीं ॥ मेरूचेनि आधारावरी ॥ आपुल्यामंडळाचे- ॥४॥
व्यापारीं ॥ वर्ततातीं ॥ १२ ॥ त्यालोकपालांचींस्वस्थानें ॥ तोदिसती विश्वावरी उंचमानें
॥ आज्ञामर्यादाह्मणिजेयाचें लेणें ॥ लागतअसे ॥ १३ ॥ तंवपार्वतीह्मणे शूळपाणी
॥ एकवीसस्वर्गेंएकापासूनी ॥ कितीयोजनदूरस्थानीं ॥ मुख्यकोण ॥ १४ ॥ मगह्म
णेविश्वंभर ॥ एकवीसस्वर्गांचाविस्तार ॥ तोपरियेसींविचार ॥ पार्वतीतो ॥ १५ ॥ ए
कवीसस्वर्गांचेंप्रमाण ॥ एकलक्षयोजन भानुमंडळजाण ॥ आणिदोनलक्षयोजनेंपूर्ण ॥
चंद्रमंडळउंचअसे ॥ १६ ॥ तीनलक्षतारांगणजाण ॥ ध्रुवमंडळचारलक्षयोजन ॥ पां
चलक्षवायुचक्रपूर्ण ॥ धूम्रस्थानज्वाळामयतें ॥ १७ ॥ साहालक्षअमरगण ॥ सातलक्ष
सप्तभावजाण ॥ अष्टमहासिद्धींचेंस्थान ॥ आठलक्षदेवी ॥ १८ ॥ नवलक्षनवनेत्र ॥
दाहालक्षदिग्पाळसर्वत्र ॥ एकादशरुद्रपवित्र ॥ तेंअकरालक्ष ॥ १९ ॥ बारालक्षबा
राआदित्य ॥ तेरालक्षचंडपर्वत ॥ स्वर्गद्वारपाळविचरत ॥ चवदालक्षजाण ॥ २० ॥ आ
पुल्याभावेंस्वतंत्र ॥ अपरिमितअसंख्यातपवित्र ॥ तेपंधरालक्षसर्वत्र ॥ रुद्रस्थानह्म
णिजेतो ॥ २१ ॥ सोळालक्षयोजनकर्ण ॥ वर्ततीसाठसहस्रगण ॥ आणिसतरालक्षजा
ण ॥ लोकपैं ॥ २२ ॥ सर्वदेवांच्याबाहिया ॥ सर्वजीवांच्यासाह्या ॥ तोअठरालक्षवर्तव ॥५॥
ळिया ॥ तारकधर्मराय ॥ २३ ॥ एकुणीसलक्षविष्णुपुरें ॥ वीसलक्षशक्तिमंदिरें ॥

दोनशतकोटीथोर ॥ पूर्णचंद्रमंडळ ॥ २४ ॥ कनकगिरीसुवर्णशिखर ॥ तेहतीसकोटी
गंभीर ॥ महास्थूळपरिकर ॥ ऐकदेवी ॥ २५ ॥ ऐसीब्रह्मांडाचीरचनाव्यक्त ॥ हेंमेरू
चें असेगणित ॥ यापरतें निजस्थानअखंडित ॥ तें निरामयनिर्गुण ॥ २६ ॥ सूर्याचेंमंड
ळभ्रमण ॥ तेचालीपासावदिनमान ॥ व्यक्तचंद्राचेनीजाण ॥ सर्वत्रांसी ॥ २७ ॥ राहू
केतूव्यतीपातसंक्रमण ॥ तिथिवासरयोगक्रमण ॥ हेसर्वमेरूसीप्रदक्षिणा ॥ करी
तअसतीपें ॥ २८ ॥ ऐसामेरूबहुवस ॥ वर्तेशून्यमंडळींसरस ॥ चतुर्थरुद्रीपैस ॥ तो
तीनरववेंदेवी ॥ २९ ॥ आतांमेरूखालींसप्तपाताळें ॥ तींकोणकोणविशाळें ॥ अंध
कारतमोतळें ॥ ऐकदेवी ॥ १३० ॥ अहीतळमहीतळ ॥ सुतळआणिकर्मतळ ॥ वितळआ
णिशंकातळ ॥ रसातळसातवें ॥ ३१ ॥ यासप्तपाताळींचेलोक ॥ यथार्थसांगतोंनिः
शंक ॥ स्वस्थचित्तेंकरूनीऐक ॥ पार्वतीवो ॥ ३२ ॥ कुंतललोकतपोलोक ॥ सुतळलो
कमहीतळलोक ॥ तळातळलोकरसातळलोक ॥ पाताळलोकसातवा ॥ ३३ ॥ आ
तांजीसप्तद्वीपें असती ॥ तींकोणकोणसांगिजेती ॥ तें अवधारिजेचित्तीं ॥ शंभुम्हणे
देवी ॥ ३४ ॥ एकलक्षयोजनजंबुद्वीप ॥ दोनलक्षयोजनपुष्पद्वीप ॥ तीनलक्षयोजनशा
ल्मलीद्वीप ॥ जाणदेवी ॥ ३५ ॥ कुशद्वीपचारलक्षयोजन ॥ पुष्करद्वीपपांचलक्षजाण ॥
क्रौंचद्वीपसहालक्षयोजन ॥ पार्वतीवो ॥ ३६ ॥ सातलक्षयोजन ॥ गोमेदद्वीपअसेजाण ॥
हेसप्तद्वीपांचेंकथन ॥ जाणदेवी ॥ ३७ ॥ ऐसींसप्तद्वीपेंरहाती ॥ यांसीसप्तसमुद्रवेष्टुन-

असती ॥ तीसांगेनवोयुक्ती ॥ कोणकोण ॥३८॥ चारलक्षयोजनलवणसमुद्र॥ पांचल
क्षयोजनइक्षुरससमुद्र॥ सहालक्षयोजनदुग्धसमुद्र॥ पार्वतीवो ॥३९॥ दधिसमुद्रसा
तलक्षयोजन॥ घृतसमुद्रआठलक्षयोजन॥ नवलक्षयोजनज्ञान ॥सुरासमुद्र॥ ४०॥
श्रीहरीचाघृतसमुद्र॥ दहालक्षयोजनेंपवित्र॥ तेथेंस्वयें शार्ङ्गधर॥ लक्ष्मीसहितराहे
पैं॥ ४१॥हीसप्तसमुद्रसंख्याक्रूरस॥ दोनकोटीचोपन्नलक्ष॥ आतांभूमंडळविशेष
॥तेंपरियेसीदेवी॥ ४२॥ऐसेहेसप्तसमुद्रजाण॥ मेरूसीअसतीवेष्टून॥ यांतअष्टकु
ळाचळगहन॥ असतीदेवी ॥४३॥ तेपर्वतकोणकोण ॥मेरूसिअसतीवेष्टुन॥ तेंदे
वीतुजसांगेन॥प्रमाणेसीं॥४४॥ तीनलक्षयोजनेंमेरूचेंप्रमाणअसे॥ भोंवते अष्टकु
ळाचळमिरवतीकेसे॥ ऐकिलियाबुद्धिप्रकाशे ॥ सृष्टिरचनेची ॥४५॥ नवलक्षयोजन
रत्नाचापर्वत॥ आठलक्षयोजनसोन्याचापर्वत॥ सहालक्षयोजनहिऱ्याचापर्वत॥जा
णदेवी॥४६॥ रत्नपर्वतसातलक्षयोजन॥ किरकोळपर्वतपांचलक्षयोजन॥ मंदारप
र्वतचारलक्षयोजन॥जाणदेवी ॥४७॥ दोनलक्षयोजनविख्यात॥मुक्तमणियांचाप
र्वत॥ हेसातपर्वतजगविख्यात॥ जाणदेवी ॥ ४८॥ ऐसेहे सातपर्वत॥ आठवामेरू
जगविख्यात॥ यामाजीअष्टलोकपाळनांदत॥ तेंपरियेसीं ॥ ४९॥ इंद्रअग्नियम
वरुण॥ निर्ऋतिआणिवरुण॥ वायुकुबेरईशान ॥हे अष्टदिक्पाळ॥ १५०॥ हेअष्ट ॥६॥
दिशावेष्टूनिनिगुती ॥पर्वतामध्येंअसती॥ आतांशेषपृथ्वीअसेकिती ॥तीपरिये-

सीदेवी ॥५१॥ तीनक्षोणीयोजन॥ गगनामाजीव्यापुन॥ वायुचक्राचें असेभ्रमण॥
जाणदेवी ॥५२॥ अष्टदिशांमाजीपार्वती ॥ नाथाच्याअष्टमूर्तीअसती ॥ सेसकसात
कोटीभूतावळीराखिती ॥ अलंगआपुलाले ॥५३॥ काळभैरवकाळकेतु काळभिन्न॥
रक्ताक्षपिंगाक्षरक्तजन॥ क्षेत्रपाळआणिबाबरीजाण॥ ऐसेआठनाथअसती॥५४॥
याब्रह्मांडगोळकाचीकरणीमाडली ॥ तोंमोडूं पाहाती भूतावळी ॥ ह्मणूनकर्त्यानेंहेम
हावळी॥ रक्षणाठेविलेअसती ॥५५॥ आणि अष्टपाळलोकराजे ॥ त्यांचेतीनलक्ष
परिवारअसतीजे ॥ त्यांचीनामेंपरियेसिजे॥ सांगेनतुज॥५६॥ ब्रह्मांडाहूनपरियेसें
॥ पन्नासकोटीयोजनेंउंचअसे ॥ सूर्याचाफेरसातसहस्त्रसातशें ॥ बत्तीसयोजन
उंचपैं॥ ५७॥ तोनित्यसहस्त्रकिरण॥ अष्टप्रहरांमाजीजाण॥ मेरूसिकरीप्रदक्षिण
॥आदिशक्तीचो ॥५८॥ ब्याहात्तरकोटीपृथ्वीच्चेंप्रमाण॥ त्यांतकोणाच्याव्यापारसांगेन
॥ तरीसावचित्तकरून ॥परीसदेवी॥ ५९॥ बेचाळीसकोटीयोजनेंसूर्याचाव्यापार॥च्चव
दाकोटियोजनअंधकार॥ तेथेंअसतीअकरारुद्र॥ऐकदेवी॥६०॥ अभेद अच्छेद अम
र॥ अनुक तपतापु अविकार॥ संध्या वामदेव अघोर ॥ अत्योरवका आणि ईशान्य
॥१६१॥ हे अकरारुद्र असतीजेथें ॥ त्यांचाप्रकाशपडेतेथें ॥ यापरीनिस्तरतीते
॥ महाअंधकार ॥६२॥ तेथेंनवमहामुनी असती ॥ तेपरियेसीसांगिजेती॥ ऐ
किलियायेईलप्रचीती॥तुजकारणें॥६३॥ स्फुटिकामुनी शिवहस्तकामुनी ॥ गर्भिव,

गरुड॥ नीलभद्रमुनी॥ हराडलिया केसर साकुरजाणी ॥ आणिमुक्तिकामुनीन
वम॥ १६४॥ ऐसेनवमुनीतेथें असती ॥ तेजोमयबोलिजेती ॥ ऐसीभिन्नजयुगीं
चीगणती ॥ केली पार्वतीवो ॥६५॥ आतांसातकोटीयोजनें ॥ पृथ्वीरुंदलीअसेव
नें॥ तीसांगेनकोणकोण॥ परियेसींदेवी ॥६६॥ पूर्वदिशेसचैत्ररथवनेंरोधिलीसे॥दक्षि
णदिशीं गंधमादनेंरोधिलीसे ॥पश्चिमेसभूर्जवनेंरोधिलीसे ॥उत्तररोधिलीनंदनवनें॥
॥६७॥ ऐशादिशाचारी ॥ मेरूरुंदिलाचौफेरी॥ शेषअकराकोटीधरित्री॥ उरलीअसे॥
॥६८॥ यामध्येंनवखंडेंजाण॥ सप्तद्वीपवतींतकोणकोण॥ सांगितलियापरिमाण
॥ होईलसाक्षिभूत॥६९॥ प्रथमतें भरतखंड ॥दुसरेंजाणपुष्करखंड॥ तिसरेंअसे
हरिखंड॥रम्यखंड चतुर्थ॥१७०॥ सुवर्णखंड इलावृतखंड॥ कौरवखंडकिरळ-
खंड॥ आणिनवमतेंकेतुळाखंड॥ असेपैं॥७१॥ऐसींहींनवखंडेंजाणी॥हीचसप्तद्वीपवती
मेदिनी ॥सांगीतली तुजलागुनी ॥ पार्वतीवो ॥७२॥ आतां कोणेखंडीं कोणअरण्य
॥ तेंसांगिजेल तूतें प्रमाण॥ त्यावरून स्वस्थमन ॥ करुनी साचमानी॥ ७३॥त्यामे
रूच्याविभागें॥अधोपारीकडादक्षिणांगें॥ जंबुवृक्षजांबुरंगें॥ मेरूपर्वतीं ॥७४॥ तो
जंबुवृक्षपरियेसें॥अठराकोटीयोजनउंचदिसे॥ बत्तीसकोटीगांवेंविस्तारअसे॥ तया
चापें ॥७५॥ त्यावृक्षासपार्वती ॥हस्तीयेवढीं फळें येती॥ तींफळेंपिकोनपडती॥पूर्ण
काळें॥७६॥तींफळेंपडतांचफुटती॥ त्यारसापासावनदीउत्पत्ती ॥ तिचेंनामजंबुस

रिताम्हणती ॥ जाणदेवी ॥७७॥ तेजंबुद्वीपनदीचे ओघआले ॥ तेदक्षिणेसीउतरले ॥ म्हणूनजंबुद्वीपनामझालें ॥ यापृथ्वीविभागासी ॥७८॥ त्याजंबुद्वीपीं अरण्यें ॥ चार असतीजाणें ॥ त्यांचीनामेंकवणकवण ॥ तींऐकदेवी ॥७९॥ प्रथमतेंदंडकारण्य ॥ दुसरेंजाणस्वकारण्य ॥ तिसरेंअसेनैमिषारण्य ॥ धर्मारण्यचतुर्थ ॥१८०॥ जंबुद्वीपीं चारअरण्येंअसती ॥ ईश्वरसांगेपार्वतीप्रती ॥ आतांपुढीलकथानिगुती ॥ परियेसीं म्हणेशूळपाणी ॥१८१॥ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवनिबंधेईश्वरपार्वतीसंवादेचतुर्थोऽध्यायः ॥४॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ छ ॥

मू॰स्तं श्रीगणेशायनमः॥ ॥मगइतुकियावरी॥देवासिह्मणेशैलकुमारी॥जाहलीपृथ्वी अ॰
॥१॥ चीकुसरी॥कीआणिकअसे॥१॥मगह्मणेत्रिनयन॥देवीआणिकअसेपरमगहन॥तो ॥५॥
ऐकचित्तदेऊन॥विस्तारमेदिनीचा॥२॥हींचारीएकझालीं॥भरतखंडींविस्तारलीं॥
आणिचारीपीठेंबोलिलीं॥तींऐकदेवी॥३॥ ॥ओटपीठनामें॥ ॥प्रथमवो
डियाणापीठ॥द्वितीयतेंजालंधरपीठ॥तृतीयजाणपुण्यगिरीपीठ॥किंतरपीठच
वथें॥४॥ऐसींचारीपीठेंसुंदर॥जंबुद्वीपींअतिपवित्र॥चारक्षत्रेंअसतीविचित्र॥तीं
ऐकदेवी॥५॥हरिक्षेत्रकुरुक्षेत्र॥मृगक्षेत्रप्रयागक्षेत्र॥हींचारक्षेत्रेंअतिपवित्र॥अ
सतीपैं॥६॥आतांजंबुद्वीपींजाण॥तीर्थेंपवित्रेंअसतीगहन॥त्याचींनामेंकोणकोण॥
तींऐकदेवी॥७॥ अग्नि, कर्ण, शंकुतीर्थ॥ महीजयग्रह, भागवाहा, दारवाहातीर्थ॥गु
रूवाहा, रत्नवाहातीर्थ॥आणिनवमरूपवावाहा॥८॥याजंबुद्वीपींहीनवतीर्थेंअसती
॥आणिअष्टमहापट्टणेंआहेती॥त्यांचींनामेंतुजप्रती॥सांगतोंऐकदेवी॥९॥प्रथ
मतेंवीरपट्टण॥त्याचावीससहस्रविस्तारजाण॥द्वितीयपुरवपट्टण॥अगरालक्षवि
स्तारत्याचा॥१०॥मंडळीकपट्टणदहासहस्र॥चक्रवर्तीपट्टणब्यायशींसहस्र॥साडेबा
राकोटीनवसहस्र॥बोरीपट्टणजाणदेवी॥११॥माधवपट्टणएकवीससहस्र॥देवकी
पट्टणऐंशींहजार॥आणिशामितीपट्टणसहस्रचार॥ जाणदेवी॥१२॥ ऐसींहीं ॥१॥
आठपट्टणें॥तेथेंमनुष्येंकवणकवणें॥तींसांगेनतुजकारणें॥आदिशक्तीचो॥१३॥

॥शाकद्वीपअसेउद्वस॥ क्रौंचद्वीपींअसतीराक्षस॥ पुष्करद्वीपींपरियेस॥वेदांतराची
वस्ती॥१४॥ शाल्मलद्वीपींपरियेस॥ तेथेंपुरुषांचाअसेवास॥गोमेदद्वीपींरहिवास
॥देवांचाजाण॥१५॥ षड्द्वीपींदेवकन्याचीवस्ती॥ त्यांसीसप्तअप्सराह्मणती॥
त्यांचींनामेंआदिशक्ती॥सांगतोंऐक॥१६॥ रंभाउर्वशीमेनका॥ तिलोत्तमासु
केशीवज्रघोषादेखा॥ आणिघृतात्मजाह्यासप्तकन्यका॥ तथेंअसतीपें॥१७॥
आतांजंबुद्वीपएककोटीउरलेंसे॥ त्यांतएकलक्षउद्वसअसे॥ बत्तीसलक्षवसती
असे॥परियेसींदेवी॥१८॥ त्यांतचाळीसलक्षएकाकारअसे॥एकलक्षवर्णावर्णअसे॥ तो
ऐकसांगतसें॥तुजदेवी॥१९॥ तेथेंशहाण्णवकोटीग्रामअसती॥ एकलक्षपट्टणेंवसती
॥एकलक्षवेळाकुळेंराहती॥ जाणदेवी॥२०॥सोळासहस्त्रराजेअसती॥ एकलक्ष
मंडळेश्वरराहती॥ आतांदेशांचीसंख्याकिती॥ तीऐकवोपार्वती॥२१॥एककोटीवा
लुकादेशजाण॥आणिएककोटीअसेखुराशन॥ एककोटीदेशगाजन॥ तैसाचिपें॥
॥२२॥एककोटीसातलक्षकाश्मीर॥एकसहस्त्रकनोजविचित्र॥ साहाशतेंआणि-
आठसहस्त्र॥ पंचकोटाचादेशअसे॥२३॥ एकसहस्त्रजाळंधरअसे॥नवलक्षडा
हाळीअसे॥ आणिनवलक्षउंचअसे॥पार्वतीवो॥२४॥ नवलक्षस्वयंभराचादेश॥ नव
लक्षब्रह्मवाहास्फुरस॥एकलक्षअसेभ्रोटदेश॥जाणदेवी॥२५॥ एकलक्षचीनदेश॥
एकलक्षगाळीवांवस॥एकलक्षदेवीपरियेस॥सोरठदेशेंपें॥२६॥ एकलक्षकर्नाटक॥

गंगापारवसेसह्रस्त्रएक॥ आणिएकसह्रस्त्रसह्जानंदक॥ देशअसेजाण॥ २७॥ एक
सह्रस्त्रदेशकल्हार॥ शाळींवदेशएकसह्रस्त्र॥ एककोटीमीसकवाडविचित्र॥ पार्वती
वो॥ २८॥ एकसहस्त्रसनकनगरीअसे॥ एकसहस्त्रवैराटवसे॥ एकसहस्त्रगुजराथ
परियेसें॥ नवसारीएकसहस्त्र॥ २९॥ एकसहस्त्रभावेरीअसे॥ एकलक्षरामरवंडव
से॥ एकसहस्त्रचंदेरीअसे॥ कळंबअसेएकलक्ष॥ ३०॥ एकलक्षभोरवाडीसुंदर॥ शंख
याचादेशएकसहस्त्र॥ एकलक्षकानडदेशविचित्र॥ वैरागरएकलक्ष॥ ३१॥ लाहुरदे-
शलक्षएक॥ आणीकलक्षएकपारिजातक॥ मळिवाळसहस्त्रएक॥ एकसहस्त्र
स्त्रमागधदेश॥ ३२॥ एकलक्षनंदनदेश॥ एकसहस्त्रमारवाडदेश॥ आणिएकलक्ष
सुरस॥ हस्तनापुरजाण॥ ३३॥ एकसहस्त्रजयंतीअसे॥ एकसहस्त्रनेवाडवसे॥ एकसह
स्त्रमलबारअसे॥ आणिद्राविडएकसहस्त्र॥ ३४॥ एकलक्षअसेउज्जयिनी॥ एकलक्षते
शीचत्रिवेणी॥ एकसहस्त्रदिल्लीजाणी॥ एकलक्षतेलंगण॥ ३५॥ एकलक्षलंकाभुवनअ
से॥ एकसहस्त्रदुर्मजसे॥ एसेहेदेशपरियेसें॥ पार्वतीवो॥ ३६॥ ऐसींदेशनामेंऐकुनी
॥ हर्षितझालीभवानी॥ मगप्रश्नकरीशंकरालागुनी॥ तोपरिसावाश्रोतीं॥ ३७॥
॥ यादेशांमध्येंपशुपती॥ वसतदेशकिती असती॥ आणिउद्वसदेशकिती॥ तेसां
गास्वामी॥ ३८॥ आणिपुरेंपट्टणेंकितीअसती॥ त्यांचीसांगावीमजगणती॥ ती
ऐकतांहोयीलतृप्ती॥ माझियामनाची॥ ३९॥ ॥ ईश्वरउवाच॥ ॥ मनुष्यांचादेशएक

लक्षअसे॥ मागेंसांगीतलेतेउद्देसे॥त्यांतवसतेदेशकोणकेसे॥ संख्याप्रमाणतेंऐक
॥४०॥सप्तसमुद्राआरुते॥मेरूतळवटाभोंवते॥देशकोणकितीवसते॥सांगेनआ
तां॥४१॥ छत्तीसलक्षकन्होजपवित्र॥ब्याण्णवलक्षमालिवासुंदर॥आणिदोंच्यासीं
लक्षअहीर॥नवलक्षडाह्माळ॥४२॥ छत्तीसलक्षगुजराथ॥चौदालक्षकोंकणव
सत॥महाराष्ट्रतोलक्षसात॥सह्मासहस्त्रचेन्चाळीसचीनदेश॥४३॥बावन्नलक्षव
ऱ्हाड॥तेरालक्षद्रावीड॥पांचलक्षपंचगौड॥तेलंगदेशनवलक्ष॥४४॥कर्नाटकदे
शनवसहस्त्र॥अठरासहस्त्रबेरडसुंदर॥बारासहस्त्रवालकनोर॥वीससहस्त्रदाशा
ई॥४५॥एकुणतीसलक्षपाहाडीय॥सवालक्षवोडीय॥पंधरासहस्त्रभुवासय॥बा
बरीयसवालक्षजाण॥४६॥घोडमुखनऊहजार॥बोरमंडळब्याण्णवसहस्त्र॥पिंग
ळदेशसत्तावीससहस्त्र॥चौदासहस्त्रजाळंधरपें॥४७॥वीससहस्त्रचक्रकोट॥रवि
मीनसहस्त्रचोड॥सत्रासहस्त्रजांजानगरचोरवट॥वैरागरआठसहस्त्र॥४८॥ गौडदे
शचौदासहस्त्र॥चौदासहस्त्रगोरक्षपूर॥नैषधदेशत्रिंशत्सहस्त्र॥दीडसहस्त्रका-
श्मीर॥४९॥नैमिषारण्यबत्तीससहस्त्र॥उंचमुलतानचोवीसहजार॥बेचाळीसल
क्षचौफेर॥दिल्लीबोलिजेपें॥५०॥ बेचाळीससहस्त्रगाजीनगर॥चव्वेचाळीससह
स्त्रजाल्हौर॥पंधरासहस्त्रवेताळपुर॥जाणदेवी॥५१॥साठसहस्त्रसमर॥पांचलाखम
लेपंचोर॥सवालक्षअतिपवित्र॥काशीक्षेत्रपें॥५२॥ शाहाण्णवलक्षखुराशान

॥ त्रेचाळीसलक्षखरपरजाण ॥ चौपन्नलक्षहयवदन ॥ पार्वतीवो ॥ ५३ ॥ सोळालक्ष
स्त्रीमंडळ ॥ वीससहस्त्रचोरमंडळ ॥ अठरासहस्त्रहरिताळ ॥ देशअसेपैं ॥ ५४ ॥ एकशिंग
अठ्ठावीससहस्त्र ॥ द्वादशसहस्त्ररत्नाकर ॥ गजकर्णदेशलक्षशहात्तर ॥ असेजाण ॥ ५५ ॥
॥ शहात्तरलक्षनभुरिकादेश ॥ एक्याण्णवलक्षगौरमुखदेश ॥ शायशीसहस्त्रकलापदे
श ॥ असेपार्वतीवो ॥ ५६ ॥ आठसहस्त्रनीजानिक ॥ अठ्ठावीससहस्त्रमहीक ॥ आणि
ऐशींसहस्त्रएकरंक ॥ चंद्रवाकबावीससहस्त्र ॥ ५७ ॥ तारणदेशनवसहस्त्र ॥ अक-
रासहस्त्ररविगंधापुर ॥ तेरासहस्त्रबोधनगर ॥ गिरीवयानगरसहस्त्रवीस ॥ ५८ ॥ स
वालक्षदेशखास ॥ संख्यानाहींयेरांदेशास ॥ आणिदाहीदिशाउद्दस ॥ गणितनाहीं
तयांसी ॥ ५९ ॥ सत्तरलक्षगजमुख ॥ सहासहस्त्रअर्धमुख ॥ अठरासहस्त्रमुगाक्षपु
रदेश ॥ पंचाण्णवसहस्त्ररहिवासअसेदेवी ॥ ६० ॥ सत्याण्णवसहस्त्रअजामुख ॥ सत्तर
सहस्त्रकार्मुख ॥ ऐंशीसहस्त्रवक्रमुख ॥ अठ्यायशींसहस्त्रमागधदेश ॥ ६१ ॥ सा
ळीवदेशसातहजार ॥ नीळशामेदेशअकरासहस्त्र ॥ आणिअकरासहस्त्रगंधर्वपुर
॥ बावीससहस्त्रचंपकदेश ॥ ६२ ॥ बावीससहस्त्रलागमंडळ ॥ अकरालक्षहरिताळ ॥
शतसहस्त्रहरिणाक्षमंडळ ॥ ॥ बारासहस्त्रनिंदकदेश ॥ ६३ ॥ तेरासहस्त्रकोतमापूरदे
ख ॥ एकलक्षसर्पमुख ॥ एकलक्षसूकरमुख ॥ काहांकराचादेशएकलक्ष ॥ ६४ ॥ एकलक्ष
मारवाचादेशजाण ॥ एकलक्षदेशनंदन ॥ एकसहस्त्रदागान ॥ आणिवनवासएकलक्ष ॥

॥६५॥ एकलक्षज्वाळामुखीदेश ॥ आणिएकलक्षकेकाटदेश ॥ एकलक्षमहीपाळस्क
रस ॥ दीडलक्षकाउरजाण ॥ ६६ ॥ एकलक्षजालंधरपुरी ॥ चौसष्टसहस्त्रपोवळपुरी ॥
बारासहस्त्रअवधारीं ॥ हरीशिखरअसे ॥ ६७ ॥ ऐसेंहें पिंडब्रह्मांड ॥ सप्तद्वीपवतीनव
खंड ॥ हें रचिलें महावितंड ॥ मजमाजी ॥ ६८ ॥ माझीआज्ञाब्रह्मयासी ॥ तेणेंब्रह्मांडें र
चिलींकैसीं ॥ एकाएकविशेषपरियेसी ॥ उभवणीकेली ॥ ६९ ॥ तेणें केली पाताळा
पासूनरचना ॥ एकवीसस्वर्गखाणाप्रमाणा ॥ तीविश्वकर्मारचना ॥ करिताजाह
ला ॥ ७० ॥ ऐसें हें रचिलें स्थावर ॥ परीजुखेवोसडंबर ॥ यामाजीवस्तीचाविस्तार ॥
रचिताहोय ॥ ७१ ॥ रचिल्याचारीखाणी ॥ चौऱ्यायशीलक्षभूतयोनी ॥ तेहतीसकोटी
देवज्यापासुनी ॥ भूतजातें ॥ ७२ ॥ परिभूर्लोकपुरेंपट्टणें ॥ जेथेंरावासीराहणें ॥ मेरु
शिखरा अष्टकोणें ॥ सहितउभारिलीं ॥ ७३ ॥ तेथेंयक्षकींपुरुषकिन्नर ॥ रुद्रगणसा
ठीसहस्त्र ॥ कल्पतरुकामधेनुअतिसुंदर ॥ आणिद्वादशादित्यसांगतों ॥ ७४ ॥ ॥
श्लोक ॥ ॥ आदित्यः प्रथमः प्रोक्तो द्वितीयश्चदिवाकरः ॥ तृतीयोभास्करः प्रोक्तश्च
तुर्थश्चप्रभाकरः ॥ १ ॥ पंचमंचसहस्त्रांशुः षष्ठश्चैवविभावसुः ॥ सप्तमोहरिदश्वश्चाप्य
ष्टमश्चविभाकरः ॥ २ ॥ नवमोवैदिनकरोदशमोद्वादशात्मवान् ॥ एकादशस्त्रिमूर्तिश्च
द्वादशःसूर्यएवच ॥ ३ ॥ द्वादशैतानिनामानित्रिसंध्ययःपठेन्नरः ॥ महत्पापंचकुष्टंचदारि
द्र्यंतस्यनश्यते ॥ ४ ॥ ॥टीका॥ ॥ऐसेद्वादशादित्यविख्यात ॥ एकापासावएक

जन्मत ॥ ऐसेत्रियुगपरत्वेंठाकत ॥ नाममूळस्थान ॥७५॥ ॥ईश्वराचींनामें॥
अनंतयुगीं अव्यक्तईश्वर॥ अद्भुतयुगीं आदिनाथईश्वर ॥ लामधयुगींस्वयंभूभूते-
श्वर॥ तारकारणेश्वरतारजयुगीं ॥७६॥ तांडजयुगींहरिश्चंडेशईश्वर॥ भिन्नजयुगीं भ
र्गोदेवईश्वर॥ भिन्नयुक्तयुगीं भीमेश्वर॥ देवमहेश्वरअभ्यागतयुगीं ॥७७॥ अव्यक्तयुगीं
श्रीमहादेवईश्वर ॥ मनरण्ययुगींजटाशंकरईश्वर॥ विश्वावसुयुगींविश्वेश्वरईश्वर॥
श्रीकंठेश्वरतांबुजयुगीं ॥७८॥ विस्तारणायुगींविश्वारदंतोईश्वर॥ अलंकृतयुगीं
एकांबरईश्वर॥ कृतयुगींसोमेश्वरईश्वर॥ सदाशिवईश्वरत्रेतायुगीं ॥७९॥ द्वापारयुगींज
गन्नाथईश्वर॥ कलियुगींश्रीमहादेवईश्वर॥ ऐसेहे अठरायुगीं अठराईश्वर॥ पार्वतीजा
ण॥८०॥ हेंजयांतसर्वअसे॥ तोसर्वांमाजीदिसे ॥ हेंद्वैताद्वैतनासे ॥ जेणेंकरुनी॥
॥८१॥ तेंचिकर्महोयनिर्विकल्प॥ निरुपमनिर्मोयानिर्लेप॥ अनादिसिद्धजंगमरूप॥
सर्वांतअसेश्रेष्ठतो ॥८२॥ ऐसीजंगमनामेंजणेंउच्चारें ॥ अव्यक्तजाणतीनअक्षरें॥
॥ तेंबरवेंसांगिजेलसविस्तरें ॥ परियेसींदेवी ॥८३॥ ॐकारेंजगत्त्रयआकारे॥म
गह्मणतांगह्निंवरे ॥ मगह्मणतांपरात्परें ॥ महालिंग ॥८४॥ जकारजंगमविवर्जित॥
गकारेंमनगह्निंवरछेदित॥ मकारेंमरणहरीत ॥ जंगमलिंगें॥८५॥ जकारींजंगमजन्म
लें ॥ गकारींज्ञानगमलें ॥ मकारींमूर्तीपावलें ॥ जंगमलिंग ॥८६॥ जकारींजागृ
तीस्वयंतेज॥ गकारींगंभीरज्ञानबीज ॥ मकारींमक्षरमहाकाशसहज ॥ जंगमलिंग॥

॥८७॥ जकारीं विरंचीमुनिराज॥ गकारीं बोलिजे गरुडध्वज ॥ मकारीं महेश्वर निज ॥ अतीतजंगमस्थळ॥८८॥ तंव देवासी शक्ति ह्मणे ॥ युगायुगीं जन्मलिंग तें कैसें सांगणें ॥ आणि तो त्रिविध महिमा निस्तरणें ॥ सांगिजे परात्परा ॥८९॥ ॥ईश्वरउवाच॥ ॥अतीतयुगीं निरामयजंगम॥ भक्त तो निराभासनिरुत्तम॥ नित्यनिश्चळ परागम॥ लिंगवर्णविरहित॥९०॥ जंगम अद्वैतयुगीं अगोचरू ॥ भक्त अनुमयअनातरू॥ लिंगस्ववर्णमय परात्परू ॥ महाप्रकाश॥९१॥ विस्तारणयुगीं अतीतजंगमू॥ भक्त अविनाशनीरागमू॥ लिंगश्रीवर्णअनुपमू॥ निराकार॥९२॥ अनंतयुगीं जंगम परमसिद्धू॥ भक्त आराध्यपरमकंदू ॥ वर्णअकळीतअभेदू ॥ प्राणलिंग॥९३॥ जंगम अद्भुतयुगीं नित्यानंद॥ भक्त आराधक निराळकंद॥ अनंतछायावर्ण विविध॥ परमलिंग ॥९४॥ तामधयुगीं जंगम अनादिसिद्ध॥ भक्त आराधक अनिलकंद ॥ त्रिशून्य स्वर्गवर्ण अगाध ॥ परात्पर लिंग ॥९५॥ तारजयुगीं तत्वप्रकाश जंगम॥ भक्त आनंदकंद निजनिर्मळनाम॥ वर्णअलोहितअनुपम॥ प्राणिलिंग ॥९६॥ तांडजयुगीं जरामृत्युपरमकारण॥ भक्त प्रकाशक निर्वाण॥ आदित्यतेजोमयवर्ण॥ प्रभातलिंग तें॥ ॥९७॥ जंगम भिन्नजयुगीं निजमूर्ती॥ भक्त अनादिकंद निजस्थिती॥ निर्मळवर्ण निजभक्ती पूर्णलिंग॥९८॥ भिन्नयुक्तयुगीं आगमसंमूर्त॥ जंगम व्यापक अमूर्त ॥ सोमप्रकाश भक्त ॥ लिंगपरिपूर्ण ॥९९॥ अभ्यागतयुगीं परमस्थिती ॥ जंगमू अज

मू.स्तं न्ममहामूर्ती ॥ भक्तभीमाकंदकपिलीकाती ॥ प्राणलेपप्राणलिंग ॥ १०० ॥ मनरयययु अ.
॥५॥ गींसहजस्थिती ॥ जंगमनिर्वाणसोहंमूर्ती ॥ भक्तआराधकनिरुती ॥ जोतीवर्णलिंग ॥५॥
॥ १ ॥ अव्यक्तयुगींजंगमअखंडित ॥ नित्यकायाजगविख्यात ॥ आराधकविमळभक्त
॥ लिंगअमृतवर्ण ॥ २ ॥ तांबुजयुगींसाहात ॥ जंगमअमळमूर्त ॥ भीमकंदषट्पू-
जकभक्त ॥ लिंगविचित्रवर्ण ॥ ३ ॥ विश्वावसुयुगींपरमजंगम ॥ परमदेवस्वयेंअगम
॥ भक्तघटकर्णसवर्म ॥ लिंगतारवर्ण ॥ ४ ॥ अलंकृतयुगींनिष्कलंक ॥ जंगमसंकेतसक
ळिक ॥ भक्तविश्ववरदायक ॥ लिंगअनुरागवर्ण ॥ ५ ॥ कृतायुगींजंगमसुनीकाया ॥ शा
मवर्णरूपकार्या ॥ भक्तसुनीळलया ॥ प्राणलिंग ॥ ६ ॥ त्रेतायुगींस्थूळकायाजंगम ॥ स
कळविश्वांतपरमागम ॥ महाकंदसहजधर्म ॥ लिंगनीललोहित ॥ ७ ॥ द्वापरयुगीं
अतुमीसयाजंगम ॥ नित्यनिवांतचारपरमआगम ॥ पशुपतीभक्तवर्णशाम ॥ लिंग
शिलामय ॥ ८ ॥ कलियुगींअल्लमाप्रभुजंगम ॥ सत्यसदाचारपरमआगम ॥ भक्तस
र्वस्वराजसवर्म ॥ लिंगशिलामय ॥ ९ ॥ परमात्मालिंगसाक्षांत ॥ आत्माभक्तजनवि
ख्यात ॥ साकारनिराकारवंत ॥ निजस्वरूपतें ॥ ११० ॥ प्राणलिंगऐसेंईश्वरसांगती
॥ प्राणलिंगाचीउत्पत्ती ॥ आतांमेरुअष्टकोणानिगुती ॥ उभारिलातेंऐक ॥ ११ ॥ तंव
शक्तीह्मणेमहादेवा ॥ कवणेपरीकवणाचाठेवा ॥ ह्मामजप्रतीसांगावा ॥ तुह्मीशूळ ॥५॥
पाणी ॥ ११२ ॥ मगसांगेशूळपाणी ॥ देवीश्रेष्ठऐकयाचीकरणी ॥ एकवीसस्वर्गींचीउ

भवणी॥ आपणकेली॥ १३॥ प्रथमदेवापासूनीबीजें॥ घेउनीरचलेंसहजें॥हेंत्रिभुवन माझेनितेजें॥भरलेंदेवी॥ १४॥ऐसेंऐकोनीगुह्यांतर॥ शक्तीह्मणेदेवातूं अपरंपार॥ तुझानकळेजीपार॥ निजबीजा॥ १५॥ जयजयाजीजगदीश्वरा॥ कृपावंतादयासागरा॥ तूं अचोजजीविश्वंभरा॥ कृपानिधी॥ १६॥ वारवाणिती आगमपुराणें॥वायांभ्रमलीषट्दर्शनें॥नकळसीतूं तर्कअनुमानें॥ शूळपाणी॥ १७॥ आगमनिगमश्रुतीपुराणें॥ नेतिनेतिह्मणतीमनें॥ नगवससीशेषादिकांवचनें॥ पिनाकपाणी॥ १८॥ निःशब्दहीसिद्धवाणी॥ हीतुमचीसिद्धकरणी॥ हीबोलिंजेसाधुजनीं॥ प्रेमभावें॥ १९॥ वक्षस्थळींसाजेरुद्रमाळा॥लखलखीतविभूतीचाटिळा॥ लक्षांतनयेसीगणपाळा॥ चंद्रमौळीतूं॥ २०॥ऐशानानास्तुतीउत्तरीं॥शक्तिनेंवर्णिलात्रिपुरारी॥ मगह्मणेतोत्रिनेत्री॥ पार्वतीसी॥ २१॥ अहोतुझियास्मरणस्तुती॥ कविवादेंभरलेनेणोकिती॥ ऐसीतुझीसंगती॥ महादेवीवो॥ २२॥ विश्वींस्वयंभूअससी॥ आणिविश्वींविश्वहोसी॥ ब्रह्मांडतुझेवामकुशीं॥ इंद्रादिकांसहित॥ २३॥ जैंतूंबाळलीलाखेळसी॥ तेंएकवीसस्वर्गांचीघरकुलीकरिसी॥ तेहतीसकोटीदेवांचीबाहुलीविशेषीं॥खेळावया २४॥ चारीमेघतुझ्यामाथनियां॥सप्तसागरभरूनियां॥ बाळलीलाखेळोनियां॥क्रीसीसर्वदेवां॥ २५॥ मजपासूनीसर्वसाकार॥हेंइच्छाशक्तिवोडंबर॥ तुजपासावअंकुर॥ देवत्रयांचे॥ २६॥ तुझेंस्वरूपपाहिलें॥तें तेजींचजन्मलें॥ तेजोमयप्रकाशलें॥ त्रि

गुणेसींत्रिभुवन॥ २७॥ तुजसंगें झालले वेदविद॥ समाधिस्थांसी साधकसिद्ध ॥
इंद्रादिकदेववृंद॥ पडिले घडमोडी॥ २८॥ मगयाउत्तरावरी॥ शक्तीम्हणेजीत्रिपुरा
री॥ हे अवतारकितीजाहलेहरी॥ तेसांगामज॥ २९॥ मजतुह्मीकेलेंअज्ञान॥ म्या
भुलविले साधुजन॥ तरीमजअवतरण॥ असेकींनसे॥ ३०॥ देवातूं निबंधबोलसी
॥ तोमीधरीनमानसीं॥ आणिउद्धरणसर्वजीवांसी॥ होईलतेणें॥ ३१॥ मगशिव
बोलेवचनबंध॥ जोअठरायुगांचाप्रसिद्ध॥ तेथेंदुजाशास्त्रसंबंध॥ असेचिना॥ ३२
॥ याशिवनिबंधापासुनीशास्त्रपुराणें॥ आणिसर्वदेवांचीजन्मस्थानें॥ येथेंदुसरेंना
हींमाकोणें॥ साक्षद्यावया॥ ३३॥ आदीअंतींमीएकला॥ तुजपासूनीविष्णुजन्मला
॥ विष्णूपासूनीजाहला॥ जन्मब्रह्मयासी॥ ३४॥ ब्रह्माजन्मलातामधयुगामधीं
॥ त्यासीम्यांउपदेशिलेंआधीं॥ मगतोघडमोडीसर्वजीवादी॥ करिताहोय॥ ३५॥
॥ सर्वशास्त्रेंयापासूनी॥ हानिबंधआद्यमह्मणी॥ वेदतेमाझ्याश्वासापासूनी॥
ही टीकाकेली॥ ३६॥ वेदापासूनीउपनिषदें पुराणें॥ नानाश्रुतीकथनेंकेलींब्रह्म्यानें॥
मजजाणातेपणेंनेणें॥ वेदज्ञानेंकेलीं॥ ३७॥ वेदरचिलेविश्वावसूयुगीं॥ रचिल्याव
रीवर्षेदोनकोटीजाहलींचांगीं॥ यांचीरचनाअवघी॥ युगींअठरा॥ ३८॥ हेसमस्त-
आदी॥ मागेंसांगीतलेंबोधीं॥ परीशिवनिबंधहाआदी॥ अनंतयुगापासुनी॥ ३९॥
आतांअसोबहुप्रसंगीक॥ हाशिवनिबंधअधिकाधिक॥ येथेंदुसरेंनाहींआणिक॥

सांगों काई ॥ १४० ॥ विशेषकवितें करीकथनें ॥ साक्षठेविती शास्त्रें पुराणें ॥ तेसींशि
वनिबंधकवणें ॥ साक्षदीजेल ॥ ४१ ॥ ह्मणोनी हाशिवनिबंधू ॥ वेदशास्त्रांहुनीअगा
धू ॥ सर्वशास्त्रांचाबोधू ॥ यापासूनीजाहला ॥ ४२ ॥ याचीं काढुनीनानाअंगें ॥ तींच
शास्त्रें केलीं चांगें ॥ साही दर्शनें याच्यामागें ॥ लागलीं असती ॥ ४३ ॥ हाअठरायुगांचा
मुमुख ॥ पुढें अवतारसांगिजेल असंख्य ॥ हे भिन्नजयुगींचीमुख्य ॥ टीकाकेली ॥ ४४ ॥
ऐसें शंकरबोलिले ॥ येथुनीभिन्नजयुगसंपलें ॥ पुढें भिन्नयुक्तयुगविस्तारलें ॥ तेंह्मणेश्री
महादेवो ॥ १४५ ॥ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवनिबंधेईश्वरपार्वतीसंवादेपंचमोऽध्यायः ॥ ५
॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ छ छ ॥ छ ॥

मू. स्तं. श्रीगणेशायनमः ॥ ॥श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ ॥मगदेवह्मणेपार्वतीसी ॥ आतांभिन्नयु अ.
॥१॥ कयुगपरियेसी ॥ तेयुगींरचनारचिलीकैसी ॥ तीएकदेवी ॥१॥ मगत्यापांचांनींपरिये ॥६॥
सीं ॥ मेरूकडाएकवीसस्वर्गेसी ॥ रचिलीनवखंडेपृथ्वीसी ॥ परीवस्तीसींठावनाहीं ॥
॥२॥ एकवीसस्वर्गेउद्दस ॥ सप्तपाताळेंभूमंडळतेसें ॥ रचिलेंपूर्वीच्याऐसें ॥ पांचाजणीं
॥३॥ तंवदेवासीह्मणेभवानी ॥ हेपांचजणकवणी ॥ यांचाजन्मकोणापासुनी ॥ जाहलाजी
देवा ॥ ४॥ मगशक्तीसीसांगेदेव ॥ मजपासूनतुजजाहलाठाव ॥ तुजपासूनविष्णुदेव ॥
जन्मलापैं ॥५॥ विष्णूपासूनब्रह्माजाण ॥ त्यापासूनपांचजण ॥ तिहींरचिलागहन
॥ मेरुपर्वत ॥ ६॥ ऐसेंनिपजवूनत्रिभुवन ॥ कामविलेस्वर्गमेरुप्रमाण ॥ मगतेविनवि
तीचतुरानन ॥ पांचजणाही ॥७॥ ह्माजीआदिपुरुषाच्याकुमारा ॥ तुह्मीरचिलेंयावोडं
बरा ॥ परीवस्तीवीणअवधारा ॥ नांवरूपनाहीं ॥८॥ मगतोरचीपुरेंपट्टणें ॥ मे
रूमार्गेचौदाभुवनें ॥ तेथेंजाह्मालेंराहाणें ॥ तिहींदेवांसी ॥ ९॥ त्यापुरांचींनावेंपरिये
सीं ॥ ब्रह्मपुरीविष्णुपुरीशिवपुरीऐसी ॥ तेहतीसकोटीदेवांसी ॥ शिवपुरींवसती ॥१०॥
यातिहींमाजीकरितांसातसात ॥ तेएकवीसस्वर्गह्मणत ॥ तेथेंरचनामध्यस्थ ॥ कोणी
केली ॥ ११॥ त्यासर्वांचींपृथक्नांवें ॥ तेंमागेंनिरोपिलेंबरवें ॥ आतांयुक्तिसांगेनस्व
भावें ॥ भूतजात ॥१२॥ ब्रह्मपुरीसीब्रह्मा ॥ विष्णुपुरीसीविष्णुमहिमा ॥ शिवपुरीआ ॥१॥
ह्मा ॥ ठाणेंकेवी ॥ १३॥ तंवदेवातेंशक्तीपुसे ॥ त्यापुरापरतेंकायअसे ॥ मगदेवकेला

सवासें ॥ सांगूं आदरिलें ॥ १४ ॥ शिवह्मणेऐकवोसाक्षेपें ॥ तेथूनऊर्ध्व चैतन्यरूप ॥ तें आणिकांनकळेनिर्लेप॥ मजवांचुनी ॥ १५॥ तें चैतन्यब्रह्मपूर्ण ॥ तेंमाझाचीअंशजाण ॥ वेदशास्त्रपुराणेंगहन॥ तयांसीअगोचरतें॥ १६॥ शब्दब्रह्मत्यावरिष्ठ॥ तेंसंकल्पदृष्टादृष्ट॥ तेंसांगतांमहादुर्घट ॥ मीचजाणवो ॥ १७॥ तेथूनपरमपुरुषपरमेश्वर॥ तोव्यक्ताव्यक्तअगोचर॥ तोअलेखअपरंपार॥ भरोनिउरलाअसे॥ १८॥ तोकाळानानिळा,गोरानासांवळा॥ आरक्तनाढवळा ॥ नेणिजेपां ॥ १९॥ त्यासीरेखानारूप॥ सुखदुःखनामायबाप ॥ अगणितआणिअमूप॥ एकलाचतो ॥ २०॥ त्यासीजातीनाकूळ॥ नाघरडानामूळ ॥ रात्रनादिनसकळ॥ कळापूर्ण ॥ २१ ॥ तोपिंडब्रह्मांडाविवर्जित॥ चैतन्यनाअकल्पित॥ तेंमजस्मरणअखंडित॥ त्याअविनाशाचें॥ २२॥ त्याउत्पत्तिप्रळयाचीघडमोडी॥ तोमीकरीतअसेंनिवडी ॥ परीत्यासींनाहीं आवडी॥ उत्पत्तिप्रळयाची ॥२३॥ जरीपिंडब्रह्मांडाप्रळयहोय॥ तिन्हीदेवपावतीलय॥ परीतो अभंगदिसताहोय॥ तोनसांगवेआणिकां ॥२४॥ माझेंरूपनिर्धारितां॥ भ्रलीपडेवेदांता॥ मायापरब्रह्मसिद्धांता॥ जाणेकोण॥२४॥ मीचअवतरलोईश्वरू ॥ पूर्णब्रह्मसाक्षात्कारू॥ तुजसांगीतलाबीजांकुरू॥ गुप्ताक्षरीप्रगट॥२५॥ तुवांमजसीपुसिलें॥ तेंनसांगावेंसांगेंघडलें ॥ मजनेणतीश्रुतीपुराणबालें॥ मगतोकोणाकळे॥२६॥ तंवह्मणेतीपार्वतीदेवी ॥ तुमच्याअवताराचीउत्पत्तिसांगावी॥ कोणमातापिताकोणेगांवीं॥ आणीना

मकाय ॥ २८ ॥ मगसांगतीशंकर ॥ देवीमाझेअकराअवतार ॥ तेजाणअकरारुद्र ॥
अंशमाझे ॥ २९ ॥ आतांसांगतोंअकरारुद्रांचीनावें ॥ तेयुगानुयुगींजाणावें ॥ त्यांचें
आयुष्यगणितबोलावें ॥ तरीमागेंसांगीतलें ॥ ३० ॥ अंबरीषदधिरायाचाकुमर ॥
दरिद्रेच्यापोटींभालुकापट्टणींजन्मला ॥ ३१ ॥ मदाग्नपराक्रतरायाचाकुमर चक्रदेवीच्यापो
टींकुशाग्रतनगरींजन्मला ॥ ३२ ॥ दिवाकरबळिभद्ररायाचाकुमर मंगळादेवीच्यापोटीं कन
काग्रनगरींजन्मला ॥ ३३ ॥ तारजआदित्यरायाचाकुमर कौसल्यदेवी च्यापोटीं ताम्रपुर
नगरींजन्मला ॥ ३४ ॥ उग्रसेनहरिरायाचाकुमर कौसल्यदेवीच्यापोटीं शूद्रसेन
नगरींजन्मला ॥ ३५ ॥ वेदांगॐकाररायाचाकुमर आपदेवीच्याउदरीं ॥ कनकाग्र
नगरींजन्मला ॥ ३६ ॥ केटकनरहरीरायापासून मयंतकदेवीच्याउदरीं धनंजयनग
रींजन्मला ॥ ३७ ॥ स्तनकंद चक्रसेनरायापासून नीलसेनदेवीच्याउदरीं नीळापुरीं
जन्मला ॥ ३८ ॥ दुःशासनचक्रकंटरायाचाकुमर मयंकादेवीच्याउदरीं धनयाजन
गरींजन्मला ॥ ३९ ॥ कंपिलाकररुद्रसेनरायाचाकुमर आनंदादेवीच्याउदरींगंधना
पुरींजन्मला ॥ ४० ॥ हनुमंतवायुदेवरायाचाकुमर अजनीदेवीच्याउदरीं कवणापुरींज
न्मला ॥ ४१ ॥ हेदेवीअकरारुद्रसार ॥ हेमाझेहोतअवतार ॥ यांसीयुगेंगेलीं अपार ॥
जाणदेवी ॥ ४२ ॥ ब्रह्माविष्णूमहेश्वर ॥ हेकरिती सृष्टीचाव्यापार ॥ हाब्रह्मांडगो
ळवोडंबर ॥ रचिती तिघे ॥ ४३ ॥ ब्रह्मासवालक्षघडीमोडी ॥ विष्णुस्थितीमायाजोडी

॥रुद्रसंहारूनपाडी॥ पंचभूतेंसी प्रपंचव्हा॥ ४४॥ यातिघांचेंहें कामजाण॥हेचाल विती त्रिभुवन॥ आणिरचिलेंसे मेरूचेंमान॥ एकवीसस्वर्गे॥ ४५॥ तंवशक्तीह्मणेजी देवा॥ याविष्णूचाअवतारसांगावा॥ सांगितलियावरीबरवा॥ विश्ववंद्यहोईल॥४६॥ मग पार्वतीसीदेवह्मणे॥ तेनवनारायणजाणें॥ अवतारधरिलेविष्णूनें॥ तेऐकदेवी॥ ४७॥सां गेंविष्णूचाअवतार॥ जेनवनारायणहरिहर॥ ब्रंह्मादिकांसिआधार॥ तोकोटीगुणेंआगळा ॥ ४८॥ प्रथमआदिनारायण॥ आदिमहाॠषीरायाचापुत्रजाण॥ त्रिकाळआदिश क्तीच्याउदरींउत्पन्न॥ मायापुरींत॥ ४९॥ महावीरनारायण॥जीनदेवनजंकरायपासू न॥ नग्नदेवीचानंदन॥मीनापुरींजन्मला॥५०॥ मधुवासीनारायण॥ विक्षापुरराया पासून॥ अबळादेवीचानंदन॥कंदनापुरींजन्मला॥५१॥ अजानुनामकनारायण॥ तोसारंगरायापासून॥जवदमेचानंदन ॥संध्यावंतनगरींजन्मला॥५२॥ अलंकारूना रायण॥ चंद्रसेनरायाचानंदन॥ पवळसेनादेवीच्याउदरींजाण॥ चातकापुरींतजन्मला ॥५३॥ शांतनुनामानारायण॥हार्कीतरायाचानंदन ॥ शिकयादेवीच्यापोटींजाण॥ पुरंदरनगरींजन्मला॥ ५४॥ वामनामकनारायण॥ धोमग्नरायाचानंदन ॥ सुक्त फळदेवीच्याउदरींजाण॥ वैष्णवनगरींजन्मला॥ ५५॥ हरिहरहेनारायणदोन ॥ तुझियावामभुजेसींजाण॥ ऐसाजन्मलाआपण॥ नारायणनव॥ ५६॥ तुझेवा मभुजींजन्मले ॥ त्यांपासावदशअवतारझाले ॥ हरिहरऐसेबोलिले ॥ हेजाहले

भिन्नयुक्तयुगीं ॥ ५७ ॥ मगयाउत्तरावरी ॥ पार्वतीशिवातेंप्रश्नकरी ॥ देवाहेजन्मले
कवणेपरी ॥ तेंसांगामज ॥ ५८ ॥ ऐसाऐकोनितियेचाप्रश्न ॥ सांगताहोयत्रिनयन
॥ ब्रह्माविष्णुरुद्रांचेंजनन ॥ तेंपरियेसीदेवी ॥ ५९ ॥ तुजपासूनीसाकारू ॥ उठिलासर्वअ
लंकारू ॥ शृंगारवेलीसीविस्तारू ॥ जगदंबेतूं ॥ ६० ॥ मीचिहोऊनिठेविलीसी ॥ येवढाब्र
ह्मांडगोळव्यालीसी ॥ इंद्रशक्तीजाहालीसी ॥ माझेनिआंगें ॥ ६१ ॥ माझेशक्तीनेंते
जपाहिलें ॥ मजजन्मोजन्मीउपजविलें ॥ मीचैतन्यरूपजाणविलें ॥ तुजयेवढेंदेवी ॥
॥ ६२ ॥ सांगीतलेंतेंनेणसी ॥ तरीजाणेमीसर्वांसी ॥ सर्वकर्ताहें मानसीं ॥ हृदधरिलें ॥
॥ ६३ ॥ ऐसीचतुझीकरणी ॥ तिन्हीदेवभ्रांतिभरेंमोनी ॥ अहंमतीवाढवितीजनीं ॥ जा
णदेवी ॥ ६४ ॥ देवीएकेचिबोलेंजाण ॥ मीचिसर्वत्रहेचिखूण ॥ दुसरेंनाहींमजविण ॥
हेंसत्यजाणमनीं ॥ ६५ ॥ हारपलियाहेसाचार ॥ माझेस्वरूपींहोयस्थिर ॥ ह्मणोनिमा
झेस्फुरास्फुर ॥ मूर्तिमंत ॥ ६६ ॥ माझेआंगींचेअवयवबोलिले ॥ तितुकेस्फुरास्फुरज
न्मले ॥ तेजगींवर्णिले ॥ वेदशास्त्रीं ॥ ६७ ॥ ब्रह्माविष्णुरुद्रइंद्रह्मणती ॥ हे
चारीपदींवर्तती ॥ याचहूंवर्गासीउत्पत्ती ॥ माझ्यास्वरूपीं ॥ ६८ ॥ माझेचरणींजन्म
लाइंद्र ॥ तोनिह्मणतीशूद्र ॥ वक्त्रींजन्मलारुद्र ॥ ब्रह्मातोजानूसीं ॥ ६९ ॥ ऊरूंतजन्मवेश्यह्म
णजे ॥ ब्रह्माराजक्षत्रियजाणिजे ॥ ऐसेंकांह्मणिजे ॥ नाभींजन्मलाह्मणुनी ॥ ७० ॥ ॥ ३ ॥
यातेंमजपासावउत्पत्ती ॥ देवीतुजपासावसर्वनेणती ॥ नानाअवतारहोती ॥ परीसर्वां

आदीमी ॥ ७१ ॥ ऐसीचतुर्वर्गाचीउत्पत्ती ॥ मगनानायुक्तीबोलती ॥ आणिऋषीगोत्र
ह्मणती ॥ नानाविध ॥ ७२ ॥ मजपासूनीहेहोती ॥ यांपासूनीमध्यमयाती ॥ त्यांसी-
आचारक्रियाभक्ती ॥ परीदोन्हीचकुळें ॥ ७३ ॥ परीमीअकळकोणानकळे ॥ सर्वलोकीं
दोन्हीचकुळें ॥ हींभ्रमलींअविचारबळें ॥ ब्रह्मयाच्नेनी ॥ ७४ ॥ सुकृतीयांसीउत्तमकुळीं
जन्म ॥ आणित्यांसीउत्तमगतीसप्रेम ॥ पापियांउत्तमकुळींनयेजन्म ॥ ममस्वरूपावि
सरलेजे ॥ ७५ ॥ याजनीउत्तममध्यमनाम ॥ हेंदोन्हीप्रकारेंमीन्वसप्रेम ॥ हेंजाणेजो
कारणवर्म ॥ तोचिज्ञानीहोय ॥ ७६ ॥ हेंचिस्वधर्मकारण ॥ येरकर्मबंधन ॥ हेंनकळेची
वर्मज्ञान ॥ शिवज्ञानमाझें ॥ ७७ ॥ कुळें दोन पात्रें दोन ॥ सुखेंदोनपूज्यदोन ॥ पक्षदो
नकवीश्वरदोन ॥ तेंपरियेसींदेवी ॥ ७८ ॥ आकाशधात्रीहीं पात्रेंदोन्ही ॥ अग्निब्राह्म
णहींसुखेंदोन्ही ॥ सूर्यवंशसोमवंशदोन्ही ॥ हींकुळेंजाणदेवी ॥ ७९ ॥ मातृपक्षपि
तृपक्षहोदोन ॥ व्यासवाल्मीकहेकवीश्वरदोन ॥ हरिहरहेपूज्यमानदोन ॥ असतीपै
॥ ८० ॥ परिमजनिष्कर्माआंतसामवे ॥ तेंचिपूज्यकुळह्मणावें ॥ पापकुळतेंनपावे
॥ मजनिष्कर्मामाजी ॥ ८१ ॥ हापाहींमायाप्रपंच ॥ तोदावितांएकमीच ॥ लपवींआ
पुल्यास्वरूपींनिर्वच ॥ तेंतेजजागवीतअसे ॥ ८२ ॥ इच्छासुखहेंतिहींलोकीं ॥ माझीना
दणूकनिकी ॥ सर्वप्रपंचहाचकीं ॥ म्यांआगेंचालवीजे ॥ ८३ ॥ अलंकृतव्यक्तीविनोदेंसी
॥ सहजसंकल्पप्रबोधेंसी ॥ मजमाजीएकवटलीऐसी ॥ जाणिजेदेवी ॥ ८४ ॥ सर्वसा-

कारशृंगारेंसी ॥ माझ्यास्वरूपीं एकवटलीसी ॥ तेवेळीं सांवरित झालीसी ॥ आधारस्तं
भहोउनी ॥ ८५ ॥ इतुकियाउत्तरावरी ॥ शक्तीह्मणेजीत्रिपुरारी ॥ हेंमजकळलें अंत
रीं ॥ देवराया ॥ ८६ ॥ यातिही देवांचेंजन्म ॥ तुह्मीसांगीतलें मूळवर्म ॥ तेंमजमानलें
सेउत्तम ॥ कृपानिधी ॥ ८७ ॥ याभिन्नजयुगीं अंडेंभिन्न ॥ आणिमेरूचेंप्रमाण ॥
यातिही देवांपासून ॥ कोणकोणजन्मले ॥ ८८ ॥ तेकोणेरीतीवर्तती ॥ आणिकोणेठाईंव
सती ॥ त्यांचीं नगरें कोणतीं किती ॥ तें सांगाजीदेवा ॥ ८९ ॥ मगह्मणेईश्वर ॥ देवीतुझा
जोप्रश्नविचार ॥ त्यासेंदेतोंउत्तर ॥ एकएकचित्तें ॥ ९० ॥ इंद्रपुरीसी इंद्रलोक ॥ ब्रह्मपुरी
सीब्रह्मलोक ॥ विष्णुपुरीसीविष्णुलोक ॥ जाणदेवी ॥ ९१ ॥ यामध्यें विलासीपूर्ण ॥
कैलासलोककैलासीं जाण ॥ तेथेंअसणें सर्वगण ॥ जाणदेवी ॥ ९२ ॥ सर्वदेवांचीं न
गरें ॥ वेष्टूनीअसतीमेरुशिखरें ॥ याभीतरीजेजेसाकारे ॥ तेचिस्वर्गएकवीस ९३
॥ तंवपार्वतीह्मणेजीदेवा ॥ तोही भेदत्वांसांगावा ॥ मगसप्तपाताळेंस्वर्गठेवा ॥ क
ळेलमज ॥ ९४ ॥ देवह्मणेपाताळींचे भेदसात ॥ तेसप्तपाताळेंह्मणिजेत ॥ मृत्युलो
कींचे भेदचौदाविख्यात ॥ तेंचिचौदाभुवनें ॥ ९५ ॥ स्वर्गाचे भेदबोलती ॥ तेए
कवीसजाणनिगुती ॥ त्यांतेंचएकवीसस्वर्गह्मणती ॥ जाणदेवी ॥ ९६ ॥ मागेंसांगी
तलींसप्तपाताळें ॥ आणिएकवीसस्वर्गविशाळें ॥ ऐसींअठ्ठावीसस्थानेंनिर्मिळें ॥ जाण
देवी ॥ ९७ ॥ तेचौदाआणिअठ्ठावीस ॥ मिळोनझालेबेचाळीस ॥ ऐसेभेदहेलोकत्रया-

स॥ जाहलें पैं ॥ ९८ ॥ ऐसे मेरूवरी उपराउपरें ॥ आणि नाना ठाणांतरें ॥ त्रैलोक्यासी तीन्ही नगरें ॥ तिन्ही देवांची ॥ ९९ ॥ तंव पार्वती देवासि म्हणे ॥ ऐसीं रचिलीं स्थानमानें ॥ हीं तुझ्या आंगामध्यें भुवनें ॥ निर्मिलीं देवा ॥ १०० ॥ तीं कैसीं कोणे स्थानीं ॥ रचिलीं देहामाजी कोणकोणी ॥ तें कृपा करोनी मजकारणीं ॥ सांगाजी देवा ॥ १ ॥ ऐसें शक्तीचें प्रश्नोत्तर ॥ ऐकोनि बोले ईश्वर ॥ मज माजी रचिलें चराचर ॥ तें ऐक देवी ॥ २ ॥ अतळलोक परियेसी ॥ असे माझे नाभीसीं ॥ यावरी वितळलोक कदीसी ॥ असे जाण ॥ ३ ॥ सुतळलोक मांडियें असे ॥ सहीतळलोक जानूसीं वसे ॥ तळातळलोक असे ॥ माझिये अंगुष्ठीं ॥ ४ ॥ रसातळलोक परियेसीं ॥ असे माझिये गुल्फेसी ॥ पाताळलोक तळवेसी ॥ जाण देवी ॥ ५ ॥ हे सप्तपाताळलोक परियेसी ॥ आतां स्वस्थ एकाग्र मानसें ॥ चौदा भुवनें परियेसें ॥ सांगतों तीं ॥ ६ ॥ ऐसीं सप्तपाताळें ॥ आंवरी वीस स्वर्गे विशाळें ॥ मध्यें चौदा भुवनें अंतराळें ॥ परियेसीं देवी ॥ ७ ॥ भूर्लोक माझिया गर्भी असे ॥ भुवर्लोक माझिया उदरीं वसे ॥ तपोलोक तो नयनीं असे ॥ माझिया जाण ॥ ८ ॥ जनलोक माझे ललाटीं असे ॥ सत्यलोक माझे उत्तमांगीं वसे ॥ विष्णुलोक माझे कुक्षीं प्रकाशे ॥ आणि स्वर्लोक हृदयीं जाण ॥ ९ ॥ ऐसे सात दुणे चौदा ॥ माझे गर्भी असती सदा ॥ आणि ब्रह्मा विष्णु रुद्रां ॥ संख्या नाहीं ॥ १० ॥ यांसी मीच असे आधार ॥ यांचे जन्म गेले अपार ॥ तो मागें अनंत युगीं विस्तार ॥ सांगीतला ॥ ११ ॥ यापरी नाना

रचना ॥ तिघेआणिककरितीजाणा ॥ इंद्रासीठाणमाणागहन ॥ देउनीदेवी ॥ ११२ ॥ हा भिन्नयुक्तयुगींचाविचारू ॥ शक्तीसीसांगेशंकरू ॥ तोहामूळस्तंभपरिकरू ॥ ह्मणे श्रीमहादेव ॥ ११३ ॥ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवनिबंधेईश्वरपार्वतीसंवादे भिन्नयुक्त युगकथनंनामषष्ठोऽध्यायः ॥६॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥श्रीगुरुभ्योनमः॥ ॥ आतांमनयुक्तयुगपरियेसीं ॥ याची संख्याकितीकेसी ॥ आणिचारीखाणीउत्पत्तीसी ॥ केलीकवणेपरी ॥ १ ॥ तीमनीं इच्छाझालीदेवासी ॥ तीमानसींउठेकेसी ॥ पांचकोटीवर्षेऐसीं ॥ त्यांचीसंख्या ॥ २ ॥ चारवर्णअठराज्ञाती ॥ त्याकोणकोणासांगिजेती ॥ तूंपरियेसींवोपार्वती ॥ एकचित्तें ॥ ३ ॥ वैश्यशूद्रब्राह्मणक्षत्री ॥ ऐशाप्रकारेंवर्णचारी ॥ आणिअठराज्ञातींचीपरी ॥ बोलतों देवी ॥ ४ ॥ चौवर्णांमाजीभवानी ॥ हेचौऱ्यायशीलक्षजीवयोनी ॥ घडामोडहीकरणी ॥ तीन्हीदेवांची ॥ ५ ॥ ब्रह्माघडीसवालक्ष ॥ मायामोहचालवीआदिपुरुष ॥ सर्वेचसंहारीमहेश ॥ अंशमाझा ॥ ६ ॥ माझेंहाडतेंअसेकठिण ॥ मांसतेंविष्णुजाण ॥ त्याचींरोमेंआपण ॥ ब्रह्माबोलिजे ॥ ७ ॥ कठिणतेंतमआपण ॥ मांसतेंसत्वजाण ॥ त्याचारोमादिगहन ॥ राजसपें ॥ ८ ॥ ऐसेसत्वरजतमजाण ॥ हेतीन्हीदेवांचेतीनगुण ॥ ऐसीसर्वरचनापूर्ण ॥ चारीखाणीची ॥ ९ ॥ ऐशाह्याचारीखाणी ॥ आणिचौऱ्यायशीं जीवलक्षयोनी ॥ हीमनयुक्तयुगापासूनी ॥ उत्पत्तिझाली ॥ १० ॥ तंवह्मणेपार्वती ॥ देवाचौऱ्यायशींची संख्याकिती ॥ तेंसांगामजप्रती ॥ आदिपुरुषा ॥ ११ ॥ ऐसीऐकूनिविनंती ॥ मगबोलतेझालेपशुपती ॥ भलीकेलीवास्फूर्ती ॥ भवानीहो ॥ १२ ॥ एकवीसलक्षस्वेदज ॥ एकवीसलक्षअंडज ॥ एकवीसलक्षउद्भिज्ज ॥ आणिजारजएकवीसलक्ष ॥ १३ ॥ ऐसेचौऱ्यायशींलक्षजीवराशी ॥ तंवदेवीह्मणेशंभूसी ॥ आणिकए

कपरियेसीं ॥ देवादिदेवा ॥ १४ ॥ तुह्मीकथिलेंचौंरवाणीसी ॥ तरीकैसानिपजकोण
सी ॥ तेंसांगआह्मांसी ॥ देवराया ॥ १५ ॥ ऐसाप्रश्नपरिसोनी ॥ मगह्मणेशूळपा-
णी ॥ तोहीप्रकारश्रवणी ॥ ऐकदेवी ॥ १६ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ मेघाश्चत्वारिलक्षाश्च
ताराश्चनवलक्षकाः ॥ पर्वताह्यष्टलक्षाश्चाप्येवंस्वेदजसंभवः ॥ १ ॥ धान्यानिनवल-
क्षाणि चतुर्लक्षाःस्रुगंधयः ॥ कंदमूलाद्यष्टलक्षमेवमुद्भिज्जसंभवः ॥ २ ॥ द्विपदोन
वलक्षाश्चाप्यष्टलक्षाश्चतुष्पदः ॥ पादभाराश्चतुर्लक्षा श्चैवंजारजसंभवः ॥ ३ ॥ चतु
र्लक्षाजलचरा नागाश्चनवलक्षकाः ॥ पक्षिणोह्यष्टलक्षाश्चाप्येवमंडजसंभवः ॥ ४ ॥ ता
रकाश्चनताम्राणि स्वेदजेषूत्तमानिवै ॥ तारारूपो भवेद्ब्रह्मा ताम्ररूपोजनार्दनः ॥ ५ ॥
भवेत्कांचनरूपंहि ममतत्वंनिरंजनम् ॥ अन्नचंदनपुष्पाणिह्युद्भिजेषूत्तमानिच ॥ ६ ॥ अ
न्नरूपो भवेद्ब्रह्मा चंदनंचजनार्दनः ॥ भवेत्कुसुमरूपंहि ममतत्वंनिरंजनम् ॥ ७ ॥ जार
जेषूत्तमाह्येते वाजिमातंगमानवाः ॥ वाजिरूपो भवेद्ब्रह्मा हस्तिरूपोजनार्दनः ॥ ८ ॥ भवे
न्मानवरूपंहि ममतत्वंनिरंजनम् ॥ अंडजेषूत्तमाहंसा गरुडाः कच्छपास्तथा ॥ ९ ॥ हंसरू
पोभवेद्ब्रह्मा गरुडस्तुजनार्दनः ॥ कच्छपोममरूपंहि वर्ततेयन्निरंजनम् ॥ १० ॥ ॥ टीका
॥ तंवह्मणेपार्वती ॥ देवरायाचीकैसीगती ॥ तेंसांगामजप्रती ॥ आदिपुरुषा ॥ १७ ॥ मग
शंभूह्मणेजीवजातीसी ॥ कैसीसंख्याकोणासी ॥ तेंएकचित्तेंपरियेसीं ॥ आदिशक्ती ॥१॥
वो ॥ १८ ॥ पर्वततेआठलक्षजाण ॥ नवलक्षतोतारागण ॥ मेघमाळाचारलक्षपूर्ण ॥ ही-

स्वेदजखाणी ॥ १९ ॥ आणिधान्येतीनलक्ष ॥ परिमळचारलक्ष ॥ कंदमूळआठलक्ष ॥
हीउद्भिज्जखाणी ॥ २० ॥ द्विपदनवलक्षसुंदर ॥ आठलक्षचतुष्पादवनचर ॥ पादभारल
क्षचार ॥ हीजारजखाणीजाण ॥ २१ ॥ चारलक्षजलचरजाण ॥ नवलक्षतेनागपूर्ण ॥
आठलक्षपक्षीसंपूर्ण ॥ हीअंडजखाणी ॥ २२ ॥ ऐशाम्याकेल्याचारखाणी ॥ हेमजक
तेरूपाचीकरणी ॥ यांतपवित्रवस्तूनिवडुनी ॥ सांगोंतुज ॥ २३ ॥ याखाणींतपवि
त्रा ॥ वस्तुअसतीजाणबारा ॥ त्याआदरिल्याशृंगारा ॥ स्रुखालागीं ॥ २४ ॥ ही
त्रिविधरूपयुक्ती ॥ तिहींदेवांच्यात्रिमूर्ती ॥ ब्रह्माविष्णुपशुपती ॥ हेंतेजत्रय ॥ २५ ॥
आणिकएकचिन्ह ॥ याखाणींतव्यापकनिर्गुण ॥ सोहंस्वरूपतिहींदेवांसीपूर्ण ॥ चोंखा
णीमाजी ॥ २६ ॥ आतांसांगेनपरिकर ॥ स्वेदजखाणीचाप्रकार ॥ जेप्रसवलीपाषाणगि
रिवर ॥ मेघमाळादिक ॥ २७ ॥ सप्तधातुआणिहिरे ॥ माणिकमोतींसाजिरें ॥ ऐसीअ
त्यंतपवित्रें ॥ स्वेदजखाणी ॥ २८ ॥ यास्वेदजखाणीआंतू ॥ सांगतोंअतिपवित्र
वस्तू ॥ ज्यांततिन्हीदेवविख्यातू ॥ अवतरले ॥ २९ ॥ तारताम्रकांचन ॥ताररूपेंब्रह्मा
जाण ॥ ताम्ररूपेंजनार्दन ॥ सुवर्णतेंतनुमाजी ॥ ३० ॥ आतांअंडजखाणीआंतू ॥
पवित्रत्यातीनवस्तू ॥ कूर्मगरुडहंसश्वेतू ॥ यावस्तूतीन्ही ॥ ३१ ॥ कूर्मतोजाणब्रह्मा
रूप ॥ गरुडतोविष्णूचेंस्वरूप ॥ हंसतोनिर्दोषनिष्पाप ॥ हेमन्मूर्तीवो ॥ ३२ ॥ तोकेसामा
झाअंश ॥ मनेंसकोमळनिजवास ॥ सोहंहंसनिरंजनअवकाश ॥ उभयपक्षी ॥ ३३ ॥

मू.स्तं. आतांउद्भिज्जखाणी विचित्र ॥ जेथेंतीनवस्तु पवित्र ॥ अन्न चंदनआणिवस्त्र ॥ यातीन अ.
॥२॥ मूर्ती ॥ ३४ ॥ वस्त्रतेंब्रह्मरूपउज्वळ ॥ चंदनहरिरूपशीतळ ॥ आणिअन्नरुचिकररसाळ ७
॥ तोमीजाणदेवी ॥ ३५ ॥ आतांजारजानिरुपमा ॥ निजवस्तूउत्तमा ॥ अश्वगजनरनामा
॥ यातीन्हीमूर्ती ॥ ३६ ॥ गजरूपेंतोनारायणू ॥ अश्वरूपतोचतुराननू ॥ नररूपेंसं
पूर्ण ॥ मीजाणदेवी ॥ ३७ ॥ ऐशाचारीखाणीदेवी ॥ म्यांरचिल्याविशेषपदवी ॥ चारी
ग्रामादिलोकमानवी ॥ जीवजातपें ॥ ३८ ॥ तंवदेवासीह्मणेशक्ती ॥ देवाहेलोककों
ठेंवसती ॥ यांचींनगरेंकितीअसती ॥ तींसांगावींमजलागीं ॥ ३९ ॥ मगबोलेशूळ
पाणी ॥ मागेंपुशिलेंतेंचपुससीकेसेनी ॥ रचनासांगीतलीसंचुनी ॥ अष्टलोकांची ॥
॥ ४० ॥ रचूनियांखाणीवाणी ॥ उद्देशहेत्रिभुवनीं ॥ हेखाणीपासूनी ॥ सांगणेंलागलें ॥
॥ ४१ ॥ भूर्लोकजनलोक ॥ नरलोकपाताळलोक ॥ सत्यलोकमहर्लोक ॥ देवलोकजाण
देवी ॥ ४२ ॥ हेलोकम्यांरचिलेसकळ ॥ व्यक्ताव्यक्तपिंडब्रह्मांडनिर्मळ ॥ तेसेंचसूक्ष्मआ
णिस्थूळ ॥ हेंसर्वमाझेनी ॥ ४३ ॥ तंवशक्तीह्मणेजीदेवा ॥ हेंसर्वनिर्मितातूंशिवा ॥
तरीपुसेनतोसांगावा ॥ अभिप्राय ॥ ४४ ॥ सर्वकर्तातूंधूर्जटी ॥ ऐसेंदेखिजेतंसृष्टी ॥
तरीब्रह्माकरीहीगोष्टी ॥ सांगादेवा ॥ ४५ ॥ तंवदेवह्मणेसत्यवचन ॥ तुवांपुसिलेंजें
कारण ॥ त्याअभिप्रायाचीखूण ॥ ऐकदेवी ॥ ४६ ॥ पूर्वीभिन्नजयुगामाझारी ॥ सह ॥२॥
जएकेअवसरीं ॥ दोघेबैसलेमहाद्वारीं ॥ माझियावो ॥ ४७ ॥ विरिंचीआणिहरी ॥ तेंबो

लतीनानापरी ॥ अहंवादभरोवरी ॥ करितीमीपणाचा ॥ ४८ ॥ तेणेंपडिलेहटा ॥ करीत
आपणाप्रतिष्ठा ॥ ब्रह्माह्मणेमीसृष्टिश्रेष्ठा ॥ सर्वकरितों ॥ ४९ ॥ तंवविष्णूह्मणे
अद्भुत ॥ सर्वकर्तामीचसमर्थ ॥ मजवांचूनित्रैलोक्यांत ॥ कवणअसे ॥ ५० ॥ तं
वब्रह्माह्मणेमीसमर्थ ॥ सर्वमींचअसेंकरित ॥ ऐसेंअहंकारगर्वात ॥ पडिलेदोघे ॥ ५१
॥ आह्मासीं कोणेंनिर्मिलें ॥ कोणापासावजन्मझालें ॥ याविचारातेंतेभुले ॥ नेणती
च ॥ ५२ ॥ हेंसर्वचराचर ॥ कर्तेपणाचाडोंगर ॥ नेणतीतेंअपार ॥ स्वरूपमाझें ॥ ५३ ॥
मीचकर्तामीचनिर्मिता ॥ ऐसीभिरवितीअहंता ॥ बोलतीप्रतिज्ञामहंता ॥ आपुल्याठायीं ॥
॥ ५४ ॥ ऐसेदोघेप्रतिवादतां ॥ अहंकारींपडिलेवृथा ॥ मगनिकरामेलेबोलतां ॥ पि
तापुत्रतें ॥ ५५ ॥ तेएकमेकांविरोधिती ॥ हठविवादकरिती ॥ आणिआलेमज-
प्रती ॥ उभयवर्ग ॥ ५६ ॥ मगतेह्मणतीशिवा ॥ आमुचानिवाडाकरावा ॥ दो
घांतकोणतोसांगावा ॥ कर्तानिर्मितापैं ॥ ५७ ॥ यासृष्टीचाकर्ताकवण ॥
तोदोघांतद्यावानिवडुन ॥ याकार्याहूनआमुचें अन्य ॥ कार्यनाहींपैं ॥ ५८ ॥
॥ अहंकारहीभुली ॥ करितीघरांतघरकुली ॥ स्तुतिवादवितीआपुलाली
॥ मूढपणें ॥ ५९ ॥ हेंसर्वम्यांरचिलें ॥ परितेमजचीविसरलें ॥ भ्रांतीनेंअसतींवेध
ले ॥ मीपणाचे ॥ ६० ॥ ऐसाऐकोनीअभिप्रावो ॥ मगनिवडावयाउपावो ॥ म्यांर
चिलापाहाहो ॥ मनामाजी ॥ ६१ ॥ मींस्वर्गपाताळकर्ता ॥ मगसांगीतलेंअर्था

॥ त्याचाविकल्पनिरसिता ॥ मीजाहालोंपैं ॥६२॥ माझीस्वरूपताजाणावी॥
त्रैलोक्यरचनादावावी ॥ दोघांचीअहंतानिरसावी ॥ ह्मणोनियां ॥६३॥ त्यादो
घांचासंकल्पू॥जाणोनिदिधलानिरोपू॥जेणेंहरेदोघांचाकोपू॥स्वभावेंची॥६४॥
मगम्यांह्मटलेंभावें॥ अगातुह्मीदोघीऐसेंकरावें॥सांगर्थोड्यामाजीबरवें॥तु
ह्मादोघांसी॥६५॥ तुह्मीऐसेंकरावें॥माझेंरूपनिर्धारावें॥निर्धारूनियांयावें॥
सत्वरदोघे॥६६॥एकेंमुगुटपर्यंतजावें॥एकेंचरणपाहूनियावें॥दोघांमाजीआदियेथें
पावे॥तोचिसमर्थ॥६७॥ त्यांसींनिरोपदिधलाऐसा॥हेंआलेंदोघांच्यामानसा॥
धरलाअंगवणेचाभरंवसा॥दोघांजणी॥६८॥ब्रह्माह्मणेमीमुगुटपाहीन॥ तेथून
क्षणांतयेईन॥ विष्णूह्मणेमीक्षणांतचरण॥ येईनपाहोनियां॥६९॥दोघींगर्वआप
गिला॥ब्रह्मामुगुटपाहूंनिघाला॥ विष्णूपाताळींप्रवेशला॥ चरणपाहावया॥७०॥
॥ विष्णूप्रौढीपुरुषार्थें॥चालतांपाताळपंथें॥युगेंगेलीअनंतें॥ कल्पकोटी॥७१॥
तेणेंसप्तपाताळेंक्रमिलीं॥त्याणेंबळआणिशक्तीसरली॥ प्रौढीअंगवणगेली॥
॥परीचरणानदेखिले॥७२॥ अपारक्रमितांपाताळपंथ॥ बहुशीणलातोअ
नंत॥पडलाअसेघोरतमांत॥ लक्ष्मीपती॥७३॥ तेथेंतोबहूतश्रमला॥कांहीं
नेणेदिशाभुललला॥ कोठोनिहाकोणठावपावला॥ऐसेंत्यासींनकळेची॥७४॥पा
हीनचरणाचाअंत॥ह्मागेलात्याचापुरुषार्थ॥ आणिपडलाअंधःकारांत॥ नसुचेकांहीं ॥३॥

॥७५॥ नलागेचिचरणाचाअंत॥ सांडिलाअसेमनोगतअर्थ॥ आणि झालाचिंता
क्रांत॥ सरलेंसत्व॥७६॥ ऐसापडलाअंधःकारीं॥ गजबजिलाअसेअंतरीं॥
ह्मणेमागेंकोणेपरी॥ठाकेनआतां॥७७॥ ऐसात्याचाअभिमानसरला॥ मगमनीं
विचारूंलागला॥ह्मणेदेवातुझापारकोणाला॥ नकळेचिपें॥७८॥ मनींविचारीपु
रुषोत्तम॥ शिवातूंसर्वांसीविश्राम॥ आह्मींव्यर्थपावलोंश्रम॥ अहंभावेंया ७९
॥ऐसापराक्रमसरला॥ मगहरीथोरपस्तावला॥ चरणपहावयाचाफिटला॥ भ्र
मसहज॥८०॥ऐसाशिणेनानाउत्तरीं॥ पडिलाअसेअंधःकारीं॥ह्मणेधांवधांवगात्रिपुरा
री॥ यासमयीं॥८१॥ ह्मणेआह्मीजाहलोंक्षीण॥ चांगलेंमर्दिलेंअसेमन॥ हाअहं-
कारगहन॥ आडठाकलाआह्मा॥८२॥ तेणेंकरूनियांहेडोळे॥ वायांजाहले
आंधळे॥ आतांकेसेंहेंवळे॥तमपडळ॥८३॥ येथूनिनिघावेंकेसें॥ कोणीकडेकांहीं
नदिसे॥ हेंचिरचिलेंमहेशें॥ आह्मालागीं॥८४॥ ऐसाबहूतत्रासला॥ शिवशिव
ह्मणोनीस्मरिला॥ तोउच्चारऐकिला॥ आणीएकें॥८५॥ ऐसामाझानामाचाउच्चार
॥ऐकेपाताळकंदगणेश्वर॥ तोम्हणेमाझास्वामीशंकर॥ कोणेंमनींस्मरला॥
॥८६॥आणिह्मणेतूंकोणआलासीयेथें॥ कांस्मरिलेंमाझियास्वामीतें॥ऐसेंपाताळकंदें
विष्णूतें॥ विचारिलेंपैं॥८७॥ ऐसेंपाताळकंदबोलिला॥ ऐकोनिहरीसंतोषला॥ह्मणे
शिवचरणासीसोयमला॥ केसीलाभेल॥८८॥यामहाअंधःकारा॥ संगझालाअवधारा

॥आतांरक्षींपरमेश्वरा॥कृपाळूवा॥८९॥ तंवपुसेपाताळकंदू॥येरूह्मणेमीगोविं
दू॥येथेंयावयाकायसंबंधू॥कवणकार्यें॥९०॥मगविष्णुकरीअनुवादू॥सांगेपू
र्वीलसंबंधू॥ह्मणेजीजाहलामहावादू॥मजआणिब्रह्मयासी॥९१॥तोह्मणेमीसर्व
कर्तू॥मीह्मणेमीसमर्थू॥मगतोएकेंविलावृत्तांतू॥ईश्वरासी॥९२॥मगतोआ
मुचाविवाद॥तुटावयासीसंबंध॥दैवेंरचिलाप्रबोध॥मनामाजी॥९३॥दोघांसीनिरो
पदिधलाशिवें॥एकेंचरणपाहोनियावें॥एकेंमुगुटासिजावें॥नभपंथें॥९४॥माझेच
रणआणिमुगुट॥जोदेखेतोबळकट॥आधींयेईतोश्रेष्ठ॥दोघांमाजी॥९५॥मगमु
गुटाचामहिमा॥पाहोगेलाअसेब्रह्मा॥येरूकडेलागलाछंदआह्मां॥शिवचरणाचा॥
॥९६॥मगतोगणविष्णूसीह्मणे॥तुह्मांचालविलेंकवणें॥याअहंमतीच्यागुणे॥के
विंचरणदेखिसी॥९७॥अत्यंतपवित्रतुह्मी॥वायांपडलेतभ्रमीं॥याअहंकारेंकरूनिश्र
मी॥जाहलेती॥९८॥शिवचरणाचाअंत॥पाहातांसर्वसिद्धांत॥हेंनकळेचिको
णागणित॥भरंववशानें॥९९॥अमर्यादतोकेवींमर्यादेसीयेईल॥उमापतोकें
वींमापापावेल॥तोअकळकोणासींकळेल॥अपरंपारू॥१००॥मजशिवामागेंअसणें
॥परीमीत्याचापारनेणें॥ऐसेंकेलेंदैवकोणें॥जोचरणदेखे॥१॥येथेंअसणेंमजस
त॥चरणदर्शनाचाधरूनिअर्थ॥माझेंआयुष्यगेलेंअनंत॥परीनदेखेंचरण॥२॥
हाशिवअगम्यअगोचर॥कोणीनेणेयाचापार॥हाअतिगहनअपार॥अमर्याद॥३॥

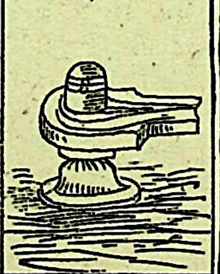
॥ अहंमती आंगवण ॥ पहातां कोणा निर्धारण ॥ न कळे पद निर्वाण ॥ अचोज अरूप ॥१०४॥ तो नेणवे तर्कानुमानें ॥ न कळे विद्यादि साधनें ॥ कीं दाकितां तें गर्वपण ॥ आतुडेल तो ॥१०५॥ तो गणितां कोणा आणवेल ॥ आणि तो कवणा कळेल ॥ अचोजा चोजवेल ॥ केंवि तया ॥१०६॥ कविकुळज्ञातेपणें ॥ श्रुतिस्मृती शास्त्रें पुराणें ॥ अचोज तो अनुमानें ॥ निजरूप शिव ॥१०७॥ हा न पाविजेल ह्मटें ॥ कीं लोभ प्रपंच कपटें ॥ मद दर्शन वेष ॥ न दिसे तो ॥८॥ दोन किंवा आगळ्या धर्में ॥ सर्व आचार क्रिया कर्में ॥ कीं जाणिवेच्या भ्रमें ॥ शंभू पाविजे ॥९॥ वेद शास्त्रांमाजी प्रवीण ॥ पुराणीं असे पूर्ण ॥ सर्व कळांमाजी सुजाण ॥ तेणें हीन भेटे ॥१०॥ त्या पुढें न चले समर्थपण ॥ जगासी न कळे महिमान ॥ वायां झालले ते म्हणोन ॥ जाहले ते श्रमवरपडे ॥११॥ कौशल्य मल्ल शंभू आपण ॥ प्रौढी पुरुषार्थ आंगवण ॥ ह्मणोनि लागले विंदान ॥ आपलागपणें ॥१२॥ नाना प्रकार उर्मीपण ॥ समर्थवाद आंगवण ॥ येणें न कळती शिवचरण ॥ नारायणा ॥१३॥ निबंध वेद शास्त्रमतें ॥ उपनिषदें आणि वेदांतें ॥ एक कर्में शिवातें ॥ केंवीं जाणती ॥१४॥ ह्मणोनि विद्या कीं संपत्ती ॥ व्यर्थ सर्व उत्पत्ती ॥ येणें चरणा ठाकिती ॥ शिवाचे पैं ॥१५॥ ऐसा शिवरूप विचारू ॥ हरिसीं सांगे गणेश्वरू ॥ तो ऐकोनि शार्ङ्गधरू ॥ आनंदें पूर्ण ॥१६॥ मग बोले नारायण ॥ चांग भेटलासी शिवगण ॥ परम परायण सर्वज्ञीण ॥ हरिला माझा ॥१७॥ मग त्यासी

पुसेहृषीकेशी ॥ तुज आधारकींप्रकाश ॥ येथेंतुजरहिवास ॥ कोणेस्फुरवें ॥ १८ ॥ ऐकोनि
हरीचेंबोलणेंऐसें ॥ पाताळकंदगणहंसे ॥ ह्मणे तुजदुर्बळपणकेसें ॥ आजूनवरी ॥ १९ ॥
तूंपडिलासी मी पण ॥ च्यापाटे ॥ जरी सद्गुरुशिवभेटे ॥ तरीअज्ञानसर्वफिटे ॥ सहजचि
पैं ॥ १२० ॥ हाअज्ञानफांटाफिटे ॥ गुरुअंजनडोळांझगटे ॥ मगशिवनिर्धारें भेटे ॥ स्वइ-
च्छापणें ॥ २१ ॥ सद्गुरुअंजनभेटे ॥ तेणें बंधनफ्रांतीतुटे ॥ मगशिवस्फुवर्णदिठे ॥ दिव्य
दृष्टीसी ॥ २२ ॥ गुरुचेंवेष्टिलेंनितेजें ॥ बाह्यभीतरीसर्वदेखिजे ॥ तेणेंनिजस्वरूपलाहि
जे ॥ अंतरात्मा ॥ २३ ॥ हृदयींशिवदिनकर ॥ तेणेंफिटेलअज्ञान अंधःकार ॥ तरीयेथेंआह्मीं
तमघोर ॥ कैसेंउरेलपैं ॥ २४ ॥ त्या अविनाशतजें ॥ आह्मीउदयअस्तानेणिजे ॥ तमलोप
लेंसहजें ॥ गुरुचरणीं ॥ २५ ॥ ऐसेंऐकूनिहरी ॥ जाहलासप्रेमअंतरीं ॥ ह्मणेशिवचरणको
णेपरी ॥ ठाकतीआह्मां ॥ २६ ॥ धरिलाअहंकारमानसीं ॥ तेणेंअंतरपडिलेंचरणासीं ॥ त
रीसांगप्रायश्चित्तआह्मासीं ॥ सत्यभक्तिबीज ॥ २७ ॥ माझावेळवहावलों ॥ मीअहंबु
द्धीसींपडलों ॥ अहंकारप्रवाहींबुडालों ॥ अविवेकीमी ॥ २८ ॥ खटाटोपीमीजाहलों ॥ शि
वचरणपाहोंनिघालों ॥ तेणेंमी आजीदुरावलों ॥ शिवचरणासी ॥ २९ ॥ जरीमीअंतनपाह
तों ॥ तरीशिवचरणासींकांदुरावतों ॥ आणि अंधःकारींपडतों ॥ कासयालागीं ॥ ३० ॥
तरीप्रसंगेंस्वभावें ॥ तूंमजभेटलासीदैवें ॥ तरी प्रायश्चित्तद्यावें ॥ आह्मांलागीं ॥ ३१ ॥ ॥५॥
तरीआतां करूनिउपदेशू ॥ तूंकरिसीशिवचरणींवासू ॥ प्रगटींसोहंबीजप्रकाशू ॥ हृ

दयीं माझ्या ॥ ३२ ॥ ऐसा अहंकार निरसिला ॥ सर्व विकार विसरला ॥ कैवल्य भावें अनुसरला ॥ महेशासी ॥ ३३ ॥ तेवेळीं पाताळकंदू ॥ उपदेशी प्राणलिंगसंबंधू ॥ मग हरिसी हाय आनंदू ॥ प्राणलिंगदीक्षें ॥ ३४ ॥ तंव ह्मणे ती पार्वती ॥ देवा प्राणलिंगदीक्षा कासया ह्मणती ॥ ते कोण कोठें स्थिती ॥ आणि स्मरण काय ॥ ३५ ॥ मग ह्मणे तो महेश्वरू ॥ प्राणदीक्षेचा जो समाचारू ॥ तो सांगतों ऐककारू ॥ एकचित्तें ॥ ३६ ॥ ऐसें पाताळकंदें ब्रह्म ॥ विष्णूसी सांगीतलें वर्म ॥ मग शिवज्ञान सप्रेम ॥ स्फुरलें तया ॥ ३७ ॥ तेणें उत्तम झाला विष्णु ॥ पुनरपि ह्मणे तो गणु ॥ हृदयीं असो नित्रिनयनु सदाशिव हा ॥ ३८ ॥ तो अपरंपार अकळु ॥ अनुसरला कृपाळू ॥ जो शिव अतिस्नेहाळू ॥ भवा लागीं ॥ ३९ ॥ ऐसें विश्वास भावें ॥ नलगे दुरी पहावें ॥ कृपा केलिया देवें ॥ तोचि प्रगटे ॥ १४० ॥ हा गायत्री वेद जाणतां ॥ षडक्षरी मंत्रमाता ॥ देवासी शंभू उपदेशितां ॥ जो शिव सर्वव्यापक ॥ ४१ ॥ वरिष्ठ सर्वां मंत्रबीजा ॥ मानी विश्वस्वरूप निजगुज ॥ तव हरीसी प्रकाशिलें शिवतेज ॥ अखंडित तद्हृदयीं ॥ ४२ ॥ तेणें प्राणलिंग गव्हरीं ॥ शिवज्ञान दिनकरीं ॥ तें सबाह्य अभ्यंतरीं ॥ विमल ब्रह्म ॥ ४३ ॥ नलगे उतार चढ गिरी ॥ आणि धांवणें नलगे दुरी ॥ तो सामवेद हृदयाभीतरीं ॥ सेजा भावलिंग ॥ ४४ ॥

वि	ष्णु	गा	य	त्री	ॐ
हं	ब्र	ह्म	त	त्व	वि
ष्ण	प	र	मा	त्मा	रु
द्र	सो	हं	रु	द्र	त
त्व	वि	ष्णु	प	र	मा
त्मा	प	र	ब्र	ह्म	ॐ

प्राणदीक्षालिंग

हृदयकमळवोहरा ॥ कैवल्यभावाच्याआभारा ॥ तेथेंशिवशक्तीवोहरा ॥ विसावलासेजे ४५
॥ ह्मणोनीएकभावें ॥ हृदयामाजीपहावें ॥ हेंनिजवर्मजाणावें ॥ सद्गुरुकृपें ॥ ४६ ॥ शिव-
झालानिर्धारू ॥ मगफिटलाअंधःकारू ॥ पाताळकेंद्गणेश्वरू ॥ नमिलादेवें ॥ ४७ ॥ महेश्व
रस्थानींउपदेशिला ॥ सर्वरूपीअनुसरला ॥ मगहरीएकरूपझाला ॥ हरतेजीं ॥ ४८ ॥ विश्वा
सलेनीजिवीं ॥ बुद्धिरुतलीशिवीं ॥ देहींबाणलीस्वभावीं ॥ प्रेमशक्ति ॥ ४९ ॥ झालाशिवतू
त्वींनिर्धार ॥ तेथोनिबोलिजेहरिहर ॥ दोघांभिन्नत्वेंव्यवहार ॥ असेचिना ॥ १५० ॥ भक्तिरूपें
एकाकार ॥ ह्मणोनिएकहरिहर ॥ फिटलाअहंत्वाचाअंधःकार ॥ शिवतत्वीं ॥ ५१ ॥ ऐसेंअना
दिसिद्धज्ञान ॥ पाताळकेतेंउपदेशिलें आपण ॥ त्यापासावशिवज्ञान ॥ विष्णूसी ॥ ५२ ॥
केलीसंख्यापाताळाची ॥ परीचरणाचापारनकळेची ॥ पाताळजगींबोळेतोची ॥ शब्द
श्रुतीअकळ ॥ ५३ ॥ तोपाहूंगेलाचरणकमळ ॥ तेंरूपकेलें पाताळ ॥ त्यापरतीलीला
अकळ ॥ शिवरूपाची ॥ ५४ ॥ चित्तगुरुशब्दींविश्वासलें ॥ भावलिंगीअनुसरलें ॥ हृदयामा
जींदेखिलें ॥ शिवचरण ॥ ५५ ॥ विष्णूसीभावेंभजिजे ॥ विष्णूतोहरचीह्मणिजे ॥ उत्त
मांगीलिंगबोलिजे ॥ सहजतया ॥ ५६ ॥ हरीहोतांबळेंगर्वित ॥ तेंनलाभेचीचरणाचा
अंत ॥ त्याअहंतेसीमीदूरीठाकत ॥ अपरंपार ॥ ५७ ॥ मगतोअत्यंतश्रमला ॥ मजस्मरतां
चीस्थानपावला ॥ आणिसर्वहीभ्रमफिटला ॥ त्याविष्णूचा ॥ ५८ ॥ ऐसाशंभूसांगेवृत्तांत ॥६॥
॥ तवशक्तिह्मणेब्रह्मयाचीकैसीमात ॥ तीसांगिजेमजसीत्वरित ॥ देवराया ॥ १५९ ॥ ऐसें

पार्वतीनें पुशिलें ॥ मग शिव काय बोलिले ॥ अवो त्याणें मन गर्वें केलें ॥ शिवमुगुट पहावया ॥ १६० ॥ मग निघाला ब्रह्मा ॥ पहावया मुगुटाचा महिमा ॥ परी तो वरपड झाला श्रमा ॥ चालतां ऊर्ध्व ॥ ६१ ॥ चतुर्युगसहस्त्रमिती ॥ हे ब्रह्मयाची दिनराती ॥ त्यासी लागली वस्ती ॥ कल्पकोटी ॥ ६२ ॥ तो क्रमी जितुलें ॥ जेथें जेथें बैसकार केलें ॥ तें ची स्वर्ग गणित झालें ॥ एकविसांसी ॥ ६३ ॥ ऐसा ब्रह्मा जाय ऊर्ध्व मार्गें ॥ क्रमिलीं एकवीस स्वर्गें ॥ लक्षांनुलक्ष मुगुट ऊर्ध्व मार्गें ॥ नानापरी अचोज ॥ ६४ ॥ तेणें तो श्रमला कमळासनू ॥ क्रमितां पंथ न से चि गहनू ॥ तंव केतकी आणि धेनू ॥ तिसरा काग भेटला ॥ ६५ ॥ ती धेनू पवित्र शिरीं वाहिजे ॥ केतकी मुगुटीं वास कीजे ॥ तीही येतां देखिजे ॥ चतुराननें ॥ ६६ ॥ धेनु ह्मणे ब्रह्मयासी ॥ तूं येथवरी कां श्रमलासी ॥ काय धरिलें असे मानसीं ॥ तें सांगिजे पैं ॥ ६७ ॥ मग ब्रह्मा सांगे तियेसी ॥ शिवें सांगितलें ज्या वचनासी ॥ तरी तूं येथें भेटलीसी ॥ श्रांतसमयीं ॥ ६८ ॥ अहो त्रिकाळ मनीं ॥ तूं वाहिजे त्रिसंध्या वदनीं ॥ ते तूं देखिलीस नयनीं ॥ त्रिपदा संध्या ॥ ६९ ॥ ती तूं माता मंत्रवेदा ॥ जगीं धन्य तूं त्रिपदा ॥ तुझिया चतुर्थ पदा ॥ सिद्ध उपासिती ॥ ७० ॥ ती तूं सबाह्य अभ्यंतरीं ॥ अजपा ह्मणजे आद्याक्षरी ॥ ती तूं सोहं भावें योगेश्वरी ॥ चिंतीजैसी ॥ ७१ ॥ तूं प्राणाधारनिधी ॥ चोथा चरण त्रिशुद्धी ॥ आह्मी क्रियाकर्म उपाधी ॥ अधिकारी वो ॥ ७२ ॥ वेदगर्भा तुझी स्तुषा ॥ आणि उपाधी कर्म देखा ॥ परी मूर्खें पडिलों ऐका ॥ अभिमानी ॥ १७३ ॥ त्या अभिमानें श्रमलों थोर ॥ न लागे ची मु

गुटाचापार॥ सरलेंबळराहिलेंशरीर॥ संकीर्णताप्रासपें॥ ७४॥ याउत्तरावरीधेनूपुसे
॥ तूंयेवढेमोठेआक्रोशें॥ सुगुटपहावयाकेसें॥ येणेंझालें॥ ७५॥ मगतोब्रह्माबोलिला
॥ मजआणिविष्णूसींवादलागला॥ मगदोघांसींनिवाडादिधला॥ चंद्रचूडें॥ ७६॥ वि
ष्णूनेंचरणपाहूनयेणें॥ म्यांसुगुटासींलक्षणें॥ आदीयेणेंमानपावणें॥ शिवसभेसी
॥ ७७॥ आदीब्रह्मामीसृष्टिकर्ता॥ मजऐसीअसेअरौता॥ मगमीआलोंतुजउपासिता
॥ अवोगायत्री॥ ७८॥ तेंपाहेंशेवटींचुके॥ जेणेंसुगुटाचापारठाके॥ आजआसुचेंउणेंचु
के॥ कोणेपरीवो॥ ७९॥ ऐसेंबोलूनचतुर्मुख॥ ह्मणेकांहींअसेलतुजठाउक॥ तरीसां
गावाउपायएक॥ मजलागीं॥ ८०॥ मगबोलेधेनुकेतकी॥ आह्मांवासशिवमस्तकीं
॥ परीमर्यादासुगुटाचीकितुकी॥ तें आह्मांनेणवे॥ ८१॥ हें ऐकोनिश्रमलाबहुत॥ मग
होउनिगर्वगलित॥ ह्मणेआतांसर्वदेवांत॥ लाजथोरझाली॥ ८२॥ मगब्रह्माह्मणे
आपण॥ जीतुमच्याशब्देंकरून॥ माझीलाजअपमान॥ चुकेऐसेंकरातुह्मीं॥ ८३॥
मीब्रह्माहोयगहन॥ सर्वसुरांतहोईनमान्य॥ ऐसाकांहींकरावायत्न॥ तिघेंतुह्मी॥ ८४
॥ तरीऐसेंतुह्मीकरावें॥ मीमागेनतेंद्यावें॥ सुगुटदेखिलाऐसेंह्मणावें॥ शिवसभे
सी॥ ८५॥ गायीब्राह्मणाचेनिपक्षें॥ असत्यबोलिजेभलतेसें॥ असत्यबोलतांपरियेसें
॥ दोषनाहींत्यासी॥ ८६॥ तें आलेंत्याच्याचित्ता॥ मगधेनुकाककेतकीसीत्वरिता॥
आलापरतोनीमागुता॥ चतुरानन॥ ८७॥ तोआलाशिवसभेसी॥ तंवविष्णुबैस

लाशिवापासीं ॥ मगशंभूपुसेब्रह्मयासी ॥ मुकुटदेखिलाकीं ॥ १८८ ॥ येरूह्मणेपाहिला
असे ॥ ऐसेंबोलेउल्हासें ॥ साक्षकागधेनुकेतकी असे ॥ याबोलासी ॥ ८९ ॥ तंवते
दोघेबोलतीवचना ॥ आह्मीसाक्षीअसोंत्रिलोचना ॥ मुगुटदेखिलाब्रह्मयानेंजाणा ॥
ऐसेंबोलती ॥ ९० ॥ मगयाउत्तरावरी ॥ दोघांतेंशापीत्रिपुरारी ॥ तुह्मीज्यामृत्युलोकाभी
तरी ॥ अनन्यभक्षावें ॥ ९१ ॥ मुगुटीचीवर्जिलीकेतकी ॥ हीलटकीचसाक्षवदेमुखी ॥
इजसीघालामृत्युलोकीं ॥ अघोरभूमिके ॥ ९२ ॥ केतकीकागऋषिगायत्री ॥ तिघेंघा
तलींमृत्युलोकीं ॥ तेअमंगळभक्षितीवक्त्रीं ॥ शिवेंशापिलेंह्मणोनी ॥ ९३ ॥ ऐसेंति
घांसीभोंवलेंब्रह्मकथन ॥ असत्यें पावलींअमंगळस्थान ॥ लटकेंसामावेकेसेंना ॥
॥ सत्यस्वरूपी ॥ ९४ ॥ सहजमजमाजीसकळ ॥ कैसेमजमाजी अकळ ॥ आह्मां-
सींहळहळ ॥ करूंजातां ॥ ९५ ॥ आवोगायत्रीतूंसमर्थ ॥ आणिलटकेंआजबोल
त ॥ जहालीसजगादेखतांयेथ ॥ महादोषिणी ॥ ९६ ॥ असत्यअनुवादली ॥ ह्मणोनी
मुखीअपवित्रझाली ॥ एवढाअपमानपावली ॥ ब्रह्मकथनाचा ॥ ९७ ॥ केतकीजीप
वित्रहोती ॥ तीहीजाहालीअसत्यवदती ॥ ह्मणोनीतिचीवर्जिलीसंगती ॥ दिधली
दैत्या ॥ ९८ ॥ आणिएककागऋषी ॥ सुवर्णकांतीचंचुमुखी ॥ तोकृष्णकाया आणिन
रकीं ॥ मुखवसदांतिष्ठत ॥ ९९ ॥ ऐसेंशापिलेंतिघांसी ॥ मगपाचारिलेंब्रह्मयासी ॥ तो
शापहृषीकेशी ॥ परिसतअसे ॥ २०० ॥ जोअबद्धसंसार ॥ जोअसेकुकर्मीनर ॥ त्या

चातुझेमस्तकीं भार॥ पडोरेविरंची ॥१॥ तूंरवाटिककसाबहोयगायत्रीचा॥ हातींवि
कराकरिसीमांसाचा॥ मुहूर्तदेउनीजीवांचा ॥घातकीहोसी॥२॥ विश्वकर्मकरीरेपा-
पिष्ठा॥ तोतुझ्याशिरीं भारमोठा॥ ऐसाअसत्याचावांटा ॥ प्राप्ततुजसीं॥३॥तुजऐ
साआहेताठा॥ यास्तवतुझें एकशीरतोडिलेंनष्टा॥ तुजसीं आलासाक्षीचाबट्टा॥
असत्याचे ॥४॥ तुझेकुळीं होतीलनष्ट॥ महाकुकर्मीपापिष्ठ॥ दैत्यराक्षसअतिदुष्ट
॥होतीलजाण॥५॥जेलागतीतुझेसंगती ॥ तेकर्मभ्रमीं पडती॥ त्यांसीनाहीं फळप्रा
प्ती॥ तुझ्यामार्गी॥६॥ घेतीदानप्रतिग्रह ॥ मगमोक्षासीनाहींठाव॥ मगतेरचितीदेवी
देव॥ भूतजाती॥७॥ तूंहोसीविश्वाचागुरू॥ त्याच्याकर्मांचाप्रतिकारू॥ वेतहोईलअ
पारू॥ त्यासीअजयतुझेनी॥८॥तुझेवंशींविधवा॥ त्यांसीविटंबूकरावा॥ आनजा
तींचारिघावा॥ त्यांसींहोईल॥९॥ ऐसाशापिलाब्रह्मा॥ मगतोगेलाकुकर्मा॥ तोचु
कलानिजवर्मा॥ धोत्रेंप्रक्षाळी॥१०॥ वदतांलटकीबुद्धी॥ पडलाब्रह्मायासंधीं॥त्या
सीपूर्वजांवर्जिलीत्रिशुद्धी॥ तिहींलोकीं॥११॥ मीब्रह्माकर्ताश्रेष्ठा॥ ऐसाजोआंगींहो
ताताठा॥ तीउतरलीप्रतिष्ठा॥ लटिकाजाहला॥१२॥ मगम्यांविष्णूतेंपुशिलें॥
तुवांचरणकींदेखिले॥ हरीह्मणेदेवातूं अकुळलीळे॥ केवीं आतुडसी॥१३॥देवातूं
श्रेष्ठत्रिजगतीं॥ अप्रमेयअमूर्ती॥ येवढीमजकैंचीप्राप्ती॥ जेतुझेचरणदेखेन॥ १४॥ ॥८॥
परीबरवेंजाहलेंएक॥ जेफिटलीगर्वाचीकुळक॥ तुवांकेलेंनिष्कळंक॥ कृपानिधी॥१५॥

॥सर्वहरा तूं हर्ता ॥ शिवा तूं एक समर्था ॥ बरवें जाणितलें आतां ॥ भ्रांती फिटली ॥१६॥ ऐशा शब्दीं संपूर्ण ॥ विष्णु बोलिला स्वधर्मवचन॥ त्यासी त्यां दिधलें महिमान॥ तिहीं लोकीं॥१७॥ तरी मी त्यासी सारथी ॥ ज्यासी जैसा विश्वास चित्तीं ॥ त्यातें लटकें न म्हणती ॥ तो त्रिजगतीं वंद्य॥१८॥ ऐसे वाहिले विष्णूसी भोज॥ आणि पावविलें त्रिलोकींचें राज्य॥ ऐसा बरवा जाहला सहज॥ आणि मान पावला॥१९॥ तंव येरू अहंमती ब्रह्मा॥ घेऊनि राहिला गरिमा॥ तो पावला अत्यंत श्रमा॥ अहंमतीस्तव॥२२०॥ ऐसे हरिविरिंचीं विवादतां॥ आलीं स्वर्ग पाताळें गणिता॥ येरांसी निभ्रांता॥ अकळ सर्वां ॥२१॥ ऐसी मनूयुक्तयुगींची रचना ॥ पार्वती परियेसीं जाणा॥ मजवीण निर्वाणा ॥ नाहीं आणिक॥२२॥ ऐसा हा मनयुक्तयुग ॥ पांचकोटी वर्षांचा प्रसंग॥ सर्व शास्त्रांचा मार्ग॥ असे जाण॥२३॥ हें मूळस्तंभ वाक्य सत्य॥ शिव सांगे शक्तीऐकत॥ हें परिसतां निभ्रांत॥ मीच होय॥२४॥ सर्व शास्त्रां माजी श्रेष्ठ॥ आणि देवांसी असे प्रतिष्ठ॥ तैसाच पुराणांसी वरिष्ठ॥ शिवनिबंध हा॥२५॥ हा शिवागम ऐसें जाणा॥ सांगीतली आगमरचना॥ शिवाहुनी अधिक त्रिभुवना॥ कोण असे ॥२६॥ हा ग्रंथ श्रवणीं परिसिजे॥ तेणें सर्वज्ञान पाविजे ॥ आदी जयासी म्हणिजे॥ तेणें पाहिजे हा ग्रंथ॥२७॥ जे शिवागम ऐकती॥ गाती वाखाणिती सुमती॥ त्यासी प्राप्त समाझीं स्थिती॥ म्हणे शिव शंभू॥२८॥ ॥ इति श्रीमूळस्तंभे शिवनिबंधे ईश्वरपार्वतीसंवादे सप्तमोऽध्यायः॥७॥ ॥ ओंव्या॥२२८॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ ॥ शंभूह्मणेवोगौरी ॥ ह्यामनरण्ययुगजाहलियावरी
॥ ब्रह्मापडिलाभरोवरी ॥ अहंमतीच्या ॥ १ ॥ मगदृढभावेंव्यक्ती ॥ धरूनियांएकमती ॥
कायकरिताजाहलाव्यक्ती ॥ तेंऐकदेवी ॥ २ ॥ मगमनरण्ययुगाभीतरीं ॥ ब्रह्मादर्शन
कथनकरी ॥ तेंऐकावेंवोगौरी ॥ एकचित्तें ॥ ३ ॥ तंवबोलेआदिशक्ती ॥ देवासांगासा
हीदर्शनाचीउत्पत्ती ॥ आणिउपदर्शनेंकायकरिती ॥ तेंमीनेणेंदेवा ॥ ४ ॥ मगबोलेशंक
रू ॥ साहीदर्शनाचाविचारू ॥ आणिउपदर्शनाचाविस्तारू ॥ सांगतोंतुज ॥ ५ ॥ साही
दर्शनेंतींकवण ॥ आणिसहालिंगेंकोणकोण ॥ तींऐकचित्तदेऊन ॥ पार्वतीवो ॥ ६ ॥
॥ देवब्रह्माआचारलिंग ॥ देवविष्णूगुरुलिंग ॥ देवरुद्रशिवलिंग ॥ जाणदेवी ॥ ७
॥ देवईश्वरजंगमलिंग ॥ देवआदिपुरुषप्रसादलिंग ॥ देवसदाशिवमहालिंग ॥
ऐसींतुजकथियेलीं ॥ ८ ॥ हींलिंगदर्शनाचीनामेंजाण ॥ पार्वतीहेंचिषट्दर्शन
॥ यांचेंभक्तीचेंदेवजाण ॥ तेचिसाहालिंगेंबोलिजेती ॥ ९ ॥ माझियारूपापासाववे
द ॥ त्यांचानकळेकोणाभेद ॥ मगसाहीदर्शनींअनुवाद ॥ करूनिदाविले ॥ १० ॥
तरीहीसाहीदर्शनेंजंबुक ॥ वरीदेतसिंहाचीहांक ॥ एकोनिह्मणतीरारव ॥ भजलों
तुज ॥ ११ ॥ ह्मणूनियोरतेवेदांत ॥ वेदांगदर्शनेंफोडित ॥ आणिवेदांतासीभी
त ॥ दर्शनेंउपदर्शनें ॥ १२ ॥ हींदर्शनेंबोलिजे ॥ तेहतीसकोटीदेवकीजे ॥ येन्हवीं
फाडितीम्हणोनिभीजे ॥ तिहींदेवीं ॥ १३ ॥ सहादर्शनेंपरिकरें ॥ तींचझालींसाहीशा

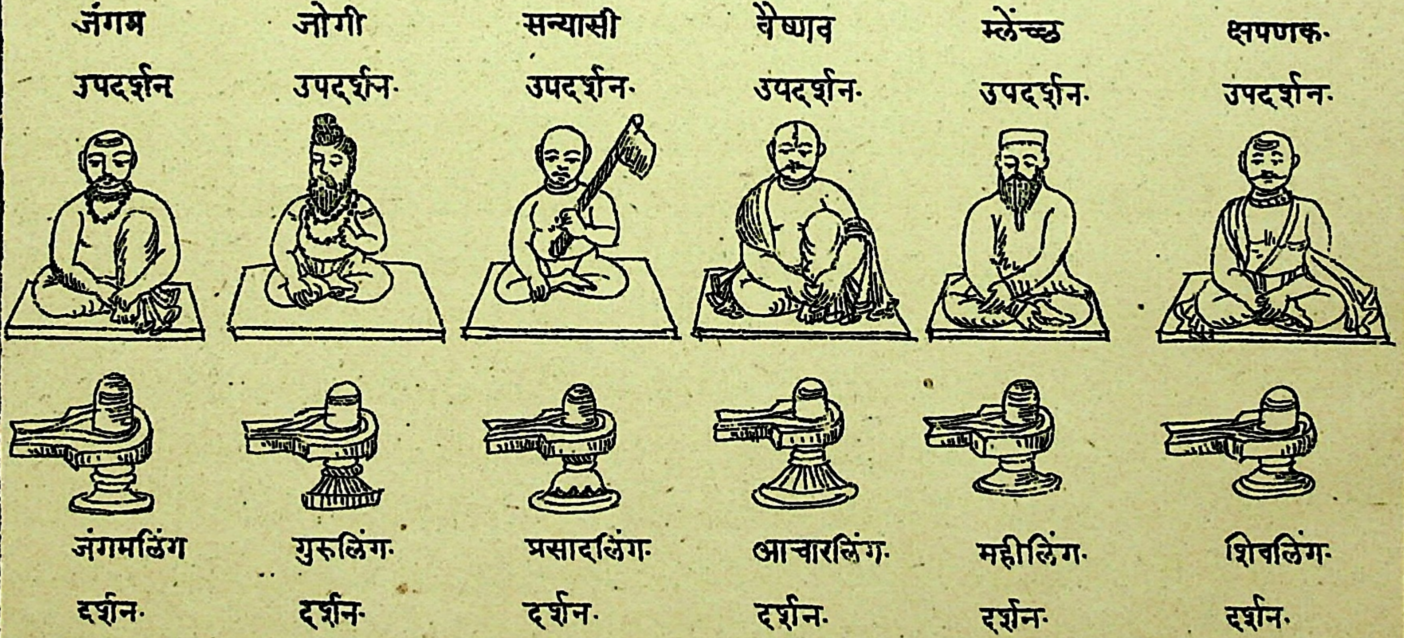
स्त्रें ॥ त्यांचींनामेंपवित्रें ॥ परिसदेवी ॥१४॥ मीमांसक नैयायिक ॥ चार्वाकवैशे
षिक ॥ बौद्ध आणिसांख्यक ॥ हींजाणदेवी ॥१५॥ साहादर्शनेंपवित्रें॥ त्यांचा
वेषमिरविती तींउपदर्शनें विचित्रें ॥ ऐसींब्रह्म्यानेंरचिलींनाममात्रें ॥ माझेनिदेवी॥
॥१६॥ जंगम॥१॥ जोगी ॥२॥ सन्यासी ॥३॥ वैष्णव॥४॥ म्लेंच्छ॥५॥ क्षपणि
क॥६॥हींदर्शनेंऐसींवेषधारी ॥१७॥हेसर्वमाझेंनामजाणती ॥ परीमाझेंस्वरूप
नेणती ॥ माझेंगर्भीउपजती ॥ परीनेणतीते अंध ॥१८॥ ऐकिल्याशब्दलागती ॥
आह्मांशिवदावींह्मणती ॥ महाकाकुळतीयेती ॥ नानापरी ॥१९॥ नाना भावेंतेरुदती
॥ आपुलाछंदवादविती ॥ मगमाझेमायेतेंह्मणती ॥ दावींशंभू ॥२०॥ मगती
मायाविचित्री ॥ शिवदावावाकोणेपरी ॥ दिव्यनेत्रेंवीणविचारी ॥ तोपाहावाकेसा
॥२१॥ मगहातींघेऊनीकर्मकाठी ॥ सर्वशिवस्थानेंप्रतिष्ठी ॥ तींसाहीलिंगेंगोमटीं॥
दावीत्यांसी ॥२२॥ एकासिंदाविलें आचारलिंगा ॥ दुजयाचाहातठेवीगुरुलिंगा॥
॥ तिजियादावीशिवलिंगा ॥ आदिशक्तीते ॥ २३ ॥ चौथियासींजंगमलिंग॥पां
चव्यासीं प्रसादलिंग ॥ सहाव्यासींमहालिंग ॥ ऐसेलिंगभागदाविले ॥२४॥
ऐसींसहाजणासहापरी ॥ मायासमजावीवेगळालेउत्तरीं ॥ हातठेवुनीलिंगावरी ॥
वांचपतीते॥२५॥मगमायाह्मणेबाळकरे॥ ह्याशिवातुह्मीपाहिलाकींरे॥येरूम्हणती
संतोषानेंउत्तरें॥मातेशिवदेखिलावो ॥२६॥ मगत्यांतेंकरींधरूनी॥ बैसविलेमृत्यु

ऋवनीं ॥ शिवदेखिलायाचवनीं ॥ जनबोलती ॥ २७॥ पहिलाह्मणे आचारलिंग ॥
दुसराह्मणे गुरुलिंग ॥ तिसराह्मणे शिवलिंग ॥ तुवांदेखिलानाहीं ॥ २८॥ चौथाह्म
णे तुह्मीरहा ॥ माझेंजंगमलिंगपहा ॥ पांचवाह्मणे कांतिष्ठतअहां ॥ नानाउत्तरीं ॥ २९॥
माझेंथोरप्रसादलिंग ॥ सहावाह्मणे महालिंग ॥ ह्यापासावनानालिंग ॥ येथेंहोयजा
य ॥ ३० ॥ हें महालिंग अगाध ॥ जोतुह्मीनेणा प्रसिद्ध ॥ तोचिशंभूआनंदबोध ॥
त्यांचिदेखिला ॥ ३१ ॥ ऐसीमायेनेंदाविली परिपाठी ॥ तीहीत्यांचबांधिलीगांठी ॥
मगतेसह्राही करितीगोष्टी ॥ समारंभाच्या ॥ ३२॥ ऐसीं झगडतीसाहीदर्शनें ॥ आपआ
पलेमतीप्रमाणें ॥ मगरचिती शास्त्रपुराणें ॥ नानापरींचीं ॥ ३३॥ ऐसेतेचर्मचक्षू भरले
॥ त्यांसीज्ञानचक्षूनाहींझाले ॥ जे अज्ञानांधकारींबुडाले ॥ मजनपावतीते ॥
॥ ३४॥ ऐसींसहादर्शनाचीं बोलणीं ॥ पार्वतीससांगेपिनाकपाणी ॥ तींऐकोनीस
गभवानी ॥ प्रश्नकरी शिवाप्रत ॥ ३५॥ म्हणे देवाहींदर्शनें ॥ आणिकसहाउपदर्शनें ॥
तींहींचर्की आणीककवणें ॥ तींसांगादेवा ॥ ३६॥ ऐसेंदेवीचेंपुसणें ॥ त्यामाजी
आणिक उपह्रासणें ॥ मगसांगों आदरिलें त्रिनयनें ॥ ह्मणे ऐकदेवी ॥ ३७ ॥ शैव
॥ १॥ वैष्णव ॥ २॥ जोगी ॥ ३॥ ब्राह्मण ॥ ४॥ सन्यासी ॥ ५॥ जैन ॥ ६॥ हींसहाउपदर्शनें
॥ ३८॥ ऐसींसहाउपदर्शनें ॥ यांचीदेवपूजापरिसणें ॥ उपरीमठबांधणें ॥ विवादकरिती ॥२॥
॥ ३९॥ शैवींकरतळींपूजिला ॥ वैष्णवींदेउळींस्थापिला ॥ सन्यासींगिरीआहेह्मणि

तला ॥ अखंडित ॥ ४० ॥ योगीसभरा भरींतमानिला ॥ ऐसापाखंडीदेवखंडिला ॥
आणिवांटूनिघेतला ॥ अर्धअर्ध ॥ ४१ ॥ अवोमाझीजेखंडनाकरिती ॥ तेचिपाखं
डीह्मणिजेती ॥ अखंडितदेवांतेंखंडिती ॥ तेनिजभक्ती ॥ ४२ ॥ भक्तआपुलेमनफाळी
॥ सप्तधातूंचीकरीपुतळी ॥ तोउठोनिधांवेसकाळीं ॥ देवपूजावया ॥ ४३ ॥ तोआपणा ऐ
सेकरीहातपाय ॥ त्यासीमाझेंनावठेवितांहे ॥ देवकरूनिपूजिताहे ॥ देव्हाऱ्यावरीसगुण ॥
॥ ४४ ॥ मुखींनामस्मरणकरी ॥ स्वमतेंहृदयींध्यानधरी ॥ अवयवखेंदेहावरी ॥
नानापरीचे ॥ ४५ ॥ शंखचक्रलावीशरीरीं ॥ नामेंरेखीदेहावरी ॥ चोवीसमूर्तींचीं
निर्धारीं ॥ देहींदेव ॥ ४६ ॥ नोएकाकरंडसंपुष्टें ॥ नानादेवधरूनिकनिष्ठें ॥ तोघेऊनि
जायचोरटें ॥ सोनारह्माटा ॥ ४७ ॥ ऐसा भक्ती मांडिलों ॥ प्रतिमाकरूनिपूजिलों
॥ ऐसियाभक्तीसी तूडलों ॥ हेंकेविंघडे ॥ ४८ ॥ आणिकनाहीं भरवसा ॥ मीसर्वत्रआ
हेंकैसा ॥ पडिलियाभक्तीभासा ॥ निर्धारूनियां ॥ ४९ ॥ याभावानेंवंचलेंमातें ॥
हेंनकळेतेंसांगोंदृष्टांतें ॥ तें आवलेंचित्तें ॥ परिसदेवी ॥ ५० ॥ बहुरूपीआणिसोंग
॥ तेणेंराजासंतोषेंदेत्यांग ॥ तेंदेतांहोयअनेग ॥ परीघेतांएकची ॥ ५१ ॥ ऐसे भावेंमज
पूजिती ॥ नानानामेंमजठेविती ॥ परीसर्वपूजापावेप्रीता ॥ एकलियामज ॥ ५२ ॥ जेप्र
पंचाचीभक्तीकरिती ॥ तेमजकेसे पावती ॥ ऐसेंदेवार्चनझालेंह्मणती ॥ त्याहीदर्शना
चे ॥ ५३ ॥ वेष्णावासींशंखचक्र मुद्रागदा ॥ कीर्तिमुखेंत्रिपुंड्रसदा ॥ शैवदेहीं भूष

गेंमतिमंदा ॥ जाणदेवी ॥ ५४ ॥ आपणओळखावयाकारणें ॥ ओळखींकरितीभू
षणें ॥ ह्याणोंजगाचीपूजाघेणें ॥ परिसुभक्तिनको ॥ ५५ ॥ तरीहीबाह्यमुद्रासांडोनी
॥ अंतरींहृदमुद्राधरोनी ॥ भक्तिभावें अनुसरतीजाणी ॥ तेशैववैष्णवजाणावे ॥ ५६
॥ ऐसियाभावभक्ती ॥ वर्तणेंतरीदर्शनभक्ती ॥ मनोबुद्धीमजअर्पिती ॥ तेंचिशिवज्ञान ॥
॥ ५७ ॥ देवीमीव्यापकजाणिजे ॥ मीथोरऐसानेमकीजे ॥ मनथांबेतोदेवह्मणिजे ॥ तरीं-
चशिवज्ञान ॥ ५८ ॥ जैसाजळावेगळानव्हेतरंगू ॥ कींरवीवेगळेंकिरणनव्हेचांगू ॥ ते
साज्ञानियांहूंभंगू ॥ नकरवेदेवी ॥ ५९ ॥ ऐसेंज्ञानियांचेंज्ञान ॥ देवावेगळेंनव्हेजाण
॥ त्यांसहितदेवआपण ॥ तोचिह्मोयवो ॥ ६० ॥ तोचालेतितुकीतीर्थेंत्याचेपायीं ॥
त्यांचेंबोलणेंतितुकेंवेदपाहीं ॥ भोजनतेंचीहव्यपाहीं ॥ मनोवाचांसकोमळतो ॥ ६१
॥ त्याचीनिद्रातीसमाधी ॥ त्याचीआत्मभावनिद्राआधी ॥ तोजनींवर्ततांपूजाविधी ॥
तीचत्याचीपूजा ॥ ६२ ॥ ऐसीसाक्षीदर्शनें ॥ अधिष्ठिलींशिवज्ञानें ॥ परीआचरतीकर्म
ज्ञानें ॥ तेशैववैष्णव ॥ ६३ ॥ येरच्यारीदर्शनें ॥ करितीकर्मक्रियाआचरणें ॥ उपदेशि
लींब्रह्मयानें ॥ चतुर्मुखी ॥ ६४ ॥ ह्यांपासावनिर्धारू ॥ सर्वेशास्त्रांचाविचारू ॥ मगशा
स्त्रापासावप्रकारू ॥ पापपुण्याचा ॥ ६५ ॥ देवीसीह्मणेईश्वरू ॥ हामनरण्ययुगा
चाविस्तारू ॥ दर्शनेंउपदर्शनेंआचारू ॥ सांगितलातुज ॥ ६६ ॥ हायुगचारकोडी ॥
वर्तोनिराहिलापरवडी ॥ दर्शनाचीउतरडी ॥ सांगीतली ॥ ६७ ॥ ऐसाहामनरण्ययुग

सांगीतला ॥ त्यांतदर्शनासीजन्मझाला ॥ पुढेंवृत्तांतवर्तला ॥ तोह्मणेईश्वरू ॥ ६८ ॥
॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवपुराणेईश्वरपार्वतीसंवादेमनरण्ययुगकथनंनामअष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

मू॰स्तं श्रीगणेशायनमः॥ ॥आतांविश्वावसूयुगपरवडी॥ तेंवर्षलेंवर्षेंदोनकोडी॥रच अ॰
॥१॥ नारचिलीकेवढी॥ तीऐकदेवी॥१॥ प्रथमक्रियाधर्म॥ आणिधर्मेंवृत्तिनेम॥हेब्र ॥९॥
ह्मारचीधर्म॥ पार्वतीवो॥२॥ तंवपार्वतीह्मणेईश्वरा॥ क्रियाधर्माधर्मविस्तारसां
गावरा॥ मगसविस्तारजरजरा॥कळेलमज॥३॥ ऐसेंपार्वतीनेंपुशिलें॥ त्याणेंदेव
संतोषले॥आणिसांगूंलागले॥देवीप्रती॥४॥ ब्राह्मण॥१॥क्षत्रिय॥२॥वैश्य॥३॥
शूद्र॥४॥ हेचारीवर्णउत्तमपवित्र॥ ह्मांचीवर्तणूकविचित्र॥ परिसदेवी॥५॥हे
सर्वहीचारीवर्ण॥ आचरणेंचिहोतीआपण॥ तेंऐकवोदेवीवचन॥ कवणेपरी॥६॥
क्रियाह्मणजेसदाचारू॥ हाब्रह्मकर्माचाविचारू॥ हाअनुभवघेइजेनिर्धारू॥नित्य
ब्रह्ममानसीं॥७॥ आतांक्षत्रियांचाधर्मजाण॥ अखंडप्रपंचाकीजेसंहारण॥प्रकृ
तीराखणेआचारज्ञान॥ हाक्षत्रियधर्म॥८॥ आतांवैश्ययातींसीउत्तमपण॥ब्रह्म
ज्ञानकेलेंपूर्ण॥लाभतोआत्मत्वआपण॥हेंआचरणवैश्याचें॥९॥ आतांकुलकरी
देहविचारू॥गुरुमुखेंकायाक्षेत्रजोकरीनकरू॥ रचनादावीईश्वरू॥हेचारीवर्ण॥
॥१०॥हाविश्वावसूयुगाचाविचारू॥रचनादावीविचारू॥उपरीअधर्माचाविचारू॥
रचिलाकेसापैं॥११॥ भक्तितीसर्वभावेंभजन॥ क्रियाह्मणजेसदाचरण॥ ज्ञानह्मणजेसर्व
कर्मनिरसन॥हीशिवभक्ती॥१२॥हीचालवितांशिवभक्ती॥ अनादिमरलेंनेणोकिती ॥१॥
॥मगतेअनन्यवर्तती॥ बाह्याकारें॥१३॥तेआत्मज्ञानविसरले॥तपेंव्रतेंतीर्थेंदानेंव

रळले॥ भक्तिपूजाध्यानउपासनेभरले॥ नानामार्गीं॥ १४॥ सदाचारतपयज्ञादिवहिले॥ हे नवविधधर्मरचिले॥ मायाधर्मैंलोकबांधिले॥ सकलहीं॥ १५॥ ऐसेहेंधर्मचालवितां॥ मीतवराहिलोंपरता॥ ऐसेलोकहेंभ्रमतां॥ अधोगतींतपडियेले॥ १६॥ मग धर्मातेंकरीथोर॥ दर्शनींआरंभिलात्याचाविचार॥ नानाषट्कर्मांचाप्रकार॥ आरंभिलातिहीं॥ १७॥ मगह्मणेपार्वती॥ देवाषट्कर्मैंकासयाह्मणती॥ मगशंकरसांगती॥ श्रवणकीजे॥ १८॥ दर्शनेंरचिलींशास्त्रें॥ तींसत्यक्रियाधर्मपवित्रें॥ परी नेणतीअपवित्रें॥ १९॥ शास्त्रेंहीकासयानाना॥ तेंऐकदेवीविवंचिना॥ यादर्शनाची रचना॥ ब्रह्मयाची॥ २०॥ याशब्दयोगेंतरीजे॥ त्याशब्दाचीरचनाकीजे॥ त्याना मशास्त्रह्मणिजे॥ पुराणादिकीं॥ २१॥ तरीसाचह्मणिक्रियाधर्म॥ आणितिस रावृत्तिनेम॥ अधर्मतोपापकुकर्म॥ जाणदेवी॥ २२॥ ऐसेधर्माधर्मआपुलेमतीं॥ नानाकवीकवित्वकरिती॥ आणिपुराणेंवारवाणिती॥ व्यासादिक॥ २३॥ ऐसीपापपुण्याचीरीती॥ तींशास्त्रेंऋषीरचिती॥ मगतेलोकशास्त्रेंआमुचींह्मणती॥ द्वैतभावें॥ २४॥ त्याशास्त्रेंलोकचालती॥ एकआमचेशब्दवादविती॥ पापपुण्येंडहुळती॥ त्रिभुवनींचें॥ २५॥ ऐसियांचींभांडणें॥ नानाकाव्यपुराणें॥ ऐसेंभ्रमलेअज्ञानपणें॥ तेंनेणतीमज॥ २६॥ एककुळकर्मेंभ्रमले॥ एकनानाशास्त्रींभ्रमले॥ मजप्रती नपावतीठेले॥ शास्त्रपुराणें॥ २७॥ एककर्मधर्मआचरणें॥ हेंचिसत्यशास्त्रपुराणें॥

एकधरूनिराहिलेमन॥ जाणदेवी ॥२८॥ ऐसीविश्वावसूचीरचना॥ देवीतुजकेलीश्र
वणा ॥ धर्मअधर्ममूळस्थाना ॥ रचनाजाहली ॥२९॥ मागिलेयुगीं वेदरचनाजा
हली ॥यापासूनिसाहीदर्शनेंकेली॥ त्यांपासूनीवाहिलीं ॥ साहीलिंगें ॥ ३०॥ लिं
गापासावभक्तिरचिली ॥ उपदर्शनेंतींजाहालीं ॥ त्यांपासूनीवाहिलीं॥ उत्पत्तिनर
काची ॥३१॥ त्यापासूनिपापपुण्येंनिपजलीं॥ त्यापासावधर्मकर्मेंलागलीं ॥ ऐसी
रचनाप्रवर्तली ॥ विश्वावसूयुगीं ॥३२॥ त्यापासूनस्वर्गनरकझाले ॥ मगसूखदुःख
निपजलें ॥यास्तवजन्ममरणझालें ॥ऐकदेवी ॥३३॥ यास्तवचीसत्यासत्यजाहलें ॥
मगदर्शनेंविवादलें ॥ ह्मणोनमाझेंस्वरूपअंतरलें ॥त्रिभुवनीं ॥३४॥ मगमाझें
स्वरूपनेणती ॥ मगअठराजातीभ्रांती ॥ त्याक्रमेंगुंतोनिरमती॥ जाणदेवी॥३५
॥मगचौर्‍यायशींयोनीप्रतीजाती॥ माझेंस्वरूपनदेखती ॥ आगमतर्केंविवादती॥शा-
स्त्रमार्गें॥३६॥एकआगमपाहोनिभुललें॥ त्यातापेंतापसझाले ॥ मगनेणतांप्रळयपावले
॥जन्ममृत्यूचा॥३७॥ मगगणनाआयुष्याची॥ आणिझालीजन्ममरणाची॥ येतजातकुळ
जातीची ॥ येरझारेसीपात्र॥३८॥ ऐसीविश्वावसूयुगींचीजीरचना॥ कर्मधर्मवृत्तिनेमजा
णा ॥ तीसांगेभवानीकारण॥ श्रीमहादेवपें॥३९॥ येथोनिविश्वावसूयुगसंपूर्ण॥ गौरीसीं
सांगेत्रिनयन॥पुढीलयुगसांगेन॥ ईश्वरह्मणे ॥४०॥ ॥इतिश्रीशिवनिबंधे मूळस्तंभे
शिवपुराणे ईश्वरपार्वतीसंवादे विश्वावसूयुगकथनंनाम नवमोऽध्यायः॥९॥ ॥छ॥

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ ॥ आतांऐकविस्तारणायु
ग॥ यांतरचनाकोणमार्ग॥ याचाकितीवरुषेंभोग॥ तोपरीसदेवी॥ १॥ पार्वतीसीसां-
गेत्रिनयन॥ ह्यायुगाचेंप्रमाण॥ सातकोटिवरुषेंजाण॥ पार्वतीवो॥ २॥ यायुगामाजीर
चना॥ रचिलीकोणकामना॥ विषयमार्गविषयकल्पना॥ अर्थद्रव्याचा॥ ३॥ काम
ह्मणजेमदन॥ कामनाह्मणजेमनचिंतन॥ भोगह्मणजेअष्टगूण॥ कल्पनासप्तधा
तूरूवर्णह्मणिजे॥ ४॥ चारीपुरुषार्थनाम॥ प्रथमअर्थदुसराधर्म॥ तृतीयमोक्ष
चतुर्थकाम॥ ऐसींजाणपार्वती॥ ५॥ हेचारीपुरुषार्थ॥ उठिलेमनामाजीबहूत
॥ त्यामार्गेंलोकजात॥ अज्ञानपणें॥ ६॥ एकह्मणतीआदिपुरुषा॥ स्त्रीपाहिजेज
गदीशा॥ मगमीत्यांच्यामनाचीआशा॥ पुरिविताजाहलों॥ ७॥ मगरचिलेदोनप
दार्थ॥ शिवतत्वआणिकामतत्व॥ यांपासूनियाबहुत॥ सूखदुःखजाहले॥ ८॥ सप्त
धातूंचेपर्वतविशेष॥ त्यांतूनिकाढिलेंसप्तधातूंस॥ त्याचेंनाणेंघडलेंविशेष॥ शुद्धमुद्रा॥ ९
॥ येणेंचवर्ततीसर्वलोक॥ आणित्यांसीह्मणतीसर्वसूख॥ परीयांचेनिसंगेंमहादुःख॥
तेंचोजवेना॥ १०॥ धरितीलकल्पनानानापरी॥ ह्मणतीद्रव्यद्यावेंगाश्रीहरी॥ मगत्यांचेंमनो
रथसिद्धकरीं॥ मीचपैं॥ ११॥ देवाअर्थमनोरथकार्यसिद्धिहोती॥ आणिकामनेचीकैसी
गती॥ ऐसीबोलतीझालीपार्वती॥ सदाशिवासी॥ १२॥ मगह्मणेजनपाळुजगन्नाथ
॥ अवोकामनाआणिमनोरथ॥ ऐकसांगतोंत्यांचेवृत्तांत॥ सावचित्तें॥ १३॥

॥ अर्थधर्मेंव्हावयासप्रेम ॥ मनकामना आदिधर्म ॥ सत्पात्रीं कीजे दान हेम ॥ तेणें अर्थ हो
य ॥ १४ ॥ बोहळ विहिरी चौवारी ॥ मठ देउळें हरिजागरीं ॥ सडे चौक शोभा करीं ॥ शिव-
स्थानीं ॥ १५ ॥ करावें अन्नदान उत्कृष्ट ॥ पूजावे भक्त भरोडे भट्ट ॥ ऐसी मनकामना
करितां श्रेष्ठ ॥ अर्थ होय ॥ १६ ॥ ऐसा अर्थ झाला पूर्ण उत्तम ॥ मग चालवितां तें कर्म ॥
अविद्या उठोनि झाला अधर्म ॥ अपारजें ॥ १७ ॥ अर्थ पडिलिया गांठी ॥ चावे अधर्मो च्याये
ती गोष्टी ॥ मनुष्य कोणी नाहीं दृष्टीं ॥ हा गुण अर्थाचा ॥ १८ ॥ नेदीं सत्पात्रीं दान ॥ लक्ष्मी
नेंवरती केली मान ॥ न ऐके नाम शास्त्र पुराण ॥ हा गुण द्रव्याचा ॥ १९ ॥ ऐसा जण्ू अर्थें भु
लला ॥ मग नाना योनीं हिंडूं लागला ॥ जन्ममरणाधिकारी जाहला ॥ लोकोपचारीं ॥ २०
॥ मग ब्रह्मा सांगे सत्कर्में ॥ आह्मीं शापिला तेणें कर्में ॥ जनासी सांगे नाना वर्मे ॥ जीं
म्यां निरोपिलीं ॥ २१ ॥ तयानें सांगतां धर्म कर्में ॥ मग लोक चालती तेणें धर्में ॥ ह्मणो
नि बुडती हे चि नेमें ॥ जाण देवी ॥ २२ ॥ तंव बोलती जाहली गौरी ॥ काम केसा सांगा त्रि
पुरारी ॥ आणि मोक्ष होय संसारीं ॥ तें सांगा जी देवी ॥ २३ ॥ ऐसें पुसेती शक्ती ॥ मग
बोलते जाहले पशुपती ॥ कामतत्व बोलिजे पार्वती ॥ ते पदार्थ दोन्ही ॥ २४ ॥ जे पदार्थ चा
लती ॥ त्यांसीं कामतत्व बोलती ॥ त्यांची सांगतां उत्पत्ती ॥ तुजलागीं ॥ २५ ॥ कामतत्व तें
मदनशास्त्र ॥ शिवतत्व तें सिद्धांतशास्त्र ॥ यांचे भेद सांगेन विचित्र ॥ ते ऐक देवी ॥ २६ ॥ ॥१॥
आतां कामतत्व परिसिजे ॥ देहीं दशेंद्रियें जाणिजे ॥ तीं एकें स्त्रियें स्वरवी कीजे ॥ सांगेन

जाण ॥ २७ ॥ तें ऐकवो शक्ती ॥ शृंगारें नेत्रसुखी होती ॥ सुस्वर गायनें सुखावती ॥ श्र
वणपें ॥ २८ ॥ परिमळें नासिक सुखी ॥ षड्रसें जिव्हा सुखी ॥ भगद्वारीं शिश्न सुखी ॥ देहअं
गस्पर्शें ॥ २९ ॥ हस्त तृप्त तनस्पर्शनें ॥ पाद तृप्त हस्तस्पर्शनें ॥ हें दशइंद्रिय सुखी क
रणें ॥ एक स्त्रिया ॥ ३० ॥ त्या स्त्रियांच्या जाती जाणीं ॥ हस्तिणी चित्रिणी पद्मिणी ॥
आणि तैशीच चवथी शंखिनी ॥ ऐशा चार शक्तीवो ॥ ३१ ॥ आतां सांगतों यांचीं आचर
णें ॥ प्रकृती आणि खीं लक्षणें ॥ ऋतु आणि वशीकरणें ॥ ऐक देवी ॥ ३२ ॥ त्या प्रकृती
असती तीन ॥ सात्विक राजस तामस गुण ॥ यांचें विवरण सांगेन ॥ तुज कारणें ॥ ३३ ॥
सत्वती सात्विक प्रकृती ॥ राजसती वात प्रकृती ॥ तामसती पित्त प्रकृती ॥ सत्वतें श्लेष्म
जाण ॥ ३४ ॥ या चारी प्रकृती ॥ यांची कैसी रीती ॥ ते सांगतां कुळलचित्तीं ॥ कामतत्व ॥
॥ ३५ ॥ पित्त प्रकृतीसीं कपटें असिजे ॥ वात प्रकृतीसी मन धरूनी बोलिजे ॥ श्लेष्म प्रकृती
सीं निर्मळ मनें वर्तिजे ॥ न धरिजे वोखटें ॥ ३६ ॥ ह्यांच्या चारी अवस्था सांगिजेती ॥ बाला
१ प्रौढा २ मुग्धा ३ प्रगल्भा ४ ह्मणती ॥ आतां वर्षांची सांगतों गणती ॥ ती ऐक देवी ॥
॥ ३७ ॥ बारा वरुषांची ती बाला ॥ चौविसांची ती प्रौढा अबला ॥ बत्तीस वरुषांची मु
ग्धा बाला ॥ प्रगल्भा ती चाळिसांची ॥ ३८ ॥ ह्या चारी अवस्था बोलिजेत ॥ आतां यांचीं
रूपें सांगिजेत ॥ ते परिसकीं समस्त ॥ चित्त देउनी ॥ ३९ ॥ एक शैवरत ॥ दुजें भेणार
त ॥ तिसरें द्रव्यरत ॥ चौथें कामरत जाण देवी ॥ ४० ॥ आतां शाहाणी नारी कथन ॥ जीच्या पु

ण्येंभरेत्रिभुवन॥ तीजाणेकामतत्वसंपूर्ण ॥ ऐकदेवी ॥४१॥ तरीहे शाहाणीनारी ॥
जे भ्रतार भक्ति भावेंकरी ॥ आणिउंचशृंगारनकरी ॥ नानापरीचा॥४२॥ जीचेंमन
भ्रतारचरणावरी ॥ आणिननिघेघराबाहेरी ॥ तीचबरवीजाणनारी॥ धनपुत्रवर्धिनी
॥४३॥ जिचेंमनस्नेहाळ॥ सर्वांभूतींअसेकृपाळ ॥उदरींवाढेपुत्रबाळ ॥ तीनारीबरवी ॥
॥४४॥जिसींशृंगारावीणशोभा ॥ अंगजेसेंकर्दळागाभा॥ येराचीमाधुर्यशोभा॥जैसेंजं
त्रवाजे॥४५॥ ऐसीजी ती शाहाणी ॥ वर्णिजेतेपुराणीं ॥ तीमनोधर्मालागुनी ॥ पात्र
पवित्र ॥ ४६॥ यावरि ह्मणे भवानी ॥ देवातूं पिनाकपाणी ॥ पुरुषशाहाणा कोणे
गुणीं ॥ तो कैसा सांग॥ ४७॥ तो कोणलक्षणें कैसा ॥ सांगिजे वो मातें महेशा॥ मग
अत्यंतमाझ्यामानसा॥ सुखहोईल॥४८॥ मगसांगेत्रिनयन ॥ शाहाण्यापुरुषाचेंलक्ष
ण॥ जेणेंसंतोषतीसुजाण ॥ सर्वलोकपैं ॥४९॥ आधींआपण कोणतेंजाणावें॥ म
गदुजियासींओळखावें ॥ ऐसेंचिकरितीतेशाहाणे ॥ह्मणावेशक्तीवो॥५०॥ शास्त्राचें
गव्हरजाणें॥ गृह वार्ताराजवार्ताजाणे॥ उणेंपुरेंउत्तमजाणे॥ मानअपमानसर्वही ॥५१॥
आतामूर्खसांगोंगोरी ॥ वेंघेउंचाझाडावरी ॥ आणिचढेटेंकावरी॥ तोमूर्खजाणावा॥
॥५२॥ अपशब्दगीतेंगाय॥ वेश्यादासीसंगेंजाय॥ संतांचीनिंदाकरिताहोय ॥तो
एकगव्हारु ॥५३॥ व्यर्थसर्वघरोघरींजाय॥ परस्त्रिअभिलाषेंआळवितहोय ॥ ॥२॥
आणिसंतांचा अंतपाहे ॥ तोएकमूर्ख॥५४॥ वारवाणीस्वधर्माचामांड ॥ लोकांप्रती

उच्चारीउदंडू ॥ आतांअसोहे अवंडू ॥ मूर्खजात ॥ ५५ ॥ शरीर आपुलें ह्मणे तो मूर्ख ॥ स्त्री
माझी ह्मणे तो मूर्ख ॥ पुत्राचासंतोष मानी तो मूर्ख ॥ जाणदेवी ॥ ५६ ॥ द्रव्य माझें ह्मणे तो मू
र्ख ॥ कवित्वकरूनरिझे तो मूर्ख ॥ प्रीतीछंदें रिझे तो मूर्ख ॥ हा मूर्ख साहावा ॥ ५७ ॥ परत्रसा
धन नकरी साचा ॥ तो सातवा मूर्ख सत्याचा ॥ आतां गुणलक्षण विचारू त्याचा ॥ परी
सदेवी ॥ ५८ ॥ हे सात मूर्ख थोर ॥ यांचा सांगेन विचार ॥ तो ऐकावा पवित्र ॥ साधुजनें ॥
॥ ५९ ॥ हें शरीर साधून आतां ॥ अंतरला जो जीविता ॥ आणि अंतरला परमार्था ॥ तो मूर्ख
जाण ॥ ६० ॥ तो शरीर म्हणे आपुलें ॥ परी तें प्रतिदिनीं वेंचे ॥ अन्नोदकाविणें न वांचे ॥ त
रीतें त्याचें कैसें पैं ॥ ६१ ॥ एकशत प्रमाण ॥ तीं वपणें वेंचलें जाण ॥ जेथवां न मिळे जळ अ
न्न ॥ तेथवां चि रत्नचे ॥ ६२ ॥ प्रथम आयुष्य वेंचला ॥ मग त्यासी लाभ काय झाला ॥ मा
झें म्हणतां काय पावला ॥ तें विचारीं देवी ॥ ६३ ॥ याचें शरीर जरी होय ॥ तरी त्यातें
काळ कां खाय ॥ ह्मणोनि तो शत मूर्ख होय ॥ माझें माझें ह्मणोनी ॥ ६४ ॥ जे शरीर ह्म
णती माझें ॥ ते जाण शत मूर्ख सहजें ॥ हें शरीर स्मशानीं मातीरजें ॥ राहील नगरा बाहेरी
॥ ६५ ॥ देउळीं राउळीं भोगीत असे ॥ परी तें शेवटीं स्मशानीं वसे ॥ एवं असोनी मूर्ख ऐसे ॥
माझें ह्मणती पैं ॥ ६६ ॥ आतां दुसरा स्त्रीचा वेष ॥ माझी म्हणे तो मूर्ख विशेष ॥ स्त्री का
मे रात्रदिवस ॥ वेंचलासा ॥ ६७ ॥ स्त्रीसी सदा करी कामू ॥ यापरी केलें सर्व जन्मू ॥ मा
झी म्हणतां बहुत श्रमू ॥ पावती नर ॥ ६८ ॥ तिचा व्रतनेम चाली ॥ करी शृंगार साडी

चोळी ॥ ऐसापडलायोनिखळाळी ॥ स्त्रीनदीच्या ॥६९॥ ऐसाभोगेंखादलाकैसा ॥ दे
हवेंचलापरियेसा ॥ स्त्रीनेंकेलाअत्यंतपिसा ॥ तोस्त्रीमूर्ख ॥७०॥ तोकन्यापुत्रीं
गोंविला ॥ पर्वजाणविसरला ॥ स्त्रीसंगेंभूलला ॥ हादुजामूर्खजाण ॥७१॥ आता-
तिजामूर्खअपवित्र ॥ जोमाझेंम्हणेकन्यापुत्र ॥ याचातर्कअपवित्र ॥ जाणदेवी ॥७२॥ जें
पुत्रपौत्रथोरमंडण ॥ तेंतवबंधनाहूनिबंधन ॥ माझेंम्हणतांपावेलशीण ॥ पुत्रमूर्ख
तो ॥७३॥ चौथामूर्खद्रव्याचा ॥ त्याकारणेंविटाळीवाचा ॥ बहुतकुकर्मअधर्माचा ॥
आचारवर्ते ॥७४॥ मूर्खद्रव्यमाझेंह्मणती ॥ तरीदेवीत्यादेखतांहरपती ॥ किंवातस्कर
हिरोनिनेती ॥ तरीत्यांचेंतेंकेसें ॥७५॥ ह्मणेलक्ष्मीमाझेघरी ॥ कधींनखांयवेंचूनक
रीं ॥ जैसारारखणाइतनिधिवरी ॥ अजगरूतैसा ॥७६॥ ऐसाकळविलामूर्खद्रव्या
चा ॥ पांचवामूर्खकवित्वाचा ॥ अनुवादसांगेनत्याचा ॥ परिसदेवी ॥७७॥ एक
कवित्वेंसंतांहेवाकरी ॥ आपणावणी नगरनारी ॥ ऐकोनिदेखोनिकवित्वकरी ॥ तोए
कमूर्ख ॥७८॥ एककवित्वकरी ॥ त्याचेंआपणउच्चारी ॥ अभंगीं आपुलेंनामसारी ॥ तो
मूर्खजाणदेवी ॥७९॥ वाणीकवित्वबडिवारू ॥ धीटपणाह्मणतीथोरू ॥ आणिक
विस्तीनाहींहरिहरू ॥ तोहिमूर्ख ॥८०॥ रायावरूनिगायीकवितापद ॥ संगीतशास्त्र-
ज्ञानेंमद ॥ शिवज्ञाननेणतातोषपद ॥ मानीतोमूर्खजाण ॥८१॥ हापांचवामूर्खकवित्वाचा
॥ आतांसाहावाऐकवृत्तीचा ॥ हाठावोमाझ्यावडिलांचा ॥ ह्मणेपैंजो ॥८२॥ ह्म

णे भूमीवृत्ती आमुची ॥ तरीही पृथ्वी स्थापिली कोणी केंची ॥ इजवरी उपजली मेलीं त्यांची ॥ गणती नाहीं ॥ ८३ ॥ ऐसे अज्ञानी जे मूर्ख ॥ करिती वृत्ती भूमीचे घोष अनेक ॥ ते देवी माजले लोक ॥ ते वृत्ती मूर्ख जाण ॥ ८४ ॥ सातवा मूर्ख परत्रसाधनाचा ॥ ते नित्य घोष करी शास्त्राचा ॥ संग्रह शास्त्र बडिवारांचा ॥ केला पर्वतू ॥ ८५ ॥ ह्मणे शास्त्र मार्ग ह्या गहवन ॥ आगम निगम मंत्रसाधन ॥ या प्रती म्हणे मज प्रती पावेन ॥ तो मूर्ख जाण ॥ ८६ ॥ एक घेती कपट नर ॥ इंद्रियें मारिलीं ह्मणती श्रेष्ठ ॥ ऐसी संसाराची खटपट ॥ ते मूर्ख-जाणिजे ॥ ८७ ॥ हे कामतत्व पवित्र ॥ विस्तारण युगी रचिलें पवित्र ॥ या परीस थोर पवित्र ॥ शिवतत्वतें ॥ ८८ ॥ तंव बोले शक्ती ॥ ह्मणे देवाजी पशुपती ॥ ही सांगीतली त्रुसत्ती ॥ कामतत्व मूर्ख ॥ ८९ ॥ आतां देवा ऐकें विनंती ॥ मज शिवतत्वाची आर्ती ॥ तें ऐकतां मोक्षप्राप्ती ॥ जन उद्धरे ॥ ९० ॥ ऐकोनी शक्तीचें बोलणें ॥ शिवतत्व सांगों आदरिलें त्रिनयनें ॥ जेणें उद्धरती त्रिभुवनें ॥ ह्मणे ईश्वरू ॥ ९१ ॥ ॥ इति श्रीमूळस्तंभे शिवनिबंधे ईश्वरपार्वतीसंवादे कामतत्वकथनो नाम दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ ॥ ऐसेंऐकोनीदेवीचेंबोलणें॥
मगदेवकायह्मणे॥ शिवतत्वऐकएकमनें॥ भवानीवो॥१॥ शिवतत्वभक्तिक्रिया॥त्रि
विधाप्रतिष्ठाचर्या॥ तोशिवआदिकार्यो॥ प्रेमयोगी॥२॥ जीवतत्वासमागमू॥ ए
कषड्विकारीसंगमू॥ तोशिवयोगीस्वधर्मू॥ जंगमलिंग॥३॥ दोघांचाएकत
त्वींसमागमत्वांग॥ तो अनूपमनेणेकर्मयोग॥ तोशिवतत्वसंयोग॥ तोचिशिव
योगी॥४॥ जोमायाप्रपंचाविरहित्त॥ देहभावासमुक्त॥ सर्वविकारविवर्जित॥ तो
चिशिवयोगी॥५॥ शिवभक्तिह्मणिजेसर्वभावेंभजन॥ क्रियाह्मणजेसदाचार
पण॥ परीशिवींसर्वनिरसन॥ यानांवशिवज्ञान॥६॥ शिवऐसेंप्रेमेंबोलणें॥ संक
ल्पविकल्पदटावणें॥ शिवप्रेममनेंपवनें॥ तेंशिवतत्व॥७॥ नित्यमनींतपविचार
णें॥ अविनाशपदचिंतणें॥ सोहंसदाशिवजाणणें॥ तेंचिशिवतत्व॥८॥ नास्तिस
र्वपदार्थफळ॥ निरसीकर्ममनींनिर्मळ॥ निर्लेपीनिष्कलंकनिर्मळ॥ तेंशिवतत्व॥९॥
नास्तिउत्पत्तिस्थितिप्रलय॥ निराशनिरामय निःसंशय॥ निश्चळनिवांतआत्मारामीं ल
य॥ तेंशिवतत्व॥१०॥ सर्वविकारविवर्जित॥ कामनाकामउपशांत॥ भावेंअतिचर्चि
त॥ तोशिवयोगी॥११॥ कर्मेंद्रियेंसंकोचलीं॥ज्ञानेंद्रियेंसरलीं॥ प्रपंचेंसींआटलीं॥तो
शिवयोगी॥१२॥ शिवतत्वसागरीं॥ बुडालीवेदवैखरी॥ कांहींननिघेबाहेरी॥ सा
गावया॥१३॥ निवडलातोतनुसंगीं॥ मगतूंयेसीआलिंगीं॥ नुरेसर्वासितोयोगी॥ शिव

ज्ञानियां ॥ १४ ॥ जोसुखदुःखाविरहित ॥ गुणागुणविवर्जित ॥ स्वरूपा रूपाती
त ॥ छायामायापरता ॥१५॥ विश्वकृपाशांतिक्षमा ॥ अखंडितपरब्रह्मा ॥ आ
णिकनाहींउपमा ॥ शिवतत्वासी ॥१६॥ निस्पृह निःसंगनिरापेक्षी ॥ प्रणाम्यप्रसा
दप्राणापींसुखी ॥ प्राणलिंगीसंतोषी ॥ तोजाणाशिवज्ञानी ॥१७॥ शांतिदयाक्षमा
॥ भक्तिविरक्तिप्रेमा ॥ अखंडितपरब्रह्मा ॥ मिळणीअसे ॥१८॥ आत्मज्ञानीस्वध
र्मी ॥ नातळेअबद्धकर्मी ॥ तोचिशिवयोगीउत्तमा ॥ जाणदेवी ॥१९॥ इंद्रियविकारां
विसरली ॥ अहंममताहारपली ॥ मनबुद्धिशिवींबैसली ॥ परतेचिना ॥२०॥ चि
त्तहर्षविषादींनुचंबळे ॥ सुखदुःखासींनातळे ॥ स्तुतिमुखेंसुकाळे ॥ तोचिशिव
योगी ॥ २१ ॥ तनुगुणविकारसदा ॥ नातळेप्रकृतीभिन्नभेदा ॥ नातुडेमायामोहम
दा ॥ तोशिवज्ञानी ॥२२॥ जेणेंविषयसुखत्यजिलें ॥ इंद्रियेंदंडिलींज्ञानबळें ॥ विध्वंसिलें
मायाजाळें ॥ तोशिवयोगी ॥२३॥ विधिकर्मासत्रासिलें ॥ आणि काळासींग्रासिलें
॥ भवाचेपारटाकिलें ॥ शिवतत्व ॥२४॥ जेणेंमन्मथमारिला ॥ विषयरसुजाहरिला
॥ मायाप्रपंचसांडिला ॥ तोशिवयोगी ॥२५॥ अखंडितवैराग्यदशा ॥ स्वानुभवाभ
रवसा ॥ घातलाशिवज्ञानठसा ॥ तोशिवज्ञानी ॥२६॥ जेणेंमनन्यासिलें ॥ जन्ममर
णापुसिलें ॥ लक्षशिवींसामावलें ॥ तोशिवयोगी ॥२७॥ व्हावयाएकपिंडपदा
सी ॥ नाहींप्रवेशजन्मभूमीसी ॥ जोनातळेकुळकर्मासी ॥ तोशिवज्ञानी ॥ २८ ॥ ज्याणेंस्म

याप्रपंचसारिला ॥ शिवतत्वीं अभ्यासकेला ॥ आणि शिवतत्वीं बुडाला ॥ तोचिशि
वयोगी ॥ २९ ॥ तंवशिवासीं पार्वती पुसे ॥ देवा शिवतत्वीं स्फुरवकेसें ॥ तें घडेल कोण्याप्र
यासें ॥ सांगामज ॥ ३० ॥ भक्तिप्राप्तीहोयकैसेन ॥ कैसेंक्रियाकर्मनिरसन ॥ कैसें प्राण
लिंगध्यान ॥ अभ्यंतरींचें ॥ ३१ ॥ देवाहाभावकथीं ॥ जेणोंफिटेलमाझीभ्रांती ॥ आणि
बोधाचीहोयप्राप्ती ॥ प्राणलिंगीं ॥ ३२ ॥ जोशिवतत्वाचामार्ग ॥ जेणें प्राप्तशिवलिंग
योग ॥ जेणेंफिटे भ्रमपांग ॥ तोसांगादेवा ॥ ३३ ॥ शिवतत्वाचा अभिप्राव ॥ अनुभ
वाचामूळठाव ॥ उमाम्हणे तोभाव ॥ सांगामज ॥ ३४ ॥ मगशंभूह्मणेदुर्गेसीं ॥ शि
वतत्वाचीरीतीऐसी ॥ तें आचरणपरियेसी ॥ आदिशक्तीवो ॥ ३५ ॥ आचारसत्वध
रूनिआचरिजे ॥ तोसत्वसदाचारह्मणिजे ॥ सत्वेंमीसमर्पिजे ॥ सत्यभाव ॥ ३६ ॥ अनु
सरतांश्रीगुरू ॥ त्यासीं फळहोयहानिर्धारू ॥ त्यासीं सिद्धहोवोनीईश्वरू ॥ स्वयेंचवा
धी ॥ ३७ ॥ जोविषयस्फुरवासीं विवर्जित ॥ शिवतत्वीं एकांत ॥ आणिदृढताजो सर्वगत
॥ जितेंद्रिय ॥ ३८ ॥ वाचासत्यइंद्रियेंजीतीं ॥ जयाचीनाहीं मिळणमती ॥ त्यासीशिव
योगप्राप्ती ॥ सायुज्येंसी ॥ ३९ ॥ कर्माकर्मेंनासिलीं ॥ कर्माकर्मेंग्रासिलीं ॥ निष्क
र्मेंप्रकाशलीं ॥ सर्वबोधीं ॥ ४० ॥ तेणेंकर्मेंक्रियानिरसे ॥ मगदृष्टीअभ्यंतरीं प्रका
शे ॥ तेथें षट्चक्रस्थळअसे ॥ गुरुगम्यजें ॥ ४१ ॥ हें अभ्यंतरींजाणावें ॥ अनुभवासीं
आणावें ॥ महाभावेंनिजाणावें ॥ स्वबोधेंपैं ॥ ४२ ॥ महेश्वरप्रसादी ॥ प्राणलिंगशर ॥२॥

णझालीबोधी ॥ षट्चक्रस्थळभेदी ॥ समरसें ॥ ४३ ॥ भजनीं भक्तहानिर्धारू ॥ आपणझणिजे महेश्वरू ॥ अग्निप्रसादीप्रचरू ॥ तेजःपुंज ॥ ४४ ॥ पवनतोप्राण लिंगीं ॥ शरणनामविख्यातजगीं ॥ अपारपदमहालिंगीं ॥ एकस्थळजाण ॥ ४५ ॥ हेंस्थळमेळवूंजाणावें ॥ षट्स्थळअनुभवासि आणावें ॥ मगतेआदिपदजीणावें ॥ षट्चक्राचें ॥ ४६ ॥ ऐसेंऐकोनियांभवानी ॥ पुसेषट्चक्राचीउभवणी ॥ षटचक्रेंसाधोनी ॥ मगकायकरावें ॥ ४७ ॥ मगह्मणेमहेश ॥ देवीहाध्याधारणान्यास ॥ मगशिवतत्वींसोरस ॥ होयजाण ॥ ४८ ॥ प्रथमशिवतत्वउपदेश ॥ मगशिवतत्वींप्रवेश ॥ होयपंचभूतांसीनाश ॥ एकत्वझालिया ॥ ४९ ॥ तरीतेंऐकभवानी ॥ वज्रासनीं बैसोनी ॥ मनपवनीप्रवेशवूनी ॥ आधारभेदें ॥ ५० ॥ मूळबंधगुदस्थानीं ॥ योरियानारानाभी भुवनीं ॥ जालंधरघटिकास्थानीं ॥ देइजेदेवी ॥ ५१ ॥ प्रथमदळसहजानंद ॥ द्वितीयदळपरमानंद ॥ तृतीयदळवीरानंद ॥ योगानंदचतुर्थदळ ॥ ५२ ॥ ऐसेंचतुर्थदळाचेंनामकथन ॥ आतांसांगतोंत्याचेगुण ॥ रोहावाआरोहवाहाकपिताजाण ॥ ऐसेचारअसतीपें ॥ ५३ ॥ ऐसींदळेंनामगुणीविख्यात ॥ एकएकदळासीजपर्दीडशत ॥ मिळोनिसर्वजपसंख्यासहाशत ॥ असेजाण ॥ ५४ ॥ हेंएकतत्वहंसासीं भ्रमणकरण ॥ चतुर्थदळदेवीजाण ॥ प्रथमआधारचक्ररक्तवर्णजाण ॥ गणेशदेवता ॥ ५५ ॥ सिद्धिबुद्धिशक्तिविख्यात ॥ ईश्वरऋषिकर्मकळामात्राचतुर्थ ॥ यांचाजपसहाशत ॥ आधार

चक्रगुदस्थानदेवी ॥ ५६ ॥ बुधवारीं यारवालीं अपान ॥ स्या तळवटीं शेषवराहकूर्मजा
ण ॥ त्याच्यामाथांसप्तपाताळेंगहन ॥ ऐसें आधारचक्रजाणावें ॥ ५७ ॥ हें प्रथमचक्र

चतुष्कोण ॥ तें चक्र ताम्रवर्णचारीबिजेंजाण ॥ व, श, ष, स, हाजपउच्चा
रण ॥ चौं अक्षरीं ॥ ५८ ॥ तो आंकुचूनिमूळकंद ॥ देउनीवोड्डियानाबंध
॥ मगन्यासेंकुंडलिनीऊर्ध्व ॥ पवनसंचरेदेवी ॥ ५९ ॥ ऐसेंहें चक्रभेदा
वें ॥ मगआधारशक्तितेंटाकावें ॥ ऐसेंशक्तीस्थळस्वभावें ॥ साध्यहोय ॥ ६० ॥ ॥
ईश्वरउवाच ॥ ॥ त्याच्याऊर्ध्वंभवानी ॥ चारअंगुळेंलिंगस्थानीं ॥ स्वाधिष्ठानचक्रजाणी
॥ गुरुमुखें ॥ ६१ ॥ आतां सांगतोंस्वाधिष्ठान ॥ येथेंस्थूळदेहवैखरीवाचाजाण ॥ ह्र
स्वमात्राऋग्वेदविश्वाभिमान ॥ आचारलिंगपृथ्वीतत्व ॥ ६२ ॥ तत्वदळेंसहासुंदर ॥
एकेदळींजपएकसहस्त्र ॥ मिळोनिषट्दळींसहासहस्त्र ॥ सलोकतामुक्ती ॥ ६३ ॥ हें
स्वाधिष्ठानचक्रपीतवर्ण ॥ ब्रह्मादेवतासावित्रीशक्तिजाण ॥ सूर्यऋषिव्यानपवन ॥
पार्वतीवो ॥ ६४ ॥ आतांषट्दळनामेंऐककर्णी ॥ अव्यक्ति, वारुणी, सराह्णी ॥ रोह्णि
णी, अमूर्ती, परिपूर्णी ॥ ऐशींसहाअसतीपें ॥ ६५ ॥ आतांषट्दळगुणसांगतोंपार्वती ॥
प्राणशक्ती ॥ कीर्ती, गर्विती ॥ कुबुद्धी, अविश्वासी, मूर्च्छिती ॥ ऐसेसहा ॥ ६६ ॥ हें लिंग
स्वाधिष्ठानींदुजें ॥ पृथ्वीतत्वसहजें ॥ येथें अनुग्रहेंविराजे ॥ आपतत्वदेवी ॥ ६७ ॥ हें ॥३॥
षट्दळपीतवर्ण ॥ ब्रह्मादेवताकारण ॥ मातृका ब, भ, म, य, र, ल, येणेंजाण ॥ उच्चा

र अक्षरें ॥६८॥ ऐसेंहें स्वाधिष्ठानचक्र भेदावें ॥ तेथें ब्रह्मा पंचमुखजाणावें ॥ मगहेंम

हेश्वरस्थळस्वभावें ॥ साध्यहोय ॥६९॥ ऐसेंहें षट्दळचक्र पहा ॥ त्याच्याऊर्ध्वभागीं अंगळेंसहा ॥ मणिपुरचक्र त्यासीं दळें दहा ॥ असतीपें ॥७०॥ आतांसांगतों मणिपूरचक्र ॥ दग्धबीजन्यायविचित्र ॥ दशदळनीळसुवर्णसुंदर ॥ पार्वतीवो ॥७१॥ आणिलिंगदेहस्वप्नावस्था ॥ मध्यमावाचाविष्णुदेवता ॥ दीर्घमात्रामुक्तीसमीपता ॥ कमळाशक्ती ॥७२॥ यजुर्वेदराजसाभिमान ॥ आपतत्वप्राणसमान ॥ पवनऋषिस्थूळनाभिस्थान ॥ गुरुलिंगजाणपैं ॥७३॥ आतांदशदळनामें ॥ रोगी, शोषिणी ॥ जया, भद्रा, शांति, कसया, तोषिणी रोचना, द्विशीर्षी, आणिदाक्षिणी ॥ हींदशनामेंजाण ॥७४॥ आतांसांगतोंदशदळांचेगुण ॥ तृषा, इच्छा, लज्जा, पिशुन, ॥ आशा, अनादी, काषा, ग्रहण ॥ विषदा आणिनिद्राजाण ॥ हेगुणदशसंख्य ॥७५॥ ऐसींदहादळेंविचित्र ॥ एकेकदळीं षट्शतजपपवित्र ॥ मिळोनिजपसाहासहस्र ॥ पार्वतीवो ॥७६॥ हेनाभिस्थानीं असेनिरुतें ॥ मणिपुरचक्रनामयातें ॥ तेंहेंदशदळ असेनिरुतें ॥ त्रिकोणतेजतत्व ॥७७॥ हेंदशदळांकि

तजाण ॥ निर्मळअसेमेघवर्ण ॥ डकारादिकारण ॥ अक्षरेंदहा ॥७८॥ ड, ढ, ण, त, थ, द, ध, न, ॥ प, फ, हीं अक्षरेंदहाजाण ॥ तेथेंविष्णुदेवआपण ॥ लक्ष्मीशक्तीवोदेवी ॥७९॥ हेंदशदळचक्रभेदावें ॥ विष्णुमंड

मू.स्तं ळजीणावें ॥ एवंप्रसादस्वभावें ॥ साध्यहोय ॥ ९० ॥ ऐसेंदशदळनिपजलें ॥ तंवपार्व अ०
॥४॥ तीनेंपुसिलें ॥ द्वादशदळह्मणितलें ॥ कैसेंदेवा ॥ ९१ ॥ मगशंकरह्मणेवोपार्वती ॥ द्वादश ॥११॥
दळाअनुहातचक्रहातीं ॥ तेंचिसांगतोंतुजप्रती ॥ ऐकयथार्थ ॥ ९२ ॥ येथेंकारणदेहसुषु
प्तीअवस्था ॥ सामवेदतेजतत्त्वरुद्रदेवता ॥ ज्योतिकळाआणिमात्राप्लुता ॥ प्रज्ञाभि
मानी ॥ ९३ ॥ शिवलिंगउमाशक्ती ॥ अनुहतचक्रलालवर्णह्मणती ॥ इंद्रऋषीस्वरू
पतामुक्ती ॥ इंद्राग्निप्राणध्यानशिवलिंग ॥ ९४ ॥ आतांद्वादशदळांचीपार्वती ॥ ना
मेंसांगतोंतुजप्रती ॥ तींऐकतूंएकाग्रचित्तीं ॥ यथार्थ ॥ ९५ ॥ संभार, रतिप्रिया,
विलया, पद्मिणी ॥ त्रिमाया, शोभन, साराहिणी ॥ सुवासी, बधोकी, सारंगिणी ॥ सर्व
रेखाआणितारा ॥ ९६ ॥ ऐसींद्वादशदळेंविचित्र ॥ एकेकदळींजपपंचशतपवित्र ॥ द्वादश
दळींमिळोनिषट्सहस्त्र ॥ जपसंख्याजाण ॥ ९७ ॥ हेंहृदयीं असेंजाणावें ॥ यासींअनु
हतचक्रह्मणावें ॥ द्वादशदळस्वभावें ॥ जाणशक्ती ॥ ९८ ॥ येथेंअक्षरेंअसतीबारा ॥

तींदेवी अवधारा ॥ तुजसहितईश्वरा ॥ असणेंतेथें ॥ ९९ ॥ क, ख, ग, घ, ङ, च
छ, ज, झ, ञ, ट, ठ ॥ याद्वादशअक्षरेंसीं असेंमीनीट ॥ अनुहतासी अव्यक्त
रूपेंचोखट ॥ जाणदेवी ॥ १०० ॥ ऐसेंझालेंअनुहतचक्र ॥ आतांसांग
तोंविशुद्धचक्र ॥ तेंषोडशदळपवित्र ॥ असेजाण ॥ १०१ ॥ विशुद्धचक्र ॥४॥
श्वेतवर्णपार्वती ॥ जीवदेवताविद्याशक्ती ॥ प्रत्यक्षचैतन्यसायुज्यमुक्ती ॥ महाकारण

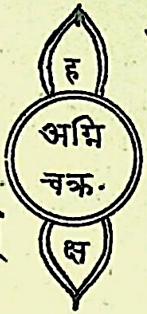
देह ॥ ९२ ॥ आत्माब्रह्माग्नीउदानप्राण ॥ तुरीयावस्थापरावाचाजाण ॥ अर्धमात्रावेद
अथर्वण ॥ प्रत्यगात्माभिमानी ॥ ९३ ॥ जंगमलिंगवायुतत्वसुंदर ॥ येथेंषोडशदळीं
परिकर ॥ जपसंख्याएकसहस्त्र ॥ अग्निऋषीजाण ॥ ९४ ॥ आतांदळनामेंसांगतोंतुज
लागुनी ॥ भद्रता, प्राणधारी, प्रीतिघातिनी ॥ संकटारी, लोहिता, ब्रह्माणी ॥ सभागी
सप्तमजाण ॥ ९५ ॥ निःसंगी, मदलसा, ऊनमती ॥ नम्रता, नम्रवर्णता, भानमती ॥
प्रभा, निःशंका, आणिनास्ती ॥ हींषोडशदळसंख्याजाण ॥ ९६ ॥ ऐसेंहें कंठस्था
नसहजें ॥ नामविशुद्धचक्रम्हणिजे ॥ आकाशतत्वजाणिजे ॥ वर्तुळाकार ॥ ९७

॥ हेंषोडशदळकमळ ॥ यामाजीअक्षरेंनिर्मळ ॥ अकारादीसकळ ॥ एक
देवी ॥ ९८ ॥ अ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ऋ, ॠ, ऌ, ॡ, ॥ ए, ऐ, ओ, औ, अं, अः ऐसे ते
वर्णश्वेतातेथेंसदाशिवदेवता ॥ सद्गुरुकृपासत्वता ॥ अनुभवेंसीं
॥ ९९ ॥ हेंविशुद्धचक्रजाणावें ॥ भेदूनसदाशिवपदींबैसावें ॥ ऐसें-
स्थूळदेहस्वभावें ॥ साध्यहोय ॥ १०० ॥ ऐसेंविशुद्धचक्रसंपूर्ण ॥ याच्याउपरीषो
डशअंगुळेंपरिमाण ॥ द्विदळचक्रअसेजाण ॥ पार्वतीवो ॥ १ ॥ ऐसेंहेंद्विदळअग्नि
चक्र ॥ आतांचंद्रकळासोळापवित्र ॥ त्यांचीनामेंसांगतोंसुंदर ॥ ऐकदेवी ॥ २ ॥ पुर
विणी, सुभद्रा, आल्हादी, शंखिनी ॥ कमोदिनी, अम्बादिनी, मोहिनी, कुमुदिनीची
दा, कामिनी, लक्ष्मी, व्यापिणी, पद्मिणी ॥ मथनी, विकासी, आणिसाम्य-

उदाकी ॥१०३॥ ऐशा चद्र कळा षोडश ॥ आतां सूर्य कळा द्वादश ॥ त्यांचीं नामें परियेस ॥ पार्वती वो ॥४॥ क्षीनी, ह्वालिनी, दहनी, दीपिनी ॥ ज्योतिणी, तेजीनी, विंदुपतेजिनी ॥ शशिप्रभा, शोषिणी, तापिनी ॥ लोहिकी आणि दाहकी ॥५॥ यासूर्याच्या बारा कळा ॥ आणि चंद्राच्या पूर्वोक्त सोळा ॥ ऐशा ह्या अग्निचक्र द्विदळा ॥ नेत्रस्थान ह्मणिजे ॥६॥ हें द्विदळ अग्निचक्र ॥ एकेक दळीं जप पवित्र ॥ पांचशतें मिळोनि सहस्त्र ॥ एक जाण ॥७॥ हें द्विदळ कमळ ॥ मध्य अरवरें अखिळ ॥ ते हक्ष कितां क्षरें निर्मळ ॥ गर

ज्ञानदेह उन्मनी अवस्था शिवदेवता परावाचा सूक्ष्मवेद अग्निचक्र माणिकवर्ण हंसऋषी परमहंसदेवता सुमना मायाशक्ति इडा पिंगळा मनपवन चंद्र सूर्य रज तम नाद बिंदु शिवाशक्ति भ्रूस्थान आकाशतत्व लयबंधु

यो विराट्‌देह उत्पत्ति अवस्था ब्रह्माभिमानी आकार मातृका वैखरी वाचा राजस अहंकार विकार प्राणपंचक पांच ज्ञानेंद्रियें पांच कर्मेंद्रियें क्रियाशक्ति मारणशक्ति दोदळ हें भ्रूस्थान

हस्यदेवी ॥८॥ तें ज्योतिवर्ण अग्निचक्र ॥ भ्रुवांतरीं हंसऋषी पवित्र ॥ मायाशक्ती परमहंस देवता द्विजपत्र ॥ पार्वती वो ॥९॥ ऐसें भ्रूमध्य जाणावें ॥ अग्निचक्र भेदावें ॥ मनपवनातें जीणावें ॥ जाणदेवी ॥१०॥ ऐसें झालें द्विदळचक्र ॥ आतां अष्टदळ ब्र

ह्मांडीचेंमनचक्र ॥ तेंचिसांगतोंस्कंदर ॥ पार्वतीवो ॥ ११ ॥ अष्टदळकमळपिंडीचेंजा

मनऊर्ध्वमुखविकार विकर्मनिष्कर्मनिरा श्रय.

मनअधोमुखमनविका रविषयाभक्तिनिर्गुणआ चरण.

ण॥ याचेंविवरणसांगेन ॥ त्वाभक्तीतेसगुण ॥ लाभतोफलदायक ॥१२॥ सकामतो भोगगाढा ॥ लक्षचौऱ्यायशींचाघडामोडा ॥ आतांअष्टदळांचाझाडा ॥ करितोंपार्वती ॥१३॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ पूर्वदलेपीतवर्णेयदाविश्रमतेमनः ॥ तदाधैर्येतथौदार्येधर्मे कीर्तौमतिर्भवेत् ॥१॥ अग्निकोणदलेरक्तेयदाविश्रमतेमनः ॥ तदानिद्रालुतालस्यो मंदाबुद्धिश्चजायते ॥ २ ॥ कृष्णावर्णेदक्षदलेयदाविश्रमतेमनः ॥ तदाक्रोधेचद्वेषेचदु ष्टलेपिमतिर्भवेत् ॥ ३ ॥ नैर्ऋतेनीलवर्णेचयदाविश्रमतेमनः ॥ तदास्त्रीपुत्रवित्तादिमोह जालेभवेन्मतिः ॥ ४ ॥ पश्चिमेकपिलेवर्णेयदाविश्रमतेमनः ॥ तदाहास्येविनोदेच- ह्यानंदेचभवेन्मतिः ॥ ५ ॥ वायव्येश्यामवर्णेचयदाविश्रमतेमनः ॥ तदातीर्थाटनंकुला वैराग्यंप्राप्नुयान्नरः ॥ ६ ॥ उत्तरेपीतवर्णेचयदाविश्रमतेमनः ॥ तदाशृंगाररभोगादि

करणेचभवेन्मतिः ॥ ७ ॥ ऐशानेगौरवर्णेचयदाविश्रमतेमनः ॥ तदाकृपाक्षमाशांति
ज्ञानादीचभवेन्मतिः ॥ ८ ॥ संधौसंधौमिश्रवर्णेयदाविश्रमतेमनः ॥ तदारोगव्याधिग्र
स्तोजायतेचसदाध्रुवं ॥ ९ ॥ मध्यभागेसदावर्णेयदाविश्रमतेमनः ॥ तदाशांतौसमा-
धौच चैतन्येचभवेन्मतिः ॥ १० ॥ ॥ टीका ॥ ॥ पूर्वदळीं श्वेतवर्णजाणा ॥ तेथेंप्र
वेशहोयमना ॥ तरीउदारवीर्यपुण्यवासना ॥ उपजेदेवी ॥ १४ ॥ अग्नीदळीं वर्णराता ॥
तेथेंमनासींहोयस्थीरता ॥ तरीआळसउद्योगचिन्ता ॥ उपजेपैंवो ॥ १५ ॥ दक्षिणद
ळींवर्णकाळ ॥ तेथेंमनसंचरेजेवेळां ॥ तरीक्रोधद्वेषदुष्टवासनेवेगळा ॥ नव्हेमन १६
॥ नैर्ऋतीचेंपातेंनिळें ॥ तेथेंजरीमनखेळे ॥ तरीवित्तपुत्रस्त्रीमोहजाळें ॥ गुंतिजेदेवी ॥
॥ १७ ॥ पश्चिमदळकपिलवत ॥ तेथेंमनजरीसंचरत ॥ तोहास्यविनोदआनंदभरित ॥
स्फुरवीहोय ॥ १८ ॥ वायूचेंपातेंश्यामजाणावें ॥ तेथेंमनजरीस्थिरावे ॥ तरीतीर्थागम
नकरावें ॥ ऐसीबुद्धीहोईल ॥ १९ ॥ उत्तरपातेंपीतवर्ण ॥ तेथेंसंचाहोयविश्राम ॥ त
रीअष्टभोगजाण ॥ करूंउपजेपैं ॥ २० ॥ ईशानीचेंपातेंगौरउत्तम ॥ तेथेंमनाहोयवि
श्राम ॥ तरीश्रवणकीर्तनहेधर्म ॥ कींशांतीज्ञानउपजे ॥ १२१ ॥ मगमनप्रवेशलियासं
धी ॥ तरीपडेरोगव्याधी ॥ मध्येंस्थिरावेतरीसमाधी ॥ किंवाशांतीउपजेपैं ॥ १२२ ॥
ऐसीअष्टदळांचीझडती ॥ तीसांगीतलीतुजप्रती ॥ आतांइच्छावोपार्वती ॥ कायअ ॥६॥
सेसांग ॥ २३ ॥ ऐसेंशिववाक्यऐकूनिपार्वती ॥ परमसंतोषलीअसेचित्तीं ॥ मगह्मणेआ

तां अष्टदळावरील स्थिती ॥ सांगा देवा ॥ २४ ॥ ऐसा ऐकूनि शिवेचा प्रश्न ॥ मग बोलते झा
ले त्रिनयन ॥ ऐक पार्वती चित्त देऊन ॥ सतरावीचें स्थान सांगतों ॥ २५ ॥ आतां सतरावी
चें लक्षण ॥ चंद्र सूर्य अवश्यक जाण ॥ सतरावी भेद रंध्र पूर्ण ॥ सत्रावी कळा
हिरण्यगर्भ देहपें ॥ २६ ॥ उकार मातृका विलय स्थिति अवस्था
॥ मध्यमा वाचा विष्णु देवता ॥ एकवटा असे पंचभूतां ॥ काळघर
॥ २७ ॥ सात्विक अहंकार विकार ॥ अंतःकरण मन बुद्धि चित्त अ
हंकार ॥ ब्राह्मी माया पुरुषक्षर ॥ आपण जाण ॥ २८ ॥ याउपरी सह

स्त्रदळ कमळ ॥ तेथें सर्वांचा मेळा जाण ॥ तें अवधारिजे गहन ॥ आदिशक्ति ॥ २९ ॥ देवद्मणे
वो आतां ॥ ऐक अगम्य चक्र तळवतां ॥ जें गुरु ऋषी आदि देवता ॥ पूर्ण भरित ॥ ३० ॥ पूर्ण चैत
न्य जेथें ॥ मन पवनाचा ग्रास तेथें ॥ ते आदिशक्ति जगन्नाथें ॥ सांगिजेल ॥ ३१ ॥ मग ते
निर्वाण बोधीं ॥ जाण ब्रह्मरंध्र ऊर्ध्वीं ॥ सहदळ निजपदीं ॥ हेमवर्ण ॥ १३२ ॥ तें

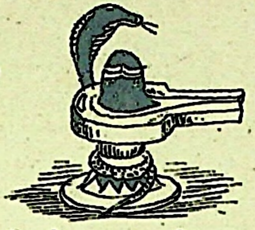
सहस्त्रदळ ॥ साक्षयोग ॥ लोपामुद्रा ॥ सहस्त्रदळ ॥

जो माया देह ॥ रुद्राभिमानी ॥ परा
पश्यंति वाचा मकार मातृका ॥ प्र
लय अवस्था ॥ अंगक्षेत्र ॥ क्षेत्र
महालिंग ॥ सत्रावीचें जावनलक्ष

तामस अहंकार ॥
द्रव्यशक्ति ॥ हेम
वर्ण विकार पंचभू
तें ॥ पंचविषय ॥

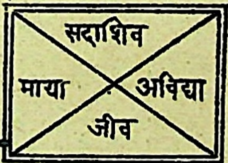
मुद्रास्थानब्रह्म॥ ज्योतिर्लिंगहेमवर्ण॥ गुरुऋषी॥ परमगुरुदेवता ॥ ज्ञानशक्ती ॥ सहस्त्रपाकोळिका एकसहस्त्र जप इ तिमस्तकस्थानसमाप्त॥

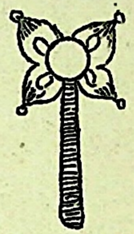
प्रारब्धकर्म॥हेंब्रह्म पिंजे ऊर्ध्वचैतन्य ॥ तीन्ही अहंकारां चें घरजाण॥

तेथेंगुरुपदप्राप्तीचासोरस॥होयसहस्त्रदळींप्रवेश॥ तंवशून्यहोयप्रकाश॥ भरूनठे-
ला॥३३॥ येथेंजन्मआणिमरण॥संचितकर्मअसेजाण॥ क्षरपुरुषआपण॥ पार्वती
वो॥ ३४ ॥ हें सहस्त्रदळविकासे ॥ नानावर्णतेजप्रकाशे ॥ तेथें सोहंशब्दबीजअसे॥
॥ महालिंगदेवतेथें ॥३५॥उन्मनीसुषुम्नेचीदीप्ती ॥ निरामयस्वरूपब्रह्मज्योती॥
॥जैसेकोटिसोमार्कउदयहोती ॥ तैसीप्रभा ॥३६॥ त्याषट्चक्राचेशेवटीं ॥पडे
नादबिंदागाठी ॥ होयपदपिंडांसभेटी ॥ मगदेहनाही ॥३७॥ त्याआनंदपदाच्या
तळीं ॥आणिचंद्रसूर्यांच्यामेळीं ॥ असेसुखवेंगोल्हाटमंडळीं ॥ प्रेमयोगीतो॥३८
॥हासर्वशिवविचार॥तुजसांगितलासेविस्तार ॥ हाविश्वावसुयुगींचाप्रकार॥ प्र
गटकेला॥ ३९॥ शिवतत्वींशिवझाला॥आणिकामतत्वींगुंतला ॥गुंतोनपुनःउग
वला॥ तोचिशिवयोगी॥१४०॥हेंविश्वावसुयुगजाण॥तुजकेलें असेकथन॥जीवशिव
सर्वज्ञान॥ ह्यावयासी ॥४१॥मनशुक्रयुगींब्रह्माशापिला॥ तेणें अहंमतीकुळकर्मरचि ॥७॥
ला॥ त्याचकर्मेंकलंकलागला॥ मगपडेसुखदुःखीं ॥४२॥ तेभोगितीपुण्यपाप

फळें ॥ त्यांतं ज्यास सुखदुःख होय आगळें ॥ तो कल्पी पुण्य फळें ॥ ऐसा त्या जाळीं गुंतला ॥ ४३ ॥ तंव शक्ती ह्मणे जी देवा ॥ ध्यान धारणा मार्ग सांगावा ॥ कोण आसन कोण पूजावा ॥ तो निवेदीं मज ॥ ४४ ॥ दोनी कर जोडुनी ॥ चरणीं लागे भवानी ॥ मग कृपा करूनि शूळपाणी ॥ सांगता झाला ॥ ४५ ॥ आतां अजपा गायत्री सांगेन ॥ षट्चक्रातें केलें कथन ॥ आतां ऐक वज्रासन ॥ मूळबंध ॥ ४६ ॥ सहस्रदळांचें अंतराळ ॥ तें निरामय निष्कळ ॥ जें शिवाचें मूळ ॥ तें ऐक देवी ॥ ४७ ॥ ईश्वरगुणसाम्य अद्वैत ॥ हें महदाकाश ॥ मूळ प्रकृति देह, सर्वजय, ईश्वर माया अविद्येचा ग्रास, ॐकार मातृका, अक्षर कारण, परा वाचा अभिमानी, सर्व प्रपंचादि, प्रकृति देह, सर्वेश्वर प्राणजाल, पूर्ण चैतन्य, जीवेश्वराची ऐक्यता, सर्वज्ञाय अवस्था, येथें जप एकवीस सहस्र सहाशें ॥ येथें प्रकृति पुरुष हे महदादि, हा साम्य सर्वेश्वर, स्वयें शब्दाचा जन्म, मन्त्रावे शक्तीचा जन्म, सोऽहं हंसो, अक्षर हा, कूटस्थ हा, सूक्ष्म प्रपंच हा, इति अजपा पिंडीं संपूर्ण ॥ तंव पार्वती ह्मणे देवासी ॥ याचे ध्यान धारणा जपांसी ॥ आसन मुद्रा नेमेंसी ॥ सांगा मज ॥ ४८ ॥ ऐसें शक्तीचें वचन ॥ ऐकोनि बोले त्रिनयन ॥ वज्रासन मूळस्मरण ॥ बीजमंत्र ते ॥ ४९ ॥ तो अठरा अक्षरांचा जप ॥ जो सद्गुरूचा निरोप ॥ तो तुजप्रती सोऽहं दीप ॥ सांगीतला ॥ ५० ॥ तो जप सात वेळा कीजे ॥ उत्तर मुखीं पद्मासनीं बैसिजे ॥ धारणा न्यायें सी कीजे ॥ पार्वती वो ॥ ५१ ॥ वामचरण गुदस्थ

मू·स्तं· क्षींदीजे ॥ दक्षिणचरणस्वाधिष्ठानीं लाविजे ॥ मेंढ्यासन्वीसवनीराहिजे ॥ ऊर्ध्वदृष्टी भ्रू अ·
॥८॥ ध्यानें ॥५२॥ हनुवटीलाविजेकंठीं ॥ दृष्टीदृढधरिजेत्रिकूटीं ॥ यात्रिबंदेंकुंडलिनीउफरा ॥११॥
टी ॥ पश्चिमचाले ॥५३॥ गुदस्थानींमूळबंद ॥ नाभीओढियानावबंध ॥ कंठींजालंध
रबंध ॥ हेबंधवज्रासनीं ॥५४॥ गुदस्थानाचेबंदें ॥ प्राणअपानरुंधे ॥ आणिना
भीचेनिबंदें ॥ उल्लाटहोय ॥५५॥ कंठींकीजेसंकोचन ॥ तेणेंजालंधरपडेजाण ॥
घटेसदाद्वाररोधून ॥ खुंटेवायूचीधांव ॥५६॥ मगप्राणअपानमोहरें ॥ तोभेदीएक
वीसगव्हरें ॥ सुषुम्नेच्याविवरें ॥ पवनरवेळे ॥५७॥ मगतोमणिकुळभेदी ॥ ऊर्ध्वचा
लेसुषुम्नेचीसंधी ॥ ह्याआसनाच्याबंधीं ॥ साधेसर्व ॥५८॥ त्यासुषुम्नेच्यापंथीं ॥ ष
ट्चक्रेंजाणअसती ॥ तींसांगेनतुजप्रती ॥ ऐकदेवी ॥५९॥ त्यापिलीयाविनियोगविश्व
स्तदेह ॥ ॐ ततपरंत्रिकुटीस्थानें ॥ काश्यपृथ्वीऋषिः ब्रह्मादेवतागायत्री

संध्यापीतप्रभाजाग्रतीअवस्थावैखरीवाचापूर्वकह्रस्वंमात्राउदात्तस्वर
गार्हपतीअग्निइंद्रियविकारसृष्टिअर्थक्रिया ॥ सत्वगुणऋग्वेदमहदाकाशतुर्या
प्राप्तिः प्रथमप्रणवः कर्ममीमांसकदर्शनहेंज्ञानब्रह्मयाचेंहें भक्तिदर्शनहेंज्ञा
नब्रह्मयाचेंसोरविद्याहें आचरणहें परमेष्ठीज्ञानयासीसाहित्य आचारलिंग ॥ यासीआ
चारलिंगबोधिजेप्रथम ॥ ॥श्लोक॥ ॥सूचिकाज्ञानमार्गेणमणीनाभेदितंकुलं ॥८॥
दशशिरस्येकबिंबंदृश्यतेब्रह्मचारिणाम् ॥१॥ सत्व, रज, स्तम, इडा, सुषुम्ना, पिंग स

पिंणः ॥ मकारोकारश्चोकारस्त्रिमूर्त्यंलभ्यते, शिरे ॥ २ ॥ त्रिकूटे शंकरस भाहृश्यते
चपितामहः ॥ पितामह तथैवाथ प्रणम्यकुरुतेसदा ॥ ३ ॥ ॐ तत्परमेश्वर हठस्थाने॥
उकारस्यप्रणवइच्छा शक्तिआल्हानंचा॥ आपऋषी विष्णुदेवतात्रिष्टुप्छंद

प्रभास्वप्नअवस्थामध्यमावाचाकुंभकपवनमनचंद्ररजसत्वअग्निव्यापीलपार्थे
वीणयोग यजुर्वेद आपाविष्णुसनातन; उकारांतलयप्राप्त, द्वितीयंप्राणवासक, नव्या
यीकदर्शनगोपीनाथविद्या॥ विद्याहेंआचरणउपदर्शन॥हेंउभयभक्तिदीर्घमात्राजा
ण॥ अनुहतस्वरहेंश्रीहाठस्थान ॥पार्वतीवो॥ ६०॥ भक्तिदर्शनहेंज्ञान ॥ विष्णूत्वें-
लिंगदेहरसनास्थळजाण ॥ यासीसाहित्यसमाधीपूर्ण ॥ गुरुलिंगम्हणिजे॥ ६१॥
रसनेहटीं श्रीहाटस्थान॥ तेथेंआपऋषीनांदे आपण ॥ गुरुलिंगयजुर्वेदकारण॥जा
णदेवी॥ ६२॥ आतांगोल्हाटस्थानींचीमात॥ शक्तीसीम्हणेजगन्नाथ॥हाब्रह्मांडींचाह्
त्तांत ॥ ऐकदेवी ॥ ६३॥ हेंगोल्हाटचक्र ॥ ॐ तत्पर ॥ गोल्हाटस्थानसकारस्य मा-
तृका॥ तेजऋषी, रुद्रदेवता, जगतीछंद॥ अलोहितप्रभा, सुषुप्ती अवस्था

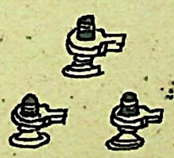

कारणदेह, पश्यंतीवाचा, रेचकपवन, बुद्धियुक्तसूर्य, तमोगुण, प्रुतमा-
त्रा, दीक्षाज्ञानशक्ति, संघातार्थ॥ चापल्यार्थविनियोग, प्राज्ञकारण, मायादेह,
सामवेद, स्वारितेवरुद्रस्वस्था, मकारलयप्राप्त॥ ॥ प्रथमप्रणवास चार्वाकदर्शन॥
अघोरपतिविद्याजाण॥ हें निस्वात्मआचरण॥ पार्वतीवो ॥ ६४ ॥ हेंज्ञानअसेरुद्राचें

मू·स्तं यासीसाहित्यसमाधींचें ॥ हेंचिशिवलिंगह्मणिजेसाचें ॥ जाणदेवी ॥ ६५॥ चक्षुगोल्हा अ॰
॥१॥ टचक्रकमळ ॥ तेथेंतेजऋषीकरीझळाळ॥ शिवलिंगसामवेदकेवळ ॥ असेदेवी ॥११॥
॥ ६६ ॥ सुषुप्तिअवस्थातत्स्थानीं ॥ आणिदेवतापिनाकपाणी ॥ हेसमस्तहीलाल
वर्णी ॥ शोभतीसुरंगें॥६७॥ आतांब्रह्मांडींचेंऔटपीठ॥ जेथेंदेवनीळकंठ॥ तेंसां
गाजीजसीवरिष्ठ॥देवराया॥६८॥ ऐसेंबोलेआदिशक्ती ॥ मगदेवह्मणेवोपार्वती ॥
औटपीठाचीकैसीस्थिती॥ तीतुजसांगतों॥६९॥ ॐ तत्पर औटपीठ ॥ ॥पुण्या
ग्निस्थानह्मणिजे॥ तेथेंस्तंभिजे॥ ॐ कारस्य अर्धमात्रा, वायुऋषी, ॐ
कारईश्वर, नारायणदेवता, विराट्छंद, सर्वन्यास, समूळकाबीज, नीलप्र
भा, तुर्यावस्था, षीकंद, परावाचा, त्राहाटकपवन, ॥ अथर्वणवेद, नादबिंदु
चिच्छंद, ॐ कारसविनला॥ अग्निभक्ति, क्रियाध्यान, व्यासलयार्थविनियोग ॥ प्र
त्यगात्माभिमानी, महाकारणदेह, याचानाशी, ॐ कारासीनाश, वैशेषिकदर्शन॥ वेदां
तउपदर्शन, अनवम्लेच्छसप्रेमहंसउपदर्शन, हेभक्तिदर्शन॥ ॥हेंविज्ञानईश्वरॐ
काराचें ॥ यासीसाहित्यसमाधीसाचें ॥ आणिजंगमलिंगबोलिजे वाचे॥जाणदेवी
॥१७०॥ऐसींहींचारीस्थानकेंजाण॥ तुजनिरोपिलींगहन॥जेणेंफिटेअज्ञान ॥ ब्रह्मां
डींचें॥ ७१॥ दुर्गाह्मणेदेवापरियेसें॥ याचहूंउपरीकायअसे॥ तें सांगावेंसंतोषें॥ म- ॥९॥
जलागीं ॥७२ ॥ मगबोलेशूळपाणी ॥ ऐकेंह्मणेवोभवानी॥ आतांचक्रजाणी ॥ क्ष

मरगुंफेचेंपें ॥७३॥ भ्रमरगुंफा श्रोत्रस्थान ॥ प्रकृती तेथें आकाशचक्र षीजाण ॥ सदाशिवदेवता अव्यक्त छंद कृष्णावर्ण ॥ उन्मनी अवस्थापें ॥७४॥ अतिपरावाचा काळ-
आन ॥ आत्मामहाद्भुतजाण ॥ विस्मृती केवळदेवज्ञान ॥ ओंकारस्थ साहित्य
॥१७५॥ अभिमानी सदाशिव बौद्धदर्शन ॥ पैन्यउपदर्शन भक्तिविद्याजाण

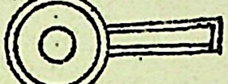
॥ साहित्यसमाधि विद्या हें आचरण ॥ सदाशिवाचें ॥७६॥ हें प्रसादलिंग श्रोत्रीं गुंफा भ्रमर ॥ तेथें आकाशचक्र षी महालिंगथोर ॥ आणि प्रसादलिंग उच्चार
॥ सूक्ष्मवेदाचा ॥७७॥ तेथें अवस्था उन्मनी बाळी ॥ सदाशिवदेवता जनःळी ॥ यासी कृष्णावर्ण झळाळी ॥ मिरवतसे ॥७८॥ एक देवी याउपरी ॥ ब्रह्मरंध्र सहस्रदळा भीतरी ॥ तेथें जीवशीव निर्धारी ॥ एक झाले ॥

॥७९॥ गुरुकृपेचा अभयकर ॥ मस्तकीं ठेवी निरंतर ॥ तरी ज्योतिरूपी प्रकाशभर ॥ प्रासहोय ॥१८०॥ ॐ तत्पर ब्रह्मरंध्रो द्वादशबिंदुस्तत्र नित्यपुरुषोहरतु ॥ कोटिदिनकरस्कतेजस्क ॥ कोटिकोटी सोमशास्कमित

प्रकाशु ॥ दयास्तनास्ति, अखंडप्रकाश तादृशपुरुष, हें सहस्रदळ, ब्रह्मरंध्र भुवनप्रातःस्मरण ॥ नानाभास, नानाप्रकाश, नानाध्वनि, अनुहतवाद्य, पूर्णस्थब्रह्म, शिवदर्शन, योगयातापात, जलदेहउपदर्शन, हें भक्तिदर्शन, हें ज्ञानपुरुषाचें, यासी साहित्यसमाधी, महालिंगबोलिजे ॥ ॥ येथें नास्ति देव आपण ॥ अवस्थादेवतादि

सू.स्तं. वर्णा ॥ येथेंसमस्तांसीलयहोयजाण ॥ गुणादिचक्रांसी ॥ ९१ ॥ येथेंकोटीप्रका अ.
॥६०॥ शतीभास्कर ॥ वोपदेती कोटीचंद्र ॥ ऐसेंहेंसमाधिसुखपरात्पर ॥ परमहंसभुवन ॥ ९२ ॥११॥
॥ इतिअजपाब्रह्मांडीची संपूर्ण ॥ आतांचतुर्थशून्यसांगेन ॥ तेंदेवीऐकेंचित्तदेऊन ॥
मगतूंजाणसीपूर्णघनसदोदित ॥ ९३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ अधःशून्यंमध्यशून्यमूर्ध्व
शून्यंनिरामयं ॥ त्रिशून्यंयोविजानातिसर्वैर्मुच्येतबंधनात् ॥ १ ॥ याचें
नामअधःशून्यब्रह्म ॥ ॐ तत्परंअधःशून्यंचमायाचेतनाबंधलेशत-
स्यरूपंचतस्मात् ॥ ईश्वरोभवतुदेवममग्रहो हीउपयातेविलयाते, पुरुषोकिंसदाबुद्ध
दायवास, पुरुषकोटिप्रकाश, तादृशशक्ति, प्रातःस्मरतुनानाभास, प्रभाकित, हें श्रीवि
द्येचेंस्वरूप, शक्तिउपासकदर्शन ॥ महामायाहेंज्ञान, चैतन्यहेंस्वरूप, यासीस्वानुभ
वसिद्धांत ॥ जाणदेवी, इतिअधःशून्यसंपूर्ण ॥ १ ॥ ॥ आतामध्यशून्य ॥ ॥
 ॐ तत्परंमध्यशून्यंचप्रवक्ष्यामि मायानिर्विकारनिर्भयाभाससदोदितस्य ॥ ॐ
हुंआनंदमूर्ती ॥ आलेखिनीनिश्चळनिष्कलंकपरब्रह्म ॥ रूशीतळसादृश्य
निर्लेपब्रह्म ॥ नास्तिभ्रमणअर्थस्मरयामि ॥ आगमनिगमनिर्भयनिराश्थित ॥ इतिम
ध्यशून्यसंपूर्ण ॥ २ ॥ ॥ आताऊर्ध्वशून्य ॥ ॥ ॐ तत्परंऊर्ध्वशून्यंचप्रवक्ष्या
मि ॥ केवलपरब्रह्मच ॥ अनुस्वापनिरतंचतस्यआत्माआलेखोभवतु ॥ ईश्वरकोटी- ॥६०॥
प्रकाश ॥ ईश्वरकोटीरूशीतळ ॥ तादृशंपरब्रह्मस्वरूपंदयादर्शनअस्तु ॥ इतितृतीयं

ऊर्ध्वशून्यसंपूर्णम् ॥ ३ ॥ ॥ आतांचतुर्थशून्यप्रारंभः ॥
॥ यासीमहाशून्यनाम ॥ ॐ तत्सरंचतुर्थशून्यंच ॥ हेंशब्द
अगोचरंच ॥ परमात्मास्वरूपआच्छेदअटळअकळ ॥ आनन्दरू
पजगमूर्तिव्यवस्थित ॥ जीवआत्मत्व ॥ तत्वनिस्वरूपी ॥ अगोचर, अकल्पित,
श्रीगुरुपद, हें घटाकाश, महदाकाश, लवणजलमिश्रित, तत्वगमेंह्आगम,
॥ आकाशमेघवदनतें, यदामुक्तिभवतु, योगीउक्ती, रतीभक्ती, उचीतेजोरो
चित, सर्वसायो, आनंदमूर्ती, क्रीडान्ननेननारायणोयोगीभवतु, अगोचरल
भ्यते, अनंतस्वरवगचितेचतुर्थशून्यसंपूर्ण ॥ ४ ॥ ॥ आतांपंचमशून्यप्रारंभः
॥ ॐ तत्सरंपंचमशून्यंच ॥ ॐ अक्षरनामशब्द, अव्यक्तागतिमूर्ती ॥ पार्वतीआ
लगतीप्रवक्ष्यामितंशिवऐश्वर्यभवत्साहंकारकेवलं, ऊर्ध्वेउल्लेख, भावाभव
विवर्जितंकार्याकार्यज्ञानं ॥ केवलस्वरूपी ॥ नपुण्यपापविवर्जित ॥ अहंभावेनविव
र्जित ॥ अनुहतस्यशब्दच ॥ ध्वनिध्वनिनिरंतरअंतर्गतमायाविलयाति ॥ तद्दृश्यपरमंपदं
शक्तिकोटिप्रकाश ॥ शक्तिकोटिसुशीलता ॥ दृश्यस्वर्यस्मतु ॥ नानाभास ॥ हेंईश्वराचेंस्व
रूप ॥ महात्मउपदर्शन ॥ श्रीकृष्णास्मरण ॥ केवलईश्वरभवेत् ॥ ॥ इतिपूर्णचेत
न्याचीचाउरी ॥ वरीबैसूनीगोसावीराज्यकरी ॥ यश १ श्री २ औदार्य ३ ज्ञान ४
वेज्ञान ५ दया ६ माया ७ क्रिया ८ अविनाश ९ करुणा १० पर ११ परमेश्वर ॥

१२ ह्राजाणदेवी ॥ पंचमभून्यसंपूर्ण ॥५॥ ॥ हें अकथनकथनजाये ॥ तुजप्र-
तीकथिलें भवानीये ॥ परी अज्ञाननरदेहपाहें ॥ नेणतीमज ॥९४॥ जे अज्ञानमू
ढमती ॥ ह्राग्रंथनद्यावात्यांचेहातीं ॥ आणिदिधलियात्यांचेहातीं ॥ पूर्वजांसीमहान
रक ॥९५॥ हें गुह्यबीजजाणा ॥ हें उपदेशिलें मंत्रानुष्ठान ॥ हें प्रगटकरितांपतन ॥ होय
प्राणियांसी ॥९६॥ ऐसीपापपुण्यसंचनी ॥ भोगितांपडिजेपतनभ्रमणीं ॥ नानाज
न्ममरणीं ॥ असंख्यजीवपडले ॥९७॥ आतांयेथूनआयुष्यप्रमाण ॥ देहासीघडा
मोडीजाण ॥ हें मनयुक्तयुगप्रमाण ॥ जहालेंदेवी ॥९८॥ हें मनयुक्तयुगसमास ॥ आ
तांऐकयुगअलंकृत ॥ पार्वतीसीसांगेजगन्नाथ ॥ ह्मणेईश्वरू ॥१९९॥ ॥ इति
श्रीमूलस्तंभेशिवनिबंधेईश्वरपार्वतीसंवादे एकादशोऽध्यायः ॥११॥ ॥ श्रीः
॥ श्रीसाम्बसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥ ॥ऐसेंमंहादेवेंसांगीतलें ॥तेंपार्वतीनेंपरि
सिलें॥ आणिमनसंतोषलें ॥दुर्गादेवीचें ॥ १ ॥ मगत्यावरीपार्वतीबोले ॥पुढेंकैसें
जीवर्तलें ॥ तेंसांगावेंमजसीवहिलें ॥स्वामिराया॥ २॥आताअलंकृतयुग॥जयांतअलं
कारझालाअभंग॥ आणिभावकुभावमार्ग॥ ह्मणेईश्वर॥ ३॥ अलंकारासीनिपजूंझा
ला॥ ह्मणोनीअलंकृतनामपावला॥ तोकितीवर्षेवर्तला॥ तेंऐकदेवी॥ ४॥तंवउमाह्म
णेईश्वरा॥ मागेंसांगीतलींयुगेंतेरा॥इंचवदावेंसर्वेश्वरा॥ अलंकृतनाम ॥५॥या
चेंकितीवर्षेप्रमाण॥ यांतजन्मलेकोणकोण॥तेंसांगावेंसंपूर्ण॥मजप्रती॥ ६॥मगह्म
णेशूलपाणी॥ अवोदेवशक्तीचीकरणी॥ ह्यायुगाचेंप्रमाणभवानी॥ एककोटिवर्षेजा
ण॥ ७॥ यांतदेवताअसेरुद्र॥ आणिराजावीरभद्र॥ त्यापासूनिठावसर्वत्र॥देवत्रया
सी॥ ८॥ यायुगींवर्ततीआश्रम॥ देवनामउत्तम॥ कनिष्ठआणिमध्यम॥दैत्यदानव॥
॥९॥ तंवदेवीह्मणेजीदेवा॥ देवांचाविस्तारसांगावा॥कोणपासूनिकोणठेवा॥तोकथि
जेमजप्रती॥ १०॥ मगसांगेशूलपाणी॥ मजएकाचीहेकरणी॥ मजपासूनित्रिभुवनीं॥दे
वत्रय॥ ११॥ विष्णुजन्मलातुजपासूनी॥ विष्णूचियानाभिस्थानीं॥ ब्रह्माजन्मलातया
पासूनी॥ बाराब्रह्मेजाहले॥ १२॥ मुख्यबाराचीगणती॥त्यांपासावअसंख्यहोती॥ते
मागेंसांगीतलेअसती॥ तुजप्रतीदेवी॥ १३॥ आतांजोसर्वजीवांसआदी॥त्याकश्य
पाचाजोआदी॥ तोसांगतोंतुजआदी॥ ऐकदेवी॥ १४॥ तीऐकईश्वरमती ॥ जेणें

मू. स्तं हेमानवउद्धरती ॥ आणिहीसर्वत्रिजगती ॥ उद्धरेपें ॥१५॥ ॐकारआदिबीजागम ॥ प्रथ अ०
॥१॥ मसांगीतलेंपंचभूतउत्तम ॥ त्यांपासूनिदेवजन्म ॥ जाणदेवी ॥१६॥ ॐकारींजन्मलीं ॥१२॥
शक्ती ॥ तियेचेंनामइच्छाह्मणती ॥ तियेमजपासूनिउत्पत्ती ॥ तिचेनाम ॠजींवि
ष्णू ॥१७॥ विष्णूचेनाभींब्रह्म्याचेजन्म ॥ त्यापासूनिबाराब्रह्मेजाण ॥ त्यापासू
निझालेंजन्म ॥ कश्यपासी ॥१८॥ हाकश्यपाचाआदिसत्य ॥ परब्रह्मापासूनअव्य-
क्त ॥ अव्यक्तापासूनिव्यक्त ॥ जाणदेवी ॥१९॥ व्यक्तापासूनिआकाशाचाआदी ॥
त्याचाजाणवायप्रसिद्धी ॥ वायूचाअरुणभेदी ॥ असेजाण ॥२०॥ अरुणाचाआ
प ॥ आपाचातेजरूप ॥ तेजाचाब्रह्मदीप ॥ जाणदेवी ॥२१॥ तंवदुर्गाह्मणेसांगा
वें ॥ आदिब्रह्मकोणाह्मणावें ॥ पंचतत्वकैसेंबोलावें ॥ देवराया ॥२२॥ ऐसेंउमेनेंपु
सिलें ॥ भगदेवबोलेवहिलें ॥ ह्मणेएकचित्तेंपरिसिलें ॥ पाहिजेतुवां ॥२३॥ प्रथमतो
अव्यक्तक ॥ त्याअगोचराचाआलेख ॥ त्याचानिरंजनईश्वरदेख ॥ मीचपें ॥२४॥ मजपा-
सावइच्छाशक्ती ॥ तिचाजाणश्रीपती ॥ त्यापासूनिउत्पत्ती ॥ ब्रह्मयासी ॥२५॥ तया-
पासूनिब्रह्मऋषी ॥ तयाचाजाणमहाऋषी ॥ महाऋषीचाकश्यपऋषी ॥ कश्यपा
चामहादेव ॥२६॥ ऐसाकश्यपाचाआगम ॥ त्यापासूनिकोणाकोणासीजन्म ॥ तें
ऐकदेवीउत्तम ॥ सांगतोंतुज ॥२७॥ कश्यपाच्याराण्याछत्तीस ॥ त्यांतलग्नाच्या ॥१॥
तेरानिःशेष ॥ आणिपाटाच्यातेवीस ॥ त्याघरनिघाल्या ॥२८॥ मागेंब्रह्माशापिला ॥

॥ह्मणूनमोह जाळेंव्यापिला॥त्याणेंनानाजातीचामेळा॥ उद्भविलादेवी॥२९॥कुबुद्धी
ठाकलीत्यासी॥ह्मणोनिसंबंधअन्ययातीसी॥ आतांप्राणीनानाकुळांसी॥ऐकवोदे
वी॥३०॥तेरांचीउत्पत्तीउत्तम॥तयांपासूनीदेवांचेजन्म॥ तेंमीसांगतोंकोणवर्म॥ ऐक
तूंदेवी॥ ३१॥ आणितोयातीविशेषसांगेन॥ कश्यपाच्याराण्याजाण॥ आणित्यां
च्यामातापितास्थान॥सांगतोंऐक॥३२॥ असूरदळी १ ।दैत्यासूनळी २। सोमप्र
भा ३। हेमगर्भा ४ । मेघनादा ५ । मायाब्रह्मी ६ ।रूपादेवी ७ ।सत्रादेवी ८ । हे
मप्रभा ९ ।सूप्रभा १०।कनकरेखा ११ । नीगावशा १२।कद्रु १३। विनता १४। ष
डनेत्रा १५। कालिंद्री १६।कुलमती १७। नागकन्या १८ । पद्मपत्रा १९ ।जीनादे
वी २०। सूपादेवी २१ ।सूलालिका २२ ।कसंजका २३। कुमंडलिका २४ । मेघदंडा
२५ । जैनमती २६ । विघरजा २७। अचिंता २८ ।सूंदरा २९। विद्दृता ३०।
संजीविता ३१ ।रूपसेना ३२।मुनवती ३३।कर्दमा ३४ । कनकदंडा ३५। सूवर्ण
भद्रा ३६॥ ऐशाह्याराण्याछत्तीस॥ असत्याझाल्याकश्यपास॥ त्यापासूनिसर्वज
गास॥उत्पत्तीजाण॥ ३३॥ तंवदेवासीपुसेभवानी ॥ कोणापासावझालाकोणी॥ तें
सांगावेंकृपाकरूनी ॥मजप्रती॥ ३४॥ ऐसीबोलतांपार्वती ॥ मगशंभुदेवसांगती
ऐकदेवीएकचित्तें॥पुसिलेंजें॥ ३५॥ सोहंशून्यतत्वएक॥परब्रह्मीदेवीऐक्य॥ मजपा
सूनतूंएक॥ तुजपासूनविष्णु॥ ३६॥ विष्णुपासूनचतुर्मुख॥त्याचामरीचऋषीएक

त्याचाकश्यपदेख॥कश्यपाचीसर्वसृष्टी ॥३७॥ऐसाहाकश्यपमुख्य॥ तयापासूनियांदेख
॥उत्पन्नजाहलेसर्वलोक॥ जाणदेवी ॥३८ ॥ त्याकश्यपाच्याभार्या॥ सुरासुरां-
तेंव्याल्या॥उत्तममध्यमकनिष्ठव्हाया॥मूळतेंचि॥३९॥ त्याराण्याछत्तीस॥देवदैत्यां
व्याल्यातेंपरिस॥ आणिअन्ययातीतेवीस॥ ऐकदेवी ॥४०॥ प्रथमराणीअसुरदळी
॥तिचासुतमहाबळी॥ नारायणतेकुळीं ॥ कश्यपाच्या ॥४१॥ आणितिच्याउद
रीं॥कवणझालेगोरी॥ तेंपरियेसींसुंदरी ॥सांगोंतुज॥४२॥ तीकश्यपाचीराणी
जाण॥असुरदळींयातीक्षत्रिण॥ पितालोमऋषीपुत्रनारायण॥ असेदेवी ॥४३॥
त्यापासूनब्रह्माआपण॥त्यापासूनपाडळीजाण॥पाडळीचानंदन॥पिसाध्वनी
॥४४॥त्याचाइंद्रध्वनी॥त्याचामेघनादमुनी॥तोरवासुरत्यापासुनी॥त्याचाहिरण्यकश्य
पु॥४५॥त्याचापुत्रप्रल्हाद॥त्याचाविरोचनप्रसिद्ध॥त्याचाबळीदानअगाध ॥ त्याचा-
बाण॥४६॥त्याचापुत्रलोणासुर॥ त्याचाकपिलासुर॥ त्याचाइंद्रसेनकुमर॥जा
णदेवी॥४७॥उग्रसेनत्याचेउदरीं॥त्याचाकंसअवधारीं॥त्याचापुत्रहरी॥हाब्रह्मवंश
॥४८॥मागेंम्याशापिलेंब्रह्मयासी॥ह्मणोनिदैत्यझालेयाचेकुशी॥ तिहींविरोधिला
हृषीकेशी ॥ह्मणोनित्यानेंतेवधिले॥४९॥ ऐसीहेअसुरदळी॥ आतांदुसरीसुनळी
॥तीजपासावउत्पत्तीझाली॥ तीऐकदेवी॥५०॥जीदुसरीसुनळी॥तीबाराआदित्यव्याली ॥२॥
॥तीजन्मलीकोणेकुळीं॥ तेंपरिसआतां ॥५१॥ पिताकौत्सऋषीजाण॥तोतेजोमयमहा

संपन्न॥ मातादमयंतीती शिंपिण॥ पार्वतीवो॥५२॥ घर्णपुत्रमनूचा॥ एकवाक्याघ
र्णूचा॥ मांधातासुततयाचा॥ त्याचाधनुजाण॥५३॥ सुनळीराणीतेवेळीं॥ बारासूर्यी
तेंव्याली॥ मुख्यसूर्यापासूनिजाहली॥ उत्पत्तीमनूसी॥५४॥ निर्घोषपुत्रत्याचा॥ बाह्य
ध्वजनिर्घोषाचा॥ कमळसेनतयाचा॥ जाणदेवी॥५५॥ त्याचापुत्रपुरीचंद्र॥ मगत्या-
चाहरिश्चंद्र॥ त्याचारोहिदासवीर॥ सूर्यवंशी॥५६॥ त्याचाकार्तिकसिंधू॥ त्याचावि
त्रांगदू॥ त्याचापुत्रमहीगदू॥ त्याचादिलीप॥५७॥ त्याचाअजपाळसुत॥ अजपा
ळाचादशरथ॥ त्याचाश्रीरघुनाथ॥ जाणदेवी॥५८॥ कौसल्यात्याचीमाता॥ आणि
लक्ष्मणतयाचाभ्राता॥ लक्ष्मणाचीतीमाता॥ सुमित्राहोय॥५९॥ भरतआ-
णिशत्रुघ्न॥ हेदोनकैकयीपासून॥ रामाचाकुशनंदन॥ आणिलवद्वितीय॥६०॥
कुशाचापुत्रधुधुमारी॥ त्याचासंजातीअवधारी॥ तयाचियेझालाउदरीं॥ बाह्यध्वनी॥
॥६१॥ त्याचापुत्रगुदध्वनी॥ त्यापासूनकपिलध्वनी॥ प्रसिद्धजाणत्रिभुवनीं॥ आदिमनू॥
॥६२॥ हासूर्यवंशबोलिला॥ कश्यपापासूनिजाहला॥ सुनळीचेउदरींजन्मला॥ असेजाण
॥६३॥ आतांतिसरीराणीकैसी॥ तीव्यालीसोमवंशासी॥ तिचीउत्पत्तीपरियेसी॥ मा
तापिताकोण॥६४॥ सोमप्रभाराणीजाणा॥ तीमंदलऋषीचीकन्या॥ मातामार्गजा
वतीजाणा॥ तीमाळीणजातीची॥६५॥ तियेपासूनउत्पत्ती॥ तेराकोटीनक्षत्रेंहोती॥
पिताकश्यपबहुशक्ती॥ सोमवंशाचा॥६६॥ पुत्रचंद्रतिचादेवी॥ त्याचीस्त्रीरोहिणी॥

जाणावी ॥ त्याचा दुदुमा शांभवी ॥ पुत्र होय ॥ ६७ ॥ त्याची स्त्री दुदुमुका जाण ॥
त्याचा अभव्या जाण ॥ त्याची राणी पुसादेवी सत्य जाण ॥ पुत्र ऊर्ध्वेयु ॥ ६८ ॥ त्याची राणी
वेळा म्हणिजे ॥ त्याचा पुत्र पुरिरवा जाणिजे ॥ त्याची राणी बोलिजे ॥ वैशामती ॥ ६९ ॥
तयाचा पुत्र नल म्हणती ॥ त्याची राणी दमयंती ॥ तयाची सांगतों संतती ॥ ती अवधा
रीं ॥ ७० ॥ तयाची राणी जाण ॥ भूळमस्तकी नामें गहन ॥ तियेचा नंदन ॥ दुसळदेव ॥
॥ ७१ ॥ तयाची राणी म्हणिजे ॥ कोसल्या नामें जाणिजे ॥ पुत्र नाम तें सहजे ॥ भीम
या जाण ॥ ७२ ॥ त्याची राणी विश्वदेवी ॥ पुत्र शंतनू वो शांभवी ॥ त्याची राणी जाणावी
जनागदी ॥ ७३ ॥ तीस झाले दोन पुत्र ॥ एक चित्र दुसरा विचित्र ॥ त्याच्या राण्या पवित्र ॥
अंबा आणि अंबालिका ॥ ७४ ॥ त्यासी झाले दोन पुत्र ॥ धृतराष्ट्र पंडू विख्यात सर्वत्र
धृतराष्ट्राची राणी पवित्र ॥ गांधारी नामें ॥ ७५ ॥ पंडूची पत्नी कुंती देवी ॥ तिचे पांडव वो शां
भवी ॥ गांधारीची संतती जाणावी ॥ एकोत्तरशत कौरव ॥ ७६ ॥ त्या पंडुराजाचे वो देवी ॥
पुत्र नामें परिसावीं ॥ तें एक वो शांभवी ॥ सांगों तुज ॥ ७६ ॥ धर्मपुत्र तो यमाचा ॥ यम
तो जाण सत्वीचा ॥ यमाची राणी साचा ॥ विहंगमावती ॥ ७८ ॥ भीमसेन दुसरा पुत्र
॥ तो वायूचा होय कुमर ॥ वायु वीरुजाचा पुत्र ॥ त्याची राणी स्फळजा ॥ ७९ ॥ अर्जुन इं
द्राचा म्हणिजे ॥ इंद्रमाता रूपसा देवी जाणिजे ॥ राणी द्रौपदी म्हणिजे ॥ जाण देवी ॥ ८० ॥ ॥३॥
चवथा पुत्र कुंतीचा ॥ तो सुत अंकुराचा ॥ अंकुर मयेतकेचा ॥ जाण देवी ॥ ८१ ॥ पांचवा स

ह्देवजाण॥ तोकुबेराचानंदन॥ राणीकमळासौजन्य॥ जाणिजेवो॥ ८२॥ हे पांड
वांचे पिते॥ त्यापासावजन्मकोणातें॥ तेंसांगेनआतांतूतें॥ परीसदेवी॥ ८३॥ सो
भद्रद्रोपदीचा॥ वीराग्नीसारणीचा॥ सारणी अंगस्थळींचा॥ जाणदेवी॥ ८४॥ अं
गस्थळीलोथळीचा॥ कोथळीवीरगंधीचा॥ वीरगंधीजन्मोध्याचा॥ जाणतूं॥ ८५॥ त्या
चीराणीस्वस्ति॥ तिचावीनवस्तुभूपती॥ वीनविताचीयूवती॥ विद्रूराजाती॥ ८६॥ विद्रू
राजेचाषड्सुरव॥ त्याचीराणीकुशादेरव॥ कुशेचापुत्रएक॥ विक्रमादित्य॥ ८७॥ वि
क्रमाचीराणी॥ सुधारमातीसुलक्षणी॥ तिचापुत्र भवानी॥ बेळ्याजाण॥ ८८॥ बेळ्या
चीराणीसौधामती॥ तिचापुत्रकृष्णावोशक्ती॥ त्याचाकनेरदेवह्मणती॥ पार्वतीवो
॥ ८९॥ त्याचीस्त्रीश्रियादेवीजाण॥ तिचेभाळकेतुसंतान॥ दधीझालाभाळकेतूपा
सून॥ हीवंशवेली॥ ९०॥ दधीचापुत्रजातिवारू॥ त्याचासुततोखासुरू॥ तयापासूनि
प्रतिवीरू॥ जाणदेवी॥ ९१॥ त्याचाधनुनामेंभूपती॥ त्याचापुत्रनिर्घोषनृपती॥ उत्तम-
जयाचीराज्यस्थिती॥ तोभोजराजतयाचा॥ ९२॥ भोजाचापुत्रअवधान॥ तयाचाकोथ
ळीनंदन॥ तयाचाभांडप्रहरीजाण॥ पार्वतीवो॥ ९३॥ त्याचातनयसीधनू॥ त्या
चाभिलसुनंदनू॥ त्याचापुत्रसूजाणू॥ अमरगंगादेव॥ ९४॥ त्याचाजेतपाळ॥
त्याचाकोल्हेरदेवबाळ॥ तयाचापुत्र भूपाळ॥ रामदेराउत॥ ९५॥ ऐसाह्यासो
मवंश॥ देवीसांगीतलासुरस॥ पुढेंकथासुंदरपरिस॥ कश्यपरचना॥ ९६॥ क

श्यपापासूनि विरच्यालू ॥ सोमप्रभेचा विस्तार तंतू ॥ जाहाला असे निभ्रांतू ॥ ऐसा हा
जाणदेवी ॥ ९७॥ आतां राणीजी चौथी ॥ तियेस कद्रु ऐसें ह्मणती ॥ तियेपासाव जन्म
ती ॥ सर्व नागकुळें ॥ ९८॥ तंव शक्ति ह्मणे जी देवा ॥ नागलोक पाताळ ठेवा ॥ तो मज आ
जि सांगावा ॥ सकळही ॥ ९९॥ ॥ ईश्वर उवाच ॥ ॥ तिचा प्रथम शेष तक्षक ॥ शंखपाळ
वासुकि पुंडलीक ॥ कंकोळ अनंत पद्मक ॥ पळपडुळ आणि काळिया ॥ १००॥ हे मुख्य
त्वेंसकळिक ॥ कश्यपापासाव कद्रु पुत्रक ॥ आणि तिचा पिता तो देखा ॥ दक्ष ऋषी
॥ १॥ माता कंदनादेवी जाण ॥ ती यातीची कोष्टीन ॥ तियेचें सर्व संतान ॥ नागकुळ ॥ २॥
ही राणी सांगीतली चौथी ॥ आतां पांचवी ऐकवो शक्ती ॥ तिचें नाम होय अदिती ॥ ते हती
स कोटी देवतिचे ॥ ३॥ तिचा तात आत्म ऋषी जाण ॥ आतां माता कंदनादेवी जाण ॥
ती असे यातीची साळीण ॥ ऐसी राणी पांचवी ॥ ४॥ कश्यपाची राणी सहावी ॥ तिचें ना
म विनतादेवी ॥ तिजपासाव उत्पत्ती बरवी ॥ ती ऐक आतां ॥ ५॥ वीजू, गरुड, अरुण
संपाती आणि जटायू जाण ॥ ही ऐसी अंडजखाण ॥ तिजपासाव ॥ ६॥ ती तेजम
ऋषीची कुमरी ॥ माता महाभाला ख्या वो गोरी ॥ यातीची तेलीण तामथापुरीं ॥ जन्म ति
येचें ॥ ७॥ आतां राणी सातवी ॥ नामें स्रुनळी जाणावी ॥ तिजपासाव उत्पत्ती बरवी ॥ ॥४॥
तेरा कोटी तारांची ॥ ८॥ ती मलंदु ऋषीची कन्या ॥ माता मार्गजादेवी जाणा ॥ ते या
तीची गुरविण ॥ नाम स्रुनळी ॥ ९॥ आतां राणी आठवी ॥ नामें हेमगर्भा जाणावी ॥ ती

जपासूनिउत्पत्तीबरवी ॥ नानाइंद्रांची ॥ ११० ॥ तीताम्रऋषीचीकन्याउत्तमा ॥ माताजा
णावीतिळोत्तमा ॥ तीयातीचीतांबोळीणमहिमा ॥ ऐसा आठवीचा ॥ ११ ॥ आतां
राणीसांगतोंनववी ॥ नामेंकुनमतीह्मणावी ॥ तेभालुकाऋषीचीजाणावी ॥ कन्यादे
वी ॥ १२ ॥ तिचीमाताचंद्रवदना ॥ जन्मपुरंदरनगरींजाणा ॥ यातीचीवंजारीणह्मणा
॥ तिचेअठ्यायशींसहस्त्रऋषी ॥ १३ ॥ आतांसांगतोंदहावीराणी ॥ नामेंमेघनादा-
यातीचीब्राह्मणी ॥ राष्ट्ररायाचीनंदिनी ॥ आदिशक्तीचो ॥ १४ ॥ मातातुयेचीभीकेमाजा
ण ॥ तियेपासूनिझालेउत्पन्न ॥ धर, दवन, पांगुळा, पवन ॥ हे चारमेघ ॥ १५ ॥ आतां
राणीअकरावी ॥ नामेंनागकन्याह्मणावी ॥ यातीचीलाडीणजाणावी ॥ येलापुरीं
जन्म ॥ १६ ॥ तीपराशरऋषीचीकन्या ॥ मातासंदरादेवीजाणा ॥ तियेपासावझालेंउ
त्पन्न ॥ अठराधान्यें ॥ १७ ॥ कनकरेखाबारावीजाण ॥ तीजातीचीअसेगुजरिण
॥ तिचीउत्पत्तीवसिष्ठापासून ॥ मातारोजनादेवी ॥ १८ ॥ तुरंगापुरींजन्मली ॥ तियेपा
सावउत्पत्तीझाली ॥ ताडमाडअठरावनस्थळी ॥ झालीजाण ॥ १९ ॥ जीतेरावीराणी
वोपार्वती ॥ तिचेंनामपद्मावती ॥ तीतेंव्यवस्तऋषीचीकन्याह्मणती ॥ मातासीधारदे
वी ॥ १२० ॥ तीयातीचीपरटीण ॥ जन्ममलयाचळनगरींजाण ॥ आणिचौऱ्याहात्तर
गुण ॥ तियेपासावजाहाले ॥ २१ ॥ आतांराणीचौदावी ॥ तिचेंनामसत्रावीदेवी ॥ ती
भार्गवऋषीचीकन्याजाणावी ॥ कुंकुमावतीमाता ॥ २२ ॥ तीयातीचीकासारीण ॥ रु

द्रावतीनगरींजन्मजाण॥ तियेपासावसप्तसमुद्रगहन॥ तेऐकआतां॥२३॥ क्षार
समुद्र, नीरसमुद्र॥ क्षीरसमुद्र इक्षुरससमुद्र॥ मधुसमुद्र दधिसमुद्र॥ आणिश
र्करासमुद्र॥ २४॥ ऐसेहे सातसमुद्र॥ सत्रादेवीपासावपवित्र॥ ऐसीचौदावीरा-
णीसुपात्र॥जाणदेवी॥२५॥ आतांराणीपंधरावी॥ तिचेंनामजीवनादेवी॥ यातीचाअ
हेरीणजाणावी॥ रोमऋषीचीकन्या॥२६॥ माताशैलाक्षासुंदरी॥ जन्मजाणकर्णपुरन
गरीं॥ तियेपासावउत्पत्तीबरी॥ ऐकदेवी॥२७॥ द्विपदचतुष्पदपाषाण॥ जीवनादेवीपा
सावउत्पन्न॥ हीपंधरावीराणीजाण॥ पार्वतीवो॥२८॥ आतांराणीसोळावी॥ नामलिं
गवाहाह्मणावी॥ यातीचीमोचीणजाणावी॥ भवानीवो॥२९॥ तेक्षुणगर्गणऋषी-
चीकन्या॥ मातारोदनादेवीजाणा॥ तियेपासावजन्मकवणा॥ झालेंपैं॥१३०॥ ति
येचेंजननगेसती॥ तुरंगापुरीझालेंम्हणती॥ तियेपासावउत्पत्ती॥ नवलक्षवेताळा
ची॥ ३२॥ आणिनवकोटीचामुंडा॥ तियेपासावजन्मपुढां॥ पार्वतीयेसीवोवेगाढा॥
हीराणीसोळावी॥३३॥ आतांऐकराणीसत्रावी॥ नामेकरंजकाजाणावी॥ माता
कुळसनादेवी॥ तियेचीजाण॥३३॥ तीविद्युतऋषीपासून॥ जन्मचेतन्यपुरींजाण॥
तीयातीचीकुंभारीण॥ तिचेकरंजऋषीअरुडऋषी॥ ३४॥ आतांराणीअठरावी
॥ तिचेंनामसरूपादेवी॥ तीयातीचीडोंबीणजाणावी॥ आदिशक्तीवो॥३५॥ तीविभां ॥५॥
डकाचीकन्या॥ माताप्रुराणादेवीजाणा॥ तियेपासावउत्पत्तीनाना॥ ओटकोटीभूता

वळी॥ ३६॥ आतांकश्यपाचीराणी॥ एकुणिसावीगेभवानी॥ नामेंरूपप्रभाजाणी॥
यातीचीसूतारीण॥ ३७॥ तिचाकौंडिण्यऋषीतात॥ पूर्णादेवीमाताविख्यात॥ आणिज
न्मसहजापुरींत॥ तिजपासावगोरक्ष॥ ३८॥ आतांराणीविसावी॥ नामेंस्कंदरन-
ळीम्हणावी॥ पिताक्रौंचऋषीगेदेवी॥ यातीचीडोह्रीण॥ ३९॥ माताकंदनादेवी
परियेसी॥ तिचापुत्रएकसंजीवनऋषी॥ हीविसावीस्त्रीऐसी॥ कश्यपाची॥ १४०॥
आतांस्त्रीएकविसावीउत्तम॥ कनकदंडातिचेंनाम॥ तीयातीचीअनामिकीण॥ महारीण
पैं॥ १४१॥ तेनिर्मळऋषीचीकन्या॥ माता अर्चितादेवीजाणा॥ पुष्पावतीनगरींज
न्म॥ तिचावो॥ ४२॥ तीपासावउत्पत्ती॥ अर्थरत्नपाषाणसूजाती॥ हिरेपुष्करा-
ज माणिकमोतीं॥ जाणदेवी॥ ४३॥ आतांराणीबाविसावी॥ नामेंजाणजारजा
देवी॥ तीयातीचीसोनारीणह्मणावी॥ जन्मशाहापुरीं॥ ४४॥ तिचाकलंकऋषीपिता॥
चंद्रमतीतियेचीमाता॥ तेप्रसवलीदोघांसूता॥ सूपतीआणिआल्हादऋषी॥ ४५॥
आतांराणीतेविसावी॥ नामेंकमंडलुकाम्हणावी॥ तीयातीचीमांगीणजाणावी॥ पार्व
तीवो॥ ४६॥ तीश्वेतऋषीपासूनउत्पन्न॥ माताश्वेतांगीनामेंजाण॥ सुखापुरींजन्मग
हन॥ तिचापुत्रशैलेंद्रऋषी॥ ४७॥ आतांचोवीसावीराणी॥ तीयातीचीकुळंबिणी॥ नामें
मेघदंडाजाणी॥ सूमंतऋषीचीकन्या॥ ४८॥ शैलक्षमातातिचीजाण॥ यौवना
श्वपुरींअसेजनन॥ चौऱ्यांशीझालेउत्पन्न॥ तिजपासूनी॥ ४९॥ आतांराणीपांच

विसावी ॥ नामें मेघप्रभाह्मणावी ॥ तिची उत्पत्ती जाणावी ॥ शिवशक्तिपरायण ॥ ५०
॥ ती विकृतऋषीची कन्या ॥ युवनापुरीं जन्म जाणा ॥ यातीची असे वंजारिण ॥ ति
चे दोन पुत्र ॥ १५१ ॥ आतां सत्विसावी राणी ॥ ते यातीची चांभारिणी ॥ ते मार्गऋषी
चीनंदिनी ॥ नाम विघरजा ॥ ५२ ॥ तिची समता माता शक्ती ॥ तिये पासाव होय उत्पत्ती ॥
आणि कळवऋषी पिता म्हणती ॥ हीसत्विसावी राणी पैं ॥ ५३ ॥ आतां राणी सत्ता वि-
सावी ॥ नामें अचिंता म्हणावी ॥ ती यातीची कोळीण जाणावी ॥ पार्वती वो ॥ ५४ ॥ मी
यातऋषी तिचा तात ॥ मकरंदा नामें जननी विख्यात ॥ तियेसी झाला एक सुत ॥ मार्ध
कनामें ऋषी ॥ ५५ ॥ आतां कश्यपस्त्री अठ्ठाविसावी ॥ नामें सुंदरा बरवी ॥ तिचा
पुत्र नामें माधवी ॥ जाण पैं ॥ ५६ ॥ ते खरऋषीची कन्या जाण ॥ माता अधृती आपण
॥ ते यातीची हटकरीण ॥ पार्वती वो ॥ ५७ ॥ आतां राणी कश्यपाची म्हणती ॥ एकुण
तिसावी वो पार्वती ॥ तिचें नाम असे विधृती ॥ जाण देवी ॥ ५८ ॥ ते रक्ताक्षऋषीचीक
न्या ॥ माता सुधृती असे जाणा ॥ ते प्रसवली नंदना ॥ भाउकऋषी नामें ॥ ५९ ॥ आतां सं
गतों राणी तिसावी ॥ नामें मनुव्रता जाणावी ॥ तिचें उत्पत्तीस्थान वो देवी ॥ एककाळऋषी
॥ १६० ॥ ते काळऋषीची नंदिनी ॥ माता असे सुप्रभा जाणी ॥ ते यातीची जारिणी ॥
भवानी वो ॥ ६१ ॥ आतां राणी एकतिसावी ॥ नामें कर्दमा जाणावी ॥ ती पासाव उत्पत्ती ॥६॥
बरवी ॥ मर्यादऋषीची ॥ ६२ ॥ जळजऋषी पासोनि तिचें जनन ॥ तियेची माता मधु

मतीजाण॥ तीयातीचीरवाटकीण॥ आदिशक्तीवो॥ ६३॥ आतांबत्तिसावीराणी॥
तेपरिसवोभवानी॥ तिचेंनामवेनजाणी॥ तिचापुत्रमहाऋषी॥ ६४॥ आतांराणीतेह
त्तिसावी॥ नामेंजेनमतीजाणावी॥ तियेपासावउत्पत्तीदेवी॥ नानाजळजंतूंची॥
॥६५॥ तेमनुवेतऋषींचीकन्या॥ माताममतादेवीजाणा॥ तेयातीचीतुरकीणा॥ तिचे
म्लेंच्छरवटियारमणीयार॥ ६६॥ आतांराणीचोतिसावी॥ नाममायाब्रह्मीह्मणावी
॥ तिचीउत्पत्तीजाणावी॥ सर्वश्वापदें॥ ६७॥ आतांपस्तिसावीराणी॥ तेपरिसवो
भवानी॥ नामषड्नेत्राजाणी॥ पार्वतीवो॥ ६८॥ तेशृंगऋषीचीकन्या॥ माताबिंबा
वतीजाणा॥ जन्मभोगावतींयातीचीन्हावीण॥ तिचेंद्विमुरवचतुर्मुरव॥ ६९॥ आतांछ
त्तिसावीराणीजाणा॥ तिचेंनामरूपसेना॥ तीमल्यातऋषीचीकन्या॥ जाणदेवी॥ ७०
॥ तिचीमातागुणवंती॥ तेयातीचीतेलीणपार्वती॥ तियेपासावउत्पती॥ नानाबुद्धि
मतें॥ ७१॥ ऐशाछत्तीसराणिया॥ कश्यपाच्यातुजसांगीतल्या॥ स्याचराचरांसीप्रस
वल्या॥ पार्वतीवो॥ ७२॥ ह्याराणियांचेंबीज॥ मींसांगितलेंतुज॥ त्यांचीउत्पत्तीस
हज॥ त्रिभुवनहें॥ ७३॥ ह्यांपासावत्रिभुवन॥ ह्मणोनीकाश्यपीजाण॥ आतांपुढील
विस्तारगहन॥ सांगेनम्हणेईश्वरू॥ ७४॥ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवपुराणेमहाशा
स्त्रेईश्वरपार्वतीसंवादेकश्यपसृष्टिकथनंनामद्वादशोऽध्यायः॥ १२॥ ॥ श्रीरस्तु॥

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ ॥तंवउमाम्हणेजीदेवा॥ यातींचाविस्तारसां
गावा॥ कोणापासूनकोणठेवा॥ तोसांगावामजलागीं॥१॥ मगम्हणेत्रिनयन॥
देवीऐकेंचित्तदेउन॥ कैसेंरचिलेंत्रिभुवन॥ आणिवर्णयातींसी॥२॥ प्रथमदेवीतूंभ
वानी॥ विष्णुजन्मलातुजपासूनी॥ विष्णूचियेनाभिस्थानीं॥ ब्रह्माझालाउत्पन्न॥
॥३॥ विष्णूच्यापायींशूद्रजन्मले॥ उरूपासूनिवैश्यझाले॥ भुजीक्षत्रियउद्भवले॥ आ
णिमुखींब्राम्हण॥४॥ ऐसेचारीवर्णहोती॥ यांपासूनिअठराजाती॥ कैशाझाल्यात्यातु
जप्रती॥ सांगतोंऐक॥५॥ प्रथमतोब्राह्मणवंश॥ दुसराझालाक्षत्रियांश॥ तृतीयउद्भव
लावैश्य॥ शूद्रजाणचतुर्थ॥६॥ ब्राह्मणापासूनिज्याज्याजाती॥ झाल्यात्यासांगतोंतु
जप्रती॥ कींज्याणेंयेईलप्रचीती॥ यथार्थदेवी॥७॥ मांग,तुरुक,डोंब,माहार॥ आ
णिकपंचमनिशाचर॥ ऐशाह्याजातीअतिक्रूर॥ ब्राह्मणोद्भवअसतीपैं॥८॥ यासम
स्तदैत्यजाती॥ ब्रह्मेंशापिल्याह्मणोनिहोती॥ यास्तवह्यानीचजाती॥ उत्पन्नजाण
॥९॥ आतांक्षत्रियांच्याजाती॥ ईश्वरसांगेपार्वतीप्रती॥ त्याऐकाव्यासुनिश्चिती॥
॥एकाग्रचित्तें॥१०॥ कांसार,कोष्टी,अहीर॥ परीट,शिंपी,सोनार॥ न्हावी,सुतार,
लोहार॥ गुरवआणितांबट॥११॥ तैसेचिमणियारबुरुड॥ पाथरवटीआणिगोंड
॥ आणीकतेलीणारीलाड॥ याजातीक्षत्रियांच्या॥१२॥ आतांवैश्यांच्याज्या ॥१॥
असतीजाती॥ त्यांसीवाणीऐसेंम्हणती॥ त्यासांगतोंतुजप्रती॥ पार्वतीवो॥१३॥

साळी, माळी, तांबोळी, वाणी ॥ कोळी, तेली, तैसेचिजाणी ॥ ह्यासाहाजाती तुजला
गुनी ॥ सांगीतल्यावैश्यांच्या ॥ १४ ॥ आतां कुणबी आणि धनगर ॥ सनगर लोणार हा
टकर ॥ तैसेचिपंचमकऱ्हेकर ॥ इत्यादिजातीशूद्रांच्या ॥ १५ ॥ ऐसी कश्यपाचीसृ
ष्टिस्थिती ॥ ऐकुनीह्मणेपार्वती ॥ कश्यपगोत्रमजप्रती ॥ सांगिजेदेवा ॥ १६ ॥
आणि अठरापकडयाती ॥ यांचीं गोत्रेंसांगा पशुपती ॥ कोणकोणत्यावंशाप्रती ॥
उत्पन्नझाले ॥ १७ ॥ ऐसेंऐकुनी कश्यपगोत्र ॥ शंभु सांगेपरमपवित्र ॥ ऐकावें अतिप
वित्र ॥ एकाग्रचित्तकरूनि ॥ १८ ॥ ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्र ॥ कश्यपापासावउत्प
न्नपवित्र ॥ यांचींसांगतोंगोत्रेंविचित्र ॥ जींलोकींवर्तती ॥ १९ ॥ जेत्रैलोक्यींलोक
आहेती ॥ त्यांच्यावयातीबोलती ॥ ज्या अठरापकडयाती ॥ कश्यपापासूनी ॥
॥ २० ॥ यासर्वयातींपासून ॥ अठ्यायशींसहस्त्रऋषिजाण ॥ त्याऋषींपासूनउत्प
न्न ॥ सर्वगोत्रें ॥ २१ ॥ सर्वांचे गोत्रस्थऋषीश्वर ॥ जेजेम्ह्णती आह्मीथोर ॥ आ
णिसर्वांसींपवित्र ॥ आचरतां ॥ २२ ॥ त्यांसींनव्हे कुळगोत्र ॥ जेंयातिकर्म अपवित्र ॥ अ
ठ्यायशींसहस्त्रब्रह्मगोत्रें ॥ पापवर्तती ॥ २३ ॥ ऐसें ऐकिलियावरी ॥ उमाह्मणेहोत्रिपु
रारी ॥ तरीतींगोत्रेंकोणेपरी ॥ सांगाजीदेवा ॥ २४ ॥ आणि अठरापकडयाती ॥ त्यांचींगो
त्रेंकायम्ह्णती ॥ तींसांगावींमजप्रती ॥ देवराया ॥ २५ ॥ ऐसेंगौरीनेंपुसिलें ॥ मगदेवेंसां
गों आदरिलें ॥ ह्मणेऐकवोअबले ॥ गोत्रेंसर्वांचीं ॥ २६ ॥ कश्यपवंशब्राह्मण ॥ रुद्र

वंशक्षत्रियजाण ॥ विष्णुवंशींवैश्यउत्पन्न ॥ इंद्रवंशींशूद्रलोक ॥ २७ ॥ ब्रह्मक्षत्रि
यशूद्रवाणी ॥ हेचारीवर्णगेभवानी ॥ यांच्याउत्पत्तीचीकरणी ॥ ईश्वरदेहीं ॥ २८ ॥ याच
हूंपासूनिसर्वयाती ॥ अठरापकडउत्पन्नहोती ॥ यांचींगोत्रेंतुजप्रती ॥ सांगतोंऐक ॥
॥ २९ ॥ त्यांचींआचारकर्मेंबांधलिया ॥ कुकर्मेंअसतीवोरवंटिया ॥ त्यांसींचम्हणतली
या ॥ महाअनुभवी ॥ ३० ॥ परीतेंसर्वअसोआतां ॥ यातीसांगतोंसमस्ता ॥ ज्यात्रिभु
वनामाजीभरिता ॥ असतीपैंसर्वत्र ॥ ३१ ॥ आणित्यांचींगोत्रेंसांगेन ॥ जेकश्यपप्रणी
तआपण ॥ तेणेंभरिलेंत्रिभुवन ॥ ऐकतेंदेवी ॥ ३२ ॥ गौतमऋषीचावंशसाळी ॥ ता
म्रऋषीचातांबोळी ॥ वाल्मीकाचावंशकोळी ॥ मोचीवंशपंचकाचा ॥ ३३ ॥ कमळऋ
षीचावंशवंजार ॥ तापऋषीचावंशधनगर ॥ गर्गाचार्यांचालोहार ॥ आणिचांभारदू
सरा ॥ ३४ ॥ दुंदुभीऋषीचाकुंभारू ॥ तिपळीऋषीचागवळीवरू ॥ जरामदाचासुतारू
॥ मणिमंताचाहटकर ॥ ३५ ॥ मघवाऋषीचावंशजाठ ॥ नंदऋषीचावंशपरीट ॥ कौंडि
ण्याचाभांमट ॥ न्हावीवंशनारदाचा ॥ ३६ ॥ सनकऋषीचावंशडोहार ॥ आणिसु
मंताचाकांसार ॥ काळऋषीचामाहार ॥ अहीररवरऋषीचा ॥ ३७ ॥ माधवऋषीचा
वंशलाड ॥ सैंधवऋषीचावंशवोड ॥ कर्दमऋषीचाधवड ॥ कागऋषीचाडोंबारी
॥ ३८ ॥ रक्तऋषीचावंशखाटिक ॥ जलदऋषीचावंशलुरुक ॥ मर्यादऋषीचेवंशऐक ॥ ॥२॥
थटियारआणिमणियार ॥ ३९ ॥ मनुऋषीचावंशगोंड ॥ मयवतऋषीचाबुरुड ॥ आ

णितेसाचिमार्तंड ॥ मातंगाचावंशादी ॥ ४० ॥ श्वेतऋषीचासोनारवंश ॥ लबातींचा वंशादिलोमश ॥ बोलेश्वरऋषीचावंश ॥ कुणबीअसेजाणपां ॥ ४१ ॥ शिंपीवंशाचाआदि मर्गज ॥ कोष्टीवंशतोवराहज ॥ गुरवतेनीतिवंतऋषिज ॥ पिप्पलादाचाबागवान ॥ ४२ ॥ ऐसेछत्तीसऋषीमुळींबोलिले ॥ परीअठ्ठावीसमुख्यभले ॥ परीगोत्रींवाखाणिले ॥ छत्तीसहे ॥ ४३ ॥ ऐसेहेगोत्रऋषीसांगीतले ॥ यांपासावअठ्ठायशींसहस्त्रझाले ॥ तेअठरापकड्यातींसव्याले ॥ तेमगझालेपर्वत ॥ ४४ ॥ आणिसांगतोएक ऐक ॥ ऋषीमतबोलतीलोक ॥ यांसीमाझीकरणी आणिक ॥ मनेंसृष्टी संहार ॥ ४५ ॥ तंवपार्वतीम्हणेजीदेवा ॥ ह्याकरणीचाकेसाठेवा ॥ कोणाकेसियापरीतो सांगावा ॥ चंद्रचूडहो ॥ ४६ ॥ मगह्मणेतोईश्वरू ॥ सृष्टीनेंरचिलाविस्तारू ॥ तोसांगतोंऐक प्रकारू ॥ ऋषिकर्णीचा ॥ ४७ ॥ अजाऋषीचेंकथितशेळिया ॥ आणिमद्राचार्यचेंमेंढिया ॥ वसिष्ठऋषीचेकिडेमुंग्या ॥ आणिमक्षिकातेशाच ॥ ४८ ॥ कर्दमऋषीचेंकथितकाक ॥ आणितेसेंचसारसेंचातक ॥ बेदमऋषीचेंकथितबेडुक ॥ भादावीगुळीधावा ॥ ४९ ॥ मृगाचार्याचेंकथितहरिण ॥ तेसेंचसांबरेंचितळेंजाण ॥ सैंधवऋषीचेपंचानन ॥ पद्मऋषीचेव्याघ्रपैं ॥ ५० ॥ विश्वामित्राचेंकथितह्मैस ॥ आर्द्रऋषीचेंकथितरीस ॥ हंसाचार्याचेंकथितहंस ॥ सिद्धऋषीचेगाढव ॥ ५१ ॥ दर्दमाचार्याचेंमुंगुसमार्जार ॥ जळाचार्याचेमीनसूसर ॥ पिंडऋषीचेलावेतित्तिर ॥ आणिहोले, रावे, बाल्हया ॥

॥५२॥ उग्राचार्याचेंकथितगोधिका ॥ पार्यातकऋषीनेंपल्लिका ॥ सारिया सरडेउंदी
रदेखा ॥ आणिरेचकऋषीचेघोडेपें ॥ ५३॥ कोन्नऋषीचेंकथितउलूक ॥ तैसेचिको
ळसंदेआणिभालुक ॥ श्रीरामाचार्याचेसर्पदेख ॥ रोमाचार्याचेंकथितहत्ती ॥ ५४॥
व्यासऋषीनेंतुरी गहू चणक ॥ सांवे साळी नाचण्या कापूस देख ॥ आणिमद्रऋषी
नेंकथितमठक ॥ राई जिरें तैसेंची ॥ ५५॥ फुटी वांगी वाळकें आम्रफळें ॥ कुहरि
या लिंबु वासदें तोंडलें ॥ महाळुंगें मिरें ओंवा बदरीफळ ॥ हंसऋषीचेंकथितहें ॥
॥५६॥ द्राक्षऋषीचेंकथितनारळ ॥ आणिद्राक्षें ऊंस कर्दळीफळ ॥ तैसीचउतिया
पनसफळ ॥ हींजाणवोपार्वती ॥५७॥ मगउडिद सातु राळे ॥ कुसंबे तैसेचिजों
धळे ॥ वऱ्या कोद्रुआणितिळें ॥ हेंकथितवसिष्ठाचें ॥ ५८ ॥ ऐसें सांगीतलें ऋषींचेंक
रणें ॥ मगपार्वतीकायम्हणे ॥ ऋषिजन्ममजकारणें ॥ सांगजीदेवा ॥५९॥ ऐसेंपु
शिलेंदुर्गेनें ॥ मगसांगीतलेंत्रिनयनें ॥ ह्मणेऐकएकमनें ॥ ऋषिमूळ ॥ ६० ॥ विश्वामि
त्रमहामुनी ॥ क्षत्रिणीगर्भीत्याचीजननी ॥ अत्युग्रतपस्याकरुनी ॥ ब्राम्हणलपावला ॥
॥६१॥ कळिकाळमहाऋषी ॥ त्याचीउत्पत्तीक्षत्रिणीकुशीं ॥ बाळेश्वरतोमहाऋषी ॥ शू
द्रिणीगर्भीउत्पन्न ॥६२॥ ब्रह्माऋषीतपोधन ॥ वेश्यागर्भीउत्पन्नजाण ॥ आणिकासारि
णीपासून ॥ कुशऋषीजाणपें ॥ ६३॥ कुंदनामामहामुनी ॥ त्याचीमाताअसेकायस्ति ॥३॥
णी ॥ लइंद्रऋषीचीजननी ॥ लाडिणजाणजगदंबे ॥ ६४ ॥ महातपस्वीजनार्दन ॥

तांबोळीगर्भीउत्पन्न॥ आणिकोळिणीगर्भीजनन॥ झालेंवाल्मिकऋषीचें॥ ६५॥ महा
तपस्वीकुलजऋषी ॥ उत्पन्नझालाकान्होजवंशीं ॥ माळिणीगर्भीमळीऋषी ॥ आ
णिव्यासऋषीढीवरिज॥ ६६॥ वसिष्ठमातातीधवडिणी ॥ कश्यपऋषीचीखातीणजन
नी॥ नारदनामकमहामुनी ॥ धोबिणीगर्भीउत्पन्न॥ ६७॥ महातपस्वीजोभार्गव॥तां
बटिणीगर्भीत्याचाउद्भव॥ आणिकौंचऋषीज्याचेंनांव॥ तोउत्पन्नन्हाविणीगर्भी॥
॥६८॥ शंतनूनामामहाऋषी ॥उत्पन्नझालासाळिणीकुशीं॥ आणिकौंडिण्यकोष्टि
वंशीं॥ झालाअसेउत्पन्न॥६९॥ चंपकनामाऋषीश्वर ॥ त्याचीजननीचर्मकार ॥आ
णिमहामुनीतोदुर्दुर ॥डोहारिणीगर्भज॥७०॥ मार्कंडेयजोमहामुनी ॥ असेमातंगी
त्याचीजननी॥ मर्गजऋषीची शिंपिणी ॥ माताअसेजाणपें॥७१॥ महातपस्वीबृ
हस्पती ॥बुरुडिणीगर्भीत्याचीउत्पत्ती ॥कुंभकऋषीप्रसिद्धजगतीं ॥ कुल्हाटिणीगर्भ
ज॥७२॥ धर्निर्गऋषीतपोधन॥ धनगरिणीगर्भीउत्पन्न॥ खटऋषीचीखाटकिण॥ज
ननीअसेजाणपां॥७३॥ विष्णुसेमहामुनी॥ शूस्करिणीगर्भीत्याचीजननी॥ ग्रेघ्राक्षऋ-
षीचीजननी॥ गोसावीणअसेकीं ॥७४॥ अश्वाक्षऋषीअश्विणीपासून॥पाशबंदमुनी
पल्लिगर्भीजाण॥ महिडाळऋषीचेंजनन॥मार्जारिगर्भीअसे ॥७५॥ ग्रीडाक्षऋ
षीचीमातासर्डिणी॥ खराक्षमुनीगर्दभिणी ॥ आणिक्रोडाचार्याचीजननी॥का
किणीअसेजाणपां॥७६॥ तांडवीगर्भीलोमऋषी ॥ क्रोडाचार्यकुक्कुटीच्याकुशीं॥

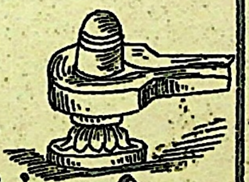
आणिगउनामामहाऋषी ॥ गजिणीगर्भींउत्पन्न॥ ७७॥ मुजनुनामकमहामुनी ॥ वा
ल्मिकापासूनित्याचीजननी ॥ आणिघर्घरऋषीघारीपासूनी ॥ उत्पन्नजाण॥ ७८॥
व्याघ्राचार्यतपोधन॥ व्याघ्रिणीपासूनिझालाउत्पन्न॥ आणिसिंधुऋषीचेंजनन
॥सिंहिणीगर्भीअसे ॥७९॥ रिसाचार्यमहामुनी ॥ आश्विलीगर्भींत्याचीजननी॥ मं
ग्राचार्यमहामुनी ॥ मृगीगर्भींउत्पन्न॥ ८०॥ सावीचार्याचीमातासांवरी॥ वेदऋषी
चीदर्दुरी ॥ आणिरोहिणीच्याउदरीं ॥ रोदनाचार्यउत्पन्न॥ ८१॥ नीलार्जुनऋषीश्व
र॥ जन्मस्थाननीऊर्णीउदर॥ हिरण्याक्षतोऋषिवर॥ कुरंगीगर्भींउत्पन्न॥ ८२॥ चं
द्राक्षनामामहामुनी ॥ तयाचीजाणचितळीजननी ॥ आणिवाळाक्षमहामुनी ॥ वा
ळणीगर्भींउत्पन्न॥ ८३॥ सर्पाचार्यमहाऋषी॥ उत्पन्नझालासर्पिणीकुशीं॥ आ
णिहंसाचार्याचीहंसी ॥ माताअसेप्रसिद्ध ॥ ८४॥ विद्यादिगुणसंपन्न॥ सुरनरांसी
सदामान्य॥ ऐसाजोविभांडकतपोधन॥ तोपद्मिणीगर्भींउत्पन्नअसे॥ ८५॥ ऐसेंहेंऋषीं
चेंकूळ॥ देवीतुजसांगीतलेंसकळ॥ आणिएकपरियेसींमूळ॥ ब्रह्मकरणी ॥ ८६॥
हरिसुताब्रह्मभार्याउर्वशी॥ तीपासूनिझालावसिष्ठऋषी ॥ वसिष्ठापासूनिचांडाळी
कुशीं॥ उत्पन्नझालापराशर॥ ८७॥ पराशराचीकेवर्तिभार्या॥ तेथेंजन्मव्यासाचा-
र्या॥ व्यासापासूनिविचित्रवीर्यभार्या॥ अंधपंडूतेंप्रसवल्या॥ ८८॥ अंधम्हणजेधृतरा
ष्ट्र॥ दुर्योधनादित्याचेकुमर॥ एकशतएकोत्तर॥ गांधारीपोटींजन्मले॥ ८९॥ पंडुस्त्रीकुं

तिपुत्रधर्म ॥ नकुळसहदेवपार्थभीम ॥ ऐशींकुळें आणिकर्म ॥ तूंजाणपार्वती ॥ ९०
॥ तंवपार्वतीम्हणेजीत्रिनयना ॥ ऋषिनामेंकवणाकवण ॥ तींसांगावींमजलागून ॥ सं
कळित ॥ ९१ ॥ मगह्मणेउमापती ॥ ऋषिनामेंऐकपार्वती ॥ जींऐकिल्यापळती ॥ महा
दोष ॥ ९२ ॥ ऋषिसर्वपरमपवित्र ॥ जेबद्रिकाश्रमींनिरंतर ॥ वसतीअठ्यायशींसह-
स्त्र ॥ तेऐकवोदेवी ॥ ९३ ॥ वसिष्ठ, वाल्मीक, भालुकर्णु ॥ भृगु, भरद्वाज, लोमचरणु ॥
अत्रि, द्रोणाचार्य, संदीपनु ॥ जांबळ आणिजाबाली ॥ ९४ ॥ अश्वत्थामा, कृष्णाग
र ॥ विभांडक, दुर्वास, जरत्कार ॥ शृंगी, मार्कंडेय, बृहत्कार ॥ महत्कारपिंगा
क्ष ॥ ९५ ॥ दधीची, पुलस्ती, मुद्गल ॥ अगस्ति, महत्कटी, गौगाळ ॥ पौलस्ती, पैठीण, क
पिल ॥ पुलह आणिक्रतु ॥ ९६ ॥ अंबरीष, कपिलेश, भृचंडी ॥ हतकरी, सुगं
धी, भृकुंडी ॥ महागंधी, गंधी, मृकुंडी ॥ कविली आणिश्रीगंधु ॥ ९७ ॥ इतउ,
सनक, सनातन ॥ सनत्कुमारसनंदन ॥ जयउ, जउनचेतन ॥ महाज, प्राणतेसाची
॥ ९८ ॥ शुनःशेप, पुच्छहरीतकु ॥ सनु, मार्गा, त्रयोदकु ॥ महिकंदु, विनिर्भू, ज-
नकु ॥ शुनलांगलु, देवनामा ॥ ९९ ॥ सनत्कुवळी, भृतृनंदन ॥ महिकंदु, वीचिस्त
वा, चवन ॥ मुशनाकवी, जमदग्न ॥ इंगळाक्ष, मादियू ॥ १०० ॥ मृगाचार्य, ग्री-
क्षकमंडल ॥ भ्रमराचार्य, हस्तिबाळ ॥ शुकदेव, गोतम, जठाल ॥ गाल्व, रुचिक, रि
चाक ॥ १ ॥ मधुसूदन आणिपराशर ॥ पृथ्व्याचार्यकमळाकर ॥ तमाचार्यपद्मसुंदर ॥

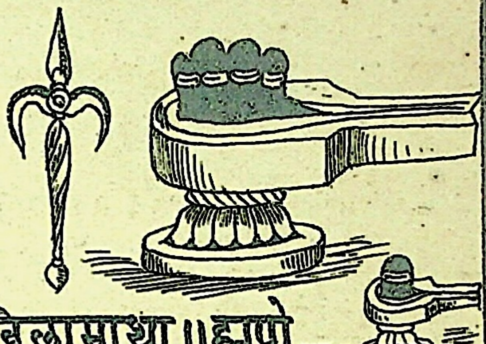
जय, विजय, शैलाक्ष ॥ १०२ ॥ निगमाचार्य, सोमसेन ॥ वैजयंत, माघनो, स्नमन ॥
पिंगलाक्ष, ददमा, लावण ॥ पक्क, रद, सिद्धरेता ॥ ३ ॥ प्रायु, दुरात्य, उदारकू ॥ गध
मलु, जीरतु, जन्मपाकू ॥ कुंकुमाक्षी, तमयंतकू ॥ लवणु आणिआदिकेतु ॥ १०४
॥ मीदमतु, तुरियो, सरुण ॥ हस्तकुचा, संतोष, रीतापूर्ण ॥ तेकाचार्य, मद, पनकी-
र्ण ॥ प्रीतवक्षी, जिव्हाकरू ॥ ५ ॥ बाळमदु, श्रीरामाचार्य ॥ मुरवक, घोर, लवणा-
चार्य ॥ आदीमु, अग्नि, शरीचातार्य ॥ भद्रसादु, वेळऋषी ॥ ६ ॥ ताम्र, हलाळ,
त्रिपुरोलक ॥ तावण्य, प्रभाकर, वृंदाकर ॥ लक्ष, दुदु भोक्ता, साल्मीक ॥ कर्णा
चार्य, अंधऋषी ॥ ७ ॥ चंद्रमल, श्रियंका, रूपोगुदु ॥ सूर्यदीप, निगज, आदिकं
दु ॥ सूर्यसेन, वेगीरितु, त्रांगदु ॥ सवर्णाचार्य, कनकजिव्हा ॥ १०८ ॥ पिप्पल, के
तुमाल, मोदाक्ष ॥ रत्नसायु, आहिहा, अमृताक्ष ॥ वेद बहु, निगज, सोलाक्ष ॥ श्रुति
सिंधु, खंडांगज्योती ॥ १०९ ॥ शनीकमुनी, कमळाकर ॥ चीद्र, आणिकपारा
शर ॥ मरीचिकू, वेशाता, बाणासुर ॥ त्रांगदु आणिजंत्रजयो ॥ ११० ॥ भार्गव,
रविकर्त, नीरंगमू ॥ बकदाल्भ्य, त्रिलोलमू ॥ भूर्णपिस्र, शक्र, निगमू ॥ तापत्र
य, गर्गऋषी ॥ १११ ॥ सौभरी, चवनु, औशिक ॥ महातपस्वी तैसा कौशिक ॥ के
दमुनी, कौत्स्य आणिक ॥ जयऋषीतपोधन ॥ १२ ॥ असोहे अध्याय श्रीसहस्त्रऋ
षी ॥ त्यांतूनि अल्पसांगीतले तुजसी ॥ परीप्रथम अठ्ठाविसांसी ॥ तें मूळ सर्वां ॥ १३ ॥

तेअट्ठावीसआदिकारण॥ त्यांपासूनीअठ्यायशीसहस्रजाण॥ मगत्यांपासूनिअ-
ठरायातीजन ॥ जह्यालेदेवी ॥१४॥ ह्याऋषींचींतपेंमोठीं ॥ मनेंसंहारमनेंसृष्टी॥क
रितीआणियांचीरहाटी॥ दुर्बोधअसे॥१५॥ मनींउद्भवेतेंचिकरावें ॥ मागुतेंतेंलपवा
वें॥ माझेंज्ञानस्वभावें॥ असेत्यांसीं ॥१६॥ ऐसेहेऋषीश्वर ॥ महातपस्वीअवता
र॥हेंसांगीतलेंसर्वत्र ॥ऋषिमूळ॥१७॥ प्रथमअट्ठावीससांगीतले॥त्यांपासुनी
अठ्यायशींसहस्रझाले ॥ तेअठरापकडयातींसव्याले ॥ तेमगजाह्यालेपर्वत॥१८
॥ह्याब्रह्मवंशसांगीतला॥ मागेंब्रह्माशापिला ॥ तोषट्कर्मेंनिपजला॥अठरायातींसीं
॥१९॥तंवउमाम्हणेत्रिनयना॥ जेंह्योयनिराकारजाणा॥ आकारझालातोम्हणा ॥ म
जप्रती॥२०॥ ॥श्लोक॥ ॥ नभूमिर्नजलंचैववायुस्तेजोनभस्तथा॥ नब्रह्मा
नचवैविष्णुर्नताराकोंनचन्द्रमाः ॥१॥ नपातालेनागपतिः सर्वशून्यनिरामयः॥ अवि
लंविश्वमेतद्धिनिरालंबेप्रतिष्ठितम् ॥२॥ आदौतुजगतोसत्तिंकृत्वाथापिस्वशक्तितः
॥शिवस्तत्परिपाल्याथस्वस्मिन्नेवविलाप्यति॥ ३॥ ईश्वरह्मणेवोदेवी ॥जेंनिराकार
होतेंसर्वही ॥ तेंयातीउत्पन्नईश्वरदेहीं ॥ झाल्याजाणा॥ २१॥ईश्वरदेहींयातीउत्पन्न
॥महीलोकींकोणकोण॥त्यांचेजन्मसांगेन॥ पार्वतीवो ॥२२॥ मुखींजन्मक्षात्रियांना
॥पाणीजन्मकांसाराना ॥ रुद्रजन्मब्राह्मणाना ॥ वामांगींवैश्यजन्मले ॥ १२३॥
नखींजन्मषड्यातींसी ॥ त्याकोणकोणपरियेसीं ॥गोंड, बुरुड, गुरव, अहीरांसीं॥

लोणारडोंबजाणदेवी ॥ २४ ॥ घ्राणींलाडजन्मला ॥ कांतींजन्मदेवांगनाला ॥ कर्णींज
न्ममाळ्याला ॥ भ्रूमध्यें भूपतिजन्म ॥ १२५ ॥ तर्जनीपासावजनउत्पन्न ॥ मध्यमीं
कोष्ट्यांचेंजनन ॥ कनिष्ठिकींहटकरजाण ॥ उत्पन्नझालेदेवीचे ॥ २६ ॥ अनामिकीं
जन्मप्रभूंसी ॥ अंगुष्ठींदेवदैत्यांसी ॥ स्नेहींजन्मऋषिगणासी ॥ तैसेचदंतींसालि
लोक ॥ २७ ॥ जिव्हेपासूनियांकोळी ॥ ओष्ठींजन्मलेतांबोळी ॥ तैसेचजन्मलेअंगुळीं
॥ डोहार आणिचर्मिक ॥ २८ ॥ रजकपादींजन्मले ॥ आणिपरीटमस्तकींझाले ॥
रेतापासावउद्भवले ॥ कांचनजाण ॥ २९ ॥ भुवनेश्वराचेंभ्रूमध्येंजनन ॥ कपालेश्वरा
चेंकपालस्थान ॥ नासिकींनारायणउत्पन्न ॥ कर्णींजाणकर्णेश्वर ॥ १३० ॥ दशनींउ
त्पन्नदशनेश्वर ॥ कंठींजाणश्रीकंठेश्वर ॥ तैसाचिउदरींउदरेश्वर ॥ गजेश्वरनाभिस्था
नीं ॥ ३१ ॥ पृष्ठींपृष्ठेश्वराचेंजनन ॥ सर्वेंद्रियींइंद्रियेश्वरजाण ॥ जंघींजन्मलाजनार्द
न ॥ रोमींजन्मरोमेश्वर ॥ ३२ ॥ पादींजन्मभूद्रेश्वरासी ॥ नखींजननमर्गजांसी ॥
अंगोळियाजिनेश्वरासी ॥ उत्पत्तिस्थान ॥ ३३ ॥ दक्षिणांगींगुडजेश्वरजनन ॥ वामां
गींश्रीविष्णुजाण ॥ मुखींजन्मलातोअग्न ॥ नेत्रींसूर्यतेसाची ॥ ३४ ॥ मनापासो
निसोमजन्मला ॥ ध्यानस्थतोवायूजाहाला ॥ शिवपांचाळपंचवक्त्रजन्मला ॥ जा
णदेवी ॥ ३५ ॥ ऐसींस्वरूपें अनेक ॥ करींउत्पन्नजगन्नायक ॥ परीआराध्यतेंलिंगएक ॥
परब्रह्म ॥ ३६ ॥ समस्तांसीमुख्यशिवलिंग ॥ कोणतेंम्हणसीतरीश्रीगुरुलिंग ॥ याहू

निदुसरीचांग ॥ नसतीपें ॥ ३७ ॥ आतांदेवीपरियेसीं ॥ लिंगपूजाअसे

सकळांसी ॥ तरीकोणलिंगेंकवणासी ॥ तींसांगतोंनासें ॥ ३८ ॥ हेंगुरुलिं
ग ॥ ब्रह्म्यासीशिळामयलिंग ॥ विष्णूसीइंद्रनीळलिंग ॥ चंद्रासीमठ्नलिं
ग ॥ प्रभाकरलिंगरुद्रासी ॥ ३९ ॥ स्फटिकलिंगवरुणासी ॥ वज्रलिंगलंकसासी ॥ का
श्मीरलिंगयमासी ॥ अग्नीसिजाणहेमलिंग ॥ ४० ॥ निर्ऋतीसीनिर्मळलिंग ॥ निर्भू
तयासीनिर्गयलिंग ॥ कुबेरासीकुबेरेश्वरलिंग ॥ ईशानासीइष्टेश्वर ॥ ४१ ॥ रवळनाथा
सीशैलेश्वर ॥ क्षेत्रपाळासीपावकेश्वर ॥ कार्तिकस्वामीसीपातेश्वर ॥ विघ्नेश्वरलिं
गहरभ्यासी ॥ ४२ ॥ घृष्णेश्वरलिंगपार्वतीसी ॥ जमदग्नीश्वररेणुकेसी ॥ कांतीश्वर
चामुंडेसी ॥ महालक्ष्मीसीकल्पवेध ॥ ४३ ॥ कामाक्षीसीसंध्यावळीश्वर ॥ कात्यायनी
सीकात्यायनीश्वर ॥ तुळजेसीतुळजेश्वर ॥ वाणीसीबाणेश्वरलिंग ॥ ४४ ॥ माध्यान्ही
सीपुरेश्वर ॥ महालसेसीमर्गजेश्वर ॥ काळिकेसीकंदर्पेश्वर ॥ जयेश्वरवरदायिनीसी
॥ ४५ ॥ जोगेश्वरीसीनिष्कलंकलिंग ॥ नीताबियेसीउग्रलिंग ॥ वीरभद्रासीजटात्रास-
लिंग ॥ सोमासीजाणसोमेश्वर ॥ ४६ ॥ बुधासीजाणभालेश्वर ॥ मंगळासीकंदर्पेश्व
र ॥ आणिगुरूसींकंजनेश्वर ॥ स्मनेश्वरशुक्रासी ॥ ४७ ॥ आदित्यासीतुरयलिंग ॥ रा
हूसीकल्लोळलिंग ॥ आणिजाणभाळेश्वरलिंग ॥ भावकादेवीसी ॥ ४८ ॥ तुळेश्वरलिं
गशनीसी ॥ ज्योतीश्वरलिंगबभ्रुवराजासी ॥ काळेश्वरलिंगमहाकालीसी ॥ सर्वगणासीई

श्वरलिंग॥४९॥ गंधर्वासीसाजीवलिंग॥ किन्नरांसीअढळलिंग॥ तारागणासीश
चीलिंग॥ केदारलिंगविद्याधरां॥१५०॥ श्रीकांचनेश्वरमेरूसी॥ शून्यलिंगआ
काशीं॥ रामेश्वरलिंगभूमिकेसी॥ मनुष्यांसीहाटकेश्वर॥५१॥ वायूसीमायी
कलिंग॥ उदकासीं तोयेश्वरलिंग॥ मृत्युलोकासीमहालिंग॥ तारकलिंगआकाशा
सी॥५२॥ ऐसींहींलिंगें अर्चितां॥ तत्स्वरूपहोयतत्वतां॥ मीचसर्वकर्ताहर्ता॥मज
वीणआणीकनसे॥५३॥ ऐसेसमस्तलिंगवंत॥ त्रैलोक्यामाजीजीवसमस्त॥ परीमीईश्व
रअसेंसत्य॥ आदिअंतींसकळांसी॥५४॥ ॥श्लोक॥ ॥प्रातःकालेशिवंदृष्ट्वाने
शंपापंव्यपोहति॥ आजन्मकृतमाध्यान्हेसायान्हेसप्त
जन्मजम्॥१॥ मेरुकांचनदत्तानांगवांकोटिशतैरपि
॥ पंचकोटितुरंगाणांतत्फलंशिवदर्शनात्॥२॥ ज्या
सींघडेलिंगदर्शन॥ त्यासींकधींनहोयलांछन॥ आ
णिपुनः नाहींआयागमन॥ चुकेरौरव॥१५५॥ ऐसें

ईश्वरेंसांगतां॥ पार्वतीझालीतन्मयचित्ता॥ चरणींठेविलामाथा॥ ह्मणे
तूंज्ञानकळेचिपार॥५६॥ देवह्मणेवोपार्वती॥ याअठरापकडयाती॥ सांगीतल्यातु
जप्रती॥ यथार्थजाण॥५७॥ यासर्वयातीपरिकर॥ नानाउदीमकरितीव्यापार
॥ मगझगडत्तांपार॥ नाहींतया॥५८॥ सर्वकुकर्मासीप्रवर्तलें॥ मगवीरवटेवासने ॥७॥

सीपडसावले॥ सर्वाधारेसीझगटले॥ तेअठराजण॥५९॥ मगदेउळेंरचिलींदेवी॥
देवपूजाकरितीबरवी॥ जयआम्हुचींकर्मेंनिवारावीं॥ झणोनिघालितीदंडवत॥६०॥
ऐसींझालींपापेंबहुत॥ मगएकमेकांसीविरोधकरित॥ पापझालेंमगसकृत॥मां
डिलेंतिहीं॥६१॥जेप्रपंचस्वार्थीअभक्ती॥ तेमजकैसेपावती॥कुकर्मेंबांधिलेआहे
ती॥ तेसुटतीकैसे॥६२॥ केल्याकर्मांकाहींनचले॥मगतिहींजपतपआरंभिलें॥एक
वैष्णवझणूंलागले॥ आपणासी॥६३॥ एकशिकतीगायन॥ एकगळांघालितीआभ
रण॥ एकमांडितीकीर्तन॥ तिथिवार॥६४॥ एककरितीनानाकर्में॥एकम्हणतीया
धर्में॥ ऐसींनानाकर्मेंवर्में॥ मांडिताती॥६५॥ मगतेएकमेकांबोलती॥ झणीशास्त्र
खोटेंम्हणती॥ तेमजसीझगडती॥ नानामतें॥६६॥ त्याशास्त्रांसीलागतीझगडे
॥मगनिवाडेयेतीऋषिपुढें॥तोंआपुल्याकुळाकडे॥ शास्त्रेंझगडती॥६७॥ तेचव
तीनानावादां॥पुराणेंरचिलींनानाविधां॥ व्यासऋषीनेंप्रबोधा॥ अठरापुराणेंरचि
लीं॥६८॥ तोरचीनवरसमेळा॥ मेळवूनकेलागोळा॥ वेळगमवितीभूपाळा॥सांगोनि
यां॥६९॥ तीं आदींचभूपाळकुळें॥ नानापापपुण्येंअसतीभरले॥ आणिनानादोषेंमेळ
ले॥ एकगदलेकुकर्में॥७०॥ तंवबोलेगौरी॥देवापुरेयाजनाचीपरी॥मजश्रवणकेलें
त्रिपुरारी॥परीबहुतें॥७१॥मगउमाम्हणेहेशंकर॥ त्यांसीवादलागलाअपार॥ म
गपोटभरण्याचाव्यापार॥ तिहींकायकेला॥१७२॥मगसांगेईश्वर॥त्यांचापिता

कश्यपऋषीश्वर॥ तोनानासूत्रेंपरिकर॥ ह्मणोनितोसूत्रधारी॥७३॥विश्वकर्मासू
त्रचालविता॥ म्हणोनिविश्वकर्मानामधरिता॥ऐसीउत्पत्तीझालीतत्वता॥ काश्यकु-
श्यपह्मणाती॥७४॥नाहींउदीमम्हणेपार्वती॥हींअठराधान्येंउत्पत्ती॥मगमार्गकेसे-
चालती॥ तेंसांगादेवा॥७५॥जेंजेंरचिलेंआचरण॥ त्यासीठेवितीनाम आपण॥तोस
र्वांचापिताम्हणून॥ श्लाघ्यताकरी॥७६॥ज्यांसींदिधलेंषट्कर्म॥ तेधरूनिराहिले-
धर्म॥ऐसेकरितीवर्म॥ आपुलेठायीं॥७७॥ पांचांसींपांचपरी॥ नामठेविलेंअवधा
रीं॥ तेपांचाळयापरी॥नामझालें॥ ७८॥तेपांचम्हणाती कोणकोण॥ तरीऐकवोसां
गेन॥ तेपांचाळविचक्षण॥ असतीजे॥७९॥प्रथममनूचालगरवाती॥ त्वारवीसोना
राशिल्पजाती॥ तांबटजाणचतुर्थनिरुती॥आणिपीतकपाथर्वट॥१८०॥हेपांचपां
चाळऐक॥हेभूलोकचाळक॥नानापाककर्मीलोक॥ चालविले॥८१॥पापपुण्यवि
चारें॥चालेयांच्याआधारें॥ नानामार्गसविस्तरें॥ इहींकेलें॥८२॥ऐसेंअलंकृतयु
गींझालें॥सर्वअलंकारआले॥ आतांकृतयुगींविस्तारले॥तेंऐकदेवी॥१८३॥ऐ
सेंझालेंगौरी॥माझीभक्तीअंतरलीदुरी॥आतांकृतयुगींचीकुसरी॥म्हणेश्रीमहा
देव॥१८४॥ ॥इतिश्रीमूळस्तंभेशिवनिबंधेईश्वरपार्वतीसंवादेत्रयोदशोऽध्यायः॥
॥१३॥ ॥श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॥श्रीगुरुदत्तात्रयार्पणमस्तु॥ ॥छ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥आतांआलीकृतयुगाचीरचना ॥ तीसांगतांयेईलतुझियामना ॥ कृत्यंकेलींतिहींदेवींजाणा ॥ ह्मणोनकृतयुग ॥ १ ॥ म्याएकत्ररूपकेलें ॥ तेंकार्यरूपासीं आलें ॥ यातेंचिदेवबोलिले ॥ कृतयुग ॥ २ ॥ त्याकृतयुगाचेसंवत्सर ॥ सत्रालक्षअठ्ठावी सहजार ॥ हीसंख्यापरमपवित्र ॥ जाणदेवी ॥ ३ ॥ कार्तिकशुद्धनवमीपवित्र ॥ हस्तनक्ष त्रआदित्यवार ॥ तयेदिनींजाहलासंचार ॥ कृतयुगाचा ॥ ४ ॥ ऐसेंकृतयुगाचेंप्रमाण ॥ तेंब्रह्म्यापासूनझालेकोण ॥ तेसांगतोंविस्तारकरून ॥ ऐकत्वांदेवी ॥ ५ ॥ ब्रह्म्यापा सूनिदैत्यवंशथोर ॥ आणिझालेराक्षसअसुर ॥ तेसाचिराजवंशमनोहर ॥ तोसां गतोंऐकपें ॥ ६ ॥ आदिपुरुषाचाचतुराननं ॥ त्याचामरीचीनंदन ॥ तेसाचिकश्यप जाण ॥ आणिपुलस्ती ॥ ७ ॥ पुलस्तीचाविश्वश्रवानंदन ॥ त्याचापुत्रराक्षसराव ण ॥ आणिकुंभकर्णबिभीषण ॥ हेदोनबंधूत्याचे ॥ ८ ॥ रावणाचेदोनसूत ॥ महाब लिष्ठइंद्रजित ॥ आणिकतोअखयाविख्यात ॥ मंदोदरीपोटीं ॥ ९ ॥ इंद्रजिताचापु त्रपाताळकेतु ॥ आणिदुसराअलोटकेतु ॥ हेमत्स्योदरीसमुद्रांत ॥ वाढिन्नले ॥ ॥ १० ॥ आतांकश्यपाचास्फुधार्य ॥ त्यापासूनिमणीतनय ॥ मणीपासूनिइरदीकूहोय ॥ त्याचापुत्रबाणइंद्र ॥ ११ ॥ त्यापासूनिस्कंदमुनी ॥ स्वर्नीरनपुस्कंदापासुनी ॥ त्यापासू निझालीकाकुत्स्थाचीजननी ॥ काकुस्थाचाविश्वावसू ॥ १२ ॥ त्यापासूनिमहामुनी जाण ॥ महामुनीचापुत्रच्यवन ॥ च्यवनाचाप्रकामनंदन ॥ त्याचापुत्रधनुर्धर ॥ १३ ॥

मू·स्तं· तयापासूनिमहीगहनु ॥ पुढेंत्याचाव्योमास्तनंदनु ॥ त्यापासूनिमांधात्याचीजनु ॥ म अ·
॥१॥ हापुरुषार्थीतयाचा ॥ १४ ॥ ऐसाहाब्रह्मदेवांश ॥ जाहलाअसेराक्षसवंश ॥ आणि ॥१६॥
दूजादैत्यांश॥ त्यायुगींजाहला ॥ १५ ॥ यांहीं सर्वव्यापिलीक्षिती ॥ परचक्रेंजोंभूमी
वरफिरती ॥ त्यांचींमस्तकेंतेछेदिती ॥ बाराराजे ॥ १६ ॥ हे त्यायुगींजेंनांदत ॥ तेंपु
रुषएकवीसतालउंचहोत ॥ छत्तीससहस्त्रनागगणित ॥ बलहोतेंक्षत्रियांसी ॥ १७
॥ तेंछत्तीससहस्त्रग्रहणेंहोतीं ॥ राजेस्वर्गींगमनकरिती ॥ चतुष्पादधर्ममूर्ती ॥ होती
जाण ॥ १८ ॥ त्यायुगीं अस्थिगतप्राण ॥ मनेंभोगादिसर्वजाण ॥ लक्षवर्षेंआयुष्यपू
र्ण ॥ मनुष्यांसी ॥ १९ ॥ त्यायुगींपरियेसी ॥ बाराराजेदैत्यवंशीं ॥ झालेकोणकोणते
तुजसी ॥ सांगतोंपैं ॥ २० ॥ हिरण्याक्ष, अघीग, मच्छकंद ॥ हिरण्य कशिपु, कपिलासु
र, मंद ॥ कपिल, भैरव, शंखासुर, नंद, गयासुर भद्रजाती ॥ २१ ॥ हेराजेदैत्यवंशींउत्प-
न्न ॥ आचरणेंकरूनियांच्याजाण ॥ भूमिदग्धलीऐसेंपाहून ॥ मगनारायणेंकाय
केलें ॥ २१ ॥ दैत्यभारेंभूमीपिडित ॥ पाहूनिमगरमाकांत ॥ अवतारधरी अतिअद्भु
त ॥ तेंसांगतोंतुजलागीं ॥ २२ ॥ प्रथममत्स्यरूपधरीजीवनीं ॥ त्याचीशंखावती
असेजननी ॥ आणिप्रभावळीनामकराणी ॥ पिताहुतेशशंकु ॥ २४ ॥ मांधातागुरु
हंसशिरक्षेत्र ॥ दैत्यनिर्दाळुनीशंखासुर ॥ आणूनिदिधलेवेदचार ॥ ब्रह्मदेवासी ॥ २५ ॥ ॥१॥
दुसराकूर्मरूपीरमापती ॥ त्याचीमाताचंद्रावती ॥ आणिराणीबीजवंती ॥ पिताजाण ॥

पुरूरवा ॥ २६ ॥ गुरू सहजानंद साचार ॥ क्षेत्र जाणावेताळपूर ॥ निर्दाळुनी मधुकैटभा
सूर ॥ धरित्री त्याणें स्थापिली ॥ २७ ॥ तिजा वराह रूपी लक्ष्मीपती ॥ त्याची माता प
द्मावती ॥ आणि कांता कंदावती ॥ पिता देव कैंगळु ॥ २८ ॥ त्याचा गुरू ॐकार ॥
तैसें चि क्षेत्र टोलसमुद्र ॥ निर्दाळुनियां मुर्कासूर ॥ पृथ्वीभार फेडिला ॥ २९ ॥ नृसिंह
रूपी अवतार चौथा ॥ शिलावंती तयाची माता ॥ आणि हरीतकू जाण पिता ॥ ल
क्ष्मी राणी तयाची ॥ ३० ॥ आणि गुरू पुरूरव पवित्र ॥ मनुस्थली क्षेत्र सुंदर ॥ मारूनि
हिरण्यकशिपु असूर ॥ केलें प्रल्हाद संरक्षण ॥ ३१ ॥ ऐसी मच्छादि रूपें चारी ॥ धरूनि अ
वतरला श्रीहरी ॥ मग पुराणें केलीं कवीश्वरीं ॥ लोकोपकारार्थ ॥ ३२ ॥ तें शिवतत्वीं सि-
द्धविचारण ॥ आणि आत्मोपासनाविवरण ॥ तैसें चि झालें त्रिभुवन ॥ स्थावर जंगम
॥ ३३ ॥ तें चंद्र सूर्यांची गती ॥ घटिका प्रहर दिन राती ॥ मास पक्ष संवत्सर गणाती ॥ हें
सर्व जाहलें ॥ ३४ ॥ त्या युगांत असे शक्ती ॥ रवि ग्रहणाची गणती ॥ बत्तीस सहस्त्र ऐ
सें ह्मणती ॥ जाण देवी ॥ ३५ ॥ तें दशसहस्त्र वर्षें पर्यंत जाण ॥ बाळ करीती स्तनपान ॥
तैसें त्रिमासांतीं भोजन ॥ करीती सर्व मानव ॥ ३६ ॥ तें सवा खंडीचा आहार ॥ हा त्या यु
गाचा विचार ॥ कन्या आणि कुमर ॥ दोन अपत्यें ॥ ३७ ॥ कन्या उपवर झाल्या जाण ॥
भार्वासहीत लावी लग्न ॥ त्याणें चघडे त्यांसी पुण्य ॥ जाण दुर्गे ॥ ३८ ॥ ऐसें त्या युगीं वर्त
मान ॥ माता पिता पूज्य समान ॥ माता पितरांची भक्ति पूर्ण ॥ मनोभावें पुत्र करी ॥ ३९

तें अठराविस्वे पुण्य पूर्ण ॥ दाता बोळंगे मागत्यालागुन ॥ विनंती नमन मागुतीन ॥ याचकांसी ॥५०॥ एकलक्ष संवत्सर ॥ वांचती सर्व सदा नर ॥ हा त्या युगाचा विचार ॥ आयुष्याचा ॥४१॥ एवं कृतयुगाची ख्याती ऐका ॥ तें आळे ईश्वर सिंहासन देखा ॥ आतां त्रेतायुगाच्या लेखा ॥ प्रारंभितों ॥४२॥ उमेसी म्हणे शूलपाणी ॥ आतां त्रेतायुगाची करणी ॥ ती ऐक गे तूं भवानी ॥ एकाग्रचित्तें ॥४३॥ ॥ इति श्री शिवनिबंधे ईश्वरपार्वतीसंवादे मूलस्तंभे कृतयुगकथनंनाम चतुर्दशोऽध्यायः ॥१४॥ ॥ श्रीसाम्बसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीभक्तवत्सल भक्ताभिमानी दत्तात्रेयार्पणमस्तु ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीनृसिंहसरस्वतीगुरुभ्योनमः॥ ॥आतांप्रथमत्रेतायुगास॥शुद्धतृतीयावैशाखमास॥ आर्द्रानक्षत्रगुरुवारदिवस॥ तेंप्रारंभजाहला॥१॥ त्यायुगाचेंसांगतोंप्रमाण॥ तेंऐकदेवीचित्तदेऊन॥ बारालक्षशाणणवसहस्त्रजाण॥ संख्याअसेवर्षांची॥२॥ त्यात्रेतायुगाभीतरी॥ दैत्यवधार्थभूमीवरी॥ अवतरलाअसेभूमीवरी॥ तीनवेळा॥३॥ तेअवतारम्हणसीकोण॥ तरीप्रथमझालातोवामन॥ दुसरापरशुरामजाण॥ तिसरारामदाशरथी॥४॥ हेश्रीहरीचेअवतारतीन॥ आणित्यायुगींपस्तीसराजेजाण॥ जाहलेतेम्हणसीकोण॥ तरीतूंऐकदेवी॥५॥ पृथु, त्रिशंकु, हरिश्चंद्र॥ रोहिदास, अंबरीषपवित्र॥ चंडजंघ, हीजवा, धुंधुमार॥ सगरआणिअशमान॥६॥ सुमंतअस्मानभूप॥ पुढेंभगीरथत्याचादिलीप॥ रघु, अज, दशरथभूप॥ त्यापासुनीरामचंद्र॥७॥ रामपुत्रकुशवीर॥ लवस्पतीत्याचाकुमर॥ पुढेंसुकर्मा, नळुनर॥ त्यापासुनीपिंडलक्ष॥८॥ क्षेमधान्य, दिवानक॥ त्याचापुत्रअहीनक॥ त्यांपासुनीपारिजातक॥ शंखनाभतयाचा॥९॥ चंद्रवा, पुढेंवीरसिंह॥ त्याचाहीरनाभ॥ कौसल्यसर्वशुभ, दुदसिंह॥ अग्निव्रणपस्तिसावा॥१०॥ एकापासुनीएकजन्मले॥ ऐसेहेराजेसूर्यवंशीझाले॥ तेत्रेतायुगींप्रवर्तले॥ महाप्रौढी॥११॥ चौदातालउच्चलपुरुषाचें॥ एकाक्षत्रियाबळसांचें॥ एकवीससहस्त्रगजांचें॥ होतेंपैं॥१२॥ त्रेतायुगींसूर्यग्रहणें॥ बत्तीससहस्त्रझालींजाणें॥ आणीकझालींचंद्रग्रहणें॥ छत्तीससहस्त्र

सू·स्तं ॥१३॥ सहस्त्रवर्षेंपर्यंतजाण ॥ बाळककरीस्तनपान ॥ आणिदीडमासांतींभोजन॥ अ·
॥१॥ करितीसर्व ॥१४॥ दीडमासेंकरितीउपहार ॥ साडेबारामण असेआहार ॥ हृष्टींदेखि ॥१५॥
तांस्वभ्रतार॥ गर्भराहेस्त्रियांसीं ॥१५॥ मातापितर भक्तिपूर्ण ॥ सदांअसेपुत्रांला
गुन॥ पंधराविश्वे असेपुण्य॥ सद्धर्मेंलोकवर्तती ॥१६॥ नारीपतिव्रताधर्मपाळिती॥
भ्रतारभक्तीसदांकरिती ॥ धर्मासितीनपाद असती॥ आणिमानअसेविप्रांसी॥१७
॥ क्षत्रियनानायज्ञकरिती ॥ सदांधान्येंपिकेक्षिती ॥ आणिसर्वकाळफळती॥ व
नस्पतीपैं ॥१८॥ त्यात्रेतायुगामाझारी ॥ दैत्यींपीडिलीधरित्री ॥ ऐसेंपाहोनिश्री
हरी ॥ अवतरलातीनवेळ ॥१९॥ पंचम अवतारवामन॥ त्याचापिताकश्यपजाण
अदितीमाताआणिवसिष्ठालागुन॥ गुरुकेलातयानें ॥२०॥ क्षेत्रसुंदर अशास्थळीं ॥
दानशूरजोदैत्यबळी ॥ त्यासीघातलेंपाताळीं ॥ त्रिपादभूमीमागुनी॥२१॥ परशुरा
मसहावाअवतार॥ रेणुकामाताजमदग्निपितर॥ गुरुवसिष्ठनरहटपुर॥ क्षेत्रजाण
तयाचें॥२२॥ अतिबलाढ्यसहस्त्रार्जुन ॥ तयासींयुद्धींनिर्दाळुन॥ कामधेनूतेंसोडवू
नी॥ स्वस्थानासीं आणिली ॥२३॥ मगतयानेंएकवीसवेळ॥ निःक्षत्रीयकरुनीभूमंडळ
॥ ब्राह्मणाकारणेंदीधलेंसकळ ॥ जाणजगदंबे॥२४॥ ऐसेंऐकोनिशंकरवचन॥ मगक
रीपार्वतीप्रश्न॥ सर्वक्षत्रियमारिल्याजाण॥ मगकैसेंजाहलें॥२५॥ मगम्हणेहोत्रिन ॥१॥
यन॥ उमेकेलासिबरवाप्रश्न॥ तरीआतांचित्तदेउन॥ ऐकतुजलासांगतों॥ २६ ॥ मा

गेंवेंसर्वक्षत्रियवधिले॥नाहींकोणीएकशेषराहिलें॥ऐसेंपाहूनिपलायनकेलें॥गर्भवं-
तीस्त्रियांनी॥२७॥गर्भछेदीलह्मणोनियां॥हिंगळजादेवीसींशरणगेल्या॥मग
हस्तपादजोडूनियां॥प्रार्थनाकरितीतियेची॥२८॥जयजयदेवीजगज्जननी॥ज
यभक्तसंकटनिवारिणी॥आदिमायेजयभवानी॥दीननाथेहिंगळजे॥२९॥श्रीपर
शुरामजमदग्निसुत॥त्याणेंनिःक्षत्रियकेलीपृथ्वीसमस्त॥आतांक्षत्रियोद्भवउदरस्थ
॥गर्भछेदीलआमुचे॥३०॥दीनअनाथआह्मीकामिनी॥शरणआलोंयाकारणी॥
तरीआमुचेगर्भरक्षूनी॥कृतार्थकरींआह्मासी॥३१॥आणिऐकयासमयीं॥स
त्वरआह्मांअभयदेयीं॥तूंजेसीतेसीभाकघेई॥आह्मापासूनीजगदंबे॥३२॥ऐसी
प्रार्थनाऐकूनिभवानी॥ह्मणेरक्षिस्येंतुमच्यागर्भालागुनी॥परीक्षत्रियपणाहेंद्याटाकु-
नी॥जीविकाकरातंतुपटें॥३३॥ऐसेंबोलूनित्यास्त्रियांप्रत॥मगदीधलेंकुंचीतावत्त॥
आणिपटविणवूनविख्यात॥नामदीधलेंखत्रीऐसें॥३४॥तेंपासूनीखत्रीझाले॥
मागीलक्षत्रियपणराहिलें॥एसेंहेंवरदानदीधलें॥हिंगळजेनें॥३५॥आणिबोलिली
आदिमाता॥माझेंव्रतचालवाआतां॥तेंपासूनिप्रसिद्धता॥खत्र्यांसीजाण॥३६॥
आतांसातवाझालाअवतार॥श्रीरामनामेंगुणगंभीर॥तयाचेजाणमातापितर
॥कौसल्याआणिदशरथ॥३७॥गुरुवसिष्ठअयोध्याक्षेत्र॥रावणकुंभकर्णदोघेअसु
र॥त्यांतेवधूनिसमस्तसूर॥बंदिमुक्तकेलेपें॥३८॥त्रेतायुगीसहस्त्रगुणदान॥प्रासहोय

पुण्यएकगुण ॥ आणिधर्मविष्णुस्थापन ॥ आचार्यत्वत्यायुगीं ॥ ३९ ॥ त्यायुगींबलि
ष्ठराजेतीन ॥ प्रथमकक्षपक्षःबलवान ॥ दुसराप्रवासकूजाण ॥ आणिअजपाळती
सरा ॥ ४० ॥ तेंरेणुकापुराणजाहलें ॥ शतकोटीरामायणविस्तारलें ॥ दैत्यराक्षसपें
वधिले ॥ ऐसेंसंपलेंत्रेतायुग ॥ ४१ ॥ आतांद्वापारयुगसांगेन ॥ तेंऐकदेवीचित्तदेऊ
न ॥ जेणेंदोषजातीदारुण ॥ म्हणेमहादेव ॥ ४२ ॥ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवपार्वती
संवादेत्रेतायुगकथननामपंचदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ ॥ शंभूह्मणेहोपार्वती ॥ ऐकआतांद्वापारचीस्थि
ती ॥ तेथेंअवतारजाह्लेकिती ॥ आणिराजेतेसांगतों ॥ १ ॥ कृष्णपक्षमाघमास ॥ अमा
वास्यासोम्यदिवस ॥ तेंआरंभद्वापारास ॥ झालाजाणआदिशक्ती ॥ २ ॥ त्याद्वापारचेंप्र
माण ॥ ऐकदेवीचित्तदेऊन ॥ आठलक्षचौसष्टसहस्त्रजाण ॥ संख्या असे वर्षांची ॥
॥ ३ ॥ आणित्यायुगांभीतर ॥ राजेझालेकोणकोणवीर ॥ सोमवंशस्थपराक्रमीथोर
॥ तेऐकसांगतों ॥ ४ ॥ आदिपुरुषश्रीभगवान ॥ तयापासूनीचतुरानन ॥ ब्रह्म्यापासो
नितपोधन ॥ अत्रिऋषीजन्मला ॥ ५ ॥ अत्रीपासूनिसोमजन्मला ॥ सोमापासुनीपुरूर
वाझाला ॥ पुढेंगविटालजन्मला ॥ गविटालाचाअपान ॥ ६ ॥ त्याचानिघोटत्याचाअर्जुन
॥ तयापासूनवोचूजाण ॥ अनुश्रद्धात्यापासून ॥ तसुत्रजाणलघुराजा ॥ ७ ॥ लघु
पासूनपरवुभूप ॥ त्यापासूनिजाणस्कधारप ॥ पुढेंअजयानंदजनरूप ॥ शंतनु, परा
शर, कृशा ॥ ८ ॥ दीनपू, पंडु, अर्जुन, अभिमन्यु ॥ परिक्षिती, जन्मेजय, शांतनु ॥
सहस्त्रार्जुन, पुढेंवेणू ॥ वत्सराज, नरवाहन ॥ ९ ॥ क्षेमक, अजारपण ॥ कामरूप ॥
अधीनन, अस्तलभ्यभूप ॥ यातीकर, महारथ, जयरूप ॥ प्रभातुएकुणचाळि
सावा ॥ १० ॥ हेएकुणचाळीसपरियेसीं ॥ द्वापारींझालेसोमवंशीं ॥ महाप्रतापी
धर्मराशी ॥ पार्वतीवो ॥ ११ ॥ यायुगामाझार ॥ सातताळउंचनर ॥ आणिअंबरींअ
ठरासहस्त्र ॥ ग्रहणेंजाहलीं ॥ १२ ॥ तैंषोडशसहस्त्रहत्तींचेंबळ ॥ एकानरासीहोतेंतुं

बळ॥ आणिधर्माचाद्विभागसकळ॥ जाणदेवी॥१३॥ तैंएकएकामनुष्यातें॥सहस्त्र
वर्षें आयुष्यहोतें॥ आणिशतवर्षांचीं अपत्यें॥ स्तनपानकरिती॥१४॥ तैंपुण्यहो
तेंविस्वेदहा॥ तैसेंचपापहीविस्वेदहा॥ ऐसेंद्वापारींसमानपहा॥पापपुण्य॥१५॥
तैंसोमवंशींधर्मस्थापना॥ महाकाळकल्पनाजाणा॥ गंगातीर्थविष्णुस्थापना॥
जाहलीदेवी॥१६॥ तैंअनेकधर्मप्रवर्तत॥ ऐसेराजेहोतेबहुत॥ दैत्यउदेलेअसंख्यात
॥पृथ्वीवरी॥१७॥तिहींपृथ्वीगांजिलीदेखुनी॥भारफेडावयाचक्रपाणी॥करिताझा
लाकायकरणी॥तीऐकें॥१८॥ आदिपुरुषश्रीभगवान॥ अवतारधरिलेतयानें॥कृ
ष्णबौद्धऐसेदोन॥तेऐकदेवी॥१९॥ आतांआठवाअवतार॥ श्रीकृष्णरूपेंसर्वेश्व
र॥ श्रावणमासबुधवार॥ कृष्णपक्षअष्टमी॥२०॥ रोहिणीदिवसनक्षत्रीं॥चंद्रोद
यींमध्यरात्रीं॥कंसाच्याबंदिशाळेभीतरी॥ अवतरला॥२१॥देवकीजननीवसुदेव
पिता॥संदीपनगुरूलक्ष्मीकांता॥ क्षेत्रमथुरादेवकीभ्राता॥ कंसासुरमारिला॥
॥२२॥ आणिसोडविलेमातापितर॥ सुखीकेलेसुरभूसुर॥ धर्मस्थापिलानिरंत
र॥ ऐसाअवतारतोझाला॥२३॥ आतांनवमअवतार॥ बौद्धरूपेंपरमसुंदर॥ अ
जजितपरात्पर॥घेईपैं॥२४॥मातासावित्रीपितासुमु॥राणीवैसावतीगुरुनिरोपमु
क्षेत्रगंगापुरीमहाभीमु॥रवापरासुरनामक॥२५॥ त्यादैत्यासींनिर्दाळिलें॥॥सर्व ॥१॥
सुरांसीसोडविलें॥आणिसर्वजगसुखीकेलें॥ऐसानवमअवतार॥२६॥ तैंचर्म

गतप्राणहोते॥ पृथ्वीएकदावापिजेते॥ आणिएकवीसवेळापीकते॥ वनस्पतीसदा
फळ॥२७॥ तेंपूर्णअतीतधर्महोते॥ गंगाप्रांतींरहातहोते॥ स्त्रियामानितीव्रतारा
तें॥ देवासम॥२८॥ मागल्यादोंयुगांभीतरी॥ देवेंकष्टभोगिलेभारी॥ मगद्वापारींनानान
टधारी॥ भोगभोगीनारायण॥२९॥ जेंजेंधरीहृदयांत॥ तेंतेंखेळेअपरिमित॥ तेंमीसां
गेनसमस्त॥ जाणदेवी॥३०॥ ऐसीद्वापारींचीस्थिती॥ यथार्थसांगीतलीतुजप्रती॥
आतांकलियुगाचीसांगेनस्थिती॥ ह्मणेश्रीमहादेव॥३१॥ ॥इतिश्रीमूळस्तंभे
शिवपार्वतीसंवादेद्वापारयुगवर्णनंनामषोडशोऽध्यायः॥१६॥ ॥श्रीसाम्बसदा
शिवार्पणमस्तु॥ ॥श्रीमज्जगदीश्वरार्पणमस्तु॥ ॥श्रीरस्तु॥ ॥छ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ ॥ आतांकलियुगवर्तमान ॥ सांगतोंदेवी
तुजलागुन ॥ तेंऐकतूंचित्तदेऊन ॥ पार्वतीचो ॥ १ ॥ कलियुगप्रमाणेंलक्षचार ॥
आणिबत्तीससंवत्सर ॥ ऐसात्याकलियुगाचाप्रकार ॥ जाणदेवी ॥ २ ॥ त्याकलियुगा
चाप्रारंभजाण ॥ भाद्रपदमासपक्षकृष्ण ॥ त्रयोदशीरविवारदिन ॥ तेंजाहलाअसे
॥ ३ ॥ त्याकलियुगामध्येंजाण ॥ आदिपुरुषश्रीनारायण ॥ भूमिभारफेडावयाकरण
॥ अवतरला ॥ ४ ॥ येथेंबासष्टसहस्त्रसूर्यग्रहण ॥ आणिअन्नमयअसेप्राण ॥ औटह
स्तमनुष्यप्रमाण ॥ जाणतूंदेवी ॥ ५ ॥ पुण्यदीडविस्वेनिपुण ॥ पापसाडेअठराविस्वेंग
हन ॥ एकगुणेंदेतांदान ॥ शतगुणेंपुण्यप्राप्त ॥ ६ ॥ कलीमध्येंवोपार्वती ॥ धर्मादिराजे
राज्यकरिती ॥ तेकवणकैशीस्थिती ॥ तीपरिससांगतों ॥ ७ ॥ प्रथमराजायुधिष्ठिर ॥ त्या
चाशकतीनसहस्त्र ॥ आणिचव्वेचाळीससंवत्सर ॥ असेजाण ॥ ८ ॥ दुसराराजाविक्रम
जाण ॥ त्याच्याशकाचेंअसेमान ॥ एकशेंपस्तीसवर्षेंपूर्ण ॥ जाणदेवी ॥ ९ ॥ तिसरारा-
जाशालिवाहन ॥ त्याच्याशकाचेंपरिमाण ॥ अठरासहस्त्रवर्षेंपूर्ण ॥ असेपें ॥ १० ॥ आ
तांचतुर्थजाणराजेश्वर ॥ विजयाभिनंदननामेंवीर ॥ तयाचाशकदशसहस्त्र ॥ वर्षेंपर्यं
त ॥ ११ ॥ पांचवाराजानागार्जुन ॥ त्याचाशकपरिपूर्ण ॥ चारलक्षवर्षेंजाण ॥ पार्वतीवो
॥ १२ ॥ सहावाराजाकल्क्यवतार ॥ त्याचाशकअतिक्रूर ॥ अष्टशतएकवीससंवत्सर ॥ १ ॥
॥ तूंजाणआदिशक्ति ॥ १३ ॥ कलींतगंगाअतिपवित्र ॥ महाकाळलिंगउज्जयि

नीक्षेत्र ॥ त्यान्यायोगें राजे पवित्र ॥ सूर्यवंशादि ऐकते ॥ १४॥ स्रुकडिक १ । सुकसु २
। चकसेन ३ । वीरसेन ४ । धृतसेन ५ । यज्ञपति ६ । अश्वपति ७ । नरपति ८ । विश्वपति
९ । अजयभूप १० । महींद्रपाल ११ । विनयपाल १२ । वीनसूनु १३ । येनसूनु १४ । गंध
र्वसेन १५ । विजयाभिनंदन १६ । विक्रमादित्य १७ । शालिवाहन १८ । नागार्जु
न १९ । महीपाल २० । देवपाल २१ । अमाभूपाल २२ । देवक्रीड २३ । सुजनु
२४ ॥ ऐसे हे चतुर्विंशती ॥ राजे धर्म पाळिती क्षिती ॥ पुढें झाली कैशी स्थिती ॥ तीऐ
कदेवी ॥ १५॥ मग म्लेंच्छ राजे जाहले ॥ त्यांणीं सर्व धर्म आटले ॥ ऐसें पाहूनि उ-
ठावले ॥ राजे शाहाण्णव कुळींचे ॥ १६॥ प्रथम राजे सूर्यवंशीं ॥ दुजे झाले सोमवंशीं ॥
तिजे ते शेषवंशीं ॥ ब्रह्मवंशी चतुर्थ ॥ १७॥ राजे मोरे आणि कदम ॥ यांसी युद्ध होयील
अनुपम ॥ पुढें कलींतील राजगोत्रें उत्तम ॥ सांगतों ऐक ॥ १८॥ राजे यादव १ । जाध
व २ । चवाण ३ । हे सूर्यवंशी वसिष्ठगोत्री ॥ मोहिते १ । स्रुरवे २ । सालुंखे ३ । ब्रह्म
चाळकी ४ । गुजर ५ । कदम ६ । शंखपाळ ७ । निकंब ८ । मोरिये ९ कीदंत १० । डुले
११ । इने १२ । मीन १३ । कळिंब १४ ॥ हे सोमवंशी व्यासगोत्री ॥ ॥ निकाश ॥ १ ॥
शरवचिये ॥ २ ॥ बडिये ॥ ३ ॥ गुंजवटे ४ । दोड ५ । गोळहिम ६ । वाग ७ । हत्तिये
८ । सावंत ९ । बागुल १० । वाणियडे ११ । कन्होजे १२ । वीगवले १३ । जवदं
डे ॥ १४ ॥ गरुड ॥ १५ ॥ लाड १६ । गौड १७ कानडे १८ । कर्नाटक ॥ १९ । खे

सीये २० । लिखे २१ । इरवे २२ । थोरात २३ । आणिकराजे नानाकुळींचे ॥ तेरा
ज्यकरिती भूमंडळींचें ॥ सांगतों ऐक कुळस्यांचें ॥ आदिशक्ति ॥ १९ ॥ शिंदेआ
णिभोंसले ॥ तैसेचराय भोंसले ॥ ऐसे हे अकुळीस बोलिले ॥ कुळी ऐसे ॥ २० ॥ आणिक
कलियुगीं होतील ॥ म्लेंच्छ राजे माजतील ॥ ते कोण कोण म्हणसील ॥ तरी ऐकवो देवी ॥
॥ २१ ॥ खोदला मलुका, मुलतान मलुका ॥ दिलबादी मलुका, खुरासन मलुका ॥ तैसाच पां
चवा महिल मलुका ॥ आणिक ते परियेसीं देवी ॥ २२ ॥ घोडमुरवे १ । हपसी २ । हुर्मुज
३ । रुमीरज ४ । फिरंगी ५ । आरब ६ । पारस ७ । मुळहुस ८ । मुळवात ९ । तुर-
की १० । तुरुकबज ११ । दाखिन १२ । आफफराण १३ । लोर १४ । जोर १५ । अबा
बाळ १६ । सय्यद १७ । दर्वेस १८ । चंदनमोहरी १९ । बीबळ २० । कादीसुलना
२१ । कितेव २२ । सेरवेर २३ । पठाण २४ ॥ ऐसे हे म्लेंच्छ सांगीतले ॥ कलियुगां
त हेचि वहिले ॥ सर्व राज्य करितील भले ॥ वर्षे तेराशें बत्तीस ॥ २३ ॥ आदी पादशाही बु
डेल ॥ मग वजीर पादशाह होईल ॥ सर्व पृथ्वी म्लेंच्छीं व्यापिजेल ॥ कलियुगामाझारी
॥ २४ ॥ आणि गांवोगांवीं पादशाह होती ॥ ते सांगतों ऐक पार्वती ॥ नाना पापें वर्तती ॥
पृथ्वीवरी ॥ २५ ॥ प्रथम अदिलशाह पादशाहा ॥ द्वितीय तो निजामशाहा ॥ तृतीय तो
नशाहा पादशहा ॥ मलीकशाह जाण चतुर्थ ॥ २६ ॥ याहून पादशाह अन्य ॥ ठायींठायीं हो ॥२॥
तील जाण ॥ अकुळींचे ते कोण कोण ॥ सांगतो ऐक ॥ २७ ॥ पहिला बरबर पादशाहा १ ।

त्याचातीवर॥२॥ त्याचाहुमाउ ३। त्याचाजहांगीर ४। त्याचाशाहासुजा ५। त्याचा अकबर ६। त्याचाशाहाज्या॥ ७॥ त्याचाऔरंग ८। त्याचाबहादुर ९। ऐसेचकि तीएकमोंगल॥ तेनिपादशाहहोतील॥ त्यांणींसर्वपृथ्वी आटेल॥ आणिपापक र्मेहोतीलजाण॥ २८॥ मगसातदुराया प्रवर्तती॥ क्षत्रीयक्षात्रधर्मटाकिती॥ तस्क रकर्मीप्रवर्तती॥ क्रियाभ्रष्टब्राम्हण॥ २९॥ गाई अल्पदुग्धदेती॥ महानद्यांसीउता रहोती॥ आणिमेघअल्पवर्षती॥ पृथ्वीअल्पधान्यहोईल॥ ३०॥ वनस्पतीहोती लनिष्फल॥ मनुष्यअसत्यबोलतील॥ आंवळ्याप्रमाणेभिक्षाघालतील॥ स्त्रिया परपुरुषींरततीपैं॥ ३१॥ उत्तमलोककरितीमांसभक्षण॥ कन्यावेदविक्रयकरितीब्राम्ह ण॥ बहुतभांडविद्याप्रवर्तन॥ सद्विद्येसीमाननाहीं॥ ३२॥ गोंधळीभराडीयांचेंगा णेंऐकती॥ हरिनामएकतांकंटाळती॥ सर्वप्रजाआचारसांडिती॥ स्वधर्माचा॥ ३३॥ राजेधर्मनीतीनेनचालती॥ परद्रव्यीअभिलाषकरिती॥ एकाकारसर्वजाती॥ होती लजाण॥ ३४॥ ऐसींअधर्मकर्मेंपापेंहोती॥ मगत्याकलियुगाचेअंतीं॥ धर्मस्थापा वयाश्रीपती॥ धरीलकलंकीअवतार॥ ३५॥ आतांहादाहावाअवतारू॥ माता गायत्रीपिताजमनरू॥ गुरुसिंधुराणीकारजनीपवित्रू॥ त्याक्षेत्रीअलमदुनियांपाल टेल॥ ३६॥ गंगेयमुनेमध्येंजाण॥ श्रोत्रियपवित्रआथर्वणीब्राम्हण॥ तोमातंगस्त्री सीकरीललग्न॥ हेंजाणसत्यदेवी॥ ३७॥ तयेमातंगीचेउदरीं॥ आपणअवतरेलश्री

स्तं हरी ॥ हाकलंकी अवतार यापरी ॥ जाणदेवी ॥ ३८ ॥ मगक्रतुमध्यमनामें वारू ॥ अ०
३॥ त्यावरी बैसेल तो अवतारू ॥ आणिकरील संहारू ॥ म्लेंच्छरूपी दैत्यांचा ॥ ३९ ॥ ॥१७॥
अठराहात लांबखड्ग धरील ॥ तेंसर्वजना आक्रांतहोईल ॥ दुष्टलोकनाशपावतील ॥ ते
समयीं ॥ ४० ॥ ऐसात्याकलीच्याअंतीं ॥ कलंकीनामकश्रीपती ॥ तयासींवरावयादेव-
तासती ॥ कोल्हापुरचीउद्युक्तअसे ॥ ४१ ॥ तीमहालक्ष्मीआपण ॥ हातींघेवोनी-
माळजाण ॥ प्रतीक्षाकरीलतयालागुन ॥ रात्रंदिवससर्वदा ॥ ४२ ॥ मगदशवायुअश्वी
चाघोडा ॥ सितखड्गघेऊनिराऊतपुढां ॥ ऐसाकलियुगींचाघोडा ॥ करीलनारायण
॥ ४३ ॥ स्कलग्रेखांडें प्रक्षाळतील ॥ तेंसर्वजनासीं आक्रांतहोईल ॥ मगपल्लवछत्रेंनि
घतील ॥ तेसमयीं ॥ ४४ ॥ ऐसाप्रळयहोईल ॥ मगराउळाचालतील ॥ आणिम्लेंच्छावू
रीजागेल ॥ प्रतापकलंकीचा ॥ ४५ ॥ तेथें अद्भुतवीरमारहोईल ॥ आणिद्वादशसूर्य
तपतील ॥ सर्वबीजघालील ॥ अवतारींजाण ॥ ४६ ॥ भूमीसींप्रळयहोईल ॥ सर्वांसींअनन्य
धर्मवर्तेल ॥ ऐसेकलीचेधर्महोतील ॥ जाणदेवी ॥ ४७ ॥ अंगुष्ठप्रमाणमनुष्येंहोती ॥ घ
रचेपरीशेतेंकरिती ॥ त्याचपिकानेंपोटेंभरिती ॥ सहकुटुंब ॥ ४८ ॥ देहींवसेअल्पबु
द्धी ॥ देहींकर्माकर्मसंबंधीं ॥ अल्पसिद्धीपापबुद्धी ॥ आणिकुकर्मेंफारहोतील ॥ ४९
॥ मगआपणसर्वेश्वर ॥ जोकलंकीरूपीअवतार ॥ तोचिएकलाईश्वर ॥ उरेल ॥३॥
जाण ॥ ५० ॥ ऐसेंकलियुगांतींहोईल ॥ सर्वबीजएकवटेल ॥ आणिसर्वांसींप्रळयहोई

ल॥अपारदेवी॥५१॥मगतोश्रीपरमेश्वरू॥एकलाचीनिराकारू॥ज्यासीनामसर्वेश्व-
रू॥तोएकलाएक॥५२॥ऐसेंऐकूनिबोलणें॥मगउमाकायम्हणे॥शेवटींपरीकवण॥
तीमजसांगादेवा॥५३॥ऐसेंपुसिलेंदुर्गेनें॥मगउत्तरदिधलेंत्रिनयनें॥सर्वमजमाजीउपज
णें॥जाणादेवी॥५४॥जैसेंभूमीसीपेरिजेबीज॥सर्वांसितेंशेंडादावीनिज॥मगतेंएकवरि
जेसहज॥पिकलेंह्मणूनी॥५५॥तैसेंसर्वमजपासूनीजाहलें॥अनंतयुगेंविस्तारलें॥मग
तेंचउरलेंएकलें॥अनंतयुगीं॥५६॥जैसीमागेंसांगीतलीयुगसंख्या॥तैसीचपुढेंहोईलअ
संख्या॥ऐसामीखेळमांडितोंनिका॥निमिषामाजी॥५७॥ऐसेंविरूपाक्षबोलता॥उमाझा
लीतन्मयचित्ता॥मगठेवूनिचरणींमाथा॥मागुतीपुसेशिवातें॥५८॥आतांपुनःशंकराप्रती॥
पुसतीझालीपार्वती॥तेंसांगतोंअवधारावित्तीं॥म्हणेश्रीमहादेवा॥५९॥ ॥इतिश्रीमूळ-
स्तंभेशिवपार्वतीसंवादेसप्तदशोऽध्यायः॥१७॥ ॥श्रीसाम्बसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॐ

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ ॥ आदिशक्तीम्हणेजीदेवा॥याकलीचाइतुकाच
कींठेवा॥ आणिककांहीं असेलतोसांगावा॥मजप्रती॥१॥ मगम्हणेमहादेव॥ सांग
तोंकलिमाहात्म्यभाव॥ तूंपरियेसींसर्व॥ अपूर्वअसेजो॥२॥ चतुर्दशविद्याअसती॥
चवसष्टकळानिगुती॥ आणिनवरसशोभती॥तैसींचनवरत्नें॥३॥ आगमअसती-
अठ्ठावीस॥सहाशास्त्रेंपुराणेंअष्टादश॥पांचकाव्येंबहुसुरस॥ आणिचारवेद॥४॥ पांच
वावेदगुह्यजाण॥ अष्टसिद्धीचतुर्दशरत्नें॥ नवनिधीनवरसपूर्ण॥ असतीपें॥५॥
मगबोले आदिशक्ती॥ देवानवरसकासयाम्हणती॥ तेंसांगावेंमजप्रती॥ कृपाकरो
नी॥६॥ऐसेंऐकोनिशंभुबोलिले॥ अहोजीत्रिभुवनभरिलें॥ तरीतेंऐकावहिलें॥नि
रंजनज्ञान॥७॥तेंज्ञानअसेपूर्ण॥ जेथेंनिरंजनआपण॥ आलेखआनंदकारण॥ सांग
तोंतुजप्रती॥८॥ तेंनिर्विकल्पअसदृश॥ रसभेदेंनिर्दोष॥ तोभेदअविनाश॥ रसस
वांचा॥९॥ तेंबीजरूपनिश्चित॥ माजीब्रह्मरूपसदोदित॥ त्याएसेंभरोनीसमस्त
॥ राहिलें असे॥१०॥ऐशियाबीजाचाअंकुर॥ तेंबीजनत्याचाप्रकार॥ आणित्याअं
कुराचाविस्तार॥तेचिमायाबोलिजे॥११॥ तेमायेचीकल्पना॥ तेचिअविद्याऐसें
जाणा॥ तिचाप्रपंचमीतूंपणा॥ दारुणजाहला॥१२॥ तोप्रपंचआणिब्रम्हदोनी॥उभा
रलींनवरसेंकरोनी॥ त्यारसाचीकेलीकरणी॥ व्यासऋषीनें॥१३॥ रसभरितबहु
बोलणें॥ऐसींकेलीं अठरापुराणें॥परीब्रम्हएकऐसेंबोलणें॥कवितांमाजा॥१४॥ ॥१॥

त्यारसांची भरोवरी ॥ एकरसीं भेद चारी ॥ ऐसी केली बहुत कुसरी ॥ कवीश्वरीं ॥ १५
॥ ते आतां नवरस तुजलागुनी ॥ सांगतों ऐक चित्त देउनी ॥ प्रथम तो शृंगाररस जाणी
॥ पार्वतीवो ॥ १६ ॥ त्यारसामाजी जाण ॥ बाळशक्ती वसे आपण ॥ भोगीत असे रसपूर्ण
॥ निरंतर ॥ १७ ॥ चार भेद त्यारसाभीतरी ॥ कोणकोणते अवधारी ॥ तयाचीं नामें वो सुंद
री ॥ सांगतों आतां ॥ १८ ॥ रेखा, रूप, रंग, भाव चारी ॥ ऐसीं भेद नामें असती सुंद
री ॥ आतां द्वितीय रसाची परी ॥ सांगतों ॥ १९ ॥ दुसऱ्याचें नाम हास्यरस ॥ तेथें श
क्ती श्यामळा निचार हिवास ॥ तयाचे चार भेद असती खास ॥ स्नेह, सुख, चीदा, प्री
ती ऐसे ॥ २० ॥ आतां तिसरा रस सांगेन ॥ त्याचें नाम करुणा जाण ॥ तेथें शक्ती त्रिपुरा
आपण ॥ राहात असे ॥ २१ ॥ त्यारसाचे भेद चारी ॥ जिहीं कविता करिती नानापरी
॥ ते भेद तुजसीं सुंदरी ॥ कोणकोणते सांगतों ॥ २२ ॥ वर्णित, मणीत, कृपा, मोह ॥ या
चहूं प्रकारांचा भाव ॥ यासीं च करुणा ऐसें नांव ॥ असेपें ॥ २३ ॥ आतां चौथा रस तो रौद्र
॥ तेथें आदिशक्ती अधिकार ॥ त्याचेही भेद जाण चार ॥ असतीपें ॥ २४ ॥ कोहंकार आणी
विकार ॥ सिद्धार आणि सीकार ॥ ऐसा हा चहूं प्रकाराचा विस्तार ॥ रौद्र रसाचा ॥ २५ ॥
पांचवा वीररस जाणा ॥ तेथें देवता ममता आपण ॥ राहात असे सदा संपन्न ॥ आणि
याचे चार भेद ॥ २६ ॥ क्षेत्र, मारू, पेजा, पुरुषार्थ ॥ यांचा अर्थ तो यथार्थ ॥ कवी वर्णिती
कीं समर्थ ॥ निरंतर ॥ २७ ॥ आतां तो सहावा रस ॥ तयाचें नाव बीभत्स ॥ तेथें देवता

प्रणीतरहस्य॥राहेपैं॥२८॥मुकुटी,न्याव,उत्साह,आन॥ निंदा, चवथा भेदजाण
॥ऐसेंसांगीतलेंतुजकारण॥ भेदचारी ॥२९॥ आतांसातव्यारसाचें कथन॥ त्या
सीं अद्भुतऐसेंनामजाण॥ तेथेंमूळशक्तीचेंप्रवेशन॥ असेपैं ॥३०॥ प्रथमवि-
द्याद्वितीयभय॥ तैसीचअविद्यातृतीय॥ आणिचतुर्थविस्मय॥हेचारभेदतयाचे॥३१
यांचेंकसेंकींलक्षण॥मंत्र,पीठ,ब्रह्मांड,जाण॥ आणीक तैसेतेरावर्ण॥देहींमाझे
॥३२॥ऐसीमाझीदृष्टीजाण॥ निवृत्तीनाममुनिजन॥ तेंमजशिवाचेंशिवज्ञान॥जा
णदेवी॥३३॥ आतांजोभयानकनामेंरस॥ तोआठवाबोलिजेस्फुरस॥ तेथेंमूळ
शक्तीचाप्रवेश॥ आणिभेदचार॥३४॥ शंकितआणिकंपित॥स्वरितआणिनाद
भरित॥हेचारभेदवर्णिजेत॥वेदांतशास्त्रीं॥३५॥ तयापासूनिब्रह्मज्ञान॥हेंदेहदृष्टांतेंऐ
क्यलक्षण॥वेदांतशास्त्रआणिपुराण॥रचनाव्यासाची॥३६॥आतांसांगतोंनववारस
जयानामशांतिस्फुरस॥ तेथेंज्ञानशक्तीचारहिवास॥ भेदचारीअसती॥३७॥ ज्ञान,ध्या
न,क्रिया,आचार,चारी ॥ याभेदांचेंलक्षणगौरी॥ संतवर्णितीआलेखअभेदअं
तरीं॥सच्चिदानंद॥३८॥ऐसेंहेंहृदयींलक्ष॥तेंअगोचरअलक्ष॥ तेंध्यानम्हणिजेसा
क्ष॥जाणदेवी॥३९॥जेंनिर्विकल्पसादृश्य॥रसभेदपरमहंस॥ वेदादिरूपसदृश
॥तेंमाझेंज्ञान॥४०॥ त्याचीक्रियाधर्मेंवर्तिजे॥ त्यानामक्रियाम्हणिजे॥ त्याआ ॥२॥
चारेंआचरिजे॥ तोचिआचार॥४१॥ त्याबीजाचाजोअंकुरू॥तेंचिपरब्रह्मनि-

धारू ॥ त्याचाही बीजाकारू ॥ तीमाया बोलिजे ॥ ४२ ॥ तीच जाणावी कल्पना ॥ ची जग्रपंचादि मी तूंपणा ॥ तीच अविद्या जाणा ॥ नामरूप ॥ ४३ ॥ यामाजी प्रपंचमी-आत्मा ॥ तोचि कैवल्य परमात्मा ॥ त्याचा कोणा न कळे महीमा ॥ जाण देवी ॥ ४४ ॥ हे र-ससंचले मजपासुनी ॥ आणि चतुर्दश विद्यांची करणी ॥ चौसष्ट कळा त्यांपासुनी ॥ कलि युगीं जाहल्या ॥ ४५ ॥ मग पार्वती देवासि म्हणे ॥ चौदा विद्या मज सांगणें ॥ आणि वि द्या कासया म्हणाणें ॥ देवराया ॥ ४६ ॥ आत्मज्ञान वेदपठण ॥ धनुर्बाण धारणा लिहिणें ॥ गणित करणें पोहणें विणणें ॥ शस्त्र धरणें तैसेंची ॥ ४७ ॥ वैद्यक आणि ज्योतिष शास्त्र ॥ रमल विद्या सूपशास्त्र ॥ गायन आणि गारुड विचित्र ॥ ह्या जाण चौद्या विद्या ॥ ४८ ॥ सर्व हस्तगत लघुकरण ॥ हेंचि चौदा विद्यांचें साधन ॥ देवी म्यां रचिलें ज्ञान ॥ सर्व जनासी ॥ ॥ ४९ ॥ तंव उमा म्हणे जी जगन्नाथा ॥ चौसष्ट कळा सांगा समस्ता ॥ मग शंकर झाला बोलता ॥ नामें सर्व कळांचीं ॥ ५० ॥ वेद १ । वेदांग २ । स्मृती ३ । अक्षर ४ । नाटक ५ । भारत ६ । धनुर्विद्या ७ । संधिविग्रह ८ लक्षता ९ । युद्ध १० । निरोध ११ । संधी १२ । भट समय १३ । सत्व १४ ब्रह्मयोग १५ । ज्योतिष १६ । शिल्पशास्त्र १७ । पान १८ । मृट १९ । चावन २० । लैपेविष्ट २१ । अष्टमा २२ । आकाशगमन २३ । धुर्गमन २४ । परकाया प्रवेश २५ । संग्रामविजय २६ । अपेक्षा २७ । अतिहास्य २८ । नीतिशास्त्र २९ । क नकपरीक्षा ३० । सामुद्रिक ३१ । स्तंभन ३२ मोहन ३३ । उच्चाटन ३४ । धुस

यण ३५। मधुर ३६। रंभाशयन ३७। वाकसाहाण ३८। देशप्रवेशन ३९। चित्रले-
खन ४०। मंत्रवेद ४१। नानावेष ४२। वाद्यवादन ४३। त्रीमिर ४४। वाहन ४५
रसवाद्य ४६। वीसावदीमंत्र ४७। प्रत्यक्षाकार ४८। विधिल ४९। अग्निस्तंभन
५०। शूलस्तंभन ५१। अकोचन ५२। महेंद्रक ५३। सूपशास्त्र ५४। शतिशास्त्र ५५
ओंवीबंध ५६। चक्षुलक्षण ५७। रत्नपरीक्षा ५८। अश्वपरीक्षा ५९। नारीपरीक्षा-
६०। पुरुषपरीक्षा ६१। संगीतलक्षण ६२ वायुस्तंभन ६३। इंद्रजाळ ६४। एवंचौस-
ष्टकळादेवीजाण ॥ हें चौदाविद्यांचें व्यंजन ॥ तुजसांगीतलें संपूर्ण ॥ येणें सर्वकर्में
जळती ॥५१॥ चालवितां भरलें अहंमती ॥ तेणें ब्रम्हविद्या गेली परती ॥ मातेंनेण
ती तेपडिलेपंथी ॥ नानाकर्मांचे ॥५२॥ एकविद्या विंतिती सार ॥ एकासीं पुराणें आव
डती फार ॥ परी त्यांसी न कळे निर्धार ॥ तेणें मज वंचिलें ॥५३॥ तंव बोले पार्वती ॥ पुरा
णें सांगा मज प्रती ॥ मग मानवांची स्थिती ॥ कळेल मज ॥५४॥ मग म्हणे शूलपाणी ॥
जीं अठरा पुराणें भवानी ॥ त्यांचीं नामें तुजलागुनी ॥ सांगतों ऐक ॥५५॥ ब्रम्हपुराण
१। पद्मपुराण २। शिवपुराण ३। विष्णुपुराण ४। भागवत ५। नारदपुराण ६। मार्कंडे
यपुरा॰ ६। अग्निपुरा॰ ८। भविष्योत्तरपु॰ ९। ब्रह्मवैवर्तपु॰ १०। वामनपुराण ११। वराह
पु॰ १२। मत्स्यपुराण १३। ब्रम्हांडपु॰ १४। कूर्मपु॰ १५। गरुडपुराण १६। स्कंदपुराण-
१७। लिंगपुराण १८। ऐसीं हीं अठरा पुराणें ॥ लोक घेवोनी राहिले मनें ॥ यांचिया

जागतेपणें ॥ दुरावती मज ॥ ५६॥ आणि अठरापकडजाती ॥ अठरापुराणेंधरि
तीहाती ॥ त्यांपासीं सर्वांसीहोयभ्रांती ॥ ऐसीस्थिती कलीची ॥ ५७॥ तंवशक्तीम्हणेजी
देवा ॥ कोणेंपुराणीकोणाचाठेवा ॥ तोविवरणकरूनीसांगावा ॥ मजलागीं ॥ ५८ ॥ म
गम्हणेशूल पाणी ॥ ह्या अष्टादशपुराणीं ॥ कोणदेवाची केसी मांडणी ॥ तीऐक
आतां ॥ ५९ ॥ दाहापुराणीं शिववर्णिला ॥ चारपुराणीं विष्णुस्तविला ॥ पुराणद्व
यीं ब्रह्मागाइला ॥ आणिदोहोंत अग्निसूर्य ॥ ६०॥ ऐसींहीं अठरापुराणें ॥ आहेनाहीं
पुरेअपुरेपणें ॥ अपुरेतें पुरेंकरणें ॥ वादविवादकरोनियां ॥ ६१॥ आतांसांगतों ऐकउमे ॥
साहाशास्त्रें अतिउत्तमें ॥ तयांचीं कोणकोणनामें ॥ पृथक्पृथक् ॥ ६२॥ पूर्वउत्तरमीमां
सादोनी ॥ ज्योतिर्निबंधचिंतामणी ॥ तर्कशास्त्रवेदांतजाणी ॥ ऐसींहीं सहाशास्त्रें ॥
॥ ६३॥ प्रथमअमरसिंहकाव्य ॥ नीघोटकाव्यरघुवंशकाव्य ॥ सारस्वतकुमारसंभ
वकाव्य ॥ ऐसींहीं पांचकाव्यें ॥ ६४॥ आतांसांगेनवेदचारी ॥ जेवर्तती सर्वचराचरीं
॥ तेवेदऐकेंगौरी ॥ स्वस्थचित्तें ॥ ६५॥ ऋग्वेदआणियजुर्वेद ॥ सामवेदआणिअथर्व
णवेद ॥ पांचवा असेसूक्ष्मवेद ॥ ऐसेवेदपांचहे ॥ ६६॥ पार्वतीसींम्हणेत्रिनयन ॥ न
वनिधीतुजकारण ॥ आणिअष्टमासिद्धीसांगेन ॥ ऐक आतां ॥ ६७॥ घोडाहत्तीआणि
रत्न ॥ गडदुर्गस्त्रीसुवर्ण ॥ रवर्गरथ आणि धान्य ॥ ऐसेहे नवनिधी ॥ ६८॥ बहुरू
पतादूरश्रवणीगरिमा ॥ प्रकाशरूपतादूरदर्शितालघिमा ॥ परकायाप्रवेश ॥ आणि

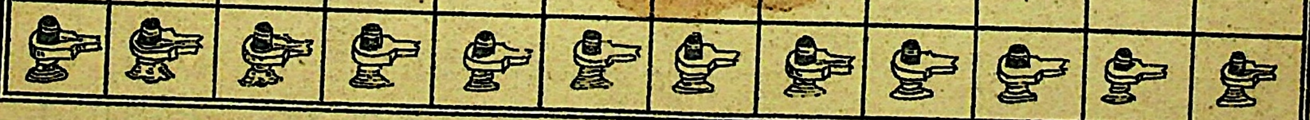
अणिमा ॥ ह्या अष्टसिद्धी ॥ ६९ ॥ आतां नवरत्नहार ॥ जो तुझा होई शृंगार ॥ त्यान
वरत्नाचा प्रकार ॥ परीस देवी ॥ ७० ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ मणिमुक्ताप्रवालंचपा
चूपैरोजवज्रंच ॥ नीलगोमेदवैडूर्यनवरत्नान्यमूनिहि ॥ १ ॥ ॥ टीका ॥ मणी पा
चपोवळें ॥ पैरोज वज्र मुक्ताफळें ॥ वैडूर्य गोमेद नीळ ॥ ऐसीं जाण नवरत्नें ॥ ७१ ॥
तंव पार्वती म्हणे जी देवा ॥ नवग्रह कासे या नावा ॥ आणि अष्टनद्यांची शांभवा
नामें सांग मज ॥ ७२ ॥ मग बोले शूलपाणी ॥ नवग्रह ऐक भवानी ॥ आणि अष्टन
द्या कोणकोणी ॥ सांगतों ऐक देवी ॥ ७३ ॥ प्रथम अर्क दुसरा सोम ॥ कुज सौम्य जीव
पंचम ॥ भृगु सौरी राहु अष्टम ॥ आणि नवम केतु होय ॥ ७४ ॥ ऐसे नवग्रह परियेसा
आठ फिरती अष्टदिशा ॥ नववा तो दिशा मनुष्या ॥ भोगीत असे ॥ ७५ ॥ आतां सुभा
शुभासी ॥ बोलिले ते परियेसीं ॥ मनुष्यीं पहावें प्रयाणासी ॥ पार्वती वो ॥ ७६ ॥ ॥
श्लोक ॥ ॥ शनिसोमौचपूर्वेतुह्युत्तरेबुधमंगलौ ॥ रविशुक्रौपश्चिमेचजीवस्तिष्ठ
तिदक्षिणे ॥ १ ॥ टी० ॥ ॥ शनि सोमवारीं वर्ज पूर्वेसी ॥ बुध मंगळवारीं वर्ज उत्तरेसी ॥ र
वि शुक्रवारीं वर्ज पश्चिमेसी ॥ गुरुवारीं दक्षिणेसी गमन वर्ज ॥ ७७ ॥ आतां अष्टनद्यांची
नामें ॥ जी सर्व तीर्थांमाजी उत्तमें ॥ ती सांगतों सर्वोत्तमें ॥ तुजलागीं ॥ ७८ ॥ गयायमु-
नासरस्वती ॥ तुंगभद्रा नर्मदा भागीरथी ॥ कावेरी तापी ऐसी पार्वती ॥ आठ नामें नद्यां ॥४॥
चीं ॥ ७९ ॥ आतां नऊ आनंदाची नावें ॥ सांगतों तीं परिसावें ॥ जेणें महादोष स्वभावें

जातीउच्चारितां॥८०॥ शिवानंदवेदानंद॥सहजानंदबीजानंद॥ महानंदभावानं
द॥ धर्मानंदसातवा॥८१॥ आनंदानंदतो अष्टम॥ प्रेमानंदअसेनवम॥ आतांस
ह्याउपशास्त्राचींनावें॥ सांगतोंऐक॥८२॥ शिल्प, भेद, पंडुर॥ महाभाष्यसूपशा
स्त्र॥ शिवसाह्यावेंजाणसुंदर॥ पार्वतीचो॥८३॥ पुनःप्रश्नकरीपार्वती॥ देवा
चौदारत्नेंकासयाम्हणती॥ मगबोलेतोपशुपती॥ नामेंचौदारत्नांचीं॥८४॥
॥श्लोक॥ ॥लक्ष्मीःकौस्तुभपारिजातकसुराधन्वंतरिश्चंद्रमा गावःकामदुघासु
रेश्वरगजोरंभादिदेवांगनाः॥ अश्वःसप्तमुखोविषंहरिधनुःशंखोमृतंचांबुधेरत्नानी
हचतुर्दशप्रतिदिनंकुर्वंतुवोमंगलम्॥१॥ ॥टीका॥ ॥लक्ष्मी, कौस्तुभ, सुरा, पारि
जातक॥ धन्वंतरी, चंद्रमा, कामधेनु, शंख॥ ऐरावत, रंभा, उच्चैःश्रवा, विख॥ धनुष्य,
अमृत ऐशीं चौदा॥८५॥ परीह्या सर्वांचा कर्ता॥ मीशंकरअसेंसर्वथा॥ ऐसेंजयाच्या
कळेलचित्ता॥ तोचिज्ञानी॥८६॥ तंवदुर्गाम्हणेचंद्रमौळी॥ आताकळलीतुमचीकुळी
॥ त्याणेंमाझीभ्रांतीसकळी॥ दुरावली॥८७॥ परीदेवाएकआहेपुसणें॥ हेभोगमीसर्व
थानेणें॥ तरीहेंज्ञानमजकारणें॥ करावेंजी॥८८॥ मगसांगेत्रिनयन॥ सुगंधस्त्री
गायन॥ वस्त्र, तांबूल, भोजन॥ मार्जन आणिनिद्रा॥८९॥ हे अष्टभोगबोलिले
॥ तेंदेवीतुजसांगीतलें॥ तंवपार्वतीनेंपुशिलें॥ शिवाप्रती॥९०॥ म्हणेदेवाचंद्रमौ
ळी॥ तूंअवतरलासीतिहींताळीं॥ तेअवतारभूमंडळीं॥ असतीकवण॥९१॥ पुढेंआतांदे

व शक्तीप्रती ॥ बाराज्योतिर्लिंगेंसांगती ॥ तींस्मरणकेल्याहोती ॥ पापेंभस्म ॥ ९२ ॥
तेंशिवाचेंअवतरण ॥ श्रोतींकीजेभक्तिश्रवण ॥ तयानेंचुकेलजन्ममरण ॥ म्हणे
महादेव ॥ ९३ ॥ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवनिबंधेशिवपुराणेमहाशास्त्रेईश्वरपार्व
तीसंवादेअष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥ ॥ श्रीउमामहेश्वरार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ श्रीगोपालकृष्णायनमः॥॥
शक्तीह्मणेजीदेवा॥ बारालिंगांचाजोठेवा॥ तोमजप्रतीसांगावा॥ ईश्वरातुह्मीं॥१
॥मगशंकरह्मणेगेउमे॥ सांगतोंज्योतिर्लिंगांचींनावें॥जींपृथ्वीमाजीउत्तमें॥ अ
वतारमम॥२॥ ॥श्लोक॥ ॥ सौराष्ट्रेसोमनाथंच श्रीशैलेमल्लिकार्जुनम्॥
उज्जयिन्यांमहाकालेमोंकारममलेश्वरम्॥१॥ परल्यांवैजनाथंचनागेशंदारुका
वने॥ सेतुबंधेतुरामेशंडाकिन्यांभीमशंकरम्॥२॥ हिमालयेचकेदारंघृष्णेश्वर
शिवालयम्॥ वाराणस्यांतुविश्वेशंत्र्यंबकंगौतमीतटे॥३॥ एतानिज्योतिर्लिंगा
निप्रातःकालेतुयःपठेत्॥ सर्वकामानवाप्नोतिशिवलोकंसगच्छति॥४॥

सोमनाथ	मल्लिकार्जुन	महाबलेश्वर	वैजनाथ.	नागनाथ	विश्वनाथ.	भीमाशंकर	केदारेश्वर	घृष्णेश्वर.	महाकालेश्वर.	रामेश्वर.	त्र्यंबकेश्वर

हींज्योतिर्लिंगेंबारा॥नित्ययांचाघोषकरा॥ आणिसर्वपापेंसंहारा॥पठणमात्रेंसि
द्धिहोय॥३॥ ह्याबारालिंगांचीज्यासीदर्शनें॥घडतीतयाचींतुटतीबंधनें॥ आणिनामें
स्मरतांजाणें॥ महादोषनासती॥४॥ ऐसाहालिंगमहिमाउमे॥ तुजसांगितलाअ

तिप्रेमें॥ मीसर्वस्थानानाकर्में ॥ खेळतअसें॥५॥ सप्तकाळींच्यादर्शनेंकरून॥ सप्त
जन्मींचीं पापें दहन॥ होती ऐसेंतुजसीं संपूर्ण ॥ सांगीतलेंजाणदेवी ॥६॥ मीएक
चिलिंगहेंजाणणें ॥ शक्तीसहीतकरीं अवतरणें॥ परीत्रिभुवनींपूर्णपणें॥ भरलोंअ
सेंमीत्वरीं ॥७॥ जैसेंमनअसेअगणित॥ कींमेघावळीगगनांत॥ तैसासर्वभूतींमीजग
न्नाथ॥ हींमूलेंमजमाजी ॥८॥ ऐसेंमहादेवेंबोलतां ॥ उमाझालीआनंदभरिता ॥ मग
चरणावरीठेवूनिमाथा॥ ह्मणेतूंचिएकसत्य॥९॥ तुजपासूनिसर्वजाहलें॥ तुवांचि
हें सर्वकेलें॥ तुझ्यातूंचियासर्वबोलें॥ अनुमाननाहीं ॥१०॥ सगुणनिर्गुणादिकरणी
॥ वेदांतसिद्धांतपक्षदोनी ॥ तुझ्यातूंत्रिशूलपाणी ॥ जगदाकार॥११॥ ऐसेंबोलू
नितीभवानी ॥ लागलीदेवाच्याचरणीं ॥ मगबोलेपिनाकपाणी ॥ ग्रंथमहिमा ॥१२॥
आतांयाग्रंथाचेंमहिमान ॥ सांगतोंऐकचित्तदेऊन॥ हामूळस्तंभनिबंधगहन॥ अ
सेजाणपें॥१३॥ शंभूम्हणेगेभवानी ॥ सर्वहीग्रंथयापासुनी॥ आगमनिगमादिक
रणी॥ यापासूनियां ॥१४॥ कवीश्वरीं कवित्वकरणें ॥ सगुणनिर्गुणसंभाषणें ॥ वे
दांतसिद्धांतपुराणें ॥ ह्याशिवनिबंधापासुन॥ १५॥ आणिनानाप्रकारवेदमत ॥
तैसेचीअनेकशास्त्रार्थ ॥ आचारक्रियाधर्मसमस्त॥ यामूळस्तंभापासूनी॥१६॥
नानामंत्रयंत्रसाधन॥ लयअलक्षध्यानधारणा॥ नानातर्कशब्दज्ञान॥ ह्याशिवनिबंधें ॥१॥
॥१७॥ ह्याग्रंथाचेंझालेंनिर्याण ॥ जेथेंमाझेंनिबंधज्ञान॥ तेंजगप्रसिद्धकीर्तन॥ क

ल्याणाचोदेवी ॥ १८ ॥ तेंकल्याणींमाझेंभवन ॥ तेथेंहाग्रंथराजझालाजाण ॥ शास्त्रपु
राणासींपांघरूण ॥ मूळस्तंभशिवनिबंधहा ॥ १९ ॥ हानवाचिजेवेश्याद्वारीं ॥ सभेम
ध्येंलौकिकनगरीं ॥ जेपापियेदुराचारी ॥ त्यांच्याश्रवणींनघालिजे ॥ २० ॥ निंदकदुर्ज
नकंटक ॥ अभक्तअनाचारीदुष्टलोक ॥ वाचाभ्रष्टअविश्वासिक ॥ त्यासींश्रवणन-
कीजिये ॥ २१ ॥ जोइंद्रियलंपटनर ॥ परघातकीमद्यपीक्रूर ॥ त्यांच्याश्रवणींनघा
लावेंउत्तर ॥ शिवनिबंधाचें ॥ २२ ॥ जैंपडेलदुर्घटसांकडें ॥ तैंहेंशास्त्रकीजेउघडें ॥ प
रीतेंमुनीधडपडे ॥ मगग्रंथवाचिजे ॥ २३ ॥ जैंथोरपडेलफांसीं ॥ सांकडेंनुगवेकोणासीं
॥ कूरितांबहुतसायासी ॥ मगहाग्रंथपाहिजे ॥ २४ ॥ ऐकूनियांशिवनिबंधू ॥ येणें
मार्गेंचालेश्रेष्ठसाधू ॥ तयासीनलगेविबोधू ॥ कर्माकर्मी ॥ २५ ॥ जोअनाचारीकु
चित्तें ॥ ऐकोनिपापीनवर्तें ॥ तोचिजाणावायेथें ॥ अनधिकारी ॥ २६ ॥ जेकोणीवर्त
तीराज्यमदें ॥ तैसेचिकांहींद्रव्यमदें ॥ आणिवीर्यमदेंआंगमदें ॥ स्त्रीमदेंकितिएक ॥
॥ २७ ॥ तेथेंनवाचिजेशिवनिबंधू ॥ तेथेंपापाचाचिसंवादू ॥ हावाचिजेसंतसाधू ॥ पुण्यवं
तीं ॥ २८ ॥ येथेंनाहींअनित्यत्व ॥ अथवाकोणाचेंकवित्व ॥ विप्रकवीचेंऋषिमत्व ॥ याग्रं
थींनाहीं ॥ २९ ॥ हेंईश्वराचेंनिरूपण ॥ केलेंपार्वतीयेश्रवण ॥ जेंआदिकीर्तिकल्याण ॥
तयेस्थळीं ॥ ३० ॥ हें शंभुसांगेआपण ॥ ऐकूनिपार्वतीझालीनिमग्न ॥ पुनःउभयकर
जोडून ॥ विनवीदेवासीं ॥ ३१ ॥ म्हणेजयजयाजीदेवा ॥ मजएकपडलागोंवा ॥

मू·स्तं· तोसंशयउगवावा ॥ मगसमाधानहोईल॥ ३२॥ जींसत्तावीसनक्षत्रें ॥ त्यांचींनामें अ०
॥२॥ सांगापवित्रें॥ आणियोगकरणेंसर्वत्रें ॥ तिथिवारसांगादेवा॥ ३३॥ मगम्हणेश्रीशंक ॥१९॥
र॥ ऐकत्यांचाविस्तार॥ सर्वसांगेनपरिकर॥ तुजलागीं ॥ ३४॥ मगप्रथमनक्षत्रअश्वि
नी॥ भरणी कृत्तिका रोहिणी ॥ मगआर्द्रापुनर्वसूजाणी ॥ पुष्य आणिआश्लेषा
॥ ३५॥ मघा पूर्वा उत्तरा हस्त ॥ चित्रा स्वाती विशाखा विख्यात ॥ अनुराधा ज्ये
ष्ठा असत ॥ मूळआणिपूर्वाषाढा ॥ ३६॥ उत्तराषाढा अभिजित् श्रवण ॥ ध-
निष्ठा शततारकाजाण॥ पूर्वाभाद्रपदा उत्तराभाद्रपदाआन ॥ रेवतीअसेसत्तावि
सावें॥ ३७॥हींसत्तावीसनक्षत्रेंयांत॥ अभिजितत्तें अधिकगुप्त ॥ आतांसत्तावि
सायोगस्थित ॥ ऐकदेवी॥ ३८॥ विष्कंभ, प्रीति, आयुष्मान् ॥ सौभाग्य आणिशो
भन॥ अतिगंड,सुकर्मा,जाण॥ धृती, शूळ, आणिगंड ॥ ३९॥ वृद्धि,ध्रुव, व्याघात
॥ हर्षण, वज्र, सिद्धि, व्यतीपात ॥ वरीयान्, परिघ, विख्यात॥ शिव, सिद्ध, -
आणिसाध्य॥ ४०॥ शुभ, शुक्ल, ब्रह्मा आन॥ ऐंद्र आणि वैधृती, जाण॥ऐसे
योगसत्तावीसपूर्ण॥ पार्वतीवो॥ ४१॥ ऐशासत्तावीसयोगांसीं॥ आजिसांगीतलें
तुजसीं॥ आतांपार्वतीपरियेसीं ॥ अकराकरणें॥४२॥ प्रथमकरणबव॥दुसरेंजाण
बालव॥ तिसरेंअसेकौलव॥ तैतिलचतुर्थकरण॥ ४३॥गरजवणिजभद्राशकुनी॥ चतु ॥२॥
ष्पाद नागआणि॥ किंस्तुघ्नअकरावेंजाणीं॥ पार्वतीवो॥ ४४॥ ऐसींहीं अकराकरणें॥

पृथ्वींवर्ततीजाणें ॥ आतांतूंसर्वमीचजाणणें ॥ हेंज्ञानउत्तम ॥ ४५ ॥ ऐसेंऐकोनि
देवाचेंवचन ॥ गिरिजापावलीसमाधानें ॥ मगस्वामिकार्तिकासींवचन ॥ कायबोल
ली ॥ ४६ ॥ मगउमास्वामीसींम्हणे ॥ हींईश्वरमुखींचींवचनें ॥ तुवांस्वहस्तेंलिहिणें
॥ स्वामिकार्तिकारे ॥ ४७ ॥ हादेवमुखींचानिबंधजाण ॥ त्वांलिहावासंपूर्ण ॥ येणें
होयीलउद्धारण ॥ सकळजनासीं ॥ ४८ ॥ ऐसेंशिवेनेंकथिलें ॥ मगस्वामीकार्तिकानें
लिहिलें ॥ जेंजेंईश्वरानेंसांगीतलें ॥ तेंचिलिहिलेंयाग्रंथीं ॥ ४९ ॥ अठरायुगांचेंज्ञान
॥ उत्पत्तिस्थितिआदिंकरून ॥ बीजमंत्रध्यानधारण ॥ लिहिलेंस्वामीकार्तिकानें ॥ ५०
जेंपार्वतीप्रतीनिवेदिलें ॥ तेंस्वामिकार्तिकानेंलिहिलें ॥ त्यासीशकसंवत्सरझालें ॥ तें
परियेसीं ॥ ५१ ॥ चवदाकोटीवर्षेअनंतयुग ॥ सहाकोटीवर्षेविस्तारणयुग ॥ तेराकोटी
वर्षेअद्भुतयुग ॥ नामधयुगकोटीबारा ॥ ५२ ॥ तारजयुगअकराकोटी ॥ तांडजसाडेबारा
कोटी ॥ भिन्नजयुगदाहाकोटी ॥ चारकोटीभिन्नयुक्तयुग ॥ ५३ ॥ नवकोटीअभ्याग
तयुग ॥ आठकोटीमनरण्ययुग ॥ पांचकोटीअव्यक्तयुग ॥ तांडजयुगदोनकोटी ॥ ५४ ॥
विश्वावसुयुगसातकोटी ॥ अलंकृतयुगएककोटी ॥ ऐसींचवदायुगेंधूर्जटी ॥ सांगेश
कींतें ॥ ५५ ॥ आणिसत्रालक्षअठ्ठावीससहस्र ॥ कृतयुगप्रमाणसाचार ॥ बाराल
क्षशहाण्णवसहस्र ॥ वर्षेत्रेतायुग ॥ ५६ ॥ आठलक्षचौसष्टहजार ॥ वर्षेअसेयुग
द्वापर ॥ चारलक्षबत्तीससहस्र ॥ कलियुगप्रमाण ॥ ५७ ॥ हेंअठरायुगांचेंप्रमाण ॥

वर्षसंख्याऐसीजाण ॥ यायुगांचेंवर्तन ॥ याग्रंथीं असे ॥ ५८ ॥ हामूळस्तंभशिवनिबंध
बोलिजे ॥ प्रथमस्वामिकार्तिकें लिहिजे ॥ कल्याणसिद्धीकीजे ॥ प्रथमदेवी ॥ ५९ ॥ हा
प्रगटझालियावरी ॥ परमार्थीयांसींउद्धरी ॥ दुष्टनिंदकदुराचारी ॥ जोभेदधरीअवि
श्वासिक ॥ ६० ॥ त्यासीनद्यावाहाग्रंथ ॥ दिल्याब्रम्हहत्याहोयसत्य ॥ त्यासींश्रवणके
लियानिभ्रांत ॥ होतीमहादोषपें ॥ ६१ ॥ ऐसाहाशिवनिबंध ॥ अठरायुगांचाप्रसिद्ध ॥
वक्ताश्रोताप्रेमसाध ॥ देवातुल्य ॥ ६२ ॥ याणें निपुत्रिकांसीपुत्रसिद्धी ॥ निर्धनासीधन-
सिद्धी ॥ जन्ममरणाचीव्याधी ॥ बाधूंनशके ॥ ६३ ॥ आतांत्रिविधतापसांगेन ॥ आध्याति
कआधिदैविकजाण ॥ आणिआधिभौतिकमिळोन ॥ त्रिविधताप ॥ ६४ ॥ सत्व, रज, त
महेत्रिगुण ॥ ब्रम्हाविष्णुरुद्रहे तिघेजण ॥ चौथीईश्वरीमायागहन ॥ चालवीसकळ ॥
॥ ६५ ॥ आरण्यक चूर्णिक ॥ गद्य पद्य नाटक ॥ गाहा संधी त्राहाटक ॥ ऐसीं अष्टांगें
॥ ६६ ॥ ऐसींहींअष्टांगेंजाण ॥ ज्याच्याआंगींअसतीपूर्ण ॥ तोचिपुराणिकसंपन्न ॥ म्ह
णेमहादेव ॥ ६७ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभशिवनिबंध ॥ शिवपुराणसर्वप्रसिद्ध ॥ ईश्वरपार्वती
संवाद ॥ संपूर्णजाहला ॥ ६८ ॥ ॥ इतिश्रीमूळस्तंभेशिवनिबंधेईश्वरपार्वतीसंवादेए-
कोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥ ॥ श्रीउमामहेश्वरार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

या ग्रंथांतील ओंव्यांची संख्या.

अध्याय	ओंव्या	अध्याय	ओंव्या	अध्याय	ओंव्या	अध्याय	ओंव्या
१	१९८	६	११४	११	२९१	१६	३३
२	११६	७	२२९	१२	१८४	१७	६०
३	८४	८	७०	१३	१८७	१८	९३
४	१८२	९	५२	१४	४५	१९	६९
५	१४७	१०	९३	१५	४४	एकूण १९	सं० २२७१

हें पुस्तक मुंबईंत बाळकृष्ण लक्ष्मण पाठक यांणीं जगदीश्वर छापखान्यांत छापविलें.
शके १८१३ मार्गशीर्ष कृष्ण ८ गुरुवार.

॥ इति मूळस्तंभः समाप्तः ॥